

RP 18/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av räddningslagen och till vissa andra lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att räddningslagen, lagen om Räddningsinstitutet, lagen om brandskyddsfonden och vissa andra lagar ändras. Största delen av ändringarna följer av lagstiftningen om inrättande av landskap samt verkställande av landskapsreformen och omorganisering av statens tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter.

I räddningslagen görs dessutom ändringar som gäller bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor, lämnande av bistånd till utlandet vid räddningsinsatser och mottagande av internationellt bistånd, avgifter som tas ut för felaktiga larm från brandlarmanläggningar, utbildning för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal samt inrättandet av skyddsrum. Systematiken för de bestämmelser som gäller befolkningsskydd görs tydligare.

I lagen om Räddningsinstitutet görs vissa preciseringar i fråga om Räddningsinstitutets uppgifter och i lagen om brandskyddsfonden görs vissa preciseringar när det gäller styrningen och övervakningen av brandskyddsfonden.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2020. Bestämmelserna om bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor, krav på utbildning för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal samt befolkningsskydd och inrättande av skyddsrum föreslås dock träda i kraft redan den 1 januari 2019. Även lagarna om ändring av sjöräddningslagen, miljöskyddslagen för sjöfarten och lagen om Räddningsinstitutet avses träda i kraft den 1 januari 2019.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 NULÄGE	4
1.1 Lagstiftning och praxis.....	4
Räddningslagen	4
Lagen om bekämpning av oljeskador.....	6
Lagen om Räddningsinstitutet.....	7
Lagen om brandskyddsfonden.....	7
1.2 Bedömning av nuläget	8
Räddningslagen	8
Lagen om Räddningsinstitutet.....	11
Lagen om brandskyddsfonden.....	11
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	12
2.1 Målsättning	12
Räddningslagen	13
Lagen om Räddningsinstitutet.....	14
Lagen om brandskyddsfonden.....	15
2.2 Alternativ	15
Räddningslagen	15
Lagen om Räddningsinstitutet.....	18
Lagen om brandskyddsfonden.....	18
2.3 De viktigaste förslagen.....	19
Räddningslagen	19
Lagen om Räddningsinstitutet.....	22
Lagen om brandskyddsfonden.....	22
Ändring av vissa andra lagar	22
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	23
3.1 Ekonomiska konsekvenser.....	23
Konsekvenser för hushållen	23
Konsekvenser för företagen.....	24
Konsekvenser för den offentliga ekonomin	26
3.2 Konsekvenser för myndigheterna	30
Räddningslagen	30
Lagen om Räddningsinstitutet.....	33
Lagen om brandskyddsfonden.....	33
3.3 Konsekvenser för miljön.....	34
Räddningslagen	34
Lagen om Räddningsinstitutet.....	35
Lagen om brandskyddsfonden.....	35
3.4 Samhälleliga konsekvenser	35
Räddningslagen	35
Lagen om Räddningsinstitutet.....	36
Lagen om brandskyddsfonden.....	37
4 BEREDNINGEN AV ÄRENDET.....	37
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	39
DETALJMOTIVERING	41

RP 18/2018 rd

1	LAGFÖRSLAG	41
1.1	Lagen om ändring av räddningslagen	41
	1 kap. Allmänna bestämmelser	41
	3 kap. Skyldigheter för verksamhetsidkare samt byggnaders ägare och innehavare	43
1.2	Lagen om ändring av 1 och 2 § i lagen om Räddningsinstitutet	71
1.3	Lagen om ändring av lagen om brandskyddsfonden	72
1.4	Lagen om ändring av 13 och 17 § i lagen om anordningar inom räddningsväsendet	74
1.5	Lagen om ändring av 49 § i vägtrafiklagen	74
1.6	Lagen om ändring av 20 § i fordonslagen	74
1.7	Lagen om ändring av 12 § i lagen om passagerarfartygs personlistor	74
1.8	Lagen om ändring av 4 § i sjöräddningslagen	74
1.9	Lagen om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten	75
	12 kap. Tillsyn och administrativt tvång	75
1.10	Lagen om temporär ändring av räddningslagen	75
1.11	Lagen om upphävande av lagen om bekämpning av oljeskador	78
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	78
3	IKRAFTTRÄDANDE	79
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	79
	LAGFÖRSLAG	81
	1. Lag om ändring av räddningslagen	81
	2. Lag om ändring av 1 och 2 § i lagen om Räddningsinstitutet	106
	3. Lag om ändring av lagen om brandskyddsfonden	107
	4. Lag om ändring av 13 och 17 § i lagen om anordningar inom räddningsväsendet	109
	5. Lag om ändring av 49 § i vägtrafiklagen	110
	6. Lag om ändring av 20 § i fordonslagen	111
	7. Lag om ändring av 12 § i lagen om passagerarfartygs personlistor	112
	8. Lag om ändring av 4 § i sjöräddningslagen	113
	9. Lag om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten	114
	10. Lag om temporär ändring av räddningslagen	115
	11. Lag om upphävande av lagen om bekämpning av oljeskador	118
	BILAGA	119
	PARALLELLTEXT	119
	1. Lag om ändring av räddningslagen	119
	2. Lag om ändring av 1 och 2 § i lagen om Räddningsinstitutet	168
	3. Lag om ändring av lagen om brandskyddsfonden	169
	4. Lag om ändring av 13 och 17 § i lagen om anordningar inom räddningsväsendet	172
	5. Lag om ändring av 49 § i vägtrafiklagen	173
	6. Lag om ändring av 20 § i fordonslagen	174
	7. Lag om ändring av 12 § i lagen om passagerarfartygs personlistor	175
	8. Lag om ändring av 4 § i sjöräddningslagen	176
	9. Lag om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten	178
	10. Lag om temporär ändring av räddningslagen	180

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Räddningslagen

Räddningslagen (379/2011) är en allmän lag som reglerar räddningsverksamhet, förebyggande av olyckor och befolkningskydd. I räddningslagen fastställs olika parter ansvar vid utförandet av räddningsväsendets uppgifter. Räddningslagen innehåller också bestämmelser om räddningsväsendets servicenivå och om samverkan mellan räddningsområdena. Inrikesministeriet har till uppgift att leda och utöva tillsyn över räddningsväsendet och tillgången till och nivån på dess tjänster samt att svara för räddningsväsendets organisering i hela landet. Regionförvaltningsverken har till uppgift att sköta laglighetsövervakningen av räddningsväsendet och att övervaka att räddningsväsendets servicenivå uppnås. Vid sidan av räddningsväsendets myndigheter har också andra myndigheter skyldighet att delta i räddningsverksamheten och befolkningskyddet på det sätt som föreskrivs i författningarna om varje sektor eller i annan lagstiftning.

I enlighet med räddningslagen ansvarar kommunerna för räddningsväsendets uppgifter i lagstadgat samarbete (*det lokala räddningsväsendet*). Statsrådet beslutar om indelning av landet i räddningsområden och om ändring av den fastställda områdesindelningen. Räddningsrådets kommuner ska ha ett avtal om ordnande av räddningsväsendet.

Internationell räddningsverksamhet

I enlighet med 38 § 1 mom. i räddningslagen kan inrikesministeriet, utöver det som har överenskommit mellan stater, på begäran av Europeiska unionen, en annan stat eller en internationell organisation besluta att vid räddningsinsatser lämna bistånd till utlandet, när detta är motiverat för att skydda människor, miljön eller egendom.

Upprätthållandet av beredskapen för att lämna bistånd till utlandet och ta emot internationellt bistånd genomförs under ledning av inrikesministeriet. De enheter som krävs för att lämna bistånd till utlandet består i huvudsak av personal från räddningsverken. På den personal som deltar i lämnandet av bistånd tillämpas lagen om civilpersonals deltagande i krishantering (1287/2004). Enligt 5 § i den lagen står den som deltar i krishantering utomlands i ett offentligt anställningsförhållande för viss tid till staten, som företräds av Räddningsinstitutet i egenskap av arbetsgivare.

Avgiftsbelagda felaktiga larm från brandlarmanläggningar

Enligt 96 § i räddningslagen kan räddningsverket ta ut en avgift för ett uppdrag som har orsakats av återkommande felaktig funktion hos en brandlarmanläggning som är ansluten till nödcentralen. Räddningsverkens rätt att ta ut avgift för felaktiga brandlarm har begränsats till sådana brandlarmanläggningar som är kopplade till nödcentralen och vars innehavare har ingått ett skriftligt larmöverföringsavtal med teleoperatören och gjort en anslutningsanmälan till nödcentralen på sitt område. Räddningsverkens rätt att ta ut avgifter för felaktiga brandlarm gäller inte sådana uppdrag där nödcentralen får anmälan om en eventuell brand och ett tillbud per telefon eller på något annat sätt än genom brandlarmanläggningens larmöverföring.

Villkoret för att avgiften ska tas ut är att brandlarmanläggningen tidigare har orsakat ett felaktigt brandlarm och att den lokala räddningsmyndigheten skriftligt har uppmanat ägaren eller

RP 18/2018 rd

innehavaren av objektet eller verksamhetsidkaren att vidta åtgärder så att det inte längre kommer felaktiga brandlarm. Det lokala räddningsväsendet bestämmer avgifterna i en taxa som räddningsväsendet godkänner.

Med felaktig funktion hos en brandlarmanläggning avses de brandlarm som brandlarmanläggningen förmedlar till nödcentralen men som dock inte lett till släcknings- eller räddningsverksamhet av räddningsverket i fastigheten. Som återkommande felaktig funktion hos en brandlarmanläggning betraktas fler än två felaktiga brandlarm under de senaste 12 månaderna (inte kalenderår).

Alla räddningsverk tar ut avgifter för felaktiga brandlarm. Räddningsverkens praxis vid uttag av avgifter förenhetligades genom den anvisning som utarbetades av Räddningsverkens partnerskapsnätverk 2013.

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

Enligt 25 § i räddningslagen kan det lokala räddningsväsendet i räddningsverksamhet anlita en avtalsbrandkår eller någon annan sammanslutning som är verksam i räddningsbranschen enligt överenskommelse med dem. Enligt 56 § i räddningslagen ska räddningsverket se till att dess personal i bisyssla och personalen hos avtalsbrandkårer och andra sammanslutningar som verket ingått avtal med (nedan avtalspersonal) har tillräcklig utbildning i räddningsverksamhet. Enligt 57 § 2 mom. i räddningslagen fastställs läroplanerna för de kurser inom räddningsväsendet som ingår i utbildningskraven av Räddningsinstitutet.

Inrättande av skyddsrum

I enlighet med 71 § i den gällande räddningslagen ska ägaren till ett nybygge i byggnaden eller dess närhet inrätta ett skyddsrum som kan bedömas vara tillräckligt stort för dem som bor, stadigvarande arbetar eller annars uppehåller sig i byggnaden. Skyddsrum ska inrättas för en byggnad eller byggnadsgrupp på samma tomt eller byggnadsplats, om våningsytan är minst 1 200 kvadratmeter och människor bor, arbetar eller annars uppehåller sig stadigvarande i byggnaden eller byggnadsgruppen. För en industri-, produktions- eller samlingsbyggnad eller lagerlokal ska med avvikelse från det som bestäms ovan inrättas skyddsrum, om byggnadens eller byggnadsgruppens våningsyta är minst 1 500 kvadratmeter.

Den myndighet som beviljar bygglov kan efter att ha hört den lokala räddningsmyndigheten tillåta att ett gemensamt skyddsrum inrättas för två eller flera byggnader, om skyddsrummet inrättas inom fem år från den partiella slutsynen på den första byggnaden.

Regionförvaltningsverket kan efter att ha hört det behöriga räddningsverket och kommunens byggnadstillsynsmyndighet i enskilda fall helt och hållet eller för viss tid bevilja befrielse från den lagstadgade skyldigheten att inrätta skyddsrum, om inrättandet av skyddsrum medför betydligt högre byggkostnader än normalt i förhållande till byggkostnaderna för den aktuella byggnaden eller om det stöter på stora tekniska svårigheter att inrätta skyddsrummet.

Den myndighet som beviljar bygglov kan efter att ha hört det behöriga räddningsverket medge undantag från de tekniska krav på skyddsrum som föreskrivs genom förordning av inrikesministeriet eller från de krav som genom förordning av statsrådet ställs i fråga om skyddsrum storlek och läge, om det finns grundad anledning till undantag och detta inte väsentligt försämrar möjligheterna att få skydd.

RP 18/2018 rd

Inrikesministeriet får på ansökan av en kommun bevilja befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum på ett visst område, om det bedöms att det på området sedan tidigare finns tillräckligt med skyddsplatser eller om befolkningskyddet har tryggats på något annat sätt.

Enligt Statistikcentralens statistik över byggnadsbeståndet fanns det år 2016 skyddsrum i ca 28 500 byggnader i Finland. I dessa byggnader fanns det skyddsplatser för sammanlagt 2,27 miljoner personer. Skyddsrummens ekonomiska värde är uppskattningsvis 4,2 miljarder euro. I ca 50 kommuner med sammanlagt ca 170 000 invånare finns det inga skyddsrum alls. I ca 285 kommuner med sammanlagt ca 1,9 miljoner invånare finns det skyddsplatser för mindre än hälften av kommuninvånarna.

Enligt Statistikcentralens statistik över byggnadsbeståndet ökade antalet skyddsplatser i skyddsrummen årligen med ca 89 000 skyddsplatser åren 2010 - 2015. Bostadsbyggnadernas andel i fråga om skyddsplatserna uppgick till 60 procent.

Nästan 90 procent av skyddsplatserna finns i husspecifika skyddsrum byggda i armerad betong. Cirka 10 procent av skyddsplatserna finns i bergtrum. Skyddsrummen används alltid för något ändamål även under normala förhållanden. I skyddsrum som finns i bostadshus placeras t.ex. de boendes förrådsutrymmen. Av de skyddsrum i armerad betong som finns i bostadshus utnyttjas över 90 procent som förråd, sociala utrymmen eller för andra nyttoändamål. Bergtrum och stora skyddsrum i armerad betong används ofta som sport- eller parkeringshallar.

Uppskattningen av det totala antalet skyddsrum och skyddsplatser på riksnivå varierar beroende på sättet att räkna och tidpunkten för när statistiken har uppdaterats. Det totala antalet skyddsrum och skyddsplatser i hela landet har dock inte någon betydelse när behovet att skydda befolkningen bedöms. Byggandet av skyddsplatser i enskilda byggnader helt generellt och det krav på ett skäligt avstånd till skyddet som följer av skyddsbehovet betyder i praktiken att skyddsplatser i andra kommuner eller t.o.m. i olika delar av samma kommun inte har någon betydelse när det bedöms huruvida möjligheterna att skydda sig är tillräckliga.

Lagen om bekämpning av oljeskador

Enligt 27 § 3 mom. 3 punkten i räddningslagen ska räddningsverket sörja för oljebekämpning och även andra uppgifter som ålagts det lokala räddningsväsendet i någon annan lag.

Bestämmelser om bekämpning av oljeskador ingår i lagen om bekämpning av oljeskador (1673/2009).

Enligt lagen om bekämpning av oljeskador svarar miljöministeriet för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor.

Finlands miljöcentral ska sörja för ordnandet och utvecklingen av den yrkesinriktade vidareutbildningen och fortbildningen på riksnivå för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Den sörjer även för att det anskaffas och upprätthålls tillräcklig riksomfattande beredskap för bekämpning av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor. Finlands miljöcentral ansvarar dessutom för bekämpningen av fartygsoljeskador och tillsätter en ledare för bekämpningsarbetet, om en fartygsoljeskada har uppkommit eller är överhängande på öppen fjärd på finskt vattenområde eller inom Finlands ekonomiska zon. Finlands miljöcentral ansvarar för bekämpningen och tillsätter en ledare även för bekämpningsarbetet, om en fartygskemikalieolycka har inträffat eller är överhängande på finskt vattenområde eller inom Finlands ekonomiska zon. Finlands miljöcentral är den kontaktpunkt som avses i sådana internationella avtal om bekämpning av olyckor i den marina miljön som är bindande för Finland.

RP 18/2018 rd

Miljöcentralen svarar för att meddelanden lämnas till andra stater om fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor i enlighet med dessa avtal.

Närings-, trafik- och miljöcentralen styr och övervakar organiseringen av bekämpningen av oljeskador inom sitt område och fastställer de planer för bekämpning av oljeskador som räddningsområdena inom dess verksamhetsområde har gjort upp. Vid behov lämnar den också andra bekämpningsmyndigheter experthjälp och i mån av möjlighet även annan assistans för att bekämpa oljeskador och fartygskemikalieolyckor.

Det lokala räddningsväsendet ansvarar inom sitt område för bekämpningen av oljeskador på land och fartygsoljeskador. Det lokala räddningsväsendet ska på begäran delta i bekämpningen av fartygskemikalieolyckor, om inte utförandet av uppgiften avsevärt äventyrar dess möjligheter att utföra någon annan viktig lagstadgad uppgift.

Trafiksäkerhetsverket, Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet ska delta i bekämpningen av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor så som anges närmare i lagen om bekämpning av oljeskador eller i någon annan lag. Gränsbevakningsväsendet deltar dock bara i bekämpningen av skador och olyckor på havsområden.

Kommunen ansvarar vid behov för efterbehandlingen inom sitt område. De kommunala myndigheterna och verken ska vid behov delta i bekämpningen av oljeskador. Med efterbehandlingen avses bekämpning av oljeskador för att rengöra och iståndsätta mark, grundvatten och kustområden som förorenats av olja, efter det att de nödvändiga bekämpningsåtgärderna för att begränsa skadan och samla upp oljan har genomförts.

Finlands miljöcentral och det lokala räddningsväsendet har det praktiska ansvaret för anskaffning av beredskap för bekämpning av oljeskador och för bekämpning av skador. Finlands miljöcentral skaffar bekämpningsmateriel till statens lager och fartygsmateriel i samarbete med Marinen och Gränsbevakningsväsendet. Det lokala räddningsväsendet skaffar den bekämpningsmateriel som det behöver.

Lagen om Räddningsinstitutet

Enligt 2 § i lagen om Räddningsinstitutet (607/2006) ska Räddningsinstitutet ordna yrkesinriktad grundutbildning inom räddningsväsendet och nödcentralsverksamheten, utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen för räddningsväsendets befäl, utbildning som ger beredskap för störningar under normala förhållanden och för undantagsförhållanden samt för sin del svara för forsknings- och utvecklingsverksamheten inom räddningsväsendet, samordningen av forskningsverksamheten samt vid behov även för andra uppgifter som lämpar sig för institutets verksamhetsområde.

Enligt propositionen överförs en del av regionförvaltningsverkens uppgifter till Räddningsinstitutet. Bestämmelser om dessa uppgifter finns för närvarande i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) och enligt 4 § i den lagen har regionförvaltningsverken till uppgift att samordna beredskapen i regionen och ordna anknytande samverkan, samordna beredskapsplaneringen, ordna regionala försvarskurser, stödja kommunernas beredskapsplanering, ordna beredskapsövningar och främja säkerhetsplaneringen inom region- och lokalförvaltningen.

Lagen om brandskyddsfonden

Brandskyddsfonden är en fond utanför statsbudgeten. Fondens verksamhet grundar sig på lagen om brandskyddsfonden (306/2003) och statsrådets förordning om brandskyddsfonden (625/2003).

RP 18/2018 rd

För att främja förebyggandet av eldsvådor samt räddningsverksamheten ska det årligen betalas en brandskyddsavgift för brandförsäkrad fast och lös egendom i Finland. Brandskyddsavgiften redovisas till brandskyddsfonden. Brandskyddsavgiftens belopp är 3 procent av den andel av försäkringen som motsvarar brandrisken. Brandskyddsavgiften uppgår årligen till ett belopp av sammanlagt ca 11 miljoner euro. Brandskyddsfonden förvaltas av inrikesministeriet och står under dess tillsyn. Fondens förvaltning och ändamålsenliga skötsel av ekonomin och verksamheten sköts av en styrelse som utses av inrikesministeriet.

Ur fonden kan för främjande av lagens syfte beviljas allmänt understöd eller specialunderstöd till organisationer inom räddningsbranschen och andra motsvarande sammanslutningar samt specialunderstöd till kommuner, räddningsområden och avtalsbrandkårer (*frivilliga brandkårer*) samt stipendier. Ur fonden kan även andra beviljas specialunderstöd t.ex. för produktion och anskaffning av läromedel, undersöknings- och utvecklingsverksamhet samt upplysning och rådgivning.

De vanligaste understödsobjekten har varit utbildnings- och upplysningsverksamhet i organisationer inom räddningsbranschen, forskningsprojekt som stöder branschen samt anskaffning av materiel och byggande av brandstationer.

1.2 Bedömning av nuläget

Räddningslagen

Finansministeriets och social- och hälsovårdsministeriets gemensamma regeringsproposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om inrättande av landskap och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lämnande av underrättelse enligt artikel 12 och 13 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse är under behandling i riksdagen (RP 15/2017 rd). Dessutom är regeringens proposition med förslag till lag om ordnande av räddningsväsendet under behandling i riksdagen (RP 16/2017 rd).

Det allmänna administrativa genomförandet av de uppgifter inom räddningsväsendet som avses i lagen om ordnande av räddningsväsendet och de allmänna bestämmelserna om personalens ställning finns i landskapslagen och i lagen om införande av landskapslagen, lagen om ordnande av social- och hälsovård och lagen om införande av lagen om ordnande av räddningsväsendet. Finansieringen för räddningsväsendet bestäms enligt lagen om landskapens finansiering.

Det är därför motiverat att i räddningslagen och vissa andra lagar göra de ändringar som förordas av lagstiftningen om inrättande av landskap, genomförandet av landskapsreformen och omorganisering av statens tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter samt av lag om ändring av 1 § i lagen om statsrådet (767/2013).

Bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Nuvarande arrangemang för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor avviker från övrig riksomfattande praxis inom räddningsverksamheten, och ledningssystemet för oljeskador enligt lagen om bekämpning av oljeskador avviker från myndigheternas egen lagstiftning. Avvikande praxis är inte det allra bästa sättet att uppnå en heltäckande operativ planering som betjänar alla nivåer. De egna ledningssystemen inom räddningsväsendet kan inte utnyttjas till fullo och utnyttjandet av befintliga samarbetsstrukturer och samarbetsprocesser blir bristfälligt. Det är motiverat att lednings- och tillsynsrollerna mellan myndigheterna anpassas enligt myndigheternas allmänna ledningsstrukturer.

Det finns risker med tillhandahållandet av larm- och ledningsberedskap i dess nuvarande form på grund av dess smala resurser. Frågan om hur ledningsresurserna kommer att räcka till under långvariga bekämpningsoperationer kan vara av avgörande betydelse för hela systemet. För närvarande utnyttjas inte den lednings- och aktionsberedskap som är i ständig beredskap inom inrikesministeriets förvaltningsområde fullt ut i fråga om bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor.

Av gällande lag om bekämpning av oljeskador framgår att då Finlands miljöcentral tillsätter ledaren för bekämpningsarbetet, ska det lokala räddningsväsendet också utanför sitt område på begäran av ledaren för bekämpningsarbetet ställa sina bekämpningsredskap och bekämpningsförmögenheter samt den personal som behövs för att använda dem till förfogande för ledaren för bekämpningsarbetet. Enligt räddningslagen ska räddningsverket dock, när förhållandena kräver det, prioritera uppgifterna. Räddningsverket ska således ovillkorligen kunna kontrollera sina resurser under alla omständigheter och själv besluta om hur deras användning ska prioriteras. Bestämmelsen står också i strid med principen om allmän ledning i räddningslagens 35 §, enligt vilken räddningsledaren är allmän ledare, om myndigheter från flera ansvarsområden deltar i räddningsverksamheten. Den allmänna ledaren ansvarar för uppdateringen av lägesbilden och för samordningen av verksamheten. Enheterna från olika ansvarsområden handlar under egen ledning så att deras åtgärder som en helhet främjar en effektiv bekämpning av följderna av olyckan eller situationen. Bestämmelsen står också i strid med motsvarande bestämmelse om allmän ledning i 22 § i lagen om bekämpning av oljeskador. Principen om allmän ledning omfattar inte tillhandahållande av en myndighets resurser för ledningen av en annan myndighet.

Bekämpning av miljöskador är inte räddningsväsendets uppgift enligt räddningslagen, utan en skyldighet som särskilt föreskrivs för räddningsverket genom lagen om bekämpning av oljeskador. Grundutbildning inom oljebekämpning hör således inte till Räddningsinstitutet, som ska ordna yrkesinriktad grundutbildning inom räddningsväsendet. Bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor hör inte heller till grundutbildningen för Gränsbevakningsväsendets personal.

Inom inrikesministeriets förvaltningsområde har erfarenheterna av olika storolyckor och flertypsolyckor nästan alltid avvikit från de grunder för planeringen som grundar sig på bedömningar av hotbilderna. Erfarenheter visar att då det är fråga om omfattande olyckor där man handlar under stor tidspress är alla händelser nära kopplade till varandra. Med anledning av det här är ledning av alla situationer som föranleds av olyckor, vid sidan av en sakkunniguppgift, alltid även en krävande situationsanpassad uppgift där vikt läggs vid ledningsutbildning och ledningserfarenhet samt, särskilt på havsområden, god kännedom om förhållandena på havsområdena. Ledningsverksamheten omfattar skapande av en övergripande helhetsbild av händelsen, inberäknat vilka konsekvenser en olycka inom ett havsområde har för händelsernas förlopp och för aktörernas prestationsförmåga samt för en kontinuerlig uppdatering av lägesbilden.

Internationell räddningsverksamhet

Bestämmelser om beslutsfattandet vid lämnande av och begäran om internationellt bistånd finns i 38 § i räddningslagen. Bestämmelser om ställningen för den personal som deltar i lämnandet av bistånd finns i lagen om civilpersonals deltagande i krishantering. I den gällande lagstiftningen finns inga bestämmelser om uppgifterna och ansvaret för kommunerna, landskapen, det lokala räddningsväsendet eller räddningsverken när det gäller internationell räddningsverksamhet. Det har visat sig vara oklart huruvida det är möjligt att vid olyckor i Finland utnyttja specialutrustning och specialmateriel som skaffats med tanke på lämnande av internationellt bistånd samt att använda för ändamålet specialutbildad och tränad personal.

RP 18/2018 rd

Avgiftsbelagda felaktiga larm från brandlarmanläggningar

Antalet brandlarmanläggningar kopplade till nödcentralerna är ca 19 400. Under 2016 larmade brandlarmanläggningarna nödcentralen om en påbörjande brand ca 20 000 gånger. Av brandlarmen var 19 300, dvs. 97 procent, felaktiga och med andra ord brådskande larmuppdrag där det dock inte var fråga om någon brand. Felaktiga brandlarm beror på föråldrad teknik eller på att anläggningen är olämplig för verksamheten i de lokaler som ska skyddas och för objektets användningsändamål. Även felplacering av detektorer, försummat underhåll eller likgiltighet hos dem som ansvarar för anläggningens funktion föranleder felaktiga brandlarm.

Sedan 2012 har antalet felaktiga larm från brandlarmanläggningar minskat med ca 5 procent årligen. Räddningsverkens möjlighet att fakturera för felaktiga brandlarm har inverkat på detta och av denna orsak har det fästs mer vikt än tidigare vid förebyggandet av felaktiga brandlarm. Samtidigt har räddningsverken effektiviserat styrningen av fastigheterna och övervakningen av skyldigheten att underhålla brandlarmanläggningarna.

Det lokala räddningsväsendet ska fastställa avgiften så att den högst motsvarar räddningsväsendets totalkostnader för produktionen av prestationen. Avgiften för ett felaktigt brandlarm varierar mellan 495 och 945 euro beroende av räddningsverk. Under 2016 gav räddningsverken sammanlagt ca 2 100 uppmaningar att reparera brandlarmanläggningar. Sammanlagt ca 4 700 fakturor skickades ut. Den fakturerade summan har uppgått till ca 3 miljoner euro årligen.

En förutsättning för att ta ut en avgift på grund av felaktig funktion hos en brandlarmanläggning enligt 96 § 3 mom. i räddningslagen är att brandlarmanläggningen tidigare har orsakat ett felaktigt larm och att den lokala räddningsmyndigheten skriftligt har uppmanat ägaren eller innehavaren av objektet eller verksamhetsidkaren att reparera anläggningen. På grund av ordalydelsen i den gällande bestämmelsen har det inte alltid varit klart om det med felaktig funktion utöver ett fel i anläggningen också avses de fall som orsakats av mänsklig aktivitet eller som inträffat av okänd anledning. Typiska felaktiga brandlarm orsakade av människor anknyter till matlagning, tobaksrökning och ovarsamhet vid reparationer i fastigheten.

Efter att räddningslagen trädde i kraft den 1 juli 2011 har räddningsverkens beslut om fakturering av felaktiga brandlarm överklagats till förvaltningsdomstolarna ca 50 gånger. I besvären har det i allmänhet ansetts att räddningsverket inte har rätt att fakturera för andra larm än sådana som klart beror på att brandlarmanläggningen har fått något fel. Förvaltningsdomstolarna har ändrat räddningsverkens faktureringsbeslut endast i några få fall då det har varit fråga om fel i räddningsverkets faktureringsprocess.

Till högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har beslut om fakturering på grund av felaktigt brandlarm överklagats fem gånger. Hittills har HFD avgjort två ärenden och tre är ännu under behandling. I sitt avgörande (22.12.2014, 2105/1/13) har HFD inte tagit ställning till orsakerna till de felaktiga brandlarmen, endast till räddningsverkets rätt att fastställa en avgift. I motiveringen till sitt avgörande (6.7.2017, 2501/1/16) har HFD, med beaktande av förarbetena till räddningslagen ansett att som felaktig funktion hos en brandlarmanläggning kan även betraktas sådana brandlarm som föranleds av en människas beteende då det inte är fråga om en konkret fara för en byggnadsbrand.

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

Det finns skäl att precisera den bestämmelse i 56 § i räddningslagen som gäller utbildning för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal, eftersom den gällande ordalydelsen har orsakat oklarhet och lokala skillnader i tolkningen. Av bestämmelserna framgår det inte

RP 18/2018 rd

hurudan utbildning som ska anses vara tillräcklig för den personal som deltar i räddningsverksamhet.

Inrättande av skyddsrum

Skyldigheten att inrätta skyddsrum lindrades i betydande grad genom den räddningslag som trädde i kraft 2011. Man avstod från att bygga allmänna skyddsrum och inrättandet av skyddsrum koncentrerades endast till större byggobjekt.

Enligt statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse 2012 är sannolikheten för att militära maktmedel skulle riktas mot Finland och i synnerhet för att Finland skulle utsättas för anfall i annekteringssyfte liten, men kan inte helt uteslutas. Enligt den senaste utrikes- och försvarspolitiska redogörelsen 2016 kan användning av militära maktmedel mot Finland eller hot om användning av dessa inte uteslutas. Enligt samma redogörelse har kärnvapenhotet återvänt, också som ett möjligt redskap för terrorism. Säkerhetskommittén konstaterade 2013 och igen 2017 att skyldigheten att inrätta skyddsrum inte bör avvecklas jämfört med nivån i räddningslagen 2011. Av denna orsak kan inte några synpunkter som talar för ytterligare lättnader i fråga om inrättandet av skyddsrum presenteras. Befolkningsskyddet är en del av ett trovärdigt försvar och skyddsrummen är den viktigaste delfaktorn inom befolkningsskyddsarbetet.

Med anledning av det som anförts ovan är det motiverat att fortsätta att inrätta skyddsrum för att trygga behovet av skydd för befolkningen, men att samtidigt minska byggkostnaderna för skyddsrum och förenkla byråkratin i anknytning till inrättande av skyddsrum.

Lagen om Räddningsinstitutet

Regionförvaltningsverkens verksamhet i fråga om ordnande av regionala försvarskurser och beredskapsövningar har enligt bedömningar varit fungerande. I och med landskapsreformen och revideringen av regionförvaltningen ska dessa uppgifter dock omorganiseras.

Enligt 57 § 2 mom. i räddningslagen fastställer Räddningsinstitutet läroplanerna för de kurser som ingår i utbildningskraven för räddningsverkets personal i bisyssla och avtalspersonal. I gällande lagstiftning har dock inte definierats den aktör som ska ansvara för produktionen av läroplanerna och utbildningsmaterialet. I praktiken har Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland utarbetat läroplanerna. Undervisningsmaterialet för kurserna har den yrkesutbildade personalen vid räddningsverken utarbetat och uppdaterat vid sidan av sin egen tjänst.

Enligt de utredningar som gjorts motsvarar de gällande läroplanerna inte i tillräcklig omfattning kraven inom verksamhetsmiljön i räddningsbranschen. Av denna orsak är det motiverat att förenhetliga och uppdatera läroplanerna och kurserna.

Lagen om brandskyddsfonden

Ur Brandskyddsfonden kan understöd beviljas till bl.a. kommuner och räddningsområden. I och med landskapsreformen blir räddningsväsendet dock en uppgift för landskapen och räddningsområdena upphör att existera. På grund av landskapsreformen ska landskapen införas som mottagare av understöd i bestämmelsen. På motsvarande sätt ska räddningsområdena slopas. Det är befogat att också i fortsättningen stödja kommunerna, eftersom brandstationerna vid landskapsreformen blir kvar i kommunernas ägo.

Statens revisionsverk konstaterade i sin revision av styrningen och förvaltningen av fonder utanför statsbudgeten att det finns rum för förbättringar i styrningen av fondernas finanser. Enligt statens revisionsverk borde tydliga och mätbara mål ställas upp för fonderna utanför stats-

budgeten eller för de organisationer som sköter fonderna och det styrande ministeriet borde ingå resultatavtal med fonderna eller de organisationer som sköter dem. Enligt statens revisionsverk innebär avsaknaden av styrning av fonderna en risk så till vida, att de medel som finns hos fonderna kan ägnas mindre uppmärksamhet än budgetmedlen och att fondernas penninganvändning inte nödvändigtvis övervakas lika effektivt från resultatsynpunkt som budgetmedlen (Statens revisionsverks effektivitetsrevisionsberättelse 184/2009, på finska, svensk resumé s. 9 - 11).

Enligt lagen om brandskyddsfonden förvaltas brandskyddsfonden av inrikesministeriet och står under dess tillsyn. Inrikesministeriet har i uppgift att särskilt övervaka fondens ekonomi och verksamhet samt sköta fondens bokföring. I enlighet med den gällande lagstiftningen ställer inrikesministeriet inte upp några resultatmål för brandskyddsfonden och ingår inte heller något resultatavtal med den. Den risk som statens revisionsverk framhåller, att medlen i brandskyddsfonden kan ägnas mindre uppmärksamhet än budgetmedlen, finns därmed och av denna orsak bör inrikesministeriets styrningsmakt ökas.

Fondens styrelse har som uppgift att besluta om anställande av personal till fonden och om befriande av en person från sina uppgifter. Enligt etablerad praxis har dock inrikesministeriet skött rekryteringsprocessen för den personal som behövs för brandskyddsfondens uppgifter och den personal som skött fondens uppgifter har utnämnts till en tjänst eller ett tjänsteförhållande vid inrikesministeriet. Eftersom personalen de facto är anställd av inrikesministeriet, är det inte ändamålsenligt att föreskriva om formell behörighet för fondens styrelse i anknytning till personalens anställningsförhållanden.

En försäkringsmäklare ska enligt den gällande lagen på eget initiativ före utgången av kalenderåret betala brandskyddsavgiften till det betalningsställe som inrikesministeriet bestämmer. Avgifter som betalas sent i december kan dock vara problematiska med tanke på fondens bokföring och planering av ekonomin och det är därför ändamålsenligt att tidigarelägga tidpunkten för betalningen.

I lagen om brandskyddsfonden föreskrivs när bokslutet senast ska godkännas och sändas till inrikesministeriet samt när inrikesministeriet senast ska fatta beslut om bl.a. fastställande av bokslutet. I förordningen om statsbudgeten (1243/1992) finns dock bestämmelser om när bokslut ska godkännas och fastställda bokslut ska lämnas in, varför det inte finns behov av att separat föreskriva om tidpunkterna i lagen om brandskyddsfonden.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att i räddningslagen och vissa andra lagar göra de ändringar som föranleds av lagstiftningen om inrättande av landskap, genomförande av landskapsreformen och omorganisering av statens tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter samt av lag om ändring av 1 § i lagen om statsrådet.

Syftet med propositionen är också att i räddningslagen och i vissa andra lagar göra nödvändiga ändringar som gäller bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor samt att förtydliga arbetsfördelningen mellan staten och landskapen när det gäller att vid räddningsinsatser lämna bistånd till utlandet och vid räddningsinsatser ta emot internationellt bistånd, avgiftsbeläggande av felaktiga larm från brandlarmanläggningar och utbildningskraven för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal. Syftet är dessutom att göra behandlingen av tillstånd för undantag i anknytning till inrättandet av skyddsrum smidigare och precisera systematiken i bestämmelserna om befolkningskydd.

Räddningslagen

Bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Räddningsväsendet, som lyder under inrikesministeriets förvaltningsområde och styrs av inrikesministeriet, har en central ställning när det gäller förebyggande av, beredskap för och bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Gränsbevakningsväsendet och räddningsväsendet har lång erfarenhet av samarbete i fråga om räddningsverksamhet på havsområden och i skärgården. Genom de föreslagna ändringarna kan man förbättra den nuvarande aktionsberedskapen vid bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor på nationell nivå genom att bättre än tidigare utnyttja Gränsbevakningsväsendets och räddningsväsendets ledningsberedskap, ledningssystem och kompetens. För sjöräddningstjänsten har det skapats en gemensam verksamhetsmodell och till stöd för den ett operativt ledningssystem, som grundar sig på en effektiv användning av myndigheters och frivilligas resurser. Modellen kan utnyttjas också i fråga om miljöskador.

Målsättningen med de förslag som gäller bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor är att miljösäkerheten förbättras eller att åtminstone den nuvarande nivån bibehålls. Målet är dessutom att för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor skapa en mer kostnadseffektiv och klarare operativ ledningshelhet, som på ett mångsidigare sätt kan utnyttja myndigheternas ledningsförmåga och verkställande förmåga samt specialkompetens.

Det primära målet är att förebygga oljeskador och kemikalieolyckor på havsområden. Syftet med beredskapen för olyckor är att det finns nödvändig bekämpningsberedskap och att eventuella skador vid olyckor bekämpas snabbt och effektivt samt att följderna av skadorna bekämpas så att olägenheterna för människor, egendom och miljön blir så små som möjligt.

För att målen ska uppnås förutsätts följande:

- Samhällets resurser har på ett övergripande och koordinerat sätt bundits till att betjäna målbilden, och befintliga styrkor hos alla aktörer utnyttjas effektivt.
- Befintlig expertis utnyttjas fullt ut både i fråga om tillhandahållande av beredskap och vid olyckor.
- Ansvar för utvecklandet och genomförandet av verksamheten samt för hur avgifterna ska tas ut har organiserats på ett tydligt sätt.
- De riksomfattande prestandakraven på bekämpning har fastställts i ett styrdokument som godkänts gemensamt.
- Utvecklandet, anskaffningen och underhållet av materiel och material har genomförts kostnadseffektivt genom beaktande av riksomfattande och regionala krav.
- Det regionala och lokala samarbetet stöds genom enhetliga, övergripande och uppdaterade verksamhetsregler av hög kvalitet.
- I fråga om det operativa ansvaret på expertnivå tillämpas det ett tydligt organiserat och övergripande ledningssystem där experternas kompetens är hög och bekämpningsmyndigheterna har tillräckliga beslutsbefogenheter som anges i lag.
- Det kontinuerligt driftssäkra systemet är väl beprövat och har kapacitet för långvarig verksamhet och att kompetensen är tillräcklig på alla nivåer.

RP 18/2018 rd

- Genomförandet på havsområden grundar sig på kostnadseffektiva lösningar, såsom kombifartyg och samarbete mellan marina myndigheter, andra marina aktörer och frivilliga samt på tidsenlig bekämpningsteknik och tidsenlig bekämpningsmateriel samt gemensamma informationssystemlösningar, som utvecklas och underhålls så att de är av hög kvalitet.
- En omfattande forsknings- och utvecklingskompetens stöder sådant samarbete och sådan utveckling som utnyttjar en mångsidig operativ kompetens.
- Det finns ett fungerande finansieringssystem för bekämpningsberedskap och till stöd för det nödvändig expertservice.
- De nationella arrangemangen är kompatibla och stöder internationellt samarbete i enlighet med överenskommelser.

Internationell räddningsverksamhet

Syftet med förslaget till ändring av 27 § i räddningslagen är att fastställa arbetsfördelningen mellan inrikesministeriet och räddningsverken i fråga om uppgifter som gäller att ta emot och ge internationellt bistånd samt att tydliggöra möjligheten att vid olyckor i Finland samt vid mottagande av internationellt bistånd använda sådan specialutrustning och specialmateriel som har skaffats med tanke på lämnande av internationellt bistånd samt den personal som utbildats och tränats för uppgiften.

Avgiftsbelagda felaktiga larm från brandlarmanläggningar

Syftet med avgifter som tas ut för felaktig funktion hos brandlarmanläggningar är att minska de felaktiga larmen från brandlarmanläggningar i fastigheter där man trots myndighetsstyrning inte har vidtagit åtgärder för att undvika felaktiga larm. Syftet med ändringen av 96 § i räddningslagen är att förtydliga ordalydelsen i bestämmelsen och skapa klarhet i räddningsverkens faktureringspraxis utan att tillämpningen av den gällande bestämmelsen ändras. Ändringen bedöms minska antalet besvär som anförs i fråga om räddningsverkets faktureringsbeslut.

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

I fråga om utbildning för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal är propositionens syfte att precisera hurudan utbildning som anses vara tillräcklig för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal.

Inrättande av skyddsrum

När det gäller inrättandet av skyddsrum är syftet med förslagen att göra behandlingen av tillstånd för undantag i anknytning till inrättandet av skyddsrum smidigare och minska kostnaderna på grund av inrättande av skyddsrum. De föreslagna författningsändringarna gäller endast nya byggprojekt, och vid beredningen av dem har de behov som är nödvändiga för att skydda befolkningen beaktats.

Lagen om Räddningsinstitutet

Syftet med propositionen är att omorganisera och trygga ansvaret för ordnandet av de regionala försvarskurserna och beredskapsövningarna i en förvaltningsmiljö som är stadd i förändring. Syftet är inte att ingripa i innehållet i utbildningen och övningarna. Det föreslås att ordnandet av de regionala försvarskurserna samt beredskapsövningar och övningar med avseende på störningar överförs från regionförvaltningsverken till Räddningsinstitutet.

Syftet med propositionen är också att främja en systematisk och effektiv kompetensutveckling för den personal i bisyssla och den avtalspersonal som deltar i räddningsverksamhet samt att öka Räddningsinstitutets ansvar för en mer heltäckande kompetensutveckling inom räddningsverksamheten jämfört med nuläget.

Lagen om brandskyddsfonden

Syftet med propositionen är att i lagen beakta de ändringsbehov som landskapsreformen för med sig och införa landskapen som mottagare av understöd som beviljas ur fonden. Brandskyddsfonden kan också i fortsättningen stödja kommunerna, eftersom brandstationerna vid landskapsreformen blir kvar i kommunernas ägo. Samtidigt ses bestämmelserna om styrningen av brandskyddsfonden över så att Statens revisionsverks synpunkter i fråga om styrningen av fondens finanser beaktas i bestämmelserna. Inrikesministeriets styrningsmakt ökas och i fortsättningen ska inrikesministeriet godkänna fondens resultatmål. I lagen om brandskyddsfonden görs dessutom uppdateringar som behövs med tanke på fondens verksamhet och ändringar bl.a. i fråga om när brandskyddsavgiften ska betalas samt när fondens bokslut ska godkännas och fastställas.

2.2 Alternativ

Räddningslagen

Bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Vid beredningen av det förslag som gäller bekämpning av miljöskador på havsområdena har alternativ som grundar sig på en begränsad och en omfattande överföring granskats.

1. Begränsad överföring

Enligt det här alternativet ska den allmänna ledningen, uppföljningen och utvecklandet av bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor fortfarande kvarstå som miljöministeriets uppgifter. Finlands miljöcentral sörjer även i fortsättningen på riksnivå för ordnandet och utvecklandet av bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Finlands miljöcentral kommer fortfarande att ansvara för ordnandet och utvecklingen av den yrkesinriktade vidareutbildningen och fortbildningen och för att det anskaffas och upprätthålls tillräcklig riksomfattande beredskap för bekämpning av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor.

Bekämpningsmyndigheterna och deras roller föreslås vara oförändrade med undantag för att ansvaret för ledning av bekämpningsoperationer på öppet hav, dvs. uppgiften som ledare för den marina verksamheten, kommer att överföras till Gränsbevakningsväsendet. För närvarande kan uppgiften skötas av exempelvis någon som representerar ett fartyg som deltar i bekämpningen, en annan bekämpningsmyndighet eller Finlands miljöcentral. Finlands miljöcentral och vid kusten räddningsväsendet ska även i fortsättningen ansvara för den allmänna ledningen av bekämpningen av miljöskador på havsområden. I övrigt föreslås att de marina bekämpningsmyndigheternas (Finlands miljöcentral, räddningsväsendet, Gränsbevakningsväsendet, Försvarsmakten och Trafiksäkerhetsverket Trafi) ansvar i fråga om beredskap för bekämpning av miljöskador och bekämpningsåtgärder inte ändras. Enligt det här alternativet ändras inte räddningsväsendets ansvar i fråga om oljebekämpning. Den omorganisering av räddningsväsendet som föranleds av landskapsreformen kräver författningsändringar. I det här sammanhanget bör det utredas om det finns skäl att se över ledningen av bekämpningen eller ansvaren inom räddningsväsendet i fråga om bekämpning av oljeskador. Samtidigt kan man också utreda möjligheterna att utvidga räddningsväsendets bekämpningsuppgifter så att rädd-

RP 18/2018 rd

ningsväsendet också blir bekämpningsmyndighet i fråga om fartygskemikalieolyckor inom sitt ansvarsområde.

2. Omfattande överföring

Enligt det omfattande alternativet hör den högsta ledningen för samt styrningen och övervakningen av bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor till inrikesministeriets uppgifter. Inrikesministeriet sköter den nationella beredningen och ordnandet av bekämpningen, samordnar beaktandet av miljöministeriets skyldigheter som följer av miljöskyddet vid bekämpning och vid utvecklandet av bekämpning.

Enligt det här alternativet leder Gränsbevakningsväsendet bekämpningen av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor och tillsätter en ledare för bekämpningsarbetet, om en miljöskada har inträffat eller är överhängande på öppen fjärd på finskt havsområde eller inom Finlands ekonomiska zon. Om myndigheter från flera ansvarsområden deltar i bekämpningen, fungerar som allmän ledare för bekämpningsarbetet den ledare för bekämpningsarbetet som Gränsbevakningsväsendet har tillsatt, och som i egenskap av allmän ledare ansvarar för koordineringen och samordningen av de myndigheters och andra instansers funktioner som deltar i bekämpningsarbetet, för skapandet av en gemensam lägesbild samt för informationen om bekämpningsåtgärderna.

Räddningsverksamheten inom landskapets räddningsområde leds alltid av landskapets räddningsmyndighet. Bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor som hör till landskapets räddningsväsende är en del av den räddningsverksamhet som avses i räddningslagen. Räddningsväsendet förvaltar själv sina egna resurser och beslutar om hur de ska användas och hur uppgifterna ska prioriteras oberoende av vilken typ av olycka det är fråga om.

3. Slutsats

Det att ansvarskedjan är tydlig vid bekämpning av miljöskador på havsområdena är en nödvändig förutsättning för en framgångsrik verksamhet. Det ekonomiska ansvar som ledaren för bekämpningsarbetet har i anknytning till genomförandet av bekämpningen ska omfattas av styrning från ministeriet inom samma förvaltningsområde. Det bör anses utgöra en risk om den aktör som ansvarar för bekämpningsarbetena lyder under ett annat ministerium än det som har ansvar för utvecklingen och beredningen av den förvaltning och lagstiftning som styr bekämpningen. Med utgångspunkt i det här grundar sig propositionen på det omfattande alternativ som presenteras ovan.

Internationell räddningsverksamhet

Enligt 6 § 1 mom. 4 punkten i landskapslagen ingår räddningsväsendet i landskapets uppgiftsområde. Enligt 6 § 2 mom. 5 punkten i landskapslagen kan landskapet sköta sådana internationella ärenden och kontakter och sådana ärenden och kontakter rörande Europeiska unionen som anknyter till landskapets uppgifter. För sådan verksamhet krävs det att landskapet förfogar över de ekonomiska resurser som behövs för verksamheten.

Landskapets förpliktelser i fråga om deltagande i internationell räddningsverksamhet begränsar sig till uppgifterna och ansvaret inom landskapets uppgiftsområde i det egna landet. Enligt den föreslagna 27 § 3 mom. 2 punkten i räddningslagen ska landskapet delta i upprätthållandet av den beredskap som krävs för att vid räddningsinsatser lämna sådant bistånd till utlandet och vid räddningsinsatser ta emot sådant internationellt bistånd som avses i 38 §. Beredskap för att i räddningsverksamhet lämna bistånd till utlandet grundar sig på landskapens kompetens, beredskap och servicenivå i fråga om riskerna inom det egna landet. Olyckorna med ridhallar

och idrottshallar under de senaste åren visar på att kollapsade byggnader inte bara är en risk vid t.ex. jordbävningar och andra naturkatastrofer utomlands, utan förmåga att utföra ruinräddning ingår i den servicenivå som förutsätts av varje landskap. I enlighet med 11 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet ansvarar landskapen för en servicenivå som motsvarar riskerna och för de kostnader som genomförandet av servicenivån medför. Sådan specialberedskap, materiel och utrustning för bistånd till utlandet som skaffats av staten och på dess bekostnad står till landskapens förfogande också vid räddningsverksamhet som krävs på grund av olyckor i Finland på samma grunder som landskapens egna resurser. Specialberedskapen för internationell räddningsverksamhet stöder på så sätt beredskapen i det egna landet för räddningsväsendet.

Syftet med propositionen är inte att ändra inrikesministeriets roll vid lämnade av eller begäran om internationellt bistånd eller i fråga om det system genom vilket enheterna för lämnande av bistånd till utlandet sammanställs av i huvudsak personal från räddningsverken, som under tiden för uppdraget är tjänstledig utan lön från sin egen tjänst i landskapet.

Inrättande av skyddsrum

Det används uppskattningsvis 60 miljoner euro årligen till att inrätta skyddsrum. Genom regeringens bostadspolitiska åtgärder strävar man efter att öka produktionen av bostadstomter och sänka kostnaderna för byggande. Regeringen har som mål att avveckla normer för byggande exempelvis i fråga om skyddsrum för att lätta på byggkostnaderna och byråkratin.

Ett slopande av skyldigheten att inrätta skyddsrum i bostadshus i samband med nybygge kan i praktiken innebära att också skyldigheten att underhålla det befintliga skyddsrumbeståndet slopas. Därför är det motiverat att se över och bedöma konsekvenserna av att slopa skyldigheten att inrätta skyddsrum också med tanke på hotbilder, inte bara med tanke på kostnadseffekter.

Enligt de senaste utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska redogörelserna baserar sig försvaret av landet och skyddet av civilbefolkningen på samma hotbilder. Användning av militära maktmedel mot Finland eller hot om användning av dessa kan inte uteslutas. Att helt och hållet slopa skyldigheten att inrätta skyddsrum innebär i sak att det ur ett försvars- och säkerhetspolitiskt perspektiv inte anses finnas ett hot som motiverar skyldigheten att inrätta skyddsrum.

Att slopa skyldigheten att inrätta skyddsrum i samband med nybyggen skulle innebära att det i landet uppstår nya områden utan skyddsrum. Sett ur ett jämlikhetsperspektiv blir det dessutom problematiskt att motivera varför byggnadernas ägare är skyldiga att underhålla befintliga skyddsrum, om det enligt lagstiftningen inte längre krävs att nya skyddsrum inrättas.

Kostnaderna för inrättande av skyddsrum kan påverkas bl.a. genom att justera definitionen av våningsyta, se över den nedre gränsen för skyldigheten att inrätta skyddsrum, befria vissa byggnadstyper från skyldigheten att inrätta skyddsrum eller omvärdera de tekniska kraven på skyddsrum.

Byggkostnaderna för skyddsrum är i genomsnitt 2 000 euro per kvadratmeter enligt prisnivån 2013, och ungefär hälften av detta är tilläggskostnader som beror på lokalens befolkningskyddsegenskaper (kostnader som överstiger de normala byggkostnaderna). I miljöministeriets rapport 18/2012 (Utvecklande av verksamheten vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA)) bedöms det att ett skyddsrum ökar byggkostnaderna för en bostad med ca 30 euro per kvadratmeter. Byggkostnaderna för skyddsrum har därmed inte någon större inverkan på bostadspriset. Den effekt en lindring av de tekniska kraven på förordningsnivå för skyddsrum har på kostnaderna är också relativt liten. Den effekt en lindring av de tekniska

RP 18/2018 rd

kraven för skyddsrum har på de totala byggkostnaderna står inte i proportion till det försämrade skyddet på ett sätt som går att motivera.

Med anledning av det som anförts ovan är det motiverat att fortsätta att inrätta skyddsrum för att trygga behovet av skydd för befolkningen, men att samtidigt minska byggkostnaderna för skyddsrum. Kostnaderna för inrättande av skyddsrum kompenseras genom den ändring av 115 § i markanvändnings- och bygglagen (812/2017) som trädde i kraft den 6 december 2017. Skyddsrum räknas i fortsättningen inte till våningsytan, vilket kompenserar kostnaderna för inrättande av skyddsrum i bostadshus som producerats på marknadsvillkor. Det föreslås vidare att kostnaderna för inrättande av skyddsrum minskas genom att vissa byggnadstyper befrias från skyldigheten att inrätta skyddsrum och genom att möjligheterna att inrätta gemensamma skyddsrum underlättas. Det föreslås att den byråkrati som hänför sig till inrättande av skyddsrum förenklas genom att det beslutsfattande som gäller undantagstillstånd överförs till de myndigheter som beviljar bygglov.

Lagen om Räddningsinstitutet

Vid bedömningen av alternativen för överföring av organiseringsansvaret för regionala försvarskurser och beredskapsövningar från regionförvaltningsverken till någon annan aktör kan Räddningsinstitutet anses som det naturliga valet, eftersom det redan för närvarande ger utbildning som ger beredskap för störningar under normala förhållanden och under undantagsförhållanden. Det bör dessutom beaktas att de regionala försvarskurserna ordnas i samarbete med Försvarsmakten. Andra alternativ som kan övervägas är närmast andra aktörer som ger säkerhetsutbildning, t.ex. Polisyreshögskolan eller Gräns- och sjöbevakningsskolan, men deras verksamhet omfattar i dagsläget inte motsvarande uppgifter.

Läroplanerna för de kurser som ingår i utbildningskraven för räddningsverkets personal i bisyssla och avtalspersonal motsvarar inte i tillräcklig omfattning kraven inom verksamhetsmiljön i räddningsbranschen. Syftet med propositionen är att främja systematisk och effektiv kompetensutveckling för den personal i bisyssla och avtalspersonal som deltar i räddningsverksamhet. Av denna orsak är det motiverat att förenhetliga och uppdatera läroplanerna och kurserna.

Man kunde sträva efter att uppnå propositionens syften t.ex. genom att effektivisera kvalitetskontrollen så att Räddningsinstitutet endast fastställer läroplaner som uppfyller Räddningsinstitutets krav. I praktiken skulle Räddningsinstitutet dock i varje enskilt fall vara bundet till material som utarbetas och läggs fram av andra aktörer. Räddningsinstitutet kan då inte på ett effektivt sätt inverka på innehållet i läroplanerna eller deras kvalitet och därmed inte på den systematiska och effektiva kompetensutvecklingen för personalen i bisyssla och avtalspersonalen.

För att syftena med propositionen ska nås krävs det att Räddningsinstitutet mer övergripande än i nuläget ansvarar för kompetensutvecklingen inom räddningsverksamheten. Enligt förslaget ska Räddningsinstitutet utöver att fastställa läroplanerna för personal i bisyssla och avtalspersonal som deltar i räddningsverksamhet också ansvara för beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanerna, utbildningen av utbildare, förandet av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial.

Lagen om brandskyddsfonden

Till följd av landskapsreformen överförs räddningsväsendet från räddningsområdena till landskapen. För att räddningsväsendet också i fortsättningen ska kunna få understöd av brandskyddsfonden ska landskapen ingå i gruppen av mottagare av understöd. I och med att kom-

munerna kvarstår som mottagare av understöd är det möjligt att i fortsättningen bevilja understöd för grundlig renovering av brandstationer som blir kvar i kommunernas ägo. Alternativt kunde understödet förverkligas så att det beviljas landskapet i stället för kommunen och landskapet betalar den grundliga renoveringen i form av höjda hyror.

För att medlen i brandskyddsfonden inte ska ägnas mindre uppmärksamhet än budgetmedlen och att användningen av fondmedlen med tanke på resultaten övervakas lika effektivt som budgetmedlen, ska styrningen av brandskyddsfonden förbättras. Enligt statens revisionsverk borde tydliga och mätbara mål ställas upp för fonderna utanför statsbudgeten och det styrande ministeriet borde ingå resultatavtal med fonderna.

Det föreslås att tidpunkterna för godkännande och fastställande av bokslutet för brandskyddsfonden slopas i lagen, eftersom bestämmelser om detta finns i förordningen om statsbudgeten (1243/1992). Om tidpunkterna kvarstår i lagen är det möjligt att bestämmelserna i lagen om brandskyddsfonden står i strid med bestämmelserna i förordningen om statsbudgeten i det fall att bestämmelserna i förordningen ändras.

2.3 De viktigaste förslagen

Genom landskapslagen och lagen om ordnande av räddningsväsendet överförs räddningsväsendet från kommunerna till landskapen från ingången av 2020. Landskapet ska ansvara för ordnandet av räddningsväsendet och landskapets affärsverk för produktionen av räddningsväsendets tjänster. I landskapslagen föreskrivs om landskapets affärsverk. Bestämmelser om organisering, ordnande, produktion, tillsyn och styrning i fråga om räddningsväsendet finns i fortsättningen i landskapslagen och lagen om ordnande av räddningsväsendet.

Räddningslagen

I räddningslagen föreslås de ändringar som behövs på grund av att ansvaret för organisering av räddningsväsendet överförs till landskapen. Det föreslås att bestämmelserna om organisering, ordnande, produktion, tillsyn och styrning i fråga om räddningsväsendet i räddningslagen slopas och att det i fortsättningen föreskrivs om detta i landskapslagen och lagen om ordnande av räddningsväsendet.

I räddningslagen ändras räddningsområde till landskap och lokal räddningsmyndighet till landskapets räddningsmyndighet. Vissa bestämmelser ändras så att de i fortsättningen tillämpas förutom på staten och kommuner också på landskap. I räddningslagens finska språkdräkt görs de ändringar som föranleds av lag om ändring av 1 § i lagen om statsrådet så att *sisäasiainministeriö* ändras till *sisäministeriö*. Detta medför inte ändringar i den svenska språkdräkten.

I räddningslagen görs dessutom vissa ändringar i fråga om bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor, skyldigheten att vid räddningsinsatser lämna bistånd till utlandet och vid räddningsinsatser ta emot internationellt bistånd, avgiftsbeläggande av felaktiga brandlarm från brandlarmanläggningar, utbildning för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal samt inrättande av skyddsrum.

Bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

I propositionen föreslås det att bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor ska höra till räddningsväsendet enligt räddningslagen. Enligt 5 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet hör den allmänna styrningen, planeringen och utvecklingen av räddningsväsendet till inrikesministeriet. Den riksomfattande ledningen av räddningsväsendet ankommer på

inrikesministeriet. Till inrikesministeriets ansvar hör att allmänt planera, styra, utöva tillsyn över och samordna räddningsväsendet samt utveckla dessa uppgifter. Inrikesministeriet ska också sörja för riksomfattande förberedelser och arrangemang inom räddningsväsendet samt utveckla samarbetet mellan olika ministerier och sektorer när det gäller räddningsverksamhet. Det föreslås att inrikesministeriet således sköter den nationella beredningen och organiseringen av bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor, samordnar beaktandet av miljöministeriets förpliktelser som följer av miljöskyddet vid bekämpning och vid utvecklandet av bekämpningen.

Gränsbevakningsväsendet föreslås leda räddningsverksamheten vid bekämpning av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor och tillsätta räddningsledaren, om en oljeskada eller kemikalieolycka har inträffat eller är överhängande på öppen fjärd på finskt havsområde eller inom Finlands ekonomiska zon. Om myndigheter från flera ansvarsområden deltar i bekämpningen, är den räddningsledare som Gränsbevakningsväsendet har tillsatt allmän ledare, som i egenskap av allmän ledare ansvarar för koordineringen och samordningen av de myndigheters och andra instansers funktioner som deltar i bekämpningsarbetet, för att skapa en gemensam lägesbild samt för informationen om bekämpningsåtgärderna.

Inom landskapets område ska räddningsverksamheten (*bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor*) alltid ledas av landskapets räddningsmyndighet. Den bekämpning av miljöskador som landskapets räddningsväsende ansvarar för ska utgöra en del av den räddningsverksamhet som avses i räddningslagen. Räddningsväsendet ska självt förvalta sina egna resurser och besluta om hur de ska användas och hur uppgifterna ska prioriteras oberoende av vilken typ av olycka det är fråga om.

Om myndigheter från flera verksamhetsområden deltar i räddningsverksamheten, ska räddningsledaren fungera som allmän ledare för räddningsverksamheten. Räddningsledaren ska i egenskap av allmän ledare för räddningsverksamheten ansvara för uppdateringen av lägesbilden och samordningen av verksamheten. Enheterna från olika ansvarsområden ska handla under egen ledning så att deras åtgärder som helhet främjar en effektiv bekämpning av följderna av olyckan eller situationen. Den myndighet som ansvarar för miljöskyddsfrågor ska vid behov också lämna andra myndigheter som deltar i bekämpningsåtgärderna experthjälp och i den mån det är möjligt även annan assistans vid bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor. För att säkerställa att miljöaspekterna beaktas ska till ledningsgruppen kallas den myndighet som ansvarar för miljöskyddet.

Det föreslås att lagstiftningen om bekämpning av oljeskador överförs för att bli en del av räddningsväsendets författningar i den omfattning det är fråga om verksamhet som är jämförbar med räddningsverksamhet. Miljöministeriet ska också fortfarande sköta uppgifter som anknyter till miljöskadelagstiftning samt istandsättning och återställande samt styrning av avfallshantering i specialsituationer. Finlands miljöcentral ska tillhandahålla experttjänster till stöd för bekämpningen samt forskning som anknyter till branschen.

Inrikesministeriets förvaltningsområde ska ansvara för utvecklingen av den nationella prestationsförmågan och internationellt samarbete i fråga om bekämpning av oljeskador och kemikalieolyckor på havsområdena. Till denna del ska inrikesministeriets förvaltningsområde på nationell nivå koordinera planeringen av bekämpning av miljöskador, därtill hörande övningsverksamhet, deltagande i nationellt och internationellt samarbete i fråga om tillsyn över och bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor samt utvecklande av bekämpningskompetens och bekämpningsmateriel i samarbete med instanser som deltar i och som stöder bekämpningsverksamhet.

RP 18/2018 rd

Kommunikationsministeriet ska på samma sätt som för närvarande på nationell nivå ansvara för förebyggandet av sjöfartsolyckor i samarbete med andra marina myndigheter. Trafiksäkerhetsverket Trafi och Försvarsmakten ska delta i bekämpningen av miljöskador.

I syfte att säkerställa nuvarande funktionsförmåga och bevara kompetensen överförs till inrikesministeriet från Finlands miljöcentral de personalresurser och ekonomiska resurser som tilldelats bekämpningsväsendet med undantag för resurser som anknyter till forskningsverksamhet.

Internationell räddningsverksamhet

Enligt den föreslagna 27 § 3 mom. 2 punkten i räddningslagen ska landskapen delta i upprätthållandet av den beredskap som krävs för att vid räddningsinsatser lämna sådant bistånd till utlandet och vid räddningsinsatser ta emot sådant internationellt bistånd som avses i 38 §. Landskapen ska ansvara för lagring och underhåll av den utrustning och materiel som anskaffats av staten och som står till landskapens förfogande för internationell räddningsverksamhet. Specialberedskapen för internationell räddningsverksamhet stöder landskapens beredskap för räddningsverksamhet i det egna landet.

Också i fortsättningen ansvarar inrikesministeriet för den specialberedskap som krävs för lämnande av bistånd till utlandet, för den beredskap som krävs för beslutsfattandet om lämnande av bistånd och för kostnaderna för dem, till den del det inte är fråga om sådan beredskap som grundar sig på en servicenivå som motsvarar riskerna i landskapen. Inrikesministeriet ansvarar också för utbildning av och övning för enheter som inrättats för lämnande av internationellt bistånd samt för upphandling av den specialmateriel och specialutrustning som krävs för att nå prestationsförmågan i enlighet med Finlands internationella åtaganden.

De enheter som krävs för att lämna bistånd till utlandet ska som i dagsläget bestå i huvudsak av personal från räddningsverken, som under tiden för uppdraget är tjänstledig utan lön från sin egen tjänst i landskapet.

Avgiftsbelagda felaktiga larm från brandlarmanläggningar

Ordalydelsen i 96 § i räddningslagen föreslås bli ändrad så att det tydligare än för närvarande framgår att också felaktiga brandlarm som beror på annat än fel i anläggningen är sådana felaktiga brandlarm som ska faktureras. Den ändrade formuleringen förtydligar samtidigt även det att förebyggande av felaktiga brandlarm kan kräva även andra åtgärder i fastigheten än teknisk reparation av brandlarmanläggningen.

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

Det föreslås att bestämmelsen om tillräcklig utbildning för personal i bisyssla och avtalspersonal i 56 § i räddningslagen preciseras så att den innebär utbildning i enlighet med en läroplan fastställd av Räddningsinstitutet.

Inrättande av skyddsrum

Skyldigheten att inrätta skyddsrum i 71 § 1 mom. i räddningslagen föreslås bli slopad i fråga om sådana byggnader av lätt konstruktion där inrättandet av skyddsrum skulle innebära särskilt höga kostnader i förhållande till byggkostnaderna för hela byggnaden. Befrielsen ska gälla byggnadstyper med i genomsnitt lägre byggkostnader än för annat byggande och där kostnaderna för att inrätta skyddsrum i förhållande till byggkostnaderna för hela byggnaden

RP 18/2018 rd

blir högre än för annat byggande. Regionförvaltningsverket har med stöd av detta i enskilda fall kunnat bevilja befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum.

Det föreslås vidare att kostnaderna för inrättande av skyddsrum minskas genom att möjligheterna att inrätta gemensamma skyddsrum underlättas.

Det föreslås att sådana befrielser och lättnader som är beroende av prövning och som gäller inrättande av skyddsrum överförs från regionförvaltningsverken och inrikesministeriet till den myndighet som beviljar bygglov.

Lagen om Räddningsinstitutet

Bestämmelsen i 55 § 2 mom. i räddningslagen enligt vilken inrikesministeriet också kan godkänna någon annan läroanstalt med ett offentligt samfund som huvudman än Räddningsinstitutet att ge yrkesinriktad grundutbildning inom räddningsbranschen föreslås bli upphävd. Med den läroanstalt som avses i momentet har i praktiken avsetts Helsingfors stads räddningsskola. När organiseringsansvaret för räddningsväsendet vid ingången av 2020 överförs från kommunerna till landskapen, har Helsingfors stad inte längre ett behov av eller motiv för att utbilda räddare (brandmän) själv. Grundutbildningen inom räddningsväsendet ska i fortsättningen i enlighet med räddningslagen och lagen om Räddningsinstitutet vara Räddningsinstitutets uppgift i hela landet.

I 2 § i lagen om Räddningsinstitutet föreslås nya 3–5 mom. enligt vilka Räddningsinstitutet ska ansvara för ordnandet av regionala försvarskurser i samarbete med Försvarsmakten, ordnandet av landskapens gemensamma beredskapsövningar och övningar med avseende på störningar i samarbete med landskapen, beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanen, utbildningen av utbildare, förandet av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial för i räddningsverksamhet deltagande personal i bisyssla och avtalspersonal. Räddningsinstitutets lagstadgade uppgift är redan för närvarande att ordna utbildning som ger beredskap för störningar under normala förhållanden och för undantagsförhållanden.

Lagen om brandskyddsfonden

I propositionen föreslås att lagen om brandskyddsfonden ändras så att det i fortsättningen ska vara möjligt att ur fonden bevilja understöd till landskap i stället för till räddningsområden. Lagen preciseras också så att inrikesministeriets styrningsmakt ökas i fonderna. I och med ändringen kommer den allmänna styrningen och tillsynen över brandskyddsfonden att höra till inrikesministeriet, som också godkänner fondens resultatmål. I fortsättningen beslutar fondens styrelse inte längre ens formellt om anställande av personal till fonden och om befriande av en person från sina uppgifter. Dessutom tidigareläggs tidpunkten för försäkringsmäklares betalning av brandskyddsavgiften och tidpunkterna för godkännande och fastställelse av fondens bokslut slopas.

Ändring av vissa andra lagar

Utöver de nämnda lagarna föreslås det ändringar i lagen om anordningar inom räddningsväsendet (10/2007), vägtrafiklagen (267/1981), fordonslagen (1090/2002) samt lagen om passagerarfartygs personlistor (1038/2009). De ändringar som föreslås i dessa lagar är av teknisk karaktär. Dessutom föreslås i sjöräddningslagen (1145/2001) och i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) ändringar som föranleds av överföringen av ledningsansvaret för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Det föreslås att lagen om bekämpning av oljeskador (1673/2009) upphävs.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för hushållen

De ändringar som ska göras på grund av landskapsreformen har inte några direkta ekonomiska konsekvenser för hushållen. De föreslagna ändringarna är i huvudsak tekniska och beror på organisationsändringar till följd av annan lagstiftning.

Räddningslagen

Bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Överföringen av ledningsansvaret för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor till inrikesministeriets förvaltningsområde har inga konsekvenser för hushållen.

Internationell räddningsverksamhet

Förslaget att vid räddningsinsatser lämna bistånd till utlandet och vid räddningsinsatser ta emot internationellt bistånd förbättrar möjligheterna att använda den specialmateriel och specialutrustning samt den personal som utbildats och tränats för uppgiften också vid olyckor i Finland, varvid den särskilda beredskapen för internationell räddningsverksamhet stöder beredskapen inom landskapens räddningsväsende i det egna landet. Detta kan bedömas förbättra räddningsväsendets förmåga till räddningsverksamhet i situationer med t.ex. kollapsade byggnader och långvariga olyckssituationer.

Avgiftsbelagda felaktiga larm från brandlarmanläggningar

Räddningsverkens rätt att ta ut avgifter för felaktiga brandlarm gäller inte sådana fall där nödcentralen får anmälan om en eventuell brand eller ett tillbud per telefon eller på något annat sätt än genom brandlarmanläggningens larmöverföring. Sådana är t.ex. kontroll- och bekräftelseuppdrag som gäller brandvarnare i bostadsbyggnader eller brandvarnare utan kontakt med nödcentralen och där det inte funnits behov av räddningsverkets åtgärder. Propositionen har således inga nämnvärda konsekvenser för hushållens ställning.

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

Den ändring som föreslås i räddningslagen i fråga om utbildning för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal förenhetligar utbildningen för personalen i bisyssla och avtalspersonalen. Tillsammans med de föreslagna ändringarna i lagen om Räddningsinstitutet förenhetligar förslaget läroplaner och kurser samt främjar systematisk och effektiv kompetensutveckling för den personal i bisyssla och den avtalspersonal som deltar i räddningsverksamhet. Detta kan bedömas som positivt med tanke på kompetensen och kapaciteten för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal. De föreslagna ändringarna främjar dessutom en enhetlig tillgång till räddningsväsendets tjänster i hela landet.

Inrättande av skyddsrum

Skyldigheten att inrätta skyddsrum föreslås bli slopad i fråga om sådana byggnader av lätt konstruktion där inrättandet av skyddsrum skulle innebära särskilt höga kostnader i förhållande till byggkostnaderna för hela byggnaden. Sådana är t.ex. ouppvärmda idrottsbyggnader, lagerbyggnader, ridhallar och plåthallar. Regionförvaltningsverket har med stöd av detta i en-

RP 18/2018 rd

skilda fall kunnat bevilja befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum. De nämnda byggnaderna ägs i allmänhet av företag eller andra sammanslutningar, vilket innebär att propositionen till denna del inte nämnvärt inverkar på hushållens ställning.

Överföringen av sådana befrielser och lättnader som är beroende av prövning från regionförvaltningsverken och inrikesministeriet till den som beviljar bygglov effektiviserar den helhetsbetonade användningen av olika former av lättnader och förbättrar användningsmöjligheterna för områdesvisa gemensamma skyddsrum. Denna inverkan på de totala kostnaderna för byggandet och därmed t.ex. priset på bostäder kan bedömas som liten. Ökad användning av gemensamma skyddsrum förlänger det genomsnittliga avståndet till ett skyddsrum, vilket i någon mån kan försvaga befolkningens möjligheter att få skydd.

Lagen om Räddningsinstitutet

Överföringen av de regionala försvarskurserna och beredskapsövningarna från regionförvaltningsverken till Räddningsinstitutet har inga konsekvenser för hushållen. Också i fortsättningen ordnas försvarskurserna regionalt och överföringen av ansvaret för ordnande av kurserna inverkar inte på t.ex. villkoren för att bli antagen till en kurs eller på deltagarkostnaderna.

Överföringen av beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanen, utbildningen av utbildare, förandet av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal från organisationerna inom räddningsbranschen till Räddningsinstitutet förenhetligar läroplanerna och kurserna. Överföringen främjar också en systematisk och effektiv kompetensutveckling för den personal i bisyssla och den avtalspersonal som deltar i räddningsverksamhet. Detta kan bedömas som positivt med tanke på kompetensen och kapaciteten för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal. De föreslagna ändringarna främjar dessutom en enhetlig tillgång till räddningsväsendets tjänster i hela landet. Utbildningen ordnas även i fortsättningen regionalt och förändringen inverkar inte på möjligheterna för räddningsväsendets personal i bisyssla eller avtalspersonal att få delta i utbildning, och de kostnader som dessa personer föranleds ökar inte heller.

Lagen om brandskyddsfonden

De föreslagna ändringarna i lagen om brandskyddsfonden har inte några direkta konsekvenser för hushållen. De föreslagna ändringarna är i huvudsak tekniska och anknyter till förvaltningen av fonden eller beror på organisationsändringar till följd av annan lagstiftning.

Konsekvenser för företagen

De ändringar som ska göras på grund av landskapsreformen har inte några direkta ekonomiska konsekvenser för företagen. De föreslagna ändringarna är i huvudsak tekniska och beror på organisationsändringar till följd av annan lagstiftning.

Räddningslagen

Bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Överföringen av ledningsansvaret för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor till inrikesministeriets förvaltningsområde har inga konsekvenser för företagen.

Internationell räddningsverksamhet

Förslaget att vid räddningsinsatser lämna bistånd till utlandet och vid räddningsinsatser ta emot internationellt bistånd förbättrar möjligheterna att använda den specialmateriel och specialutrustning samt den personal som utbildats och tränats för uppgiften också vid olyckor i Finland, varmed den särskilda beredskapen för internationell räddningsverksamhet stöder beredskapen inom landskapens räddningsväsende i det egna landet. Detta kan bedömas förbättra räddningsväsendets förmåga till räddningsverksamhet särskilt i situationer med kollapsade byggnader och långvariga olyckssituationer.

Avgiftsbelagda felaktiga larm från brandlarmanläggningar

Avgifter som tas ut för felaktiga brandlarm gäller fastigheter, där det i vissa fall kan finnas flera verksamhetsidkare. Enligt 96 § i räddningslagen får avgifterna tas ut hos ägaren, innehavaren eller verksamhetsidkaren. Räddningsverket skickar en räkning till fastigheten i enlighet med de kontaktuppgifter som har meddelats verket. I räddningslagen föreskrivs det inte om fördelning av betalningsskyldigheten i fastigheter.

Som återkommande felaktig funktion hos en brandlarmanläggning betraktas fler än två felaktiga larm under de senaste 12 månaderna. Äldre fall än detta tas inte heller i fortsättningen med i beräkningen.

Syftet är att genom precisering av ordalydelsen i bestämmelsen göra begreppet felaktigt brandlarm tydligare. Detta bedöms resultera i att ägare till och verksamhetsidkare i fastigheterna uppfyller skyldigheten att se till att brandlarmanläggningarna är i skick.

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

Den ändring som föreslås i räddningslagen i fråga om utbildning för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal förenhetligar utbildningen för personalen i bisyssla och avtalspersonalen. Tillsammans med de föreslagna ändringarna i lagen om Räddningsinstitutet förenhetligar förslaget läroplaner och kurser samt främjar systematisk och effektiv kompetensutveckling för den personal i bisyssla och den avtalspersonal som deltar i räddningsverksamhet. Detta kan bedömas som positivt med tanke på kompetensen och kapaciteten för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal.

Inrättande av skyddsrum

Inrättandet och underhållet av skyddsrum sysselsätter finländska företag som är verksamma inom befolkningsskyddsteknik och betongindustri. Om skyddsrum inte inrättas i lika hög grad som tidigare, har det konsekvenser för dessa företags verksamhet. I och med att antalet inhemska referenser minskar kan man bedöma att företagen också har sämre möjligheter till exportverksamhet. Företagen sysselsätter ca 750 personer och värdet av exporten per år är ca 15 - 20 miljoner euro.

Skyldigheten att inrätta skyddsrum föreslås bli slopad i fråga om sådana byggnader av lätt konstruktion där inrättandet av skyddsrum skulle innebära särskilt höga kostnader i förhållande till byggkostnaderna för hela byggnaden. Den slopade plikten att inrätta skyddsrum ska gälla byggnader för vilka Regionförvaltningsverket i Södra Finland i enskilda fall har kunnat bevilja undantag från skyldigheten att inrätta skyddsrum. Förslaget inverkar därmed inte i någon ansenlig omfattning på antalet skyddsrum som ska inrättas. Kostnaderna för inrättande av skyddsrum i fråga om det byggnadsbestånd som avses i propositionen är uppskattningsvis ca 2 - 3 miljoner euro per år.

Lagen om Räddningsinstitutet

Överföringen av ansvaret för ordnande av de regionala försvarskurserna och beredskapsövningarna från regionförvaltningsverken till Räddningsinstitutet har inga konsekvenser för företagen. Också i fortsättningen ordnas försvarskurserna regionalt och överföringen av ansvaret för ordnande av kurserna inverkar inte på t.ex. villkoren för att bli antagen till en kurs eller på deltagarkostnaderna.

Överföringen av beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanen, utbildningen av utbildare, förandet av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal från organisationerna inom räddningsbranschen till Räddningsinstitutet förenhetligar läroplanerna och kurserna. Överföringen främjar också en systematisk och effektiv kompetensutveckling för den personal i bisyssla och den avtalspersonal som deltar i räddningsverksamhet. Detta kan bedömas som positivt med tanke på kompetensen och kapaciteten för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal. De föreslagna ändringarna främjar dessutom en enhetlig tillgång till räddningsväsendets tjänster i hela landet.

Lagen om brandskyddsfonden

Den föreslagna ändringen i lagen om brandskyddsfonden tidigarelägger tidpunkten för när försäkringsmäklare ska betala brandskyddsavgiften med tre och en halv månad. Betalningstidpunkten kan dock förutses också i fortsättningen och ändringen har inga betydande konsekvenser för försäkringsmäklarnas ställning. I och med ändringen blir betalningstidpunkten mer enhetlig med den betalningstidpunkt som föreskrivs för försäkringsgivare.

Konsekvenser för den offentliga ekonomin

Förslaget kommer att ha konsekvenser för statsbudgeten och landskapens ekonomi. En del av konsekvenserna är bestående och en del är av engångsnatur. En del av dessa kostnader följer direkt av denna regeringsproposition och en del följer av annan lagstiftning som har samband med denna proposition. Dimensioneringen av och tidtabellen för utgifterna samt utredningen av konsekvenserna fortsätter. De kostnadseffekter som nämns nedan och storleken på anslagsöverföringarna är i detta skede uppskattningar av de berörda ministerierna. En noggrannare dimensionering av och tidtabell för de nya anslag och anslagsöverföringar som eventuellt förutsätts p.g.a. ändring av den lagstiftning som gäller räddningsväsendet utreds i samband med beredningen av planen för de offentliga finanserna samt budgetarna och tilläggsbudgetarna. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2019 och avses bli behandlad i samband med den.

Räddningslagen

Bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Det föreslås att den finansiering som i statsbudgeten reserverats för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor huvudsakligen överförs till inrikesministeriet. Det här innefattar genomförande av planeringsarbete för olika verksamhetsskeden (beredskap, förebyggande i form av övervakning av havsområden, anskaffning och underhåll av materiel, egentliga bekämpningsåtgärder samt förvaltning) samt genomförande av ledningsberedskap.

I syfte att säkerställa nuvarande funktionsförmåga och bevara kompetensen överförs från Finlands miljöcentral till inrikesministeriet de personalresurser och ekonomiska resurser som tilldelats bekämpningsväsendet med undantag för de resurser som anknyter till forskningsverk-

samhet. Det föreslås att även den personal som deltar i ordnandet av utbildning och underhållet av materiel som används för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor överförs från miljöministeriets förvaltningsområde till inrikesministeriets förvaltningsområde. Det här innebär en överföring av personal motsvarande uppskattningsvis tre årsverken från Finlands miljöcentral samt personal motsvarande uppskattningsvis ett årsverke från närings-, trafik- och miljöcentralerna till inrikesministeriets förvaltningsområde.

Den föreslagna lagen innehåller inte särskilda bestämmelser om personalöverföringar inom landet, utan i fråga om personalöverföringar mellan statliga ämbetsverk iakttas de principer som anges i 5 a—5 c § i statstjänstemannalagen. Huvudregeln i detta fall är att tjänsterna och de tjänstemän som utnämnts till tjänsterna överförs till samma ämbetsverk som uppgifterna överförs till. Personer i ett anställningsförhållande för viss tid övergår till anställning hos den nya arbetsgivaren för den tid anställningsförhållandet för viss tid pågår.

Anställningsvillkoren för de tjänstemän som överförs fastställs i enlighet med statens tjänstekollektivavtal på centralnivå och i de preciserande tjänstekollektivavtal som är i kraft i den mottagande organisationen.

Vid personalöverföringar iakttas god personalpolitik. För att förändringen ska kunna ledas med framgång förutsätts öppenhet och att personalen deltar i genomförandet av förändringen. När reformen genomförs ska det sörjas för personalens möjligheter att få uppgifter och att påverka.

Förslaget förutsätter inte fler årsverken, utan det är fråga om att överföra årsverken mellan förvaltningsområden och ämbetsverk. Anslagsöverföringarna beaktas i planen för de offentliga finanserna för 2019 - 2022 och i budgetpropositionen för 2019.

De föreslagna överföringarna kan genomföras inom de nuvarande budgetramarna genom omfördelning av anslagen. De anslagsöverföringar som motsvarar propositionen föreslås bli genomförda i budgeten för 2019. Från miljöministeriets förvaltningsområde och miljöministeriets huvudtitel överförs från moment 35.10.20 Bekämpning av miljöskador till inrikesministeriets förvaltningsområde 5,5 miljoner euro till ett nytt moment som ska inrättas för kostnader som föranleds av oljebekämpning. Från Finlands miljöcentralers omkostnader (35.10.04) ska vidare överföras ett anslag motsvarande tre årsverken (ca 0,180 miljoner euro) samt från arbets- och näringsbyråernas omkostnader under moment (32.30.01) ett anslag motsvarande ett årsverke (ca 0,06 miljoner euro) till Gränsbevakningsväsendets omkostnader (moment 26.20.01) under inrikesministeriets huvudtitel. Den exakta storleken på anslagsöverföringarna preciseras senast i samband med beredningen av statsbudgeten för 2019.

Från det nya moment för ersättningar som ska inrättas vid inrikesministeriet ska bl.a. kostnaderna för bekämpning av en eventuell oljeskada betalas. Kostnaderna ska täckas med statliga medel tills de kan drivas in av den som orsakat olyckan eller skadan eller av det ansvariga försäkringsbolaget. Fartygskemikalieolyckor medför i allmänhet inte lika stora kostnader för bekämpningen som en oljeskada, eftersom kemikalier snabbt avdunstar i luften eller brinner upp, och det är inte ens möjligt att samla upp dem på samma sätt som när det gäller att samla upp olja från havet och stränderna. Bekämpning av fartygskemikalieolyckor pågår således inte särskilt länge. Kostnaderna för oljebekämpning kan täckas även med medel ur oljeskyddsfonden.

Det föreslås vidare att det från Finlands miljöcentral överförs flyttbar oljebekämpningsmateriel till ett värde av 0,6 miljoner euro till Gränsbevakningsväsendet. Fast egendom överförs inte från miljöministeriets förvaltningsområde till inrikesministeriets förvaltningsområde.

I 12 kap. 14 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) föreskrivs om uppställande av säkerhet när det gäller att uppfylla eventuell ersättningsskyldighet, och fastställandet av säkerheten överförs från Finlands miljöcentral till inrikesministeriet. Uppgiften medför inte några merkostnader och den förutsätter inte heller överföring av anslag till inrikesministeriet, eftersom fastställande av säkerhet är ytterst sällsynt och om det blir aktuellt fastställs den i skriftligt förfarande i tjänstemannaberedning genom ett av inrikesministeriet fattat beslut, som delges fartygets befälhavare och flaggstat. Gränsbevakningsväsendet fastställer redan för närvarande vid behov säkerheter för fartyg med stöd av miljöskyddslagen för sjöfarten för att täcka den s.k. oljeutsläppsavgiften. Förfarandet är således bekant för Gränsbevakningsväsendet redan i nuläget.

Genom tilläggsutbildning för de personalresurser som reserverats för Gränsbevakningsväsendets sjöräddningstjänst och samutnyttjande av resurser och kompetens som överförs från Finlands miljöcentral är det möjligt att bättre än tidigare och mera kostnadseffektivt trygga jourtjänster dygnet runt och en operativ ledning av bekämpningsarbetet. Ledningscentralen tar emot anmälan om olyckor och påbörjar samtidigt en sjöräddningsoperation och en bekämpningsoperation för fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor om det föreligger risk för miljökada. Gränsbevakningsväsendet tillsätter räddningsledaren, som vid behov till sin hjälp kan tillsätta en ledare för den marina verksamheten.

Internationell räddningsverksamhet

Det förslag som gäller skyldigheten att vid räddningsinsatser lämna bistånd till utlandet och vid räddningsinsatser ta emot internationellt bistånd ökar inte kostnaderna för landskapen. Beredskap för att i räddningsverksamhet lämna bistånd till utlandet grundar sig på landskapens kompetens, beredskap och servicenivå i fråga om riskerna inom det egna landet. Olyckorna med ridhallar och idrottsvallar under de senaste åren visar på att kollapsade byggnader inte bara är en risk med tanke på byggnader utomlands, utan förmåga att utföra t.ex. ruinräddning ingår i den servicenivå som förutsätts av varje landskap. Att utveckla servicenivån till en sådan nivå som krävs för de inhemska riskerna betjänar samtidigt beredskapen för internationell räddningsverksamhet. I enlighet med 11 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet ansvarar landskapen för en servicenivå som motsvarar riskerna och för de kostnader som genomförandet av servicenivån medför. På landskapens finansiering tillämpas lagen om landskapens finansiering.

Avgiftsbelagda felaktiga larm från brandlarmanläggningar

Den föreslagna preciseringen av felaktiga brandlarm från brandlarmanläggningar gör ordalydelsen i bestämmelsen tydligare och förenhetligar räddningsverkens faktureringspraxis. Detta kan bedömas minska antalet besvär som anförs i fråga om faktureringsbeslut, vilket i någon mån minskar räddningsverkens och domstolarnas arbetsvolym och de administrativa kostnader som den medför.

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

Den precisering som föreslås i räddningslagen i fråga om utbildning för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal förenhetligar utbildningen för dessa personalgrupper och jämnar ut de regionala skillnaderna när det gäller utbildningskostnader.

Inrättande av skyddsrum

Enligt förslaget ska beviljandet av vissa lättnader i anknytning till inrättande av skyddsrum överföras från inrikesministeriet och regionförvaltningsverken till kommunernas byggnadstill-

synsmyndigheter. Årligen inrättas skyddsrum i ca 600 byggnader. De av regionförvaltningsverkens uppgifter som hänför sig till inrättande av skyddsrum har koncentrerats till Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Regionförvaltningsverket i Södra Finland har årligen fattat ca 10 beslut om bifall i fråga om befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum. Vid Regionförvaltningsverket i Södra Finland har årligen använts ca 0,4 årsverken för denna uppgift, och personalkostnaderna har uppgått till ca 23 000 euro. Beslut fattade av Regionförvaltningsverket i Södra Finland är avgiftsbelagda enligt statsrådets förordning om avgifter till regionförvaltningsverken år 2018 (997/2017). En avgift på 500 euro tas ut för ett beslut. Under ett år har ca 5 000 euro inlutit i inkomster. Regionala befrielseärenden som behandlas av inrikesministeriet är sällsynta och förekommer i enstaka fall. Förslaget har därmed ingen betydande inverkan på myndigheternas arbetsvolym och på de kostnader som den för med sig. Överföringen av uppgifter bedöms inte medföra ett behov av tilläggsfinansiering för kommunerna.

Lagen om Räddningsinstitutet

Att överföra ordnandet av regionala försvarskurser samt landskapens gemensamma beredskapsövningar från regionförvaltningsverken till Räddningsinstitutet kräver inget tilläggsanslag, utan det är fråga om överföring av anslag från finansministeriets huvudtitel till inrikesministeriets huvudtitel. Förslaget förutsätter inte heller fler årsverken, utan det är fråga om att överföra årsverken mellan förvaltningsområden och ämbetsverk. Separata regeringspropositioner kommer att lämnas om dessa ändringar.

Till Räddningsinstitutet överförs från regionförvaltningsverkens ansvarsområden för räddningsväsende och beredskap personal som motsvarar cirka fyra årsverken och som ska ansvara för ordnandet av regionala försvarskurser och landskapens gemensamma beredskapsövningar och övningar inför störningssituationer. Personalutgifterna beräknas vara cirka 0,30 miljoner euro.

För att ordnandet av regionala försvarskurser samt landskapens gemensamma beredskapsövningar ska kunna överföras från regionförvaltningsverken till Räddningsinstitutet krävs en överföring på ca 0,3 miljoner euro från moment 28.40.01 till moment 26.30.01 från och med 2020. Överföringen av anslag gäller budgeten för 2020 och därpå följande budgetar. Storleken på den överföring av tilläggsanslag som eventuellt kommer att föreslås under moment 26.30.01, högst ca 0,3 miljoner euro, kommer att preciseras vid tilläggsutredningar under 2018.

Den föreslagna lagen innehåller inte särskilda bestämmelser om personalöverföringar inom landet, utan i fråga om personalöverföringar mellan statliga ämbetsverk iakttas de principer som anges i 5 a—5 c § i statstjänstemannalagen. Huvudregeln i detta fall är att tjänsterna och de tjänstemän som utnämnts till tjänsterna överförs till samma ämbetsverk som uppgifterna överförs till. Personer i ett anställningsförhållande för viss tid övergår till anställning hos den nya arbetsgivaren för den tid anställningsförhållandet för viss tid pågår.

Vid personalöverföringar iakttas god personalpolitik. För att förändringen ska kunna ledas med framgång förutsätts öppenhet och att personalen deltar i genomförandet av förändringen. När reformen genomförs ska det sörjas för personalens möjligheter att få uppgifter och att påverka.

Överföringen av beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanen, utbildningen av utbildare, förändring av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal från organisationerna inom räddningsbranschen till Räddningsinstitutet medför ett ytterligare behov av uppskattningsvis tre årsverken eller en omorganisering av uppgifter av motsvarande storlek. Samtidigt är det dock

möjligt att i viss mån nå besparingar i de understöd som brandskyddsfonden för motsvarande verksamhet beviljar organisationerna inom räddningsbranschen. Förslaget innebär inte några nya direkta kostnader för räddningsverken, eftersom de redan i dagsläget ansvarar för en tillräcklig utbildning för personalen i bisyssla och avtalspersonalen.

Genomförandet av utbildningen för utbildare vid Räddningsinstitutet som tjänsteuppdrag innebär inledningsvis för räddningsverken extra kostnader närmast på grund av resor och eventuella vikariat. En integrering av utbildningen för utbildare helt eller delvis som en del av den ordinarie personalens läroplaner skulle i fortsättningen minska räddningsverkens kostnader för utbildning av utbildare. Detta skulle också ha en ökande effekt med tanke på räddningsverkens pedagogiska kompetens.

Propositionen torde föranleda ett behov av ett permanent årligt tillägg på 0,2 miljoner euro under moment 26.30.01 från och med 2019.

Enligt preliminära beräkningar är de nuvarande kostnaderna för examensutbildningen vid räddningsskolan vid Helsingfors stads räddningsverk ca 0,7 - 0,8 miljoner euro per år. Detta belopp ingår i landskapens finansieringsanalys i den allmänna finansieringshelheten för räddningsväsendet. Med anledning av att verksamheten vid räddningsskolan vid Helsingfors stads räddningsverk upphör förutsätter den utbildningsvolym som överförs till Räddningsinstitutet ett anslagstillägg på ca 0,5 miljoner euro under moment 26.30.01 för 2019. Från och med 2020 är Räddningsinstitutets behov av tilläggsanslag under momentet beroende på hur utbildningen genomförs uppskattningsvis högst 2,0 miljoner euro, varav ca 0,7 - 0,8 miljoner euro ska överföras från momentet för landskapsfinansiering. Landskapsfinansieringen ska dock täcka kostnaderna för att år 2020 slutföra en räddarkursutbildning vid räddningsskolan vid Helsingfors stads räddningsverk som i enlighet med övergångsbestämmelsen överförs på landskapet Nylands och dess räddningsverks ansvar. Behovet av anslag preciseras när bl.a. praxisen för ordnande av verksamheten och samarbetsparterna klarnar.

Lagen om brandskyddsfonden

De föreslagna ändringarna i lagen om brandskyddsfonden har inte några direkta konsekvenser för de offentliga finanserna. De föreslagna ändringarna är i huvudsak tekniska och anknyter till förvaltningen av fonden eller beror på organisationsändringar till följd av annan lagstiftning.

3.2 Konsekvenser för myndigheterna

Räddningslagen

Bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Den operativa ledningen av brådskande bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor ska koncentreras till inrikesministeriets förvaltningsområde. Räddningsverksamhet vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på öppen fjärd på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon ska ledas av en räddningsledare som Gränsbevakningsväsendet har tillsatt. Även det administrativa ansvar som anknyter till den operativa ledningen av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på havsområdena samt ansvaret för beredning av lagstiftningen om bekämpningsåtgärder överförs på inrikesministeriet. Genom ändringarna byggs det upp en sådan nationell, tydligt definierad operativ ledningshelhet för bekämpning av oljeskador och kemikalieolyckor som på ett mångsidigare sätt kan utnyttja sjöräddningstjänstens och räddningsväsendets myndigheters befintliga ledningsförmåga och verkställande förmåga samt specialkunskaper.

RP 18/2018 rd

En överföring av ledningsansvaret för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor i sin helhet till inrikesministeriet och till landskapens räddningsväsende som styrs av inrikesministeriet i enlighet med lagen om ordnande av räddningsväsendet skulle göra det möjligt att samordna Gränsbevakningsväsendets och räddningsverkens operativa verksamhet och materielanskaffning och samtidigt stödja en kostnadseffektiv användning av den verkställande förmågan i fråga om marin verksamhet.

I propositionen föreslås inga betydande ändringar av räddningsverkens uppgifter eller ansvarsområden, utan räddningsverken ska även i fortsättningen ansvara för bekämpning av oljeskador och kemikalieolyckor på landområden, längs kusterna och i skärgården. Räddningsverken ska även ansvara för bekämpningen av fartygskemikalieolyckor längs kusterna och i skärgården. Den regionala fördelningen av ansvaret mellan de statliga myndigheterna och landskapen ska definieras närmare under ledning av Gränsbevakningsväsendet vid den planering av samarbetet som avses i 47 § i lagförslaget. Dessutom ska Gränsbevakningsväsendet med stöd av 27 a § närmare samordna bekämpningsberedskapen.

Hela inrikesministeriets förvaltningsområde har beredskap för långvarig ledningsverksamhet. Vid den föreslagna överföringen utnyttjas lednings- och verksamhetsberedskap dygnet runt inom sjöräddningstjänsten och räddningsväsendet. Ledning av operationer där det finns en så heltäckande lägesbild och lägesuppfattning för ett havsområde som möjligt kommer också att betjäna informationsbehoven inom samhället och statsledningen.

Avsikten är att sjöräddningstjänstens goda och intensiva samarbete ska fortsätta med myndigheterna i fråga om oljeskador och kemikalieolyckor. Samarbetet mellan de marina myndighetsaktörerna samt det nationella samarbete som anknyter till sjöräddningstjänsten särskilt mellan ämbetsverk inom inrikesministeriets och kommunikationsministeriets förvaltningsområden erbjuder goda möjligheter exempelvis när det gäller att skapa nya kostnadseffektiva medel för att förebygga oljeskador och fartygskemikalieolyckor samt för att förmedla forskningsinformation till beslutsfattare, samt för att beaktas inom internationellt samarbete. Dessutom är det möjligt att fördjupa samarbetet i fråga om processen med beslutsfattande om skyddsplatser med beaktande av den internationella utvecklingen.

Organisationsförändringar inom räddningsväsendet som föranleds av landskapsreformen samt utfärdandet av lagstiftning om bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor som en del av räddningsverksamheten enligt räddningslagen kan bedömas göra den marina verksamheten tydligare, eftersom räddningsväsendet på landskapsnivå fungerar effektivare under statens styrning och bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor kan koncentreras till räddningsverk som utses särskilt. Det här skapar en möjlighet att på landsomfattande nivå utveckla enhetliga och effektiva verksamhetsmodeller.

Det föreslås att det gemensamma lägesbildssystemet Boris för de myndigheter som deltar i bekämpningen av oljeskador integreras som en del av hanteringen av olyckor på havsområden. Det här utvecklar systemets användbarhet som en del av ledningssystemet allt effektivare och gör det möjligt att skapa enhetliga system och en effektivare användning av dem i stället för enskilda tillämpningar.

Kommunikationsministeriet ska på samma sätt som för närvarande på nationell nivå ansvara för förebyggandet av sjöfartsolyckor i samarbete med andra marina myndigheter. Trafiksäkerhetsverket och Försvarmakten ska fortfarande delta i bekämpningen av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor.

De myndigheter som deltar i räddningsverksamheten är med stöd av 3 § i räddningslagen på motsvarande sätt som för närvarande skyldiga att göra nödanmälan och vidta sådana bekämp-

ningsåtgärder som deras uppgifter och beredskap förutsätter då de observerar eller får veta om en fartygsoljeskada eller fartygskemikalieolycka.

Beredningen av ersättningshandläggning i fråga om kostnaderna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor och utfärdande av anvisningar i fråga om detta ska överföras på inrikesministeriet.

Från miljöförvaltningen ska till inrikesministeriet överföras en arbetsinsats som motsvarar uppskattningsvis totalt fyra årsverken. Frågan om hur de personer som ska överföras ska placeras i inrikesministeriets organisation kommer att avgöras senare i enlighet med hurudant behovet är i praktiken. I fråga om personalöverföringar iakttas principerna för god förvaltning.

Gränsbevakningsväsendets centrala experter i fråga om olje- och kemikaliebekämpning på havsområdena har en omfattande erfarenhet från fältet och i sakkunniguppgifter stannar man ofta länge. Ändringarna förutsätter emellertid att personalen fortbildas. Genom en överföring av experter från Finlands miljöcentrals bekämpningsgrupp för miljöskador till inrikesministeriet säkerställs det att nuvarande funktionsförmåga upprätthålls även vid omställningen.

Inrikesministeriet ska ansvara för den allmänna utbildningen inom bekämpningsteknik samt för grundutbildning, fortbildning och kompletterande utbildning som hänför sig till ledningsnivåerna och ledningscentralfunktioner som an knyter till operativ ledning av brådskande bekämpning av oljeskador och kemikalieolyckor i havsområden. Utbildningen inom bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor kan genomföras effektivt vid läroanstalter inom inrikesministeriets förvaltningsområde, vilka redan för närvarande producerar utbildning inom räddningsverksamhet och sjöräddning.

Internationell räddningsverksamhet

Det förslag som gäller skyldigheten att vid räddningsinsatser lämna bistånd till utlandet och vid räddningsinsatser ta emot internationellt bistånd ökar inte uppgifterna för landskapen. Beredskap för att i räddningsverksamhet lämna bistånd till utlandet grundar sig på landskapens kompetens, beredskap och servicenivå som motsvarar riskerna inom det egna landet. Olyckorna med ridhallar och idrottshallar under de senaste åren visar på att kollapsade byggnader inte bara är en risk vid jordbävningar och andra naturkatastrofer utomlands, utan förmåga att utföra ruinräddning ingår i den servicenivå som förutsätts av varje landskap. I enlighet med 11 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet ansvarar landskapen för en servicenivå som motsvarar riskerna och för tillhandahållandet av servicen och de kostnader som detta medför. Sådan specialberedskap, materiel och utrustning för bistånd till utlandet som skaffats av staten och på dess bekostnad står till landskapens förfogande också vid räddningsverksamhet som krävs på grund av olyckor i Finland på samma grunder som landskapens egna resurser. Specialberedskapen för internationell räddningsverksamhet stöder på så sätt beredskapen i det egna landet för räddningsväsendet.

Avgiftsbelagda felaktiga larm från brandlarmanläggningar

Det förslag som gäller felaktiga brandlarm från brandlarmanläggningar utvidgar inte tillämpningen av bestämmelsen jämfört med nuläget. Ändringen bedöms göra räddningsverkens faktureringspraxis tydligare och minska antalet besvär till förvaltningsdomstolarna, vilket i någon mån minskar räddningsverkens och domstolarnas arbetsvolym.

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

RP 18/2018 rd

Tillsammans med de föreslagna ändringarna i lagen om Räddningsinstitutet förenhetligar förslaget till en precisering av utbildningen för räddningsverkens personal i bisyssla och avtalspersonal läroplanerna och kurserna samt främjar systematisk och effektiv kompetensutveckling för den personal i bisyssla och den avtalspersonal som deltar i räddningsverksamhet. Detta bedöms som positivt med tanke på kompetensen och kapaciteten för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal. De föreslagna ändringarna främjar dessutom en enhetlig tillgång till räddningsväsendets tjänster i hela landet.

Inrättande av skyddsrum

Enligt förslaget ska beviljandet av vissa lättnader i anknytning till inrättande av skyddsrum överföras från inrikesministeriet och regionförvaltningsverken till kommunernas byggnadstillsynsmyndigheter. Årligen inrättas skyddsrum i ca 600 byggnader. Regionförvaltningsverket i Södra Finland har årligen fattat ca 10 beslut om bifall i fråga om befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum. Regionala befrielseärenden som behandlas av inrikesministeriet är sällsynta och förekommer i enstaka fall. Förslaget ökar därmed inte i någon stor omfattning arbetsvolymen vid kommunernas byggnadstillsynsmyndigheter.

I och med de föreslagna ändringarna kommer beslutsfattandet närmare byggarna och sett ur sökandens synvinkel är myndighetsverksamheten tydligare, när beslut om undantag och lättnader alltid fattas av den myndighet som beviljar bygglov. Överföringen av beslutanderätten i fråga om regionala befrielser till den myndighet som beviljar bygglov effektiviserar den övergripande användningen av olika former av lättnader. De föreslagna ändringarna förbättrar dessutom användningsmöjligheterna för områdesvisa gemensamma skyddsrum.

Avsikten är inte att genom den föreslagna ändringen ändra på den avgörandepraxis som regionförvaltningsverket tillämpar för närvarande när det gäller kostnader eller att i övrigt utvidga användningen av denna grund för befrielse. Ett villkor för att befrielse ska beviljas är fortfarande att kostnaderna för inrättande av ett skyddsrum uppgår till mer än fyra procent av de totala byggkostnaderna.

Lagen om Räddningsinstitutet

I samband med landskapsreformen upphör examensutbildningen vid den nuvarande räddningsskolan vid Helsingfors stads räddningsverk, och motsvarande utbildningsvolym överförs till Räddningsinstitutet. Räddningsinstitutet genomför redan 2019 den första ökning av utbildningsvolymen inom räddarutbildningen som behövs med anledning av att Helsingfors räddningsverks räddningsskola upphör.

Överföringen av de regionala försvarskurserna och beredskapsövningarna från regionförvaltningsverken till Räddningsinstitutet ökar i någon mån institutets uppgifter. Också landskapen och inrikesministeriet får nya uppgifter.

Överföringen av beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanen, utbildningen av utbildare, förandet av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal från organisationerna inom räddningsbranschen till Räddningsinstitutet ökar Räddningsinstitutets ansvar för den övergripande kompetensutvecklingen.

Lagen om brandskyddsfonden

Den för inrikesministeriet föreslagna skyldigheten att godkänna fondens årliga budget och resultatmål ökar i någon mån inrikesministeriets uppgifter.

3.3 Konsekvenser för miljön

De ändringar som görs på grund av landskapsreformen har inga miljökonsekvenser. De föreslagna ändringarna är i huvudsak tekniska och beror på organisationsändringar till följd av annan lagstiftning.

Räddningslagen

Bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Propositionen bedöms inte ha några skadliga miljökonsekvenser. En stor fartygsoljeskada eller fartygskemikalieolycka beror i allmänhet på sammanstötning, grundstötning eller någon annan olycka som kräver sjöräddning. Gränsbevakningsväsendet leder sjöräddningssituationen genast efter det att den har inträffat och är således omedelbart kapabelt att vidta åtgärder även för att minimera miljöskadorna. I fråga om bekämpningsåtgärder vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor samt vid planeringen och utvecklandet av dem ska experthjälp även i fortsättningen utnyttjas i form av miljökompetens inom miljöförvaltningen. Sakkunniguppgifter som har nära samband med bekämpning av miljöskador ska skötas vid Finlands miljöcentral på samma sätt som för närvarande.

Internationell räddningsverksamhet

Sådan specialberedskap, materiel och utrustning för bistånd till utlandet som skaffats av staten och på dess bekostnad står till landskapens förfogande också vid räddningsverksamhet som krävs på grund av olyckor i Finland på samma grunder som landskapens egna resurser. Specialberedskapen för internationell räddningsverksamhet stöder på så sätt beredskapen i det egna landet för räddningsväsendet i landskapen också vid bekämpningen av miljöolyckor.

Avgiftsbelagda felaktiga larm från brandlarmanläggningar

Det förslag som gäller felaktiga brandlarm från brandlarmanläggningar utvidgar inte det nuvarande tillämpningsområdet för bestämmelsen. Ändringen inverkar inte på räddningsverkens verksamhet vid bekämpningen av miljöolyckor.

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

Tillsammans med de föreslagna ändringarna i lagen om Räddningsinstitutet förenhetligar propositionen läroplanerna och kurserna för utbildningen av personal i bisyssla och avtalspersonal samt främjar systematisk och effektiv kompetensutveckling för den personal i bisyssla och den avtalspersonal som deltar i räddningsverksamhet. Detta kan bedömas som positivt med tanke på kompetensen och kapaciteten för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal också vid bekämpning av miljöolyckor.

Inrättande av skyddsrum

Miljökonsekvenserna av inrättandet av skyddsrum kan inte betraktas som betydande jämfört med miljökonsekvenserna av annat byggande. Skyddsrummen används i praktiken alltid för något ändamål även under normala förhållanden. I skyddsrum som finns i bostadshus placeras t.ex. de boendes förrådsutrymmen. Att skyddsrum kan användas t.ex. som idrottshallar eller parkeringsplatser under normala förhållanden minskar behovet av att separat bygga sådana lokaler. Inrättandet av skyddsrum utgör en integrerad del av byggandet av en fastighet. Därför skiljer sig miljökonsekvenserna av inrättandet av skyddsrum inte från konsekvenserna av an-

nat byggande. Ett skyddsrum i armerad betong har en livscykel på cirka 100 år och ett berg-
rum en livscykel på upp till flera hundra år.

Lagen om Räddningsinstitutet

Överföringen av de regionala försvarskurserna och landskapens gemensamma beredskaps-
övningar från regionförvaltningsverken till Räddningsinstitutet har inte några miljökonsekven-
ser. De föreslagna ändringarna är administrativa och beror på organisationsändringar till följd
av annan lagstiftning.

Överföringen av beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanen, utbildningen av
utbildare, förändret av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial för
räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal från organisationerna inom rädd-
ningsbranschen till Räddningsinstitutet förenhetligar läroplanerna och kurserna. Överföringen
främjar också en systematisk och effektiv kompetensutveckling för den personal i bisyssla och
den avtalspersonal som deltar i räddningsverksamhet. Detta bedöms som positivt med tanke
på kompetensen och kapaciteten för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal
också vid bekämpning av miljöolyckor.

Lagen om brandskyddsfonden

De ändringar som föreslås i lagen om brandskyddsfonden har inte några miljökonsekvenser.
De föreslagna ändringarna är i huvudsak tekniska och anknyter till förvaltningen av fonden el-
ler beror på organisationsändringar till följd av annan lagstiftning.

3.4 Samhälleliga konsekvenser

De ändringar som ska göras på grund av landskapsreformen har inte några direkta samhälle-
liga konsekvenser. De föreslagna ändringarna är i huvudsak tekniska och beror på organisat-
ionsändringar till följd av annan lagstiftning.

Räddningslagen

Bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Överföringen av bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor till inrikesministe-
riets förvaltningsområde bedöms inte ha konsekvenser för den verksamhet som bedrivs av de
frivilligorganisationer som deltar i bekämpningen av miljöskador. En överföring av ansvaret
för tillsynen över fartygsutsläpp inom havsområden till Gränsbevakningsväsendet förtydligar
nuläget och gör det lättare att inleda förundersökning i fråga om de förseelser som upptäckts
och att inleda bekämpningsåtgärder då samma myndighet ansvarar för båda funktionerna.

Internationell räddningsverksamhet

Förslaget om att vid räddningsinsatser lämna bistånd till utlandet och vid räddningsinsatser ta
emot internationellt bistånd förbättrar räddningsväsendets förmåga att svara mot olika olyckor
i hela landet. När beredskapen breddas till alla räddningsverk ökar produktionen av enhetliga
och jämlika tjänster inom räddningsväsendet.

Avgiftsbelagda felaktiga larm från brandlarmanläggningar

Det förslag som gäller felaktiga brandlarm från brandlarmanläggningar gör myndigheternas verksamhet tydligare och enhetligare, ökar rättsskyddet för ägare och innehavare av fastigheter och verksamhetsidkare och minskar på så sätt behovet av att söka ändring hos förvaltningsdomstolarna.

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

Preciseringen av den utbildning som krävs av räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal gör myndigheternas verksamhet enhetligare och förbättrar ställningen för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal som en del av systemet för räddningsväsendet. De föreslagna ändringarna främjar dessutom en enhetlig tillgång till räddningsväsendets tjänster i hela landet.

Inrättande av skyddsrum

De föreslagna bestämmelserna om inrättande av skyddsrum gör det möjligt att underhålla det befintliga skyddsrumbeståndet, och det ska även i fortsättningen inrättas nya skyddsrum i landet. Även i fortsättningen kan man bereda sig på att använda skyddsrum för att skydda civilbefolkningen mot eventuella verkningar av vapen, joniserande strålning och giftiga ämnen.

Den nuvarande hotuppfattningen omfattar ett behov av befolkningsskydd i samband med militära angrepp. I enlighet med inrikesministeriets strategi för befolkningsskydd (2007) är målet att skydda befolkningen så väl som det realistiskt sett är möjligt med befintliga arrangemang och kostnader. Vid undantagsförhållanden finns det utifrån riskbedömningar och hotfulla situationer beredskap att skydda befolkningen genom evakuering eller med hjälp av befintliga skyddsrum eller sådana utrymmen inomhus som ger så bra skydd som möjligt. Befolkningsskyddet består av flera olika samordnade arrangemang. Det är fråga om en helhet där alla åtgärder för att skydda befolkningen utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt i varje enskilt fall.

Enligt statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse (2012) bör Finland, samtidigt som landet har beredskap att försvara sig mot väpnade angrepp, ha förmåga att skydda befolkningen och trygga samhällets funktion. Enligt statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelse (2016) har det skett en förändring i den säkerhetspolitiska miljön i Finland, som är en del av det västerländska samhället. Det skärpta säkerhetsläget i Europa och Östersjöregionen har omedelbara konsekvenser för Finland. Användning av militära maktmedel mot Finland eller hot om användning av dessa kan inte uteslutas. Finland utvecklar sin nationella kriställighet på ett övergripande sätt. Förberedelser vidtas med tanke på situationer som hotar eller negativt påverkar säkerheten och välfärden så att skadorna kan förutses eller förhindras.

Under de senaste dryga 50 åren har det inrättats ett relativt omfattande skyddsrumbestånd i Finland. Skyddsrummen är dock inte jämnt fördelade mellan de olika delarna i landet och i synnerhet de äldsta skyddsrummen kräver grundlig renovering.

Lagen om Räddningsinstitutet

Överföringen av de regionala försvarskurserna och beredskapsövningarna från regionförvaltningsverken till Räddningsinstitutet har inga samhällseliga konsekvenser. Också i fortsättningen ordnas försvarskurserna regionalt och överföringen av ansvaret för ordnande av kurserna inverkar inte på t.ex. villkoren för att bli antagen till en kurs eller på deltagarkostnaderna.

Överföringen av beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanen, utbildningen av utbildare, förändring av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal från organisationerna inom rädd-

ningsbranschen till Räddningsinstitutet förbättrar den systematiska och effektiva kompetensutvecklingen för den personal som deltar i räddningsverksamhet. I fortsättningen ska Räddningsinstitutet mer helhetsbetonat svara för kompetensutvecklingen inom räddningsverksamheten. Utbildarnas pedagogiska kompetens ska öka. Detta har som helhet sett en positiv effekt på kompetensen för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal och därmed också på räddningsväsendets serviceförmåga.

Lagen om brandskyddsfonden

Den ökade styrningen av fonden medför att fondens medel får en mer jämlik ställning jämfört med budgetmedlen och detta främjar med tanke på resultatet övervakningen av användningen av fondmedlen.

4 Beredningen av ärendet

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet.

Inrikesministeriet sände utkastet till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av räddningslagen och av vissa andra lagar på remiss för sex veckor i början av november 2017 och tiden gick ut den 15 december 2017. Utlåtande begärdes bl.a. av ministerier, ämbetsverk och inrättningar inom den statliga centralförvaltningen, regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna, landskapsförbunden, centrala personalorganisationer och övriga organisationer samt det lokala räddningsväsendet och kommunerna. Även andra instanser fick ge ett utlåtande med anledning av förslaget. Innan tidsfristen löpte ut hade ca 100 utlåtanden lämnats in.

I utlåtandena understöddes allmänt förslaget om att bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor överförs från miljöministeriet till inrikesministeriets förvaltningsområde. I utlåtandena från miljöförvaltningen och statens revisionsverk fästes dock särskild vikt vid att miljöskyddssynpunkterna beaktas i tillräcklig utsträckning i reformen. I många utlåtanden föreslogs dessutom att man ska omvärdera kommunernas nuvarande ansvar för efterbehandlingen av oljeskador.

Utlåtandena har i tillämpliga delar beaktats. Lagförslaget har kompletterats med olika arrangemang för delaktighet och hörande när det gäller att beakta miljösynpunkterna. Bekämpningen av miljöskador och beaktandet av miljösynpunkter, som ingår i bekämpningen som en väsentlig del, hör dessutom i fortsättningen till grundutbildningen och fortbildningen för personal inom räddningsväsendet och Gränsbevakningsväsendet.

Efterbehandling hör inte till räddningsverksamheten, och betraktas således inte som en uppgift för räddningsväsendets myndigheter. En ändamålsenligare placering av bestämmelsen om efterbehandling granskas senare på nytt av miljöministeriet i samband med revideringen av miljöskyddslagen eller avfallslagen.

I utlåtandena ansågs det allmänt taget vara motiverat att fortsätta inrättandet av skyddsrum för att skydda befolkningen. Smidigare behandling av tillstånd för undantag understöddes. Samtidigt uttrycktes dock oro över möjligheterna att bevara en tillräcklig enhetlighet i fråga om besluten om befrielse.

Lagens 75 § 3 mom. har utifrån utlåtandena ändrats för att trygga en enhetligare beslutspraxis så att landskapets räddningsmyndighet bedömer om antalet befintliga skyddsplatser är tillräckligt. På detta sätt tryggar man att myndigheten har prövat saken och att beslutet grundar sig på detta.

RP 18/2018 rd

Utöver det som föreslogs i utkastet till regeringens proposition tog remissinstanserna i många fall ställning till sådana frågor som redan tidigare hade föreslagits i andra propositioner som för närvarande behandlas i riksdagen, t.ex. förslagen till lag om ordnande av räddningsväsendet, landskapslag och lag om landskapens finansiering. Utlåtandena gällde bl.a. godkännandet av räddningsväsendets beslut om servicenivån och stödet för kommunernas beredskapsplanering.

Räddningslagens 27 § 3 mom. 2 punkt, enligt vilken räddningsverket ska stödja beredskapsplaneringen i en kommun som hör till räddningsområdet, om detta har överenskommit med kommunen, föreslås bli upphävd.

Försörjningsberedskapscentralen, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö – Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland ry, Kommunförbundet, räddningsverken och vissa regionförvaltningsverk och kommuner ansåg i sina utlåtanden att den uppgift som i 142 § i landskapslagen föreslås för landskapen inte motsvarar den uppgift som avses i 27 § 3 mom. 2 punkten i räddningslagen, som föreslås bli upphävd, och föreslår därför att ett landskap kan stödja en kommuns beredskapsplanering, om kommunen och landskapet kommer överens om detta.

Det föreslås inte att paragrafen ändras på grund av utlåtandena.

När ett landskap sörjer för den uppgift som föreskrivs i 142 § i landskapslagen stöder det de facto i praktiken även beredskapen i kommunerna på dess område rentav mer omfattande än vad som gäller den nuvarande uppgift som föreskrivs för räddningsverket. Det är inte enbart fråga om stöd för beredskapsplaneringen, utan t.ex. om ordnande av övningar för kommunerna.

I utlåtandena understöddes allmänt de förslag enligt vilka Räddningsinstitutets uppgift är att svara för ordnandet av regionala försvarskurser och landskapens gemensamma beredskapsövningar och övningar med avseende på störningar.

Det föreslås att 29 § i gällande räddningslag upphävs. Enligt paragrafen beslutar räddningsväsendet om servicenivån efter att ha hört kommunerna. Bestämmelser om räddningsväsendets servicenivå finns i fortsättningen i lagen om ordnande av räddningsväsendet, som för närvarande behandlas av riksdagen.

Finlands Kommunförbund, räddningsverk och vissa kommuner för i sina utlåtanden fram att landskapet ska höra kommunerna när det godkänner ett beslut om servicenivån.

Det föreslås inte att paragrafen ändras på grund av utlåtandena.

Enligt 24 § 1 mom. i den gällande räddningslagen ansvarar kommunerna i samverkan för räddningsväsendet inom räddningsområdena (det lokala räddningsväsendet). Enligt 29 § 1 mom. i räddningslagen beslutar det lokala räddningsväsendet om servicenivån efter att ha hört kommunerna. Eftersom kommunerna har svarat för de tjänster inom räddningsväsendet som det lokala räddningsväsendet producerar, har det varit motiverat att höra dem när beslut fattas om servicenivån. Genom lagen om ordnande av räddningsväsendet överförs ansvaret för ordnande av räddningsväsendet från kommunerna till landskapen, och kommunerna har inte längre ansvar för räddningsväsendet eller kostnaderna för det. Det är således inte längre på samma sätt motiverat att höra kommunerna när det gäller landskapets beslutsfattande. Det ovan anförda hindrar dock inte ett landskap från att höra kommunerna, om landskapet så bestämmer.

RP 18/2018 rd

Bestämmelsen i 55 § 2 mom. i den gällande räddningslagen enligt vilken inrikesministeriet också kan godkänna någon annan läroanstalt med ett offentligt samfund som huvudman än Räddningsinstitutet att ge yrkesinriktad grundutbildning inom räddningsbranschen föreslås bli upphävd. Med den läroanstalt som avses i momentet har i praktiken avsetts Helsingfors stads räddningsskola. Kommunernas uppgifter inom räddningsväsendet överförs vid ingången av 2020 till landskapen. Grundutbildningen inom räddningsväsendet hör i fortsättningen till Räddningsinstitutets uppgifter.

Räddningsdirektörer, vissa räddningsverk, Helsingfors stad, Suomen Palopäälystöliitto - Finlands Brandbefälsförbund r.y., Pardia, Suomen Palomiesliitto SPAL ry och Nylands förbund förde i sina utlåtanden fram sin oro över en tillräcklig yrkesinriktad utbildning i räddningsbranschen i huvudstadsregionen och Nyland. Det föreslogs att utbildningen i fortsättningen ordnas antingen av Helsingfors stad eller landskapet Nyland, som kommer att inrättas.

Det föreslås inte att momentet ändras på grund av utlåtandena.

I samband med landskapsreformen upphör examensutbildningen vid räddningsskolan vid Helsingfors stads räddningsverk och motsvarande utbildningsvolym överförs till Räddningsinstitutet. Räddningsinstitutet genomför redan 2019 den första ökning av utbildningsvolymen inom räddarutbildningen som behövs med anledning av att Helsingfors räddningsverks räddningsskola upphör.

I utlåtandena lades även fram många kompletterande förslag, som dock förutsätter noggrannare utredning än vad som är möjligt i detta sammanhang. Dessa förslag ses särskilt över i samband med totalreformen av räddningslagen. Avsikten är att ett projekt som gäller denna totalreform tillsätts 2019.

5 Samband med andra propositioner

Finansministeriets och social- och hälsovårdsministeriets gemensamma regeringsproposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om inrättande av landskap och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lämnande av underrättelse enligt artikel 12 och 13 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse är under behandling i riksdagen (RP 15/2017 rd). Dessutom är regeringens proposition med förslag till lag om ordnande av räddningsväsendet under behandling i riksdagen (RP 16/2017 rd).

Det allmänna administrativa genomförandet av de uppgifter inom räddningsväsendet som avses i lagen om ordnande av räddningsväsendet och de allmänna bestämmelserna om personalens ställning finns i landskapslagen och i lagen om införande av landskapslagen, lagen om ordnande av social- och hälsovård och lagen om ordnande av räddningsväsendet. Finansieringen för räddningsväsendet bestäms enligt lagen om landskapens finansiering.

I lagen om införande av landskapslagen, lagen om ordnande av social- och hälsovård och lagen om ordnande av räddningsväsendet föreslås att det också ska utfärdas bestämmelser om införande av lagen om ordnande av räddningsväsendet. Avsikten är att lagen om ordnande av räddningsväsendet ska stadfästas innan lagen om införande av landskapslagen, lagen om ordnande av social- och hälsovård och lagen om ordnande av räddningsväsendet stadfästs.

Under ledning av finansministeriet bereds dessutom lagstiftning genom vilken uppgifter som hör till regionförvaltningsverket överförs till statens tillstånds- och tillsynsmyndighet, som ska inrättas.

RP 18/2018 rd

En regeringsproposition med förslag till ändring av bestämmelserna om sotning i räddningslagen bereds separat vid inrikesministeriet.

Riksdagen behandlar regeringens proposition med förslag till ändring av lagen om transport-service och vissa lagar som har samband med den (RP 145/2017 rd). I nämnda proposition ingår ett förslag till ändring av 89 § i räddningslagen (RP 145/2017 rd, lag 42).

Riksdagen behandlar även en regeringsproposition med förslag till ny vägtrafiklag (RP 180/2017 rd). I den nämnda regeringspropositionen finns en bestämmelse som ingår i lag 5 i denna proposition, nämligen Lag om ändring av 49 § i vägtrafiklagen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om ändring av räddningslagen

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Syfte. Enligt 1 § i den gällande räddningslagen är lagens syfte att förbättra människornas säkerhet och minska antalet olyckor. Lagens syfte är också att när en olycka är överhängande eller har inträffat ska människor räddas, viktiga funktioner tryggas och följderna av olyckan begränsas effektivt. På grund av att bestämmelser om bekämpning av miljöskador fogats till paragrafen, föreslås det att den kompletteras så att lagens syfte ska vara att olägenheterna för människor, egendom och miljön blir så små som möjligt. Detta betonas särskilt vid räddningsverksamhet i syfte att bekämpa miljöskador.

2 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att hänvisningarna till räddningsväsendets organisation och förvaltning stryks i 2 mom. 3 punkten. Bestämmelser om detta tas in i lagen om ordnande av räddningsväsendet (/). Räddningslagen ska till skillnad från nuläget tillämpas också på bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Av denna orsak föreslås det att bestämmelser om Gränsbevakningsväsendets uppgift i anknytning till detta införs i 2 mom.

Paragrafens 3 mom. föreslås bli upphävt och definitionen av befolkningskydd flyttad till den nya 2 a §.

I 4 mom. görs de behövliga ändringarna av paragrafhänvisningarna.

2 a §. Definitioner. I lagen föreslås en ny 2 a §. I paragrafens 1 mom. införs centrala definitioner som gäller räddningsväsendet och i 2 mom. införs centrala definitioner som gäller oljeskador.

Enligt 1 mom. 1 punkten avses med räddningsväsende ett uppgiftsområde som består av förebyggande av eldsvådor och andra olyckor samt räddningsverksamhet.

Enligt 1 mom. 2 punkten avses med räddningsverksamhet brådskande uppgifter som syftar till att rädda och skydda människor, egendom och miljön när en olycka är överhängande eller inträffar samt att begränsa de skador som olyckan förorsakar och lindra följderna av olyckan. Räddningslagen ska till skillnad från nuläget också tillämpas på räddningsverksamhet vid oljeskador på land samt på räddningsverksamhet vid oljeskador och kemikalieolyckor förorsakade av fartyg på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon och på beredskapen för denna räddningsverksamhet. För närvarande finns bestämmelserna om dessa uppgifter i lagen om bekämpning av oljeskador (1673/2009), som föreslås bli upphävd och motsvarande bestämmelser flyttade till räddningslagen. Med räddningsverksamhet avses uppgifter som ankommer på myndigheterna och som närmare definieras i räddningslagen.

Enligt 1 mom. 3 punkten avses med utrymning sådan brådskande evakuering av människor och egendom som sker på beslut av räddningsmyndigheten på grund av eldsvåda eller någon annan olycka eller överhängande risk för dessa. Med evakuering avses allmänt att människor och egendom förs i säkerhet från ett farligt område eller objekt. Evakuering är dock ett brett, övergripande begrepp, och det rekommenderas att begreppet inte används utan att sammanhanget eller underbegreppet framgår. Det finns inte orsak att enbart med överbegreppet evakuering hänvisa till t.ex. krigstida förflyttning av befolkning eller sådan utrymning som rädd-

RP 18/2018 rd

ningsmyndigheterna dagligen i enlighet med sina befogenheter bestämmer om, eftersom detta lätt orsakar missförstånd.

Enligt 1 mom. 4 punkten avses med befolkningsskydd fullgörande av humanitära uppgifter under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 punkten i beredskapslagen (1552/2011) i syfte att skydda civilbefolkningen mot faror i samband med fientligheter eller katastrofer, att hjälpa civilbefolkningen att övervinna de direkta verkningarna av dem samt att tillgodose de nödvändiga förutsättningarna för civilbefolkningens överlevnad.

Med de katastrofer som nämns i definitionen avses naturkatastrofer och andra olyckor som inte orsakats av fientligheter, men som inträffar under den tid när fientligheter råder.

Bestämmelser om befolkningsskydd finns i de av Finland ratificerade Genèvekonventionerna (FördrS 8/1955) och i tilläggsprotokollen till Genèvekonventionerna (FördrS 82/1980).

Enligt kapitel VI (civilförsvaret) artikel 61 i tilläggsprotokoll I till Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter avses med civilförsvaret fullgörandet av humanitära uppgifter i syfte att skydda civilbefolkningen mot faror i samband med fientligheter eller katastrofer, att hjälpa den att övervinna de direkta följderna härav samt att tillgodose de nödvändiga förutsättningarna för dess överlevnad. I artikeln definieras närmare de uppgifter som hör till befolkningsskyddet samt befolkningsskyddsorganisation (i artikeln används begreppen civilförsvaret och civilförsvarsorganisation).

Enligt 1 mom. 5 punkten avses med räddningsverk i denna lag ett sådant affärsverk i landskapet som ansvarar för räddningsväsendets uppgifter i landskapet och som avses i 52 § i landskapslagen. Definitionen behövs, eftersom landskapen med stöd av 9 kap. i landskapslagen beslutar om strukturen för sina egna affärsverk och om inrättandet av affärsverk. Ett affärsverk med namnet räddningsverk inrättas nödvändigtvis inte i ett landskap. Ett räddningsverk kan ha personal i huvudsyssla och i bisyssla enligt vad som särskilt föreskrivs om detta i landskapslagen eller i någon annan lag.

Enligt 1 mom. 6 punkten avses med avtalsbrandkår en till räddningsväsendets system hörande frivillig brandkår, anstaltsbrandkår, industribrandkår och militärbrandkår, som har slutit ett avtal med räddningsverket om utförande av uppgifter som hör till räddningsverksamheten. Räddningsväsendets avtalspersonal består av personal vid avtalsbrandkårer och andra sammanslutningar som har ingått avtal med räddningsverket. Räddningsväsendets avtalspersonal står inte i anställningsförhållande till räddningsverket.

I 2 mom. införs definitioner som särskilt anknuter till räddningsverksamhet vid miljöskador.

I 2 mom. 1 punkten definieras vad som avses med olja i denna lag. Definitionen motsvarar definitionen i 3 § 1 punkten i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

I 2 mom. 2 punkten definieras annat skadligt ämne. Definitionen är bred och innefattar vilket annat ämne som helst förutom mineralolja som hamnat i havet, t.ex. kemikalier, vegetabiliska och animaliska fetter, näringsämnen och gödselmedel. Definitionen motsvarar definitionen i 3 § 2 punkten i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

I 2 mom. 3 punkten definieras fartyg genom en hänvisning till den relevanta paragrafen och punkten i miljöskyddslagen för sjöfarten. Enligt 1 kap. 2 § 14 punkten i miljöskyddslagen för sjöfarten avses med fartyg varje sjöburet färdmedel, inklusive bärplansbåtar, luftkuddefarkoster, undervattensbåtar och flytande farkoster samt fasta och flytande plattformar. Definitionen motsvarar definitionen i 3 § 3 punkten i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

RP 18/2018 rd

I 2 mom. 4 punkten definieras oljeskada på land. Definitionen motsvarar definitionen i 3 § 4 punkten i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

I 2 mom. 5 punkten definieras fartygsoljeskada på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon. Definitionen motsvarar i huvudsak definitionen av föroreningsolycka i artikel 2.9 i Helsingforskonventionen och av oljeskada i artikel 2.2 i OPRC-konventionen. Definitionen motsvarar definitionen i 3 § 5 punkten i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

I 2 mom. 6 punkten definieras oljeskada som allmänt begrepp, som täcker både oljeskada på land och fartygsoljeskada. Definitionen motsvarar definitionen i 3 § 6 punkten i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

I 2 mom. 7 punkten definieras fartygskemikalieolycka i stora drag på samma sätt som föroreningsolycka i artikel 2.9 i Helsingforsavtalet och föroreningsolycka i artikel 2.1 i OPRC-HNS-protokollet. Enligt definitionen är det fråga om en skada som inträffar på havsområdet, dvs. på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon. Definitionen motsvarar definitionen i 3 § 7 punkten i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

I 2 mom. 8 punkten definieras efterbehandling. I denna lag avses med efterbehandling sådana bekämpningsåtgärder vid oljeskador som utförs efter att spridningen av olja i mark, grundvattnen, ytvatten och på stränder har förhindrats. Begränsning av skadan omfattar t.ex. att stoppa läckaget, hindra att oljan sprider sig med hjälp av bommar eller att skyddspumpning påbörjas samt att den olja som kan samlas in avlägsnas eller behandlas så att den inte innebär ytterligare fara för förorening av miljön. Efter de första brådskande uppgifterna under inledningsfasen av bekämpningen kan man övergå till efterbehandlingsfasen. Den kräver inte några brådskande åtgärder och kan pågå länge. Definitionen av efterbehandling behövs för beslut om avslutande av räddningsverksamhet och överföring av ansvaret till den myndighet som svarar för efterbehandlingen i enlighet med 40 §. Definitionen motsvarar definitionen i 3 § 8 punkten i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

6 §. *Att göra upp öppen eld.* Enligt 6 § 1 mom. i den gällande räddningslagen får lägereld eller annan öppen eld inte göras upp, om förhållandena på grund av torra eller vind eller av någon annan orsak är sådana att risken för skogsbrand, gräsbrand eller annan eldsvåda är uppenbar. Enligt uppgifter ur räddningsväsendets resurs- och olycksdatabas är gräsbrand en betydande form av terrängbrand på våarna. För att effektivare förebygga terrängbränder är det motiverat att på motsvarande sätt som i fråga om varning för skogsbrand också föreskriva om varning för gräsbrand. Eftersom risken för skogsbrand, gräsbrand eller annan eldsvåda är uppenbar när varning för skogsbrand eller gräsbrand har utfärdats, preciseras förbudet att göra upp eld i 1 mom. så att det alltid är förbjudet att göra upp lägereld eller annan öppen eld under den tid för vilken Meteorologiska institutet har utfärdat varning för skogsbrand eller gräsbrand. Bestämmelser om Meteorologiska institutets varning för skogsbrand eller gräsbrand finns i 31 § 2 mom.

I paragrafens 3 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet och räddningsområdet ändras till landskap.

3 kap. **Skyldigheter för verksamhetsidkare samt byggnaders ägare och innehavare**

10 §. *Byggnaders utgångar.* I den finska språkdräkten i 3 mom. ändras *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

11 §. *Fastigheters räddningsvägar.* I den finska språkdräkten i 3 mom. ändras *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

12 §. *Underhåll av anordningar.* I den finska språkdräkten i 3 mom. ändras *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

16 §. *Räddningsplan för offentlig tillställning.* I 3 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

17 §. *Brandvarnare.* I den finska språkdräkten i 3 mom. ändras *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

18 §. *Utrymningssäkerhet i vårdinrättningar samt vid service- och stödboende.* I 2 mom. införs landskap som verksamhetsidkare.

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

19 §. *Utredning om utrymningssäkerheten.* I 2 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

20 §. *Bedömning av och genomförandeplan för utrymningssäkerheten.* I paragrafen ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

21 §. *Föreläggande om utrymningssäkerhet.* I paragrafen ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

22 a §. *Skyldighet för innehavare av oljelager att sörja för bekämpningsberedskapen.* En ny 22 a §, som i fråga om förpliktelserna motsvarar 14 § i lagen om bekämpning av oljeskador, föreslås i lagen. Var och en som inom ett och samma lagerområde lagrar minst 100 000 liter men dock inte mer än 1 miljon liter olja ska vara skyldig att på lagerområdet hålla en av de lokala förhållandena påkallad mängd för bekämpning lämpat absorberande ämne eller annat motsvarande ämne och materiel som behövs vid bekämpningen samt att se till att personal som är förtrogen med användningen av dessa står till buds. Om lagerområdet är beläget så att olja vid läckage kan flöda ut i vattendrag, ska det på lagerområdet finnas så mycket oljebommar att man med hjälp av dem kan förhindra att olja sprider sig i vattendraget.

Den som har ett i 1 mom. avsett lager i sin besittning ska se till att lagerpersonalen är förtrogen med larmsystemet för oljeskador och att personalen känner till de platser som en myndighet har godkänt som uppsamlings- och destruktionsplatser för oljehaltigt avfall.

Bestämmelser om den bekämpningsberedskap som förutsätts vid distributionsstationer finns i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005).

22 b §. *Skyldighet för innehavare av stora oljelager att sörja för bekämpningsberedskapen.* En ny 22 b §, som i fråga om förpliktelserna motsvarar 15 § i lagen om bekämpning av oljeskador, föreslås i lagen. Om oljemängden på ett lagerområde som är beläget någon annanstans än vid kusten uppgår till en miljon liter eller mer, är upplagraren skyldig att göra upp en plan för oljeskador i området. Upplagraren ska också anskaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och se till att personal som är förtrogen med användningen av materielen står till buds. I fråga om tillsynen över bekämpningsberedskapen gäller vad som föreskrivs i 12 kap. Planen för bekämpningen ska dessutom delges regionförvaltningsverket.

Vid en skadesituation ska regionförvaltningsverket utifrån uppgifterna om riskbedömning och beredskap i planen bedöma omfattningen av miljöhotet.

22 c §. *Skyldighet för hamninnehavare och verksamhetsidkare i kustområdet att sörja för bekämpningsberedskapen.* En ny 22 c §, som i fråga om förpliktelse motsvarar 16 § i lagen om bekämpning av oljeskador, föreslås i lagen. Hamninnehavaren för en hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och verksamhetsidkaren vid en annan inrättning som i ett kustområde lagrar en miljon liter eller mer olja eller andra skadliga ämnen ska göra upp en plan för oljeskador och fartygskemikalieolyckor i området. Hamninnehavaren och verksamhetsidkaren ska skaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Verksamhetsidkaren ska också se till att utbildad personal står till buds för att använda bekämpningsmaterielen. I fråga om tillsynen över bekämpningsberedskapen gäller vad som föreskrivs i 12 kap. Planen för bekämpningen ska dessutom delges regionförvaltningsverket. Vid en skadesituation ska regionförvaltningsverket utifrån uppgifterna om riskbedömning och beredskap i planen bedöma omfattningen av miljöhotet.

23 §. *Inrikesministeriets och regionförvaltningsverkets uppgifter.* I paragrafen finns bestämmelser om inrikesministeriets och regionförvaltningsverkets uppgifter inom räddningsväsendet. I fortsättningen finns bestämmelserna om inrikesministeriets och regionförvaltningsverkets uppgifter i den lag om ordnande av räddningsväsendet som träder i kraft vid ingången av 2020. Det föreslås att paragrafen upphävs.

24 §. *Kommunernas ansvar för räddningsväsendet.* I paragrafen finns bestämmelser om kommunernas ansvar inom räddningsväsendet. Ansvaret för räddningsväsendet överförs från kommunerna till landskapen med stöd av 6 § i den landskapslag (/) som träder i kraft den 1 januari 2020. Det föreslås att paragrafen upphävs.

25 §. *Räddningsverk samt avtalsbrandkårer och andra motsvarande sammanslutningar.* I paragrafen finns bestämmelser om räddningsverk och avtalsbrandkårer. I fortsättningen ingår bestämmelserna om räddningsverkens och avtalsbrandkårernas uppgifter i den lag om ordnande av räddningsväsendet som träder i kraft vid ingången av 2020. Det föreslås att paragrafen upphävs.

26 §. *Räddningsmyndigheter.* Företrädare för statliga räddningsmyndigheter är enligt 26 § i den gällande räddningslagen inrikesministeriets räddningsöverdirektör och de tjänstemän vid inrikesministeriet och regionförvaltningsverket som denne förordnat. Företrädare för det lokala räddningsväsendets räddningsmyndigheter är räddningsverkets högsta tjänsteinnehavare och de tjänsteinnehavare vid räddningsverket som denne förordnat samt det lokala räddningsväsendets behöriga kollegiala organ.

Myndigheterna inom räddningsväsendet är sådana organ inom den offentliga förvaltningen som har lagstadgade uppgifter inom räddningsväsendet. Dessa är inrikesministeriet och de af-färsverk som ansvarar för räddningsväsendets uppgifter i landskapen.

I 1 mom. ändras inrikesministeriets räddningsmyndighet till den statliga räddningsmyndigheten. En specificering är inte nödvändig, eftersom regionförvaltningsverken med stöd av lagen om ordnande av räddningsväsendet inte längre har myndighetsuppgifter inom räddningsväsendet.

I 2 mom. ändras det lokala räddningsväsendets räddningsmyndigheter till landskapets räddningsmyndigheter. I landskapets räddningsväsende ingår inte som för närvarande i det lokala räddningsväsendet ett behörigt kollegialt organ som består av företrädare för kommunerna i området, och därför slopas dess ställning som räddningsmyndighet som onödig.

27 §. Uppgifter för landskapets räddningsväsende och räddningsverk. I 27 § i den gällande räddningslagen föreskrivs om det lokala räddningsväsendets och räddningsverkets uppgifter. I paragrafen görs de justeringar som krävs på grund av det ändrade organiseringsansvaret. Landskapet ansvarar vidare för ordnandet av de sotningstjänster som är på räddningsväsendets ansvar så som särskilt föreskrivs i räddningslagen. Bestämmelsen motsvarar den gällande bestämmelsen om ansvaret för ordnande av sotningstjänster. En revidering av bestämmelserna om sotningstjänster enligt 9 kap. i räddningslagen utreds separat. I rubriken ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

I 1 mom. ändras det lokala räddningsväsendet till landskapet. Till momentet fogas hänvisningar till landskapslagen och lagen om ordnande av räddningsväsendet.

I 2 mom. 1 punkten ändras termen upplysning till säkerhetskommunikation.

Enligt 3 mom. 1 punkten ska räddningsverket på samma sätt som för närvarande sköta uppgifter i anknytning till den prehospitala akutsjukvården enligt vad landskapet beslutar. I 3 mom. 3 punkten ändras det lokala räddningsväsendet till landskapet. Dessutom stryks oljebekämpning, eftersom de oljebekämpningsåtgärder som räddningsväsendet ansvarar för jämföras med räddningsverksamhet i den föreslagna lagen. I 4 mom. ändras det lokala räddningsväsendet till landskapet. Dessutom preciseras momentet så att det gäller landskapets uppgifter inom räddningsväsendet.

Enligt den gällande 27 § 3 mom. 2 punkten ska räddningsverket stödja beredskapsplaneringen i en kommun som hör till räddningsområdet, om detta har överenskommit med kommunen. Det föreslås att bestämmelsen upphävs. I 142 § i landskapslagen föreskrivs motsvarande uppgift som landskapets uppgift. Stöd i enlighet med landskapslagen motsvarar i praktiken stöd i enlighet med den gällande räddningslagen. Landskapet kan besluta att uppgiften i praktiken fortfarande anvisas för räddningsverket.

I enlighet med 38 § 1 mom. i räddningslagen kan inrikesministeriet, utöver det som har överenskommit mellan stater, på begäran av Europeiska unionen, en annan stat eller en internationell organisation besluta att vid räddningsinsatser lämna bistånd till utlandet, när detta är motiverat för att skydda människor, miljön eller egendom. I upprätthållandet av den beredskap som krävs för att lämna bistånd till utlandet ingår t.ex. utbildning och övningar för den personal som deltar i verksamheten, alarmering och utrustande av personalen samt underhåll och lagring av materiel och utrustning som behövs för biståndet samt planering av de logistiska systemen.

I räddningslagens 27 § 3 mom. 2 punkt föreslås en bestämmelse enligt vilken landskapets räddningsverk deltar i upprätthållandet av den beredskap som krävs för att vid räddningsinsatser lämna sådant bistånd till utlandet och vid räddningsinsatser ta emot sådant internationellt bistånd som avses i 38 §, till den del detta hör till landskapens uppgiftsområde. Uppgifter som i fråga om upprätthållande av beredskapen hör till landskapen får i enlighet med 3 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet sammanställas till större helheter i ett eller flera landskap.

Finlands beredskap för att lämna bistånd till utlandet grundar sig till stora delar på den kompetens, beredskap och servicenivå i fråga om riskerna inom det egna landet för det räddningsväsende som ingår i landskapens uppgiftsområde. Lämnande av internationellt bistånd inom räddningsväsendet grundar sig på staternas nationella resurser, som vid behov kan tillhandahållas för internationellt bistånd. Beredskapen för risker inom landet planeras och organiseras så att den i tillämpliga delar finns att tillgå även för lämnande av internationellt bistånd.

RP 18/2018 rd

Olyckorna med ridhallar och idrottshallar under de senaste åren visar på att kollapsade byggnader inte bara är en risk med tanke på byggnader utomlands, utan förmåga att utföra t.ex. ruinräddning ingår i den servicenivå som förutsätts av varje landskap. Räddningsväsendet i Finland måste bereda sig för nya risker, t.ex. följer av terrordåd och långvariga störningar, där kompetens och resurser i fråga om internationell räddningsverksamhet är till nytta. I enlighet med 11 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet ansvarar landskapen för en servicenivå i enlighet med riskerna och för tillhandahållandet av servicen och de kostnader som detta medför. Sådan specialberedskap, materiel och utrustning för bistånd till utlandet som skaffats av staten och på dess bekostnad står till landskapens förfogande också vid räddningsverksamhet som krävs på grund av olyckor i Finland på samma grunder som landskapens egna resurser.

Syftet med bestämmelsen är att förtydliga den arbetsfördelning mellan inrikesministeriet och landskapen som gäller upprätthållandet av beredskapen för att lämna bistånd till utlandet och ta emot internationellt bistånd. Upprätthållandet av beredskapen för att lämna bistånd till utlandet och ta emot internationellt bistånd genomförs under ledning av inrikesministeriet. Inrikesministeriet beslutar om den specialberedskap som används vid internationellt bistånd och som krävs för bistånd till utlandet. Inrikesministeriet svarar för denna specialberedskap och för kostnaderna för den. Inrikesministeriet ansvarar också för den beredskap som krävs för beslut om lämnande av bistånd till utlandet och för kostnaderna för denna.

Inrikesministeriet ansvarar också för den riksomfattande utbildningen, övningen och utvecklingen för lämnande av internationellt bistånd samt för upphandling av den specialmateriel och specialutrustning som krävs för att nå prestationsförmågan i enlighet med Finlands internationella åtaganden.

Landskapet ansvarar för den utbildning som gäller den dagliga verksamhet som hänför sig till landskapets uppgiftsområde och för den specialberedskap som inte är avsedd för lämnande av internationellt bistånd. Landskapen ansvarar inom sitt eget uppgiftsområde för planering, utbildning och annan sådan beredskap som avser mottagande av sådant internationellt bistånd som kommit till landet och som hör till räddningsväsendet.

Landskapen ansvarar för lagringen och underhållet av den materiel och den utrustning som staten skaffat och som innehas av landskapen för den beredskap som krävs för bistånd som lämnas till utlandet så att denna specialberedskap, inkl. personalens kompetens, vid behov kan användas för internationella uppdrag i enlighet med inrikesministeriets beslut på de sätt som krävs i de internationella konventioner och förbindelser som är bindande för Finland. Detta kräver att materielen och utrustningen hela tiden hålls i sådant skick som den internationella verksamheten kräver och att de placeras och förvaras så att de kan transporteras till en olycksplats i enlighet med kraven för den internationella verksamheten. Att i verksamhet inom landet använda sådan specialutbildning för personalen som förutsätts i internationell räddningsverksamhet kräver även åtagande och planering av räddningsverken som en del av den dagliga verksamheten samt upprätthållande av den internationella kompetensen och utbildningen. Utrustningen och personalens kompetens kan utnyttjas också i en situation då internationellt bistånd tas emot. Den specialberedskap för internationell räddningsverksamhet som är på statens ansvar, inkl. personalens kompetens, kompletterar och stöder på så sätt landskapens räddningsväsendes beredskap för räddningsverksamhet här i landet.

Arrangemanget gagnar båda parterna. Landskapen får i enlighet med riskerna i hela landet använda den materiel och den utrustning som skaffats på inrikesministeriets bekostnad samt utbildad personal som stöd för beredskapen här i landet. Landskapen ser i sin tur till att beredskapen för dessa resurser hålls på en sådan nivå som den internationella räddningsverksamhet-

RP 18/2018 rd

en förutsätter. Detta kräver planering och att den utbildning som uppdraget kräver tas in som en del av den regelrätta utbildningen för upprätthållande av färdigheterna.

När det gäller mottagande av internationellt bistånd fattar inrikesministeriet beslut om begäran om bistånd. Inrikesministeriet svarar för kostnaderna för internationellt bistånd när begäran om bistånd grundar sig på beslut av inrikesministeriet.

Landskapen svarar i enlighet med sitt eget uppgiftsområde för det bistånd de begär. Förmågan att ta emot internationellt bistånd ska beaktas vid personalutbildningen och planeringen av räddningsväsendet och annan beredskap.

Inrikesministeriet ansvarar för alarmering av enheterna och logistik när det gäller internationell verksamhet. Den alarmering av enheter och specialberedskap för uppgifter här i landet som är på landskapens ansvar grundar sig på de larmanvisningar som avses i 33 § i denna lag, på de samarbetsplaner som avses i 46 och 47 § och på de avtal som avses i 51 § i landskapslagen.

Inrikesministeriet fattar beslut om lämnande av bistånd till utlandet och begäran om internationellt bistånd. Inrikesministeriet ansvarar också för de kostnader som orsakas av bistånd till utlandet och begäran om internationellt bistånd till Finland.

Räddningsmyndigheten i det landskap som framställer begäran om bistånd fattar beslut om att begära att den specialberedskap som skaffats för internationell räddningsverksamhet och som innehas av landskapen ska användas för nationellt bruk. Landskapen svarar för de kostnader som lämnande av bistånd medför på samma grunder som för andra kostnader för samarbete mellan landskapen.

Räddningsväsendets bistånd till utlandet sammanställs i huvudsak av räddningsverkens personal. På den personal i räddningsverkets tjänst som deltar i lämnandet av bistånd tillämpas lagen om civilpersonals deltagande i krishantering (1287/2004). Enligt 5 § i den lagen står den som deltar i krishantering utomlands i ett offentlighetsligt anställningsförhållande för viss tid till staten, som företräds av Räddningsinstitutet i egenskap av arbetsgivare. I lagen i fråga föreskrivs om lön under tiden för uppdraget, tjänstledighet, befrielse från arbetet och andra villkor för anställningsförhållandet.

Bestämmelsen tillämpas inte på sådan internationell verksamhet som grundar sig på landskapens egna beslut och avtal i enlighet med 6 § 2 mom. 5 punkten i landskapslagen. Enligt bestämmelsen kan landskapet dessutom sköta sådana internationella ärenden och kontakter och sådana ärenden och kontakter rörande Europeiska unionen som anknyter till landskapets uppgifter. Sådana kan vara t.ex. myndighetssamarbete inom räddningsväsendet på basis av gällande nordiska överenskommelser, gränsområdessamarbete mellan landskapets räddningsväsende och utländska myndigheter och andra samarbetsarrangemang på basis av regionala bilaterala överenskommelser. För sådan verksamhet krävs det att landskapet förfogar över de ekonomiska resurser som behövs för verksamheten.

27 a §. Gränsbevakningsväsendets uppgifter inom räddningsväsendet. Det föreslås att en ny 27 a § fogas till lagen. Enligt 1 mom. ska Gränsbevakningsväsendet sörja för räddningsverksamheten vid oljeskador och kemikalieolyckor orsakade av fartyg på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon och samordna beredskapen för detta. I praktiken ska Gränsbevakningsväsendet komma överens om nyanskaffningar tillsammans med samarbetsmyndigheten så att materien skaffas så att den ägs direkt av samarbetspartnern i fråga. Materiel som skaffats till statens lager överläts för andra myndigheters bruk enligt behov. Det allmänna ansvaret för beredskap för räddningsverksamhet vid oljeskador och kemikalieolyckor hör enligt 5 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet till inrikesministeriet, som i enlighet

med bestämmelserna i 38 § i denna lag sköter begäran om internationellt bistånd och lämnande av bistånd till utlandet också när det gäller oljeskador och kemikalieolyckor.

I enlighet med 11 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet ansvarar landskapen för en servicenivå i enlighet med riskerna och för tillhandahållandet av servicen och de kostnader som detta medför. Gränsbevakningsväsendet samordnar anskaffningen av materiel för landskapens bekämpning av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor och annan beredskap så att detta förutom behovet för landskapens egna uppgifter också så effektivt som möjligt betjänar helheten med tanke på bekämpningen av miljöskador på havsområdena.

Enligt det föreslagna 2 mom. är sjöräddningscentralen den kontaktpunkt som avses i sådana internationella avtal om bekämpning av olyckor i den marina miljön som är bindande för Finland. Sjøräddningscentralen svarar för att meddelanden lämnas till andra stater om fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor i enlighet med dessa avtal. Dessutom är sjöräddningscentralen den kontaktpunkt som avses i artikel 32.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG och tillhandahåller den medlemsstat som avses i artikel 32.4 b information enligt den punkten.

Separata bestämmelser om ordnande och utveckling av den yrkesinriktade vidareutbildningen och fortbildningen på riksnivå för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor finns i lagen om Räddningsinstitutet (607/2006) och i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005).

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om Gränsbevakningsväsendets uppgifter inom räddningsväsendet utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

28 §. *Det lokala räddningsväsendets servicenivå.* Paragrafen innehåller bestämmelser om det lokala räddningsväsendets servicenivå. I fortsättningen ingår bestämmelserna om servicenivån i den lag om ordnande av räddningsväsendet som träder i kraft vid ingången av 2020. Det föreslås att paragrafen upphävs.

29 §. *Det lokala räddningsväsendets beslut om servicenivån.* Paragrafen innehåller bestämmelser om det lokala räddningsväsendets beslut om servicenivån. I fortsättningen ingår bestämmelserna om beslut om servicenivån i den lag om ordnande av räddningsväsendet som träder i kraft vid ingången av 2020. Det föreslås att paragrafen upphävs.

30 §. *Släckvatten.* Paragrafen innehåller bestämmelser om kommunens skyldighet att inom sitt område sörja för anskaffningen av släckvatten för räddningsverkets behov. I paragrafen görs de ändringar som följer av landskapsreformen så att det lokala räddningsväsendet ändras till landskapets räddningsväsende. Bestämmelsen om avtal om anskaffning av släckvatten upphävs. Avtal grundar sig i fortsättningen på landskapslagen.

31 §. *Ansvar för spaning efter skogsbränder och utfärdande av varning för skogs- och gräsbrand.* Enligt 31 § i den gällande räddningslagen ska regionförvaltningsverket ordna effektiv spaning efter skogsbränder på glest bebodda områden, om risken för skogsbrand är uppenbar. Meteorologiska institutet ska utfärda varning för skogsbrand för områden där den torra markytan och väderleksförhållandena anses medföra uppenbar fara för skogsbrand.

Det föreslås att regionförvaltningsverkens uppgifter överförs till statens tillstånds- och tillsynsmyndighet, som inrättas vid ingången av 2020, dock så att regionförvaltningsverkens uppgifter inom räddningsväsendet och beredskapen överförs till inrikesministeriet. Till region-

förvaltningsverket hör från ingången av 2020 endast tillsynen över lagenligheten av ordnande och produktion i fråga om räddningsväsendet och av landskapens beredskap.

Eftersom regionförvaltningsverkens uppgifter inom räddningsväsendet överförs till inrikesministeriet, föreslås det också att uppgifterna i fråga om spaning efter skogsbränder överförs från regionförvaltningsverken till inrikesministeriet.

Enligt uppgifter ur räddningsväsendets resurs- och olycksdatabas är gräsbrand en betydande form av terrängbrand på vårarna. För att effektivare förebygga terrängbränder är det motiverat att på motsvarande sätt som i fråga om varning för skogsbrand också föreskriva om varning för gräsbrand.

32 §. *Vad som ska ingå i räddningsverksamheten.* I paragrafen finns bestämmelser om vilka uppgifter som ingår i räddningsverksamheten.

I paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. I momentet föreslås bestämmelser om skyldighet för de myndigheter som ansvarar för bekämpningen av oljeskador och kemikalieolyckor att vidta alla de nödvändiga åtgärder som ingår i deras ansvar och dimensionera åtgärderna så att de inte står i uppenbart missförhållande till de ekonomiska och andra värden som är hotade. Andra värden som ska beaktas är t.ex. naturvärden. Bekämpningsåtgärderna ska utföras så att inte återställandet av naturen och miljön försvåras i onödan. Med tanke på bekämpningssituationer i praktiken har detta ingen betydelse, eftersom miljövänliga metoder också annars används vid bekämpningen. Återställande anses inte vara sådant bekämpningsarbete som myndigheterna ansvarar för.

Vid bekämpningen av miljöskador är det fortsättningsvis en hållbar princip att bekämpningsåtgärderna ska utföras effektivt med tanke på skadan, men inte överdimensionerat med tanke på de värden som är hotade. I praktiken kan bedömningen av situationen och avvägningen av olika alternativ vara svår på grund av t.ex. den publicitet som skadan fått i media eller ställningstaganden från dem som direkt eller indirekt lidit av skadan. I sådana situationer finns det risk för en överdimensionering av bekämpningsåtgärderna och att myndigheterna därmed eventuellt helt blir utan ersättning för vissa åtgärder. De valda åtgärderna kan dock inte anses vara överdimensionerade när de vid tidpunkten för beslutsfattandet har grundat sig på den tillgängliga informationen om situationen och omständigheterna. Trots att det i efterhand visar sig att det funnits brister i informationen, kan inte bekämpningsåtgärderna utifrån detta betraktas som överdimensionerade. Vid tillämpningen av lagen om ersättning för miljöskador (737/1994) samt 10 och 10 a kap. i sjölagen (674/1994) liksom i fråga om de skador som ersätts av internationella oljeskadefonden har man i praktiken varit tvungen att bedöma bekämpningsåtgärdernas skälighet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar bestämmelsen i 19 § 1 mom. i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

I paragrafen föreslås ett nytt 4 mom. enligt vilket uppgifterna ska prioriteras enligt hur brådskande eller viktiga de är när omständigheterna kräver detta. Motsvarande bestämmelse finns i 28 § 2 mom., som föreslås bli upphävd, i den gällande räddningslagen.

33 §. *Larmanvisningar.* I 44 § i räddningslagen finns bestämmelser om avtal om skötsel av uppgifter enligt räddningslagen också inom ett annat räddningsområde. I fortsättningen föreskrivs det om avtalet om skötsel av landskapens myndighetsuppgifter i 51 § i landskapslagen, och 44 § i räddningslagen föreslås bli upphävd. Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras så att där hänvisas till bestämmelserna om samarbete i 51 § i landskapslagen.

I den gällande bestämmelsen hänvisas det till räddningsområden. Det föreslås att 2 mom. ändras så att där hänvisas till landskapets område.

RP 18/2018 rd

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

34 §. Ledning av räddningsverksamhet. I 1 mom. ändras räddningsområdet till landskapet. I momentet införs hänvisningar till 51 § i landskapslagen, där det föreskrivs om avtal mellan landskapen vid skötseln av myndighetsuppgifter, och till 3 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet, där det föreskrivs om samordnande av uppgifter till större helheter. Räddningsverksamheten leds, som för närvarande, av räddningsmyndigheten i det landskap där olyckan eller tillbudet har uppstått, om inte något annat har avtalats. Räddningsverksamheten ska även innefatta bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor, som för närvarande hör till räddningsväsendets uppgifter enligt lagen om bekämpning av oljeskador.

Det föreslås ett nytt 2 mom. i paragrafen, enligt vilket räddningsledaren med avvikelse från det ovan anförda vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på öppen fjärd på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon dock tillsätts av Gränsbevakningsväsendet. Enligt den föreslagna 27 a § ska Gränsbevakningsväsendet sörja för räddningsverksamheten vid oljeskador och kemikalieolyckor orsakade av fartyg på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon och samordna beredskapen för detta.

I 3 mom. ändras inrikesministeriets räddningsmyndighet till den statliga räddningsmyndigheten. En precisering är inte nödvändig, eftersom regionförvaltningsverken med stöd av lagen om ordnande av räddningsväsendet inte längre har myndighetsuppgifter inom räddningsväsendet.

Paragrafens 4 mom. motsvarar 3 mom. i den gällande lagen.

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

35 §. Ledning vid samverkan. I 35 § föreslås ett nytt 3 mom., enligt vilket det till den ledningsgrupp som ska inrättas för räddningsverksamheten vid oljeskador och kemikalieolyckor ska kallas en sakkunnig inom miljöskyddet eller annars ge en sådan sakkunnig tillfälle att bli hörd. Sakkunnighet kan behövas när miljöskyddsaspekter ska beaktas, t.ex. när det gäller beslut om avslutande av räddningsverksamheten i enlighet med 40 § 1 mom.

Den sakkunnige kallas i allmänhet från landskapets miljöförvaltning. Den sakkunnige kan beroende på situationen även kallas från ett forskningsinstitut, t.ex. Finlands miljöcentral, Naturresursinstitutet eller Meteorologiska institutet. Detta är motiverat särskilt när det är fråga om en stor skada eller när betydande miljövärden kan äventyras till följd av skadan. Även den sakkunskap som finns hos miljöskunniga vid Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet, som kommer att inrättas, kan vid behov anlitas. Det blir nödvändigt att fördjupa sig i t.ex. sådana tillstånds-, övervaknings- och iståndsättningsfrågor som hör till myndighetens uppgifter och som gäller nedsmutsade områden, om bekämpningsåtgärderna inte leder till ett gott slutresultat vad rengöringen beträffar och iståndsättandet av området måste fortsätta med stöd av miljöskyddslagen. Ledningsgruppens sammansättning kan vid behov även alltid kompletteras i och med att räddningsåtgärderna framskrider.

36 §. Räddningsledarens befogenheter. I paragrafens 1 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet och inrikesministeriets räddningsmyndighet till den statliga räddningsmyndigheten. Inrikesministeriets räddningsmyndighet behöver inte längre avskiljas, eftersom regionförvaltningsverken med stöd av lagen om ordnande av räddningsväsendet inte längre har myndighetsuppgifter inom räddningsväsendet.

I paragrafen preciseras 1 mom. 1 punkten så att det med den evakuering som föreskrivs i punkten avses *utrymning*. Detta behövs eftersom termen evakuering som sådan inte är tillräckligt entydig och kan förväxlas med t.ex. förflyttning av befolkning i 121 § i beredskapslagen, militärmyndigheternas beslut om att befolkning ska flyttas i 23 § i lagen om försvarstillstånd (1083/1991) eller en polismans beslut om att en plats eller ett område ska utrymmas enligt 2 kap. 8 § i polislagen (872/2011).

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

36 a §. *Räddningsledarens befogenheter vid bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor.* I lagen föreslås en ny 36 a § med bestämmelser om befogenheterna för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Paragrafen motsvarar befogenheterna enligt 20 och 23 § i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

En allmän förutsättning i 1 mom. för att materiel och personal ska tas i användning av den myndighet som leder räddningsverksamheten är att åtgärden inte orsakar hamnen, upplagraren eller verksamhetsidkaren vid en annan inrättning oskäligen olägenheter. Ett föreläggande kan ges för det första vid storolyckor, då man kan kräva att en hamn, upplagrare eller annan inrättning för myndigheternas bruk upplåter all tillgänglig materiel och personal. Den myndighet som leder räddningsverksamheten kan också bestämma att ett företags materiel och personal tas i användning vid bekämpningen i situationer när en olycka har följder för en hamn, ett lager eller annan inrättningsområde, trots att själva olyckan har inträffat någon annanstans. Det kan bestämmas att specialmateriel för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor tas i användning för bekämpningen, trots att det inte är fråga om en stor olycka eller att olyckan berör företagets område.

De rättigheter som i 2 mom. föreslås för den myndighet som leder räddningsverksamheten kan anses motiverade med beaktande av vikten av det intresse som ligger till grund för rättigheterna. För den egendom som den myndighet som leder räddningsverksamheten har tagit i användning betalas dessutom full ersättning och personalen har rätt att få arvode.

36 b §. *Åtgärder som gäller ett fartyg och dess last.* I lagen föreslås en ny 36 b § med bestämmelser om Gränsbevakningsväsendets möjlighet att beträffande fartyget eller dess last vidta sådana räddningsåtgärder eller andra åtgärder som det anser nödvändiga för att förebygga eller begränsa förorening av vattnet. Tillämpningsområdet för bestämmelsen är Finlands territorialvatten och ekonomiska zon. Enligt förslaget ska Gränsbevakningsväsendet innan det vidtar några åtgärder diskutera läget med Trafiksäkerhetsverket samt höra den behöriga miljömyndigheten, om inte situationens brådskande natur kräver något annat. Det är befogat att i bestämmelsen införa skyldighet att höra miljömyndigheten, eftersom det är Finlands miljöcentral som enligt den gällande lagen beslutar om åtgärder i enlighet med lagen om bekämpning av oljeskador. Samrådsskyldigheten måste med tanke på sjösäkerheten anses vara motiverad. Tillsynsmyndigheten kan utifrån sin särskilda sakkunskap bedöma fartygets stabilitet och övriga skick, om de planerade åtgärderna medför fara för den övriga sjöfarten och om det är möjligt att flytta bort fartyget från skadeområdet. Gränsbevakningsväsendet ska före åtgärden diskutera med fartygets ägare, det bärgningsbolag som fått bärgningsuppdraget och försäkringsgivarna endast om detta kan ske utan onödigt dröjsmål. Den föreslagna bestämmelsen grundar sig på 1969 års internationella konvention om ingripande på det öppna havet vid olyckor som är ägnade att leda till förorening genom olja (FördrS 63/1976), den s.k. interventionskonventionen, och den motsvarar befogenheterna enligt 25 § i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador. Bestämmelsen kompletteras så att samma rättighet har den myndighet som leder räddningsverksamheten på ett finskt insjöområde när det gäller fartyg som sjun-

ker, stöter på grund eller blir part i en sammanstötning, springer läck, får maskinfel eller annars råkar i en situation där risken för läckage av olja eller något annat skadligt ämne är uppenbar. Räddningsmyndigheten har motsvarande samrådsskyldigheter som Gränsbevakningsväsendet.

36 c §. *Användning av en bekämpningskemikalie.* I lagen föreslås en ny 36 c §. I paragrafens 1 mom. finns bestämmelser om inrikesministeriets rätt att i undantagsfall besluta att en bekämpningskemikalie ska användas vid bekämpning av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor. Det är då fråga om ett undantag från utsläppsförbuden i enlighet med 2 kap. 2 § 1 mom. 3 punkten och 4 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009).

I 2 mom. finns närmare bestämmelser om skyldigheten att höra Finlands miljöcentral samt om den prövning och avvägning mellan intressen som inrikesministeriet måste göra före beslutet fattas.

Paragrafen motsvarar befogenheterna i 41 § i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

38 §. *Internationell räddningsverksamhet.* Paragrafens 5 mom. ändras så att det i lagen om civilpersonals deltagande i krishantering också föreskrivs om personalens behörighet.

39 §. *Funktionsförmågan hos den som deltar i räddningsverksamhet.* I den finska språkdräkten i 39 § ändras *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

40 §. *Efterröjning och efterbevakning samt efterbehandling.* Eftersom räddningslagen enligt förslaget ska tillämpas på bekämpning av oljeskador, införs efterbehandling i paragrafens rubrik. I 1 mom. införs skyldighet för räddningsledaren att underrätta den myndighet som svarar för efterbehandlingen av oljeskador om att räddningsverksamheten har avslutats. I 2 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

42 §. *Samarbete för att förebygga olyckor.* I 2 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet. Den anmälningsskyldighet som föreskrivs gäller också landskap.

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

44 §. *Samarbete mellan räddningsverk.* Paragrafen innehåller bestämmelser om avtal om skötsel av uppgifter enligt räddningslagen också inom ett annat räddningsområde. Det föreslås att paragrafen upphävs. Bestämmelser om avtal om skötsel av landskapens myndighetsuppgifter finns i fortsättningen i 51 § i landskapslagen, enligt vilken en uppgift som enligt lag åligger landskapet eller någon av dess myndigheter och som får delegeras till en tjänsteinnehavare genom avtal kan anförtros ett annat landskaps tjänsteinnehavare.

46 §. *Samarbete inom räddningsverksamheten.* I 1 mom. införs landskapsmyndigheter. Detta är befogat eftersom en avsevärd del av de uppgifter som i dagsläget hör till kommuner och andra myndigheter överförs till landskapen med stöd av 6 § i landskapslagen.

Till 2 mom. 3 punkten ska det enligt förslaget fogas en hänvisning till Gränsbevakningsväsendets andra uppgifter enligt räddningslagen.

I 2 mom. 7 punkten stryks miljömyndigheternas uppgift att sörja för bekämpningen av olje- och kemikalieskador. Det föreslås att uppgiften överförs till inrikesministeriets förvaltningsområde. Som en teknisk ändring preciseras dessutom ordalydelsen i punkten på det sätt som ändringarna av myndigheternas namn och uppgifter förutsätter.

I 2 mom. 8 a-punkten ändras nödunderrättelser till varningsmeddelanden. För att undanröja sammanblandningar och otydligheter har terminologin i fråga om myndighetsmeddelanden i lagen om varningsmeddelanden (466/2012) förtydligats så att termerna nödunderrättelse och annat myndighetsmeddelande har slopats. Den nya benämning som tagits i användning är termen varningsmeddelande.

I 2 mom. 8 c och 8 d-punkten föreskrivs om uppgifterna vid evakuering för de myndigheter som ansvarar för trafik- och kommunikationsfrågor och inrättningarna inom förvaltningsområdet. Termen evakuering är i sig inte tillräckligt entydig och kan förväxlas t.ex. med utrymning som föreskrivs i 36 §, militärmyndigheternas beslut om att befolkning ska flyttas i 23 § i lagen om försvarstillstånd eller en polismans beslut om att en plats eller ett område ska utrymmas enligt 2 kap. 8 § i polislagen. I bestämmelserna är det dessutom fråga om uppgifter som gäller sådan förflyttning av befolkning som avses i 121 § i beredskapslagen. Det föreslås att de uppgifter som föreskrivs i 2 mom. 8 d-punkten för tydlighetens skull överförs till 10 kap. om befolkningsskydd. Bestämmelser om efterspanings- och räddningstjänsten för luftfart finns i 121 § i luftfartslagen (864/2014). I 2 mom. 8 d-punkten föreslås en informativ hänvisning till luftfartslagen.

I 2 mom. 12 punkten införs landskapsmyndigheter. Detta är befogat eftersom en avsevärd del av de uppgifter som i dagsläget hör till kommuner och andra myndigheter överförs till landskapen med stöd av 6 § i landskapslagen.

I 2 mom. införs en ny 13 punkt med bestämmelser om att Finlands miljöcentral, Trafiksäkerhetsverket och Försvarsmakten ska delta i räddningsverksamheten vid fartygsolyckor och fartygskemikalieolyckor.

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

47 §. Planer för räddningsväsendet. I paragrafen föreskrivs om räddningsverkets och Gränsbevakningsväsendets uppgift att planera räddningsverksamheten och aktionsberedskapen för den dagliga räddningsverksamheten, storolyckor och undantagsförhållanden samt om planer som ska utarbetas för ändamålet.

Enligt 1 mom. ska räddningsverket göra upp planer för den räddningsverksamhet och den ledning av räddningsverksamheten som olycksriskerna i landskapet kräver. Sådana planer som avses i momentet kan vara t.ex. planer för bekämpning av skogsbränder, planer för bekämpning av översvämningar, oljebekämpningsplaner, planer för stormskador, samarbetsplanen för beredskap inför marina flertypsoolyckor (MoMeVa), planer för spårtrafikolyckor, planer för flerpatientssituationer, planer för flygolyckor och planer för kemiska och biologiska olyckor samt strålnings- och kärnkraftsoolyckor (CBRNE). Dessutom ska räddningsverksamhet för allvarliga våldssituationer planeras (skydd av den egna verksamheten).

Enligt 2 mom. är de myndigheter, inrättningar och affärsverk som är skyldiga att ge räddningsmyndigheterna handräckning och experthjälp eller vars sakkunskap annars behövs inom

räddningsverksamheten och vid beredskap för den skyldiga att under räddningsverkets ledning och i samverkan göra upp behövliga planer för skötseln av sina uppgifter i samband med räddningsverksamhet och för deltagandet i räddningsverksamheten.

Enligt 3 mom. ska planer för räddningsverksamhet vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på havsområden dock göras upp under ledning av Gränsbevakningsväsendet. Räddningsverken ska på motsvarande sätt som i dagsläget ansvara för bekämpningen av miljöolyckor längs kusterna och i skärgården. Vid planeringen av samarbetet ska den regionala fördelningen av ansvaret mellan Gränsbevakningsväsendet och räddningsverken när det gäller räddningsverksamhet vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor definieras närmare. Dessutom ska Gränsbevakningsväsendet med stöd av 27 a § närmare samordna bekämpningsberedskapen.

Enligt 4 mom. ska inte bara räddningsverken utan även Gränsbevakningsväsendet lämnas utredningar om de resurser som är tillgängliga för räddningsverksamheten. Skyldigheten gäller sådana uppgifter som behövs vid den planering som sker under Gränsbevakningsväsendets ledning.

Enligt 5 mom. utfärdas närmare bestämmelser om planer för räddningsväsendet och om deras innehåll och struktur genom förordning av inrikesministeriet. Med stöd av bestämmelsen är det möjligt att föreskriva hurudana planer som ska utarbetas under räddningsverkens eller Gränsbevakningsväsendets ledning. Dessutom kan det föreskrivas hurudana frågor som ska behandlas i planerna. För att säkerställa en tillräcklig enhetlighet kan också bestämmelser om planernas struktur utfärdas.

48 §. *Extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk.* I 3 mom. ändras regionförvaltningsverket till inrikesministeriet.

I 4 mom. ändras i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

49 §. *Skyldighet att ge räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet handräckning och experthjälp.* I 1 mom. införs skyldighet för landskapsmyndigheterna att på begäran ge räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet handräckning som hör till deras verksamhetsområde eller annars är förenlig med det. Detta är befogat eftersom en avsevärd del av de uppgifter som i dagsläget hör till kommuner och andra myndigheter överförs till landskapen med stöd av 6 § i landskapslagen. Gränsbevakningsväsendet ska ges handräckning när det gäller räddningsverksamhet vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor. Samma skyldighet att ge handräckning har statligt ägda affärsverk och bolag. Utvidgningen av skyldigheten till statligt ägda affärsverk och bolag motsvarar bestämmelserna i sjöräddningslagen och den kan anses höra till den normala beredskap som med fog kan krävas av statliga aktörer. I praktiken gäller detta t.ex. att fartyg som befinner sig i närheten av en olycksplats kan användas för räddningsverksamheten. Beslut om begäran om handräckning vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor fattas av Gränsbevakningsväsendet.

Den hänvisning till skogscentraler som avses i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) ändras till skogscentraler som avses i lagen om Finlands skogscentral (418/2011).

Enligt lagstiftningen om försvarsmakten och vissa andra myndigheter kan handräckning ges till myndigheter som särskilt föreskrivs i lag. I praktiken har också andra än de myndigheter och privata aktörer som enligt lagen är berättigade till handräckning för skötseln av sina uppgifter behövt den materiel, personal och expertis som försvarsmakten och andra myndigheter

som ger handräckning har. I dessa situationer har räddningsverket formellt med hänvisning till sitt eget behov av hjälp i praktiken begärt handräckning för andra hjälpbehövande myndigheters och privata aktörers räkning.

Vidare med beaktande av att den som ger handräckning av den begärande kan ta ut ersättning för den hjälp som getts, kan tillämpningspraxisen inte anses vara ändamålsenlig. Rätten för andra aktörer som behöver handräckning att få hjälp måste avgöras i deras egen lagstiftning och i lagstiftningen för de myndigheter som ger handräckningen.

Det föreslås att räddningsmyndigheternas rätt att få handräckning preciseras så att deras rätt till handräckning begränsas till utförandet av de uppgifter som föreskrivs för räddningsmyndigheterna i lag.

50 §. Räddningsmyndighetens handräckning till andra myndigheter. I 1 mom. infogas landskapen bland de myndigheter som räddningsmyndigheten kan ge handräckning.

55 §. Statens ansvar för utbildningen. Det föreslås att 2 mom. upphävs. Med den läroanstalt som avses i momentet har i praktiken avsetts Helsingfors stads räddningsskola. Kommunernas uppgifter inom räddningsväsendet överförs vid ingången av 2020 till landskapen.

I samband med landskapsreformen upphör examensutbildningen vid räddningsskolan vid Helsingfors stads räddningsverk och motsvarande utbildningsvolym överförs till Räddningsinstitutet. Räddningsinstitutet genomför redan 2019 den första ökning av räddningsutbildningens utbildningsvolym som behövs med anledning av att Helsingfors räddningsverks räddningsskola upphör. Den ökning av Räddningsinstitutets utbildningsvolym som från och med 2019 behövs med anledning av att Helsingfors stads räddningsskola upphör har beaktats i inrikesministeriets budgetplanering. Det samarbete som Helsingfors räddningsskola för närvarande genomför när det gäller att producera prehospital akutsjukvård på grundnivå i samband med räddningsutbildningen (från den i räddningsutbildningen integrerade närvårdarutbildningen till räddare efter examen) eftersträvar man att trygga landskapets räddningsverk och hälsovårdsläroanstalterna genom ett nära samarbete som motsvarar det nuvarande samarbetet inom huvudstadsregionen.

I lagen tas vidare in nödvändiga ikraftträdande- och övergångsbestämmelser som föranleds av att verksamheten vid Helsingfors stads räddningsskola upphör.

56 §. Räddningsverkets ansvar för utbildningen. Enligt 56 § i den gällande räddningslagen ska räddningsverket se till att dess personal i bisyssla och personalen hos i 25 § avsedda avtalsbrandkärer och andra sammanslutningar som ingått avtal har tillräcklig utbildning för räddningsverksamhet.

Paragrafens nuvarande ordalydelse har orsakat oklarhet och lokala skillnader i tolkningen eftersom det inte direkt framgår hurudan utbildning som ska anses vara tillräcklig för personal som deltar i räddningsverksamhet.

Det föreslås att paragrafen ändras på ett sådant sätt att tillräcklig utbildning preciseras så att den betyder utbildning i enlighet med en läroplan utarbetad av Räddningsinstitutet.

Utöver detta ska räddningsverken sköta annan kompetensfrämjande utbildning som räddningsverken och avtalsbrandkärerna kommit överens om sinsemellan. Annan kompetensfrämjande utbildning och genomförandet av den överenskomts t.ex. i brandkårsavtalet mellan räddningsverket och avtalsbrandkären.

57 §. *Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal.* Enligt 57 § 2 mom. i den gällande räddningslagen krävs av personer i bisyssla och de i 25 § avsedda personer som hör till avtalsbrandkårer eller till andra sammanslutningar som ingått avtal tillräcklig utbildning för deltagande i räddningsverksamheten. Läroplanerna för de kurser inom räddningsväsendet som ingår i utbildningskraven fastställs av Räddningsinstitutet.

Det föreslås att momentet ändras på ett sådant sätt att den tillräckliga utbildning som föreskrivs i momentet preciseras och avser utbildning i enlighet med Räddningsinstitutets läroplan.

Bestämmelser om beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanen, utbildningen av utbildare, förändret av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial tas in i lagen om Räddningsinstitutet.

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

58 §. *Dispens.* I paragrafen ändras den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*.

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

64 §. *Befolkningsskyddsberedskap hos räddningsväsendets myndigheter.* Med befolkningsskydd avses enligt närmare definitioner i tilläggsprotokoll I till Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter fullgörandet av humanitära uppgifter i syfte att skydda civilbefolkningen mot faror i samband med fientligheter eller katastrofer, att hjälpa den att övervinna de direkta följderna av dem samt att tillgodose de nödvändiga förutsättningarna för dess överlevnad. Befolkningsskyddet gäller endast verksamhet som sker under tiden för ett väpnat angrepp. Med katastrofer i definitionen avses situationer under den tid ett väpnat angrepp pågår.

Befolkningsskydd gäller verksamhet under ett väpnat angrepp, dvs. i krigstid. Uppgifterna inom befolkningsskyddet och de resurser som behövs för detta behöver avskiljas från myndigheternas övriga verksamhet framför allt för att definiera omfattningen av den respekt och det skydd som internationella fördrag garanterar. Verksamheten kräver inte en sådan indelning, utan t.ex. släckningsarbete kan ändamålsenligt utföras med samma utrustning, metoder och personal såväl i fredstid som i krigstid.

Uppgifterna inom befolkningsskyddet (i protokollet används begreppet civilförsvar) enligt artikel 61 i tilläggsprotokoll I till Genèvekonventionerna är varning, utrymning, tillhandahållande och iordningställande av skyddsrum, genomförande av mörkläggning, räddning, sjukvård (inbegripet första hjälpen och religiöst stöd), brandsläckning, upptäckande och utmärkande av farliga områden, sanering och liknande skyddsåtgärder, förläggning och bespisning av nödställda, brådskande hjälp med återställande och upprätthållande av ordningen i olycksdrabbade områden, brådskande återställande i funktionsdugligt skick av oumbärliga allmänna anläggningar, brådskande begravningshjälp, hjälp med bevarandet av egendom av väsentlig betydelse för befolkningens överlevnad samt kompletterande verksamhet som är nödvändig för fullgörandet av någon av ovanstående uppgifter, vilken inbegriper planering och organisation.

I sak är befolkningsskyddsuppgifterna på det sätt som avses i tilläggsprotokollet en avgränsad del av myndigheternas och andra aktörers ordinarie uppgifter. Avgränsningen utgår från ob-

jektet (*civilbefolkningen*), verksamhetens syfte (*humanitär*), ansvarets omfattning (*bistånd*) eller hur brådskande uppgiften är (*nödsituation, brådskande*). Man bör dock bereda sig på att antalet uppgifter sannolikt ökar under ett väpnat angrepp.

Bestämmelser om myndigheternas allmänna beredskap för befolkningsskydd finns i beredskapslagen. Bestämmelserna om befolkningsskydd och befolkningsskyddsberedskap i räddningslagen kompletterar den allmänna beredskapsskyldigheten för undantagsförhållanden enligt beredskapslagen.

Enligt 64 § 1 mom. i den gällande räddningslagen ska räddningsväsendets myndigheter förbereda sig på att sköta sin verksamhet under undantagsförhållanden med tillräckliga planer och förberedelser genom att utbilda och avsätta personal samt ledning och specialpersonal inom befolkningsskyddet för uppgifter under undantagsförhållanden, genom att se till att lednings-, bevaknings- och larmsystem inrättas och upprätthålls, genom att skapa beredskap för evakuering och genom att ombesörja även andra motsvarande åtgärder. Det föreslås att momentet ändras så att beredskapsskyldigheten preciseras så att den i stället för evakuering gäller sådan förflyttning av befolkning som föreskrivs i 121 § i beredskapslagen. Preciseringen behövs, eftersom termen evakuering i sig inte är tillräckligt entydig och kan förväxlas t.ex. med utrymning som föreskrivs i 36 §, militärmyndigheternas beslut om att befolkning ska flyttas i 23 § i lagen om försvarstillstånd eller en polismans beslut om att en plats eller ett område ska utrymmas i 2 kap. 8 § i polislagen (872/2011). Momentets struktur ändras också så att den blir tydligare.

Paragrafens 2 mom. preciseras så att det endast gäller räddningsväsendets myndigheters beredskap för befolkningsskydd. Bestämmelser om andra myndigheters beredskap för befolkningsskydd finns i beredskapslagen och i lagstiftningen för respektive myndighet. Beredskap för befolkningsskydd förutsätter samarbete mellan olika myndigheter. Vid t.ex. förflyttning av befolkning enligt 121 § i beredskapslagen behövs inte bara räddningsmyndigheternas åtgärder utan även åtgärder av Försvarsmakten, social- och hälsovårdsmyndigheterna samt de myndigheter som ansvarar för trafik- och kommunikationsfrågor inom deras egna verksamhetsområden. Bestämmelser om samarbete vid befolkningsskyddsberedskap finns i 65 §.

Det föreslås att paragrafens 3 och 4 mom. upphävs och innehållet i dem flyttas till 65 §.

65 §. Samarbete vid befolkningsskyddsberedskap. Bestämmelserna om beredskapsuppgifter i 64 § gäller endast räddningsväsendets myndigheter. Befolkningsskyddsuppgifterna inom övriga förvaltningsområden sköts i regel av myndigheten i fråga och på det sätt som krävs enligt lagstiftningen för varje förvaltningsområde. Varje myndighet ansvarar för sin del för befolkningsskyddsberedskapen i enlighet med Genèvekonventionerna och lagstiftningen för sitt förvaltningsområde. Det föreslås att bestämmelserna om samarbete vid befolkningsskyddsberedskapen sammanställs i 65 §.

Paragrafens 1 mom. motsvarar 65 § i den gällande räddningslagen med tillägget landskapsmyndigheter.

Enligt 2 mom. ska varje myndighet avsätta och utbilda den personal som den behöver för befolkningsskyddsuppgifter.

Enligt 3 mom. ska myndigheterna inom räddningsväsendet sörja för samordningen av den verksamhet och de planer som krävs för de befolkningsskyddsuppgifter som de ansvarar för. Enligt självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om befolkningsskyddet. Räddningslagens bestämmelser om befolkningsskydd och inrättande av skyddsrum ska därmed också tillämpas i landskapet Åland. Beslut om förflyttning av i land-

RP 18/2018 rd

skapet bosatta personer till en ort utanför landskapet kan dock fattas endast med landskapsregeringens samtycke. Räddningsväsendet hör, förutom i fråga om befolkningsskyddet, till landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt självstyrelselagen för Åland deltar landskapsmyndigheterna i befolkningsskyddet i enlighet med vad som stadgas i en överenskommelseförordning. Med stöd av den lagen har republikens presidents förordning om skötseln i landskapet Åland av förberedande uppgifter för undantagsförhållanden (900/2000) utfärdats. I enlighet med förslaget ska Statens ämbetsverk på Åland allmänt sköta samordningen av de befolkningsskyddsförberedelser och befolkningsskyddsarrangemang som gäller landskapet Åland.

Enligt 4 mom. är de myndigheter, inrättningar och affärsverk som är skyldiga att skapa beredskap för befolkningsskyddet skyldiga att under räddningsverkets ledning och i samverkan göra upp behövliga planer för skötseln av sina uppgifter i samband med befolkningsskyddet. Räddningsverket ska lämna utredningar om de resurser som är tillgängliga för räddningsverksamheten.

I 5 mom. föreskrivs om andra myndigheters befolkningsskyddsberedskap. Den föreslagna bestämmelsen är informativ och baserar sig på det uppgiftsområde som föreskrivs för myndigheterna i de speciallagar som gäller dem. I praktiken innebär befolkningsskyddsberedskapen att myndigheterna förbereder sig på att sköta sina egna lagstadgade uppgifter i en situation som innefattar befolkningsskydd.

Enligt 5 mom. 1 punkten ska Försvarsmakten lämna räddningsmyndigheterna de uppgifter som behövs om krigstida hot och för bedömningen av deras konsekvenser. Detta kan vara t.ex. bedömningar av

- militära hot mot civilbefolkning, egendom och miljö,
- den militära verksamhetens inverkan på ordnandet av räddningsväsendet, räddningsverksamhet, skydd av befolkning och förflyttning av befolkning, samt
- behovet av att i enlighet med 121 § i beredskapslagen genomföra förflyttning av befolkningen eller en viss del av den.

Enligt 5 mom. 2 punkten ska social- och hälsovårdsmyndigheterna och inrättningarna inom förvaltningsområdet ordna prehospital akutsjukvård och svara för psykosocialt stöd samt inkvartering, bispisning och annan försörjning av förflyttad befolkning och tillfällig inkvartering av förflyttad befolkning i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem.

Enligt 5 mom. 3 punkten ska de myndigheter som ansvarar för trafik- och kommunikationsfrågor och inrättningarna inom förvaltningsområdet sköta samarbetsfrågorna i fråga om användningen av trafikleder och anordnande av transporter vid sådan förflyttning av befolkning som avses i 121 § i beredskapslagen.

Enligt 6 mom. får närmare bestämmelser om myndigheters, inrättningars och affärsverks samarbete och planer för befolkningsskyddsberedskap utfärdas genom förordning av statsrådet.

66 §. Skydd enligt Genèvekonventionerna. I 1 mom. föreslås ett tillägg om att lokaler som används vid befolkningsskydd ska betraktas som skyddsobjekt.

Enligt 2 mom. beslutar inrikesministeriet efter föredragning från det behöriga ministeriet eller landskapets räddningsmyndighet vilka personer, vilken materiel samt vilka lokaler berörs av

RP 18/2018 rd

skyddet enligt 1 mom. I landskapet Åland görs föredragningen av Statens ämbetsverk på Åland.

Till skillnad från nuläget ska inrikesministeriet fastställa skyddsobjekten redan under normala förhållanden. Detta är behövligt, eftersom t.ex. skyldigheten att delta i befolkningsskyddsutbildning enligt 67 § kräver att de ansvariga ska kunna fastställas.

67 §. Skyldighet att delta i befolkningsskyddsutbildning. Enligt 67 § i den gällande räddningslagen kan inrikesministeriet och regionförvaltningsverket förordna ledningen och annan specialpersonal inom befolkningsskyddet att högst tio dygn om året delta i befolkningsskyddsutbildning som Räddningsinstitutet ordnar. Regionförvaltningsverkens uppgifter föreslås bli överförda från ingången av 2020 till statens tillstånds- och tillsynsmyndighet, dock så att regionförvaltningsverkens uppgifter inom räddningsväsendet och beredskapen överförs till inrikesministeriet. Till regionförvaltningsverket hör från ingången av 2020 endast tillsynen över lagenligheten av ordnande och produktion i fråga om räddningsväsendet och av landskapens beredskap.

Paragrafen föreslås bli ändrad så att inrikesministeriet efter föredragning från det behöriga ministeriet eller landskapets räddningsmyndighet kan förordna ledningen och annan specialpersonal inom befolkningsskyddet att högst tio dygn om året delta i befolkningsskyddsutbildning som Räddningsinstitutet ordnar. I landskapet Åland görs föredragningen av Statens ämbetsverk på Åland.

71 §. Skyldigheten att inrätta skyddsrum i samband med nybyggen. Enligt 71 § 1 mom. i den gällande räddningslagen ska ägaren till ett nybygge i byggnaden eller dess närhet inrätta ett skyddsrum som kan bedömas vara tillräckligt stort för dem som bor, stadigvarande arbetar eller annars uppehåller sig i byggnaden. Med stadigvarande arbete avses i bestämmelsen minst en persons arbete i 8 timmar under vardagar under ett helt år eller minst två personers arbete i 8 timmar under vardagar i minst 6 månader. Skyldigheten att inrätta skyddsrum gäller dock inte en tillfällig byggnad som är i användning högst fem år. En tillfällig byggnad är en byggnad som med beaktande av dess konstruktion, värde och användningsändamål bör anses vara uppförd för högst en nämnd tid.

Det föreslås en bestämmelse i 1 mom., enligt vilken skyldigheten att inrätta skyddsrum dock inte gäller en i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) avsedd tillfällig byggnad eller byggnad som uppförs för viss tid eller en annan sådan byggnad för vilken byggkostnaderna för ett skyddsrum skulle vara synnerligen höga i förhållande till byggkostnaderna för hela byggnaden. Sådana byggnadstyper av lätt konstruktion är t.ex. uppvärmda idrottsbyggnader, lagerbyggnader, ridhallar och plåthallar. De byggnader som avses i bestämmelsen är byggnader för vilka regionförvaltningsverket i enskilda fall med stöd av 75 § 1 mom. i räddningslagen har kunnat bevilja befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum.

Enligt 71 § 4 mom. i den gällande räddningslagen kan den myndighet som beviljar bygglov efter att ha hört den lokala räddningsmyndigheten tillåta att ett gemensamt skyddsrum inrättas för två eller flera byggnader, om skyddsrummet inrättas inom fem år från den partiella slutsynen på den första byggnaden.

Gemensamma skyddsrum inrättas i allmänhet endast i samband med områdesbyggande. Beslut om gemensamma skyddsrum fattas i allmänhet i samband med planläggningen. Dessa skyddsrum är i allmänhet bergrum. Enligt gällande praxis har gemensamma skyddsrum också inrättats på industriområden. På samma tomt eller för flera bostadshus byggda av samma byggherre kan inrättas ett gemensamt skydd, endera i anslutning till den första byggnaden eller till den sista. Villkoret är att skyddet ska vara klart inom fem år från att den första byggnaden

den togs i användning. Till bygglovets för den första byggnaden ska fogas projektbeskrivningarna för de byggnader som byggs senare och en plan över placeringen av det gemensamma skyddsrummet.

Det föreslås att 4 mom. ändras så att den myndighet som beviljar bygglov kan tillåta att ett gemensamt skyddsrum inrättas också senare än inom fem år från den partiella slutsynen på den första byggnaden, om det finns grundad anledning till undantag och detta inte väsentligt försämrar möjligheterna att få skydd. En grundad anledning kan vara att byggprojektet inklusive det gemensamma skyddsrummet i enlighet med planerna blir klart senare än inom fem år efter den partiella slutsynen av den första byggnaden. Till bygglovets för den första byggnaden ska också i detta fall fogas projektbeskrivningarna för de byggnader som byggs senare och en plan över placeringen av det gemensamma skyddsrummet.

I 4 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till räddningsmyndighet.

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

74 §. *Hur skyddsrum ska inrättas.* I 1 mom. ändras i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

75 §. *Beviljande av lättnader.* I enlighet med 75 § 1 mom. i den gällande räddningslagen kan regionförvaltningsverket efter att ha hört det behöriga räddningsverket och kommunens byggnadstillsynsmyndighet i enskilda fall helt och hållet eller för viss tid bevilja befrielse från den lagstadgade skyldigheten att inrätta skyddsrum, om inrättandet av skyddsrum medför betydligt högre byggkostnader än normalt i förhållande till byggkostnaderna för den aktuella byggnaden eller om det stöter på stora tekniska svårigheter att inrätta skyddsrummet. Beviljandet av den befrielse som avses i bestämmelsen har koncentrerats till Regionförvaltningsverket i Södra Finland, som årligen behandlar 10 - 15 ansökningar om befrielse. Som betydligt högre byggkostnader än normalt har regionförvaltningsverket och förvaltningsdomstolarna i sin avgörandepraxis betraktat det att kostnaderna för skyddsrummet överstigit fyra procent av de totala byggkostnaderna. Tekniskt sett är det i praktiken omöjligt att bygga ett skyddsrum t.ex. i anslutning till en husbåt. Med totala kostnader avses de sammanlagda kostnaderna för den byggnad som ska uppföras och kostnaderna för skyddsrummet. Enligt den gällande avgörandepraxisen beviljas befrielse för industri- och lagerbyggnader (och i mer begränsad omfattning också för bostadshus) när byggkostnaderna för skyddsrummet är högre än sex procent av de totala byggkostnaderna.

Det föreslås att 1 mom. ändras så att i stället för regionförvaltningsverket fattar den myndighet som beviljar bygglov beslut om befrielse efter att ha hört räddningsmyndighet. Till skillnad från nuläget beviljas befrielsen alltid permanent. Genom detta förfarande är beslutsfattandet i kommunen på samma lokala nivå som beslutsfattandet i byggärenden i allmänhet. Beslutsfattandet är närmare byggarna och sett ur sökandens synvinkel är myndighetsverksamheten tydligare, när beslut om undantag och lättnader alltid fattas av den myndighet som beviljar bygglovets. Inga ändringar föreslås i grunderna för befrielse. Avsikten är således inte att genom den föreslagna ändringen ändra på den avgörandepraxis som regionförvaltningsverket tillämpar för närvarande när det gäller kostnader eller att i övrigt utvidga användningen av denna grund för befrielse. Besluten om befrielse är alltid enskilda fall. Ett villkor för att befrielse ska beviljas är i praktiken fortfarande att kostnaderna för inrättande av ett skyddsrum uppgår till mer än fyra procent av de totala byggkostnaderna.

I 2 mom. ändras räddningsverket till räddningsmyndighet och i den finska språkdräkten ändras *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*.

I 3 mom. överförs beviljandet av befrielse från inrikesministeriet till den myndighet som beviljar bygglov och som innan den fattar sitt beslut ska höra räddningsmyndighet. Genom denna ändring är beslutsfattandet i kommunen på samma lokala nivå som beslutsfattandet i byggärenden i allmänhet. Beslutsfattandet är därmed närmare byggarna och sett ur sökandens synvinkel är myndighetsverksamheten tydligare, när beslut om undantag och lättnader alltid fattas av den myndighet som beviljar bygglov. Överföringen av beslutanderätten i fråga om regionala befrielser till den myndighet som beviljar bygglov effektiviserar den övergripande användningen av olika former av lättnader. Ett område definieras som för närvarande från fall till fall. Det område som avses i paragrafen är i praktiken en del av en kommun. Definitionen ska alltid basera sig på en bedömning av att befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum inte försvagar nivån för befolkningsskyddet. Villkoret för befrielse är därför att det enligt räddningsmyndighetens bedömning finns tillräckligt med skyddsplatser på området sedan tidigare eller att befolkningsskyddet har tryggats på något annat sätt.

79 §. Tillsynsplan. I enlighet med den gällande lagen ska tillsynsplanen delges regionförvaltningsverket. Regionförvaltningsverkens uppgifter föreslås bli överförda från ingången av 2020 till statens tillstånds- och tillsynsmyndighet, dock så att regionförvaltningsverkens uppgifter inom räddningsväsendet och beredskapen överförs till inrikesministeriet. Till regionförvaltningsverket hör tillsynen över lagenligheten av ordnande och produktion i fråga om räddningsväsendet och av landskapens beredskap när de sköter uppgifter som omfattas av den regionala gemensamma beredskapen. Det föreslås att tillsynsplanen ska delges inrikesministeriet.

80 §. Förrättande av brandsyn och andra tillsynsuppgifter. I 1 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

I 3 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet. I momentet tas in en skyldighet för verksamhetsidkaren att på begäran tillstålla landskapets räddningsmyndigheter de planer som avses i 22 b och 22 c §.

Det ankommer på räddningsmyndigheten att övervaka att verksamhetsidkare vid oljelager, stora oljelager, hamnar eller inrättningar i verkligheten har materiel i enlighet med bekämpningsplanen och personal för bekämpningen. Med stöd av räddningslagen och kemikaliesäkerhetslagen övervakar räddningsverken redan i dagsläget dessa inrättningar. I praktiken kan räddningsmyndigheten kombinera uppgifterna enligt dessa lagar och utföra dem vid samma inspektionsbesök på en inrättning.

81 §. Föreläggande att avhjälpa brister och avbrytande av verksamheten. I 1 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

I 2 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

82 §. Särskilda säkerhetskrav. I 1 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

I 2 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

83 §. Försvarsmaktens platser som ska hemlighållas. I 1 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

85 §. Tillsyn över det lokala räddningsväsendets servicenivå. Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsyn över det lokala räddningsväsendets servicenivå. Bestämmelser om laglighetsövervakningen av servicenivån för landskapets räddningsväsende finns i fortsättningen i lagen om ordnande av räddningsväsendet. Det föreslås att paragrafen upphävs.

87 §. Skyldighet att lämna statistiska uppgifter. I 1 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet. I den finska språkdräkten ändras *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*.

88 §. Rätt att få uppgifter i samband med brandutredning och undersökning av olyckor. I paragrafen ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

89 §. Rätt att få uppgifter för räddningsverksamhet och tillsynsuppgifter. Bestämmelserna om räddningsmyndighetens rätt att få uppgifter i 89 § i räddningslagen ändrades genom lag 1171/2016. Genom den lagen utvidgades rätten att få uppgifter och preciserades grunderna för användningen av uppgifterna. Genom de ändringar som nu föreslås kompletteras rätten att få uppgifter i fråga om 14 § 1 mom. 2 punkten och 15 § 1 mom. 2 punkten i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009). Den första bestämmelsen gäller ägarens och innehavarens fullständiga namn och personbeteckning eller födelsetid eller företags- och organisationsnummer samt ägarens och innehavarens adress eller andra kontaktuppgifter. Den andra bestämmelsen gäller ägarens eller innehavarens personbeteckning, företags- och organisationsnummer eller fullständiga namn och födelsetid samt adress eller andra kontaktuppgifter. Dessa uppgifter behövs både för skötseln av tillsynsuppgifterna och för planeringen och genomförandet av räddningsverksamheten.

Med stöd av 6 § 2 mom. i landskapslagen kan landskapet dessutom sköta sådana uppgifter inom ordnandet av byggnadstillsynen och miljösektorn som överförs från kommunen till landskapet genom avtal med samtliga kommuner inom landskapet och för vars skötsel kommunerna anvisat finansiering till landskapet. Av denna orsak införs landskapets byggnadstillsynsmyndighet i 2 mom. 8 punkten.

I 5 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

89 a §. Rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter. Det föreslås att en ny 89 a § fogas till lagen. Den föreslagna paragrafen om rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter motsvarar bestämmelserna i 31 § i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador. Uppgifterna inom bekämpningen är vanligtvis av den karaktären att exakta uppgifter om skadesituationen, ämnet som orsakar skadan, skadevällaren och eventuella skadelidande har betydelse när beslut fattas om bekämpningen av skadan. Den föreslagna rätten att få uppgifter är omfattande, men enligt det uttryckliga omnämnandet i paragrafen ska uppgifterna vara behövliga för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor.

För att upprätthålla bekämpningsberedskapen krävs det att den myndighet som ansvarar för planeringen får information av andra myndigheter om deras aktionsberedskap och geografiska läge samt behövliga uppgifter om personalen. Bestämmelser om utlämnandet av de uppgifter som behövs för planeringen finns i 1 mom. Eftersom de som lämnar ut informationen är myndigheter som deltar i bekämpningen och det därmed är fråga om att sköta lagstadgade uppgifter, ska uppgifterna lämnas avgiftsfritt.

Med stöd av 1 mom. har t.ex. Gränsbevakningsväsendet i egenskap av ledande myndighet vid räddningsverksamhet vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på havsområden trots sekretessbestämmelserna rätt att få sådana uppgifter ur räddningsväsendets register som behövs för bl.a. planering och samordning av bekämpningsåtgärder på havsområde.

I 2 mom. föreslås detaljerade bestämmelser om de uppgifter som de myndigheter som leder räddningsverksamheten vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor har rätt att i kri-

RP 18/2018 rd

tiska lägen få av andra myndigheter. Ett villkor för att uppgifterna ska lämnas ut är att läget är kritiskt och att uppgifterna behövs för bekämpningen av en oljeskada eller en fartygskemikalieolycka. Av varje enskild bestämmelse i paragrafen framgår det vem som lämnar ut uppgifterna, hurdana uppgifter det är fråga om och varifrån uppgifterna lämnas. Med ett kritiskt läge avses ett konkret läge vars föreliggande avgörs utifrån den situationsbedömning som görs av den myndighet som leder räddningsverksamheten.

Enligt 2 mom. 1 punkten har de myndigheter som leder räddningsverksamheten vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor rätt att i kritiska lägen trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få de uppgifter om nödmeddelanden om skadan eller olyckan och uppgifter om kritiska lägen ur nödcentralsdatasystemet.

I 2 mom. 2 och 3 punkten föreslås rätt för de myndigheter som leder räddningsverksamheten vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor att i kritiska lägen få uppgifter från hamnar och fiskerimyndigheterna. I det PortNet-system som används av hamnarna finns uppgifter om de fartyg som anlöper hamnarna och deras last. Fiskerimyndigheterna har uppgifter om fiskefartyg och deras fångstområden.

I 2 mom. 4 punkten finns bestämmelser om rätten för de myndigheter som leder räddningsverksamheten vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter om båtar samt båtarnas ägare och innehavare ur det trafik- och transportregister som Trafiksäkerhetsverket för och det fritidsbåtsregister som registermyndigheten i landskapet Åland för.

I 2 mom. 5 punkten finns bestämmelser om rätten för de myndigheter som leder räddningsverksamheten vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter om fartyg samt fartygens ägare och innehavare ur det trafik- och transportregister som Trafiksäkerhetsverket för och det fartygsregister som Statens ämbetsverk på Åland för.

I 2 mom. 6 punkten finns bestämmelser om rätten för de myndigheter som leder räddningsverksamheten vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter om fartygs-trafiken ur Trafikverkets fartygstrafikservicesystem och uppgifter om övervakningen av havsområdet av Försvarmakten.

I 2 mom. 7 punkten finns bestämmelser om rätten för de myndigheter som leder räddningsverksamheten vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter om fartygs- och godstrafiken ur Tullens informationssystem.

I 2 mom. 8 punkten finns bestämmelser om rätten för de myndigheter som leder räddningsverksamheten vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter om nödmeddelanden och kritiska lägen ur Gränsbevakningsväsendets sjöräddningsregister.

I 2 mom. 9 punkten finns bestämmelser om rätten för de myndigheter som leder räddningsverksamheten vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter om ägare och innehavare av fastigheter samt uppgifter om fastighetsindelningen ur Lantmäteriverkets fastighetsdatasystem.

Också för myndigheter som leder räddningsverksamheten vid oljeskador på land föreslås rätt att i kritiska lägen trots sekretessbestämmelserna ur olika myndigheters register få de uppgifter som behövs för bekämpningen. På grund av karaktären för oljeskador på land är behovet av uppgifter dock mer begränsat än när det gäller skador på havsområden.

RP 18/2018 rd

På motsvarande sätt som i 2 mom. föreslås att också de myndigheter som leder räddningsverksamheten vid oljeskador på land ska ha rätt att få uppgifter om fartygs- och godstrafiken ur Tullens informationssystem. Bestämmelser om detta tas in i 3 mom. 1 punkten.

Ett effektivt och säkert ordnande av bekämpningen av oljeskador på områden där oljeprodukter eller andra kemikalier eller sprängämnen förvaras eller används kräver att de myndigheter som leder räddningsverksamheten har tillgång till all behövlig information om dessa ämnen och den verksamhet som bedrivs på området. I 3 mom. 2 punkten föreslås att de myndigheter som leder räddningsverksamheten ska ha rätt att få uppgifter ur det register som förs av Säkerhets- och kemikalieverket. Bestämmelser om registret finns i 130 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005).

För myndigheter som leder räddningsverksamheten vid oljeskador på land föreslås rätt att vid behov få uppgifter om ägare och innehavare av fastigheter samt uppgifter om fastighetsindelningen ur Lantmäteriverkets fastighetsdatasystem. Bestämmelser om datasystemet finns i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002).

I 3 mom. föreslås en bestämmelse som gör det möjligt att de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. kan lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller annars i maskinläsbar form. Detta gör överföringen av informationen snabbare och förbättrar i många fall säkerheten vid överföringen av uppgifterna. Vidare minskar det antalet fel som uppkommer vid överföringsarbetet och arbetsvolymen.

89 b §. *Rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter av företaget och sammanslutningar.* Det föreslås att en ny 89 b § fogas till lagen. Den föreslagna paragrafen om rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter av företag och sammanslutningar motsvarar bestämmelserna i 32 § i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador. För att oljeskador och fartygskemikalieolyckor ska kunna bekämpas snabbt och effektivt kan det för att bekämpa olika skador och förhindra att skadan sprids krävas att olika slags behövliga uppgifter fås också av vissa privata företag och sammanslutningar. Dessa uppgifter kan dels finnas i register, dels kan det vara fråga om uppgifter som finns i någon annan form hos de nämnda aktörerna och som är viktiga för bekämpningen.

I 1 punkten finns bestämmelser om rätten för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter av upplagrare och distributörer av olja och andra skadliga ämnen, uppgifter om de produkter som använts i företaget och uppgifter om upplagringen av dem. Utifrån de uppgifter som fås kan beslut fattas om taktik och teknik vid bekämpningen.

I 2 punkten finns bestämmelser om rätten för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter av rederier, organisationer i båtbranschen och företag som tillhandahåller rese-, frakt-, hamn-, varvs- och räddningstjänster. Uppgifterna kan gälla ett fartyg och fartygets besättning, passagerare och last. Med hjälp av uppgifterna kan storleken på en överhängande miljökada och omfattningen av behövliga bekämpningsåtgärder bedömas.

Dessutom ska den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor ha rätt att av industri- och affärsföretag få uppgifter om deras olika slags materiel och lokaliteter som kan nyttiggöras i en bekämpningssituation. Den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor ska också ha rätt att av eventuella andra motsvarande aktörer få alla uppgifter som behövs för att bekämpa och fö-

rebygga skador och olyckor samt avvärja personskador. Bestämmelser om dessa rättigheter finns i 3 och 4 punkten.

Det bedöms att de uppgifter som avses i paragrafen kommer att behövas tämligen sällan. Lämnandet av uppgifter kommer inte att medföra oskäligen utgifter för någon. Ur uppgiftslämnarens perspektiv handlar det om att i en situation där en omfattande oljeskada eller fartygskemikalieolycka sannolikt är överhängande lämna ut eller informera om uppgifter som denne redan förfogar över.

Uppgifterna får också lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt.

96 §. Vissa avgiftsbelagda prestationer. Enligt den gällande lagen bestämmer det lokala räddningsväsendet om de avgifter som tas ut i en taxa som räddningsväsendet godkänner. Enligt 16 § 2 mom. 8 punkten i landskapslagen ska landskapsfullmäktige fatta beslut om de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer samt om de kundavgifter som tas ut för tjänster som ingår i landskapets organiseringsansvar. Det föreslås därför att 2 mom. upphävs.

I 3 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet. I den finska språkdräkten ändras uttrycket *erheellinen hälytys* till *erheellinen paloilmotus*, men detta medför ingen ändring i den svenska språkdräkten.

Det ska föreskrivas om räddningsverkets rätt att ta ut avgifter för felaktiga brandlarm på samma sätt som för närvarande, men bestämmelserna görs tydligare så att även andra än sådana omständigheter som beror på fel i anläggningen är felaktiga brandlarm. Den ändrade formuleringen förtydligar samtidigt även det att förebyggande av felaktiga brandlarm kan kräva även andra åtgärder än teknisk reparation av brandlarmanläggningen. Med felaktig funktion hos en brandlarmanläggning avses de larm som brandlarmanläggningen förmedlar till nödcentralen men som dock inte lett till släcknings- eller räddningsverksamhet av räddningsverket i fastigheten.

Den största enskilda orsaken till felaktiga brandlarm är matlagning. Sådana felaktiga brandlarm som orsakats av matlagning kan undvikas bl.a. genom noggrannhet och försiktighet, planering av luftväxlingen samt genom val av en lämplig detektortyp och platsen för den.

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

99 §. Kostnader för släckning av skogs- och terrängbränder. I paragrafen ändras räddningsområde till landskapets område.

99 a §. Ersättning för kostnaderna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor. En ny 99 a § föreslås med bestämmelser om kostnadsansvaret vid bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Ansvarig för kostnaderna för bekämpningen är den som förorsakat skadan eller olyckan eller den som med stöd av någon annan lagstiftning är primärt ersättningskyldig eller dennes försäringsgivare. Lagar som medför primär ersättningskyldighet är åtminstone lagen om ersättning för miljöskador (737/1994), sjölagen (674/1994), i synnerhet dess 9, 10 och 10 a kap., trafikförsäkringslagen (460/2016) och lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999). Ansvaret kan också basera sig på någon annan lag som inte nämns ovan.

I 2 mom. hänvisas det till möjligheterna för de myndigheter som deltar i bekämpningsåtgärderna att utifrån gällande subsidiära ersättningsystem få ersättning för kostnaderna för bekämpning av oljeskador. I lagen om oljeskyddsfonden anges villkoren för att ersättning ska

kunna betalas ur fonden. Utgångspunkten är att ersättning för kostnaderna inte har kunnat drivas in hos den primärt ansvariga. När det gäller ersättningsskyldighet för internationella oljeskadefonden och dess kompletterande fond har överenskommelser nåtts genom internationella konventioner.

Enligt 3 mom. ska den myndighet som deltagit i bekämpningsåtgärderna betala kostnaderna för bekämpningen av oljeskador under det första skedet. Denna myndighet är i de flesta fall räddningsverket, som ansvarar för bekämpningen av oljeskador inom sitt område. Gränsbevakningsväsendet ska ansvara för kostnaderna när en fartygsoljeskada har uppkommit på öppen fjärd. Den skyldighet att betala ersättning för kostnaderna för bekämpningen till dess att den ersättningsskyldiga eller den fond som avses i 2 mom. betalar ersättningen som den myndighet som deltagit i bekämpningsåtgärderna har innebär inte någon förändring jämfört med nuläget. Till en början kan det i praktiken vara omöjligt att klarlägga vem som är ersättningsskyldig, och i vissa fall kan det behövas flera dagar bara för att utreda ursprunget till skadan. Bekämpningsåtgärderna kan dock inte skjutas upp till dess att den primärt ersättningsskyldiga har klarlagts.

De myndigheter som deltar i bekämpningsåtgärder vid oljeskador har begränsade ekonomiska möjligheter att ansvara för kostnaderna för bekämpningen och möjligheterna varierar från en myndighet till en annan. När en stor oljeskada inträffar kan Gränsbevakningsväsendet få medel ur statsbudgeten för att täcka bekämpningskostnaderna. Bekämpningskostnaderna kan bli en oskälig belastning för räddningsväsendet om t.ex. oljeskadan är stor eller de undersökningar och rättegångar som behövs för att klarlägga den ansvarsskyldiga drar ut på tiden. De myndigheter som deltar i bekämpningsåtgärderna vid oljeskador har därför med stöd av 11 § i lagen om oljeskyddsfonden möjlighet att ur fonden få förskottsersättning för kostnader för bekämpning av oljeskador. Syftet med förskottsersättningsförfarandet är att trygga de ekonomiska verksamhetsförutsättningarna för de myndigheter som deltar i bekämpningsåtgärderna trots skadan, men det undanröjer dock inte den primärt ersättningsskyldigas ansvar för kostnaderna.

När det gäller bekämpning av fartygskemikalieolyckor ska inrikesministeriet alltid stå för kostnaderna under det första skedet.

I 4 mom. finns bestämmelser om regressrätt för de myndigheter som ansvarar för bekämpningen. Till den del som den myndighet som ansvarar för bekämpningen har betalat kostnaderna i enlighet med 102 § har myndigheten rätt att få ersättning av den primärt ersättningsskyldiga.

I 5 mom. finns bestämmelser om regressrätt för staten i fråga om ersättningar som betalats med stöd av 103 §. Till den del staten har betalat ersättning har staten rätt att driva in ersättning av den som med stöd av någon annan lag är primärt ersättningsskyldig.

99 b §. Ersättning för skador i samband med räddningsarbete. I paragrafen finns bestämmelser om ersättning för skador i situationer när Gränsbevakningsväsendet med stöd av 36 b § har beordrat räddningsåtgärder eller andra åtgärder i fråga om ett fartyg eller dess last. Om fartyget, dess last eller annan egendom ombord i detta sammanhang har orsakats mer skada än vad som kunde ha väntats i samband med sedvanligt räddningsarbete, ska staten ersätta den över-skjutande delen. Ett villkor är dock att ingen annan kan anses vara ersättningsskyldig för dessa kostnader.

100 §. Statsunderstöd. De understöd som avses i paragrafen har i praktiken inte beviljats sedan regionaliseringen av räddningsväsendet. Det föreslås att ansvaret för ordnandet av räddningsväsendet överförs till landskapen. Med stöd av 7 § 1 mom. i lagen om landskapens finansie-

ring kan finansieringen av ett landskap på ansökan höjas temporärt efter prövning inom ramen för statsbudgeten, om landskapet i första hand på grund av exceptionella eller tillfälliga landskapsekonomiska svårigheter är i behov av tilläggsfinansiering. Också lokala särförhållanden kan beaktas som faktorer som påverkar behovet av tilläggsfinansiering.

På basis av det ovan anförda slopas i paragrafen möjligheten att bevilja understöd till räddningsområden.

102 §. Ersättningar och arvoden för räddningsuppgifter. I paragrafens 1 mom. slopas hänvisningen till 25 §, som föreslås bli upphävd. I paragrafen föreslås bestämmelser om Gränsbevakningsväsendets skyldighet att betala ersättningar och arvoden i situationer som leds av Gränsbevakningsväsendet.

103 §. Ersättning för olycksfall och yrkessjukdom i samband med räddningsverksamhet. I 1 och 3 mom. slopas hänvisningen till 25 §, som föreslås bli upphävd.

104 §. Ändringssökande. I 5 mom. i den gällande paragrafen föreskrivs om ändringssökande i fråga om det lokala räddningsväsendets beslut om servicenivån enligt 29 §, ett beslut om sotningsavgift enligt 59 § 3 mom. och ett beslut enligt 96 § 2 mom. som gäller avgifter.

I fortsättningen ingår bestämmelserna om beslut om servicenivån i den lag om ordnande av räddningsväsendet som träder i kraft vid ingången av 2020. Det föreslås att hänvisningen i 5 mom. till sökande av ändring i beslut om servicenivån stryks.

105 §. Vite och hot om tvångsutförande. I 1 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till behörig räddningsmyndighet. Landskapen kan med stöd av 8 kap. i landskapslagen avtala om skötseln av gemensamma tjänster och myndighetsuppgifter, och därför är det möjligt att beslut som avses i paragrafen fattas av räddningsmyndigheten i ett annat landskap. I 1 mom. föreslås en ny 15 punkt med bestämmelser om att vite och hot om tvångsutförande kan användas i fråga om verksamhet i strid med de bestämmelser som räknas upp i punkten. Räddningsmyndigheten kan bestämma att ett oljebekämpningslager, ett stort oljelager, en hamn och en inrättning inom utsatt tid ska fullgöra sin planerings- och beredskapsskyldighet enligt 22 a—22 c §.

Föreläggandet kan förenas med vite eller hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad. Den föreslagna bestämmelsen i 15 punkten motsvarar 28 § i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

106 §. Straff. I paragrafen införs ett nytt 5 mom. enligt vilket den som underlåter att göra upp en plan eller skaffa de redskap och förnödenheter som avses i 22 a—22 c §, om inte gärningen ska betraktas som ringa eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans, för räddningsförseelse ska dömas till böter. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar definitionen i 39 § 2 mom. 2 punkten i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador.

107 §. Undersökning av olyckor. I 1 mom. ändras i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

I 2 mom. ändras i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

108 §. Installation av räddningsväsendets anordningar. I paragrafen ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

109 §. *Särskilda krav som gäller myndighetsnätets tillgänglighet.* I paragrafen ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet. Laghänvisningen i paragrafen preciseras. Genom lagen om ändring av informationssamhällsbalken (68/2018) har rubriken för lagen ändrats till lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.

110 §. *Räddningsmyndigheternas identitetskort.* I 1 mom. ändras i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

I 2 mom. ändras i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

111 §. *Räddningsväsendets uniformer och beteckningar på räddningsväsendets skyddsdräkter.* I 3 mom. ändras i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

I 4 mom. ändras i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

I 5 mom. ändras i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

111 a §. *Efterbehandling av oljeskador.* I lagen föreslås en ny 111 a §. I den tas in bestämmelserna om efterbehandling av oljeskador i lagen om bekämpning av oljeskador, som föreslås bli upphävd. Enligt 9 § i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador ansvarar en kommun vid behov för efterbehandlingen inom sitt område. Den föreslagna paragrafen motsvarar den gällande lagen. Efterbehandling hör inte till räddningsverksamhet, och betraktas således inte som en uppgift för räddningsväsendets myndigheter. Därför är det inte motiverat att föreskriva om detta i samband med bestämmelserna om uppgifterna för räddningsväsendets myndigheter. Eftersom det föreslås att lagen om bekämpning av oljeskador upphävs helt och hållet är det nödvändigt att bestämmelserna om efterbehandling i den lagen flyttas över till en annan lag. En ändamålsenligare placering av dessa bestämmelser granskas på nytt i samband med revideringen av miljöskyddslagen eller avfallslagen.

Enligt 1 mom. svarar miljöministeriet för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av efterbehandlingen av oljeskador.

Enligt 2 mom. ansvarar kommunen vid behov för efterbehandlingen inom sitt område på samma sätt som för närvarande. De kommunala myndigheterna och verken ska vid behov delta i efterbehandlingen. De myndigheter som deltar i bekämpningsåtgärder vid oljeskador har begränsade ekonomiska möjligheter att ansvara för kostnaderna för bekämpningen och möjligheterna varierar från en myndighet till en annan. Bekämpningskostnaderna kan bli en oskälig belastning för en enskild kommun som ansvarar för efterbehandlingen, om t.ex. oljeskadan är stor eller de undersökningar och rättegångar som behövs för att klarlägga den ansvarsskyldiga drar ut på tiden. Därför har den kommun som ansvarar för efterbehandlingen med stöd av 11 § i lagen om oljeskyddsfonden möjlighet att ur fonden få förskottsersättning för kostnader för bekämpning av oljeskador. Syftet med förskottsersättningsförfarandet är att trygga de ekonomiska verksamhetsförutsättningarna för de myndigheter som deltar i bekämpningsåtgärderna trots skadan, men det undanröjer dock inte den primärt ersättningskyldigas ansvar för kostnaderna.

Enligt 3 mom. leds efterbehandlingen av den myndighet som den berörda kommunen bestämt. Regionförvaltningsverket styr och samordnar efterbehandlingsarbetet, om bekämpningen omfattar flera kommuner.

RP 18/2018 rd

Enligt 4 mom. gäller vad som i 36 § 2 och 3 mom. föreskrivs om befogenheterna för räddningsledaren i tillämpliga delar den myndighet som leder efterbehandlingen.

Enligt 5 mom. gäller vad som i 89 a och 89 b § föreskrivs om rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter i tillämpliga delar den myndighet som leder efterbehandlingen.

Enligt 6 mom. gäller vad som i 99 a § föreskrivs om betalning av kostnaderna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor i tillämpliga delar den myndighet som leder eller deltar i efterbehandlingen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2020. Bestämmelserna i 1 och 2 §, 2 a, 22 a och 27 a §, 32 § 3 mom., 34 § 2 och 3 mom., 35 § 3 mom., 36 §, 36 a—36 c §, 40 § 1 mom., 46 § 2 mom. 15 punkten, 56, 57, 71 och 75 §, 89 a, 89 b, 99 a och 99 b §, 105 § 1 mom. 15 punkten, 106 § 5 mom. och 112 § 3 mom. träder dock i kraft redan den 1 januari 2019. Dessa bestämmelser gäller bekämpningen av miljöskador, kraven på utbildning för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal samt skyldigheten att inrätta befolkningsskydd.

De i 47 § avsedda planerna för räddningsväsendet och de i 65 § avsedda planerna för befolkningsskyddet uppdateras och förnyas inom ett år från ikraftträdandet av lagen. Det är behövt att uppdatera och förnya dem, eftersom ansvaret för de uppgifter som ur räddningsväsendets och befolkningsskyddets synvinkel sett är betydande överförs från kommunerna till landskapen.

Bestämmelsen om skyldighet att inrätta skyddsrum i samband med nybyggen i 71 § tillämpas också på ett sådant byggprojekt för vilket bygglov har sökts redan före ikraftträdandet av denna lag så snart den blivit stadfäst, om tillämpningen av denna lag för byggnadens ägare leder till lindrigare krav på inrättande av skyddsrum. Det föreslås att 71 § 1 mom. ändras så att skyldigheten att inrätta skyddsrum inte gäller en tillfällig byggnad som är i användning högst fem år eller en sådan byggnad av lätt konstruktion för vilken byggkostnaderna för ett skyddsrum skulle vara synnerligen höga i förhållande till byggkostnaderna för hela byggnaden.

De förordnanden till lokala räddningsmyndigheter enligt 26 § 2 mom. som det lokala räddningsväsendet utfärdar föreslås förbli i kraft, om inte den högsta tjänsteinnehavaren vid landskapets räddningsverk bestämmer något annat med stöd av 26 § 2 mom.

Den i 55 § 2 mom. i räddningslagen avsedda räddningsutbildning som Helsingfors stads räddningsverk ordnat upphör i och med att räddningsväsendets uppgifter överförs till landskapen i början av 2020.

I början av 2018 väljs till räddningsskolan vid Helsingfors stads räddningsverk nya studerande till räddningsutbildningen och de slutför sina studier enligt läroplanen när landskapen har inlett sin verksamhet 2020. Under halvåret i fråga är avsikten att utbildningen sköts av och med finansiering från räddningsverket i landskapet Nyland. Det föreslås att följande ikraftträdande- och övergångsbestämmelse om detta tas in i räddningslagen: Landskapet Nylands och dess räddningsverks uppgift är att med stöd av godkännandet enligt 55 § 2 mom., som upphävs genom denna lag, sköta den utbildning av räddningsmän som 2019 pågår vid Räddningsskolan vid Helsingfors stads räddningsverk, som ger yrkesinriktad grundutbildning inom räddningsområdet, så att de som studerar för avläggande av examen kan slutföra sina studier enligt läroplanen under 2020.

En person som hör till räddningsväsendets personal i bisyssla eller avtalspersonal och som i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag eller de bestämmel-

ser som upphävts före ikraftträdandet av denna lag har fått behörighet för uppgifter för räddningsväsendets personal i bisyssla eller avtalspersonal är fortfarande behörig att vara verksam i en motsvarande uppgift.

1.2 Lagen om ändring av 1 och 2 § i lagen om Räddningsinstitutet

1 §. Tillämpningsområde. I den finska språkdräkten i 1 § i lagen om Räddningsinstitutet ändras *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Dessutom preciseras lagens tillämpningsområde.

2 §. Räddningsinstitutets uppgift. Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen

Enligt det föreslagna 3 mom. ska Räddningsinstitutet svara för ordnandet av regionala försvarskurser. Kurserna genomförs i samarbete med Försvarsmakten och landskapen.

Redan för närvarande genomför regionförvaltningsverken försvarskurserna i samarbete med Försvarsmakten. Delegationen för försvarsundervisning svarar för den riksomfattande styrningen av de regionala försvarskurserna. Räddningsinstitutets lagstadgade uppgift är redan för närvarande att ordna utbildning som ger beredskap för störningar under normala förhållanden och för undantagsförhållanden.

Syftet med regionala försvarskurser är att ge en allmän bild av grunderna för Finlands försvarspolitik, försvarsarrangemang och beredskap inom olika områden, att utveckla försvarets och det övriga samhällets samarbete och beredskap inom olika områden, att presentera uppgifterna och aktionsberedskapen, i synnerhet under undantagsförhållanden, inom regionala och lokala organisationer som är centrala för säkerheten och att främja samarbetet mellan de regionala myndigheterna och övriga personer i ledande ställning samt aktionsberedskapen under normala förhållanden och i undantagsförhållanden. Till de regionala försvarskurserna inbjuds regionalt centrala representanter för staten, kommunerna och den övriga offentliga förvaltningen samt för näringslivet, massmedier och olika sammanslutningar. I dagsläget pågår de regionala försvarskurserna en vecka och dessutom ordnas fortsättnings- och specialkurser.

Räddningsinstitutet ska också svara för ordnandet av landskapens gemensamma beredskapsövningar och övningar med avseende på störningar. Övningarna genomförs i samarbete med landskapen.

I dagsläget ordnar varje regionförvaltningsverk årligen i samarbete med Räddningsinstitutet minst en sådan regional beredskapsövning som omfattar ett eller flera landskap. Vid övningarna testar man beredskapsplaner, kommunikationer och ledningssystemets funktion utifrån beskrivna situationer och givna uppgifter samt utvecklar beredskapen och hanteringen av störningar för aktörerna i regionen. I övningarna deltar regionens kommuner, regionalförvaltningen och enligt behov också aktörer från näringslivet, massmedia och andra sammanslutningar.

Räddningsinstitutets uppgift vid ordnandet av beredskapsövningar och övningar med tanke på störningar gäller sådana övningar som är gemensamma för flera landskap. Syftet med övningarna är att testa och utveckla regionala beredskapsarrangemang innefattande fler än ett landskap. En övning kan också vara riksomfattande och innefatta alla landskaps områden. Övningarna ska ordnas i samarbete med de berörda landskapen i enlighet med inrikesministeriets styrning och vid behov i samarbete med den övriga statsförvaltningen.

Räddningsinstitutet ska vidare ansvara för beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanen, utbildningen av utbildare, förandet av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial i fråga om utbildning för i räddningsverksamhet deltagande personal i

RP 18/2018 rd

bisyssla och personal hos en i 2 a § 1 mom. 6 punkten i räddningslagen avsedd avtalsbrandkår och andra sammanslutningar som ingått avtal.

Med tanke på en systematisk och effektiv kompetensutveckling för den personal som deltar i räddningsverksamhet är det befogat att Räddningsinstitutet mer övergripande än i dagsläget ansvarar för kompetensutvecklingen inom räddningsverksamheten. Detta kräver för sin del att Räddningsinstitutet också ansvarar för beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanen, utbildningen av utbildare, förandet av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial när det gäller utbildning för den avtalspersonal som deltar i räddningsverksamhet.

Syftet med att utveckla utbildningen för utbildare är att på det riksomfattande planet öka utbildarnas pedagogiska kompetens och utveckla den systematiska kompetensen hos utbildarna. Målet är att utveckla en sådan nationell utbildning för utbildare som ger färdigheter att vara utbildare i alla utbildningar för avtalsbrandkårer som leder till behörighet inom larmverksamhet. I dagsläget finns inget systematiskt utbildningssystem, vilket innebär att propositionen förenhetligar utbildningen för utbildare och gör den smidigare.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2020. Bestämmelserna i 2 § 5 mom. träder dock i kraft redan den 1 januari 2019.

1.3 Lagen om ändring av lagen om brandskyddsfonden

5 §. Redovisning av brandskyddsavgifter. Enligt den gällande paragrafen ska en försäkringsmäklare på eget initiativ före utgången av kalenderåret betala brandskyddsavgiften till det betalningsställe som inrikesministeriet bestämmer. Bestämmelsen ändras så att brandskyddsavgiften ska betalas senast den 15 september. Tidigareläggningen av betalningstidpunkten behövs för planeringen av fondens ekonomi samt med tanke på bokföringen vid årsskiftet.

I den finska språkdräkten ändras dessutom *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*.

10 §. Brandskyddsfondens förvaltning. Statens revisionsverk har vid sin revision av styrningen och förvaltningen av fonder utanför statsbudgeten konstaterat att tydliga och mätbara mål borde ställas upp för fonderna utanför statsbudgeten eller för de organisationer som sköter fonderna och det styrande ministeriet borde ingå resultatavtal med fonderna eller de organisationer som sköter dem. Enligt statens revisionsverk innebär avsaknaden av styrning av fonderna en risk så till vida, att de medel som finns hos fonderna kan ägnas mindre uppmärksamhet än budgetmedlen och att fondernas penninganvändning inte nödvändigtvis övervakas lika effektivt från resultatsynpunkt som budgetmedlen (Statens revisionsverks effektivitetsrevisionsberättelse 184/2009, på finska s. 83 - 84, svensk resumé s. 9. - 11).

På grund av statens revisionsverks uttalande stärks inrikesministeriets styrande roll i paragrafen. I 1 mom. införs en bestämmelse enligt vilken allmän styrning och övervakning av brandskyddsfonden hör till inrikesministeriets uppgifter. Inrikesministeriet ska ha rätt att meddela allmänna föreskrifter om ordnandet av fondens förvaltning och skötseln av fondens ekonomi. Dessutom ersätts inrikesministeriets skyldighet att sköta fondens bokföring med skyldighet att övervaka att fondens bokföring sköts på ett ändamålsenligt sätt. I praktiken har inrikesministeriet under de senaste åren inte skött fondens bokföring.

I paragrafen införs ett nytt 2 mom. enligt vilket inrikesministeriet godkänner fondens resultatmål efter föredragning från fondens styrelse. Resultatmålen kan gälla t.ex. fördelningen av understöd som beviljas ur fonden, effektivisering av verksamheten, personalresurser, kompetensutveckling och förvaltningsutgifternas proportionella andel. Resultatmålen dokumenteras i

form av ett resultatavtal mellan fonden och inrikesministeriet. Eftersom avsikten är att lagändringen ska träda i kraft från ingången av 2020 är det ändamålsenligt att inrikesministeriet godkänner fondens resultatmål först med början från 2021.

Enligt 2 mom. i den gällande paragrafen kan brandskyddsfonden inom ramen för fondens medel ha personal i statens tjänst. Momentet ändras så att i framtiden kan brandskyddsfonden inom ramen för fondens medel ha personal anställd av inrikesministeriet. I praktiken är brandskyddsfondens personal redan i dagsläget anställd av inrikesministeriet.

Enligt 3 mom. 3 punkten i lagförslaget har styrelsen som uppgift att besluta om understöd och annan finansiering som beviljas ur fonden. För tydlighetens skull preciseras punkten så att beslut om understöd och annan finansiering som beviljas ur fonden ska fattas inom ramarna för resultatavtalet.

Enligt 3 mom. 4 punkten har fondens styrelse som uppgift att besluta om anställande av personal till fonden och om befriande av en person från sina uppgifter. Denna bestämmelse upphävs. Enligt etablerad praxis sköter inrikesministeriet rekryteringsprocessen för den personal som behövs för brandskyddsfondens uppgifter och den personal som utför fondens uppgifter utnämns till en tjänst eller ett tjänsteförhållande vid inrikesministeriet samt förordnas att utföra uppgifter vid brandskyddsfondens sekretariat i anslutning till räddningsavdelningen. I framtiden beslutar inte fondens styrelse ens formellt om anställande av personal till fonden och om befriande av en person från sina uppgifter. Den föreslagna ändringen beror på att personalen de facto är inrikesministeriets personal och därför är det inte ändamålsenligt och befogat att för fondens styrelse föreskriva behörighet i fråga om anställningsförhållanden. Brandskyddsfondens styrelse kan dock t.ex. i sitt förslag till inrikesministeriet till årlig budget och årliga resultatmål för fonden vid behov också framföra ärenden i anknytning till personalen och rekrytering av den.

Enligt 3 mom. 6 punkten är det styrelsens uppgift att godkänna och underteckna fondens bokslut och sända det till inrikesministeriet före utgången av mars. I bestämmelsen stryks tidsfristen före utgången av mars. Bestämmelser om tidpunkten för godkännande av bokslutet finns i förordningen om statsbudgeten och det är inte ändamålsenligt att föreskriva om tidpunkten i lagen om brandskyddsfonden.

I 1, 3 och 4 mom. ändras dessutom i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö* samt numreringen i 3 mom. så att punkterna 5—7 blir punkterna 4—6.

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

12 §. Bokföring, betalningsrörelse och bokslut. Enligt 2 mom. beslutar inrikesministeriet före utgången av april om fastställande av fondens bokslut, användning av fondens överskott och täckande av underskott med medel ur fonden samt om övriga åtgärder som fondens bokslut ger anledning till. I bestämmelsen stryks tidsfristen före utgången av april. Enligt förordningen om statsbudgeten (1243/1992) ska varje ministerium lämna in de fastställda boksluten för de statliga fonderna utanför budgeten inom de tidsfrister som statsrådets kansli bestämmer. Detta innebär att det inte är ändamålsenligt att separat föreskriva om tidpunkten för fastställelse av bokslutet.

I 2 mom. ändras dessutom i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*.

13 §. Revision. I 3 mom. ändras i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

14 §. Understöd och annan finansiering. I 2 mom. införs landskapen bland de aktörer som kan beviljas understöd i form av specialunderstöd ur brandskyddsfonden. På motsvarande sätt stryks räddningsområden. Kommunerna står kvar som mottagare av specialunderstöd, eftersom brandstationerna blir kvar i deras ägo vid landskapsreformen. Kommuner kan beviljas specialunderstöd för grundläggande renovering av brandstationer.

18 §. Närmare bestämmelser. I 2 mom. ändras i den finska språkdräkten *sisäasiainministeriö* till *sisäministeriö*. Ingen ändring görs i den svenska språkdräkten.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2020.

1.4 Lagen om ändring av 13 och 17 § i lagen om anordningar inom räddningsväsendet

13 §. Bedömningsorganens och besiktningsorganens uppgifter. I 3 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

17 §. Tillsyn. I 2 mom. ändras den lokala räddningsmyndigheten till landskapets räddningsmyndighet.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2020.

1.5 Lagen om ändring av 49 § i vägtrafiklagen

49 §. Personer som reglerar trafiken. Den föråldrade hänvisningen till räddningslagen i 49 § 3 mom. 9 punkten i vägtrafiklagen föreslås bli ändrad till en hänvisning till den gällande räddningslagen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2020.

1.6 Lagen om ändring av 20 § i fordonslagen

20 §. Räddningsbil, polisfordon, Tullens fordon och Gränsbevakningsväsendets fordon. Hänvisningen i 20 § 1 mom. i fordonslagen till en kommuns eller samkommuns räddningsverk föreslås bli ändrad så att det i bestämmelsen hänvisas till landskapets räddningsverk.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2020.

1.7 Lagen om ändring av 12 § i lagen om passagerarfartygs personlistor

12 §. Funktionsvillkor för systemet för personlistor. Den föråldrade hänvisningen till räddningslagen i 12 § 2 punkten i lagen om passagerarfartygs personlistor (1038/2009) föreslås bli ändrad så att det i bestämmelsen hänvisas till den gällande räddningslagen (379/2011).

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2020.

1.8 Lagen om ändring av 4 § i sjöräddningslagen

4 §. Övriga myndigheter och aktörer som deltar i sjöräddning. Det föreslås att den lokala räddningsväsendet i 4 § 1 mom. i sjöräddningslagen (1145/2001) ändras till landskapets räddningsväsende.

RP 18/2018 rd

Det föreslås att det lokala räddningsväsendet i 4 § 2 mom. 5 punkten i sjöräddningslagen ändras till landskapets räddningsväsende.

Momentets 8 punkt föreslås bli ändrad så att miljömyndigheternas uppgifter vid organiseringen av bekämpningen av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor i samband med sjöolyckor upphävs. Miljömyndigheterna ställer dock sakkunskapen inom sitt verksamhetsområde till Gränsbevakningsväsendets förfogande också i fortsättningen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2020. Bestämmelserna i 4 § 2 mom. 8 punkten träder dock i kraft redan den 1 januari 2019.

1.9 Lagen om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten

12 kap. Tillsyn och administrativt tvång

6 §. *Gränsbevakningsväsendets tillsynsuppgifter.* Den bestämmelse i 12 kap. 3 § i den gällande miljöskyddslagen för sjöfarten som gäller Finlands miljöcentrals uppgift att som ledande tillsynsmyndighet utöva tillsyn över utsläpp till vatten från fartyg i Finlands territorialvatten och ekonomiska zon föreslås bli flyttad till 12 kap. 6 § 1 mom., som gäller Gränsbevakningsväsendets tillsynsuppgifter, i den gällande lagen. Samtidigt upphävs 3 §.

14 §. *Ställande av säkerhet.* Enligt 12 kap. 14 § i den gällande lagen kan det, om det är uppenbart att det från ett fartyg inom Finlands territorialvatten eller ekonomiska zon har begåtts en överträdelse av denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den så att den finska kusten eller därmed sammanhängande intressen eller naturtillgångarna i territorialhavet eller den ekonomiska zonen orsakas omfattande skada eller risk för omfattande skada, som villkor för fartygets fortsatta färd uppställas att det ska ställas tillräcklig säkerhet för fartyget när det gäller att uppfylla eventuell ersättningskyldighet. Beslut om säkerheten och om säkerhetens storlek fattas av Finlands miljöcentral.

Enligt det föreslagna 2 mom. fattar inrikesministeriet beslut om säkerheten och säkerhetens storlek.

I paragrafens svenskspråkiga ordalydelse görs dessutom språkliga korrigeringar, som inte inverkar på sakinnehållet.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2019.

1.10 Lagen om temporär ändring av räddningslagen

Lagen om ändring av räddningslagen föreslås träda i kraft samtidigt med landskapsreformen den 1 januari 2020. Vissa bestämmelser om bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor som är oberoende av landskapsreformen träder dock i kraft redan den 1 januari 2019. Därför är det nödvändigt att föreskriva om de temporära ändringar som ska göras i räddningslagen och som ska vara i kraft till utgången av 2019.

22 b §. *Skyldighet för innehavare av stora oljelager att sörja för bekämpningsberedskapen.* En ny 22 b §, som i fråga om förpliktelse motsvarar 15 § i lagen om bekämpning av oljeskador, föreslås i lagen. Om oljemängden på ett lagerområde som är beläget någon annanstans än vid kusten uppgår till en miljon liter eller mer, är upplagraren skyldig att göra upp en plan för eventuella oljeskador i området. Upplagraren ska också anskaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och se till att personal som är förtrogen med användningen av materielen står till buds. I fråga om tillsynen över bekämpningsberedskapen gäller

vad som föreskrivs i 12 kap. Planen för bekämpningen ska dessutom delges närings-, trafik- och miljöcentralen. Närings-, trafik- och miljöcentralen svarar bl.a. för tillsynsuppgifter enligt miljöskyddslagen, vattenlagen och avfallslagen. Vid en skadesituation ska närings-, trafik- och miljöcentralen utifrån uppgifterna om riskbedömning och beredskap i planen bedöma omfattningen av miljöhotet.

22 c §. Skyldighet för hamninnehavare och verksamhetsidkare i kustområdet att sörja för bekämpningsberedskapen. En ny 22 c §, som i fråga om förpliktelserna motsvarar 16 § i lagen om bekämpning av oljeskador, föreslås i lagen. Hamninnehavaren för en hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och verksamhetsidkaren vid en annan inrättning som i ett kustområde lagrar en miljon liter eller mer olja eller andra skadliga ämnen ska göra upp en plan för eventuella oljeskador och fartygskemikalieolyckor i området. Hamninnehavaren och verksamhetsidkaren ska skaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Verksamhetsidkaren ska också se till att utbildad personal står till buds för att använda bekämpningsmaterielen. I fråga om tillsynen över bekämpningsberedskapen gäller vad som föreskrivs i 12 kap. Planen för bekämpningen ska dessutom delges närings-, trafik- och miljöcentralen. Närings-, trafik- och miljöcentralen svarar bl.a. för tillsynsuppgifter enligt miljöskyddslagen, vattenlagen och avfallslagen. Vid en skadesituation ska närings-, trafik- och miljöcentralen utifrån uppgifterna om riskbedömning och beredskap i planen bedöma omfattningen av miljöhotet.

47 §. Planer för räddningsväsendet. I paragrafen föreskrivs om räddningsverkets och Gränsbevakningsväsendets uppgift att planera räddningsverksamheten och aktionsberedskapen för den dagliga räddningsverksamheten, storolyckor och undantagsförhållanden samt om planer som ska utarbetas för ändamålet.

Enligt 1 mom. ska räddningsverket göra upp planer för den räddningsverksamhet och den ledning av räddningsverksamheten som olycksriskerna i landskapet kräver. Sådana planer som avses i momentet kan vara t.ex. planer för bekämpning av skogsbränder, planer för bekämpning av översvämningar, oljebekämpningsplaner, planer för stormskador, samarbetsplanen för beredskap inför marina flertypsolyckor (MoMeVa), planer för spårtrafikolyckor, planer för flerpatientssituationer, planer för flygolyckor och planer för kemiska och biologiska olyckor samt strålnings- och kärnkraftsolyckor (CBRNE). Dessutom ska räddningsverksamhet för allvarliga våldssituationer planeras (skydd av den egna verksamheten).

Enligt 2 mom. är de myndigheter, inrättningar och affärsverk som är skyldiga att ge räddningsmyndigheterna handräckning och experthjälp eller vars sakkunskap annars behövs inom räddningsverksamheten och vid beredskap för den skyldiga att under räddningsverkets ledning och i samverkan göra upp behövliga planer för skötseln av sina uppgifter i samband med räddningsverksamhet och för deltagandet i räddningsverksamheten.

Enligt 3 mom. ska planer för räddningsverksamhet vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på havsområden dock göras upp under ledning av Gränsbevakningsväsendet. Räddningsverken ska på motsvarande sätt som i dagsläget ansvara för bekämpningen av miljöolyckor längs kusterna och i skärgården. Vid planeringen av samarbetet ska den regionala fördelningen av ansvaret mellan Gränsbevakningsväsendet och räddningsverken när det gäller räddningsverksamhet vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor definieras närmare. Dessutom ska Gränsbevakningsväsendet med stöd av 27 a § närmare samordna bekämpningsberedskapen.

Enligt 4 mom. ska inte bara räddningsverken utan även Gränsbevakningsväsendet lämnas utredningar om de resurser som är tillgängliga för räddningsverksamheten. Skyldigheten gäller

sådana uppgifter som behövs vid den planering som sker under Gränsbevakningsväsendets ledning.

Enligt 5 mom. utfärdas närmare bestämmelser om planer för räddningsväsendet och om deras innehåll och struktur genom förordning av inrikesministeriet. Med stöd av bestämmelsen är det möjligt att föreskriva hurudana planer som ska utarbetas under räddningsverkens eller Gränsbevakningsväsendets ledning. Dessutom kan det föreskrivas hurudana frågor som ska behandlas i planerna. För att säkerställa en tillräcklig enhetlighet kan också bestämmelser om planernas struktur utfärdas.

49 §. Skyldighet att ge räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet handräckning och experthjälp. I 1 mom. i den föreslagna paragrafen föreskrivs det för staten och de kommunala myndigheterna skyldighet att på begäran ge räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet sådan handräckning som hör till deras verksamhetsområde eller annars är förenlig med det. Handräckning till Gränsbevakningsväsendet gäller i denna lag räddningsverksamhet i anknytning till den bekämpning av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor som föreskrivs för Gränsbevakningsväsendet. Samma skyldighet har statligt ägda affärsverk och bolag. Utvidgningen av skyldigheten till statligt ägda affärsverk och bolag motsvarar bestämmelserna i sjöräddningslagen och den kan anses höra till den normala beredskap som med fog kan krävas av statliga aktörer. I praktiken gäller detta t.ex. att fartyg som befinner sig i närheten av en olycksplats kan användas för räddningsverksamheten.

Den hänvisning till skogscentraler som avses i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) ändras till skogscentraler som avses i lagen om Finlands skogscentral (418/2011).

Enligt lagstiftningen om försvarsmakten och vissa andra myndigheter kan handräckning ges till myndigheter som särskilt föreskrivs i lag. I praktiken har också andra än de myndigheter och privata aktörer som enligt lagen är berättigade till handräckning för skötseln av sina uppgifter behövt den materiel, personal och expertis som Försvarsmakten och andra myndigheter som ger handräckning har. I dessa situationer har räddningsverket formellt med hänvisning till sitt eget behov av hjälp i praktiken begärt handräckning för andra hjälpbehövande myndigheters och privata aktörers räkning.

Vidare med beaktande av att den som ger handräckning av den begärande kan ta ut ersättning för den hjälp som getts, kan tillämpningspraxisen inte anses vara ändamålsenlig. Rätten för andra aktörer som behöver handräckning att få hjälp måste avgöras i deras egen lagstiftning och i lagstiftningen för de myndigheter som ger handräckningen.

Det föreslås att räddningsmyndigheternas rätt att få handräckning preciseras så att deras rätt till handräckning begränsas till utförandet av de uppgifter som föreskrivs för räddningsmyndigheterna i lag.

80 §. Förrättande av brandsyn och andra tillsynsuppgifter. I 3 mom. tas in en skyldighet för verksamhetsidkaren att på begäran tillställa landskapets räddningsmyndigheter de planer som avses i 22 b och 22 c §.

Det ankommer på räddningsmyndigheten att övervaka att verksamhetsidkare vid oljelager, stora oljelager, hamnar eller inrättningar i verkligheten har materiel i enlighet med bekämpningsplanen och personal för bekämpningen. Med stöd av räddningslagen och kemikaliesäkerhetslagen övervakar räddningsverken redan i dagsläget dessa inrättningar. I praktiken kan räddningsmyndigheten kombinera uppgifterna enligt dessa lagar och utföra dem vid samma inspektionsbesök på en inrättning.

RP 18/2018 rd

111 a §. Efterbehandling av oljeskador. I den föreslagna 111 a § tas in de bestämmelser om efterbehandling av oljeskador som finns i lagen om bekämpning av oljeskador, som föreslås bli upphävd. Enligt 9 § i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador ansvarar en kommun vid behov för efterbehandlingen inom sitt område. Den föreslagna paragrafen motsvarar den gällande lagen. De kommunala myndigheterna och verken ska vid behov delta i bekämpningen av oljeskador. Efterbehandling hör inte till räddningsverksamhet, och betraktas således inte som en uppgift för räddningsväsendets myndigheter. Därför är det inte motiverat att föreskriva om detta i samband med bestämmelserna om uppgifterna för räddningsväsendets myndigheter. Eftersom det föreslås att lagen om bekämpning av oljeskador upphävs helt och hållet är det nödvändigt att bestämmelserna om efterbehandling i den lagen flyttas över till en annan lag. En ändamålsenligare placering av dessa bestämmelser granskas på nytt i samband med revideringen av miljöskyddslagen eller avfallslagen.

Enligt 1 mom. svarar miljöministeriet för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av efterbehandlingen av oljeskador.

Enligt 2 mom. ansvarar kommunen vid behov för efterbehandlingen inom sitt område på samma sätt som för närvarande. De kommunala myndigheterna och verken ska vid behov delta i efterbehandlingen.

Enligt 3 mom. leds efterbehandlingen av den myndighet som den berörda kommunen bestämt. Närings-, trafik- och miljöcentralen styr och samordnar efterbehandlingsarbetet, om bekämpningen omfattar flera kommuner.

Enligt 4 mom. gäller vad som i 36 § 2 och 3 mom. föreskrivs om befogenheterna för räddningsledaren i tillämpliga delar den myndighet som leder efterbehandlingen.

Enligt 5 mom. gäller vad som i 89 a och 89 b § föreskrivs om rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter i tillämpliga delar den myndighet som leder efterbehandlingen.

Enligt 6 mom. gäller vad som i 99 a § föreskrivs om betalning av kostnaderna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor i tillämpliga delar den myndighet som leder eller deltar i efterbehandlingen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2019.

1.11 Lagen om upphävande av lagen om bekämpning av oljeskador

Genom denna lag upphävs lagen om bekämpning av oljeskador (1673/2009). Bestämmelserna i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador flyttas till behövliga delar till räddningslagen och vissa andra lagar.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2019.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Den gällande räddningslagens bemyndigande att utfärda förordning i 23 §, som gäller inrikesministeriets och regionförvaltningsverkets uppgifter, samt i 29 §, som gäller det lokala räddningsväsendets beslut om servicenivån, upphävs. I övrigt kvarstår de nuvarande bemyndigandena att utfärda förordning i räddningslagen. Som en teknisk ändring i den finska språkdräkten ändras *sisäasiainministeriön asetus* till *sisäministeriön asetus*.

Genom förordning av statsrådet kan det dessutom vid behov utfärdas närmare bestämmelser om planer och den behövliga bekämpningsmateriel som krävs vid stora oljelager (22 b §), planer och den behövliga bekämpningsmateriel som krävs vid hamnar och inrättningar (22 c §) samt myndigheters, inrättnings och affärsverks samarbete och planer för befolkningskyddsberedskap (65 §).

Genom förordning av inrikesministeriet kan det dessutom vid behov utfärdas närmare bestämmelser om Gränsbevakningsväsendets uppgifter inom räddningsväsendet (27 a §) och planerna för räddningsväsendet, deras innehåll och struktur (47 §).

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020. Räddningslagens bestämmelser om bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor, krav på utbildning för räddningsväsendets personal i bisyssla och avtalspersonal samt inrättande av befolkningskydd träder dock i kraft redan den 1 januari 2019. Samma gäller lagen om temporär ändring av räddningslagen samt lagarna om ändring av 4 § 2 mom. 8 punkten i sjöräddningslagen, lagen om miljöskyddslagen för sjöfarten och 2 § 5 mom. i lagen om räddningsinstitutet.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt regeringens uppfattning är de föreslagna ändringarna inte problematiska med avseende på grundlagen.

Enligt 2 § 3 mom. i Finlands grundlag (731/1999) ska all utövning av offentlig makt bygga på lag. I propositionen föreslås i flera bestämmelser ändringar som gäller vem som är behörig myndighet eller till vilken myndighet en viss uppgift hör. Propositionen har ett nära samband med lagen om ordnande av räddningsväsendet där det föreskrivs om landskapens ansvar för ordnande av räddningsväsendet i de landskap som avses i landskapslagen. På grund av lagen om ordnande av räddningsväsendet måste räddningslagen ändras på motsvarande sätt så att där inte föreskrivs om samma frågor som i lagen om ordnande av räddningsväsendet, och de bestämmelser om behöriga myndigheter som kvarstår i räddningslagen ska motsvara förändringarna i förvaltningsstrukturen. I praktiken innebär detta att de uppgifter som i lagen föreskrivs för (det kommunala) lokala räddningsväsendet överförs till landskapets räddningsväsende. Till propositionen anknyter utöver landskapsreformen också den statliga regionförvaltningsreformen, som också inverkar på de bestämmelser där regionförvaltningsverkens behörighet och uppgifter definieras.

I 36 § i räddningslagen föreslås bestämmelser om befogenheterna för den myndighet som leder räddningsverksamheten för att bekämpa oljeskador eller fartygskemikalieolyckor och begränsa följderna av skador och olyckor. Motsvarande befogenhet grundar sig för närvarande på bestämmelserna i 20, 23, 25 och 41 § i lagen om bekämpning av oljeskador, som i praktiken som sådana ska flyttas över till räddningslagen. Bestämmelserna är viktiga med tanke på flera grundläggande fri- och rättigheter, som har behandlats i det avsnitt som gäller förhållandet till grundlagen i regeringens proposition om lagen om bekämpning av oljeskador (RP 248/2009 rd).

I de föreslagna 89 a och 89 b § i räddningslagen finns bestämmelser om rätten för den myndighet som leder räddningsverksamheten att få uppgifter. Dessa föreslagna bestämmelser finns för närvarande i den gällande lagen om bekämpning av oljeskador, och det föreslås att de som sådana överförs till räddningslagen, med undantag för några små tekniska detaljer.

RP 18/2018 rd

Enligt 120 § i grundlagen har landskapet Åland självstyrelse enligt vad som särskilt bestäms i självstyrelselagen för Åland. Med stöd av 27 § 28 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör befolkningsskyddet till rikets lagstiftningsbehörighet. I den gällande räddningslagen finns det inte bestämmelser om skötseln av befolkningsskyddsuppgifter på Åland, och de föreslagna bestämmelserna hänför sig till statens regionförvaltningsreform. I de bestämmelser i räddningslagen som gäller befolkningsskydd föreslås att det ska föreskrivas att på Åland sköter Statens ämbetsverk på Åland allmänt taget samordnandet av de förberedelser och arrangemang som gäller befolkningsskyddet i landskapet Åland, framläggandet av förslag till inrikesministeriet om vilka personer, materiel och lokaler som omfattas av skyddet enligt Genèvekonventionerna, samt framläggandet av förslag till inrikesministeriet om förordnande av ledningspersonal och annan specialpersonal inom befolkningsskyddet att delta i sådan befolkningsskyddsutbildning som Räddningsinstitutet ordnar. Dessa bestämmelser är förenliga med bestämmelserna i räddningslagen och självstyrelselagen för Åland.

På basis av det som anges ovan kan de föreslagna lagarna enligt regeringens uppfattning stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i räddningslagen (379/2011) 23—25, 28, 29 och 44 §, 55 § 2 mom. och 85 §, av dem 24 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 415/2015,

ändras 1, 2 och 6 §, den finska språkdräkten i 10 § 3 mom., 11 § 3 mom. och 12 § 3 mom. samt 16 § 3 mom., den finska språkdräkten i 17 § 3 mom. samt 18 § 2 mom., 19 § 3 mom., 20, 21, 26, 27, 30, 31, 33 och 34 §, 36 § 1 mom., 38 § 4 mom., den finska språkdräkten i 39 § samt 40 §, 42 § 2 mom., 46 och 47 §, den finska språkdräkten i 48 § 3 och 4 mom. samt 49, 50, 56—58 § samt 64—67 och 71 §, den finska språkdräkten i 74 § 1 mom. samt 75 §, 79 § 3 mom., 80—83 §, 87 § 1 mom., 88, 89, 96, 99 och 100 §, 102 § 1 mom., 103 §, 104 § 5 mom., 105 § 1 mom. och 106 §, den finska språkdräkten i 107 § 1 och 2 mom. samt 108 och 109 § och den finska språkdräkten i 110 § och 111 § 3—5 mom.,

av dem 38 § 4 mom. sådant det lyder i lag 424/2017, 89 § sådan den lyder i lag 1171/2016, 103 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 470/2015 och 104 § 5 mom. sådant det lyder i lag 928/2015, samt

fogas till lagen nya 2 a, 22 a—22 c och 27 a §, till 32 § nya 3 och 4 mom., till 35 § ett nytt 3 mom. och till lagen nya 36 a—36 c, 89 a, 89 b, 99 a, 99 b och 111 a § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att förbättra människornas säkerhet och minska antalet olyckor. Lagens syfte är också att när en olycka är överhängande eller har inträffat ska människor räddas, viktiga funktioner tryggas och följderna av olyckan begränsas effektivt så att olägenheterna för människor, egendom och miljön blir så små som möjligt.

2 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om människors, företags och andra sammanslutningars och juridiska personers skyldighet att

- 1) förebygga eldsvådor och andra olyckor,
- 2) förbereda sig på olyckor och på insatser när en olycka är överhängande eller inträffar,
- 3) begränsa följderna av olyckor,
- 4) bygga och underhålla skyddsrum,
- 5) delta i uppgifter som hör till räddningsverksamheten och i befolkningsskyddsutbildning.

I denna lag föreskrivs dessutom om

- 1) räddningsväsendets myndigheters uppgift att handleda, råda och övervaka de aktörer som avses i 1 mom. när de fullgör sina skyldigheter enligt det momentet,

RP 18/2018 rd

2) räddningsväsendets myndigheters och Gränsbevakningsväsendets uppgifter inom räddningsverksamheten, och

3) räddningsväsendets myndigheters och Gränsbevakningsväsendets behörighet inom räddningsväsendet.

I denna lag föreskrivs också om samarbete när de uppgifter som nämns i 2 mom. utförs och förbereds.

Dessutom kan räddningsväsendets myndigheter ha uppgifter enligt någon annan lag.

Verksamheten enligt denna lag ska planeras och ordnas så att den är möjlig även under undantagsförhållanden enligt beredskapslagen (1552/2011). Bestämmelser om särskilda befogenheter för räddningsväsendet under sådana förhållanden finns i beredskapslagen.

2 a §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *räddningsväsende* ett uppgiftsområde som består av förebyggande av eldsvådor och andra olyckor samt av räddningsverksamhet,

2) *räddningsverksamhet* brådskande uppgifter som syftar till att rädda och skydda människor, egendom och miljön när en olycka är överhängande eller inträffar samt till att begränsa de skador som olyckan orsakar och lindra följderna av olyckan,

3) *utrymning* brådskande evakuering av människor och egendom som sker på beslut av räddningsmyndigheten på grund av eldsvåda eller någon annan olycka eller av överhängande risk för dessa,

4) *befolkningsskydd* fullgörande av humanitära uppgifter under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 punkten i beredskapslagen i syfte att skydda civilbefolkningen mot faror i samband med fientligheter eller katastrofer och hjälpa civilbefolkningen att övervinna de direkta verkningarna av dessa samt att tillgodose de nödvändiga förutsättningarna för civilbefolkningens överlevnad,

5) *räddningsverk* ett i 52 § i landskapslagen (/) avsett affärsverk i landskapet som ansvarar för räddningsväsendets uppgifter i landskapet,

6) *avtalsbrandkår* frivillig brandkår, anstaltsbrandkår, industribrandkår och militärbrandkår som hör till räddningsväsendets system och som har slutit ett avtal med räddningsverket om utförande av uppgifter som hör till räddningsverksamheten.

I denna lag avses vidare med

1) *olja* mineralolja i alla dess former inklusive råolja, brännolja, oljeslam, oljeavfall och raffinerade produkter, samt oljehaltiga blandningar och avfall,

2) *annat skadligt ämne* något annat ämne än olja som kan förorsaka förorening om det hamnar i havet,

3) *fartyg* varje sjöburet färdmedel som avses 1 kap. 2 § 14 punkten i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009),

4) *oljeskada på land* varje sådan skada eller olägenhet på land som olja som flödar ut på marken eller i vattnet förorsakar människor och natur genom att smutsa ned, fördärva eller förstöra marken, vattnen, växtligheten, djurvärlden, anläggningar eller konstruktioner,

5) *fartygsoljeskada* varje händelse eller serie av händelser med samma ursprung som orsakas av ett fartyg som medför eller kan medföra oljeutsläpp som äventyrar eller kan äventyra vattnendragets eller den marina miljöns eller kustens tillstånd eller därmed sammanhängande intressen och som kräver brådskande åtgärder,

6) *oljeskada* oljeskador på land och fartygsoljeskador,

7) *fartygskemikalieolycka* varje händelse eller serie av händelser med samma ursprung som orsakas av ett fartyg på ett havsområde som medför eller kan medföra utsläpp av ett annat skadligt ämne än olja som äventyrar eller kan äventyra den marina miljöns eller kustens tillstånd eller därmed sammanhängande intressen och som kräver brådskande åtgärder,

RP 18/2018 rd

8) *efterbehandling* bekämpning av oljeskador för att rengöra och iståndsätta mark, grundvattnen och kustområden som förorenats av olja, efter det att de nödvändiga bekämpningsåtgärderna för att begränsa skadan och samla upp oljan har genomförts.

6 §

Att göra upp öppen eld

Lägereld eller annan öppen eld får inte göras upp under den tid för vilken Meteorologiska institutet har utfärdat varning för skogsbrand eller gräsbrand eller om förhållandena på grund av torka eller vind eller av någon annan orsak är sådana att risken för skogsbrand, gräsbrand eller annan eldsvåda är uppenbar.

På annans mark får öppen eld inte göras upp utan markägarens lov.

Landskapets räddningsmyndighet kan av grundad anledning förbjuda öppen eld i landskapet eller inom en del av det för viss tid. Tillräcklig information ska ges om beslutet.

3 kap.

Skyldigheter för verksamhetsidkare samt byggnaders ägare och innehavare

16 §

Räddningsplan för offentlig tillställning

Räddningsplanen för en offentlig tillställning ska ges in till landskapets räddningsmyndighet minst 14 dygn innan tillställningen börjar. Landskapets räddningsmyndighet kan av särskilda skäl godta att räddningsplanen för en offentlig tillställning ges in senare än så. Om den utredning och bedömning av farorna och riskerna i anslutning till tillställningen som avses i 2 mom. eller de säkerhetsarrangemang och anvisningar som bestämts utifrån dem enligt landskapets räddningsmyndighets bedömning är bristfälliga, kan myndigheten återsända planen för komplettering. Landskapets räddningsmyndighet ska också vid behov förrätta brandsyn enligt 80 § på objektet och vidta åtgärder enligt 81 och 82 §. Landskapets räddningsmyndighet ska vid behov underrätta polisen och den hälsovårdsmyndighet som ansvarar för den prehospitala akutsjukvården om en plan som den tillställts. Bestämmelser om skyldigheten att till räddningsmyndigheten göra en anmälan om användning av explosiva varor eller farliga kemikalier som specialeffekter finns i 81 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005).

18 §

Utrymningssäkerhet i vårdinrättningar samt vid service- och stödboende

Med verksamhetsidkare enligt 1 mom. avses landskap, kommuner och andra offentlighetsrättsliga samfund som sköter driften av vårdinrättningar och ordnandet av service- och stödboende. Med verksamhetsidkare avses också företag och andra sammanslutningar som med stöd av avtal som ingåtts med ett landskap, en kommun eller något annat offentlighetsrättsligt samfund eller annars svarar för eller sköter driften av en vårdinrättning eller ordnandet av service- och stödboende.

RP 18/2018 rd

19 §

Utredning om utrymningssäkerheten

Utredningen om utrymningssäkerheten och ändringar i den ska lämnas till landskapets räddningsmyndighet för den bedömning som avses i 20 § 1 mom. Utredningen ska dessutom delges byggnadstillsynsmyndigheten.

20 §

Bedömning av och genomförandeplan för utrymningssäkerheten

Landskapets räddningsmyndighet ska utifrån utredningen om utrymningssäkerheten bedöma om utrymningssäkerheten uppfyller kraven enligt 18 §.

Innan ett ärende som avses i 1 mom. avgörs kan landskapets räddningsmyndighet ålägga verksamhetsidkaren att inom utsatt tid komplettera den i 19 § avsedda utredningen om utrymningssäkerheten och att i samarbete med räddningsverket genomföra en utrymningsövning i objektet.

Om utrymningssäkerheten inte uppfyller kraven enligt 18 §, ska verksamhetsidkaren inom den tid som landskapets räddningsmyndighet utsätter göra upp en plan för hur utrymningssäkerheten ska fås att överensstämja med kraven.

21 §

Föreläggande om utrymningssäkerhet

Om de åtgärder som verksamhetsidkaren planerat i enlighet med 20 § 3 mom. inte räcker för att få utrymningssäkerheten i objektet att överensstämja med kraven, ska landskapets räddningsmyndighet meddela ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 §. Myndigheten kan då också ställa särskilda säkerhetskrav enligt 82 §.

22 a §

Skyldighet för innehavare av oljelager att sörja för bekämpningsberedskapen

Var och en som inom ett och samma lagerområde lagrar minst 100 000 liter men dock inte mer än 1 miljon liter olja är skyldig att på lagerområdet hålla en av de lokala förhållandena påkallad mängd för bekämpning lämpat absorberande ämne eller annat motsvarande ämne och materiel som behövs vid bekämpningen samt att se till att personal som är förtrogen med användningen av dessa står till buds. Om lagerområdet är beläget så att olja vid läckage kan flöda ut i vattendrag, ska det på lagerområdet finnas så mycket oljebommar att man med hjälp av dem kan förhindra att olja sprider sig i vattendraget.

Den som har ett i 1 mom. avsett lager i sin besittning ska se till att lagerpersonalen är förtrogen med larmsystemet för oljeskador och att personalen känner till de platser som en myndighet har godkänt som uppsamlings- och destruktionsplatser för oljehaltigt avfall.

Bestämmelser om den bekämpningsberedskap som förutsätts vid distributionsstationer finns i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor.

22 b §

Skyldighet för innehavare av stora oljelager att sörja för bekämpningsberedskapen

Om oljemängden på ett lagerområde som är beläget någon annanstans än vid kusten uppgår till en miljon liter eller mer, är upplagraren skyldig att göra upp en plan för eventuella oljeskador i området. Upplagraren ska också anskaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och se till att personal som är förtrogen med användningen av materielen står till buds. Planen ska delges regionförvaltningsverket.

Närmare bestämmelser om den plan och den behövliga bekämpningsmateriel som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 c §

Skyldighet för hamninnehavare och verksamhetsidkare i kustområdet att sörja för bekämpningsberedskapen

Innehavaren av en hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och verksamhetsidkaren vid någon annan inrättning som i ett kustområde lagrar en miljon liter eller mer olja eller andra skadliga ämnen ska göra upp en plan för eventuella oljeskador och fartygskemikalieolyckor i området. Hamninnehavaren och verksamhetsidkaren ska skaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Verksamhetsidkaren ska också se till att utbildad personal står till buds för att använda bekämpningsmaterielen. Planen ska delges regionförvaltningsverket.

Närmare bestämmelser om den plan och den behövliga bekämpningsmateriel som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Räddningsmyndigheter

Företrädare för statliga räddningsmyndigheter är inrikesministeriets räddningsöverdirektör och de tjänstemän vid inrikesministeriet som denne förordnat.

Företrädare för landskapets räddningsmyndigheter är den högsta tjänsteinnehavaren vid landskapets räddningsverk och de tjänsteinnehavare vid räddningsverket som denne förordnat.

27 §

Uppgifter för landskapets räddningsväsende och räddningsverk

Landskapet ansvarar för ordnandet av räddningsväsendet i enlighet med det som föreskrivs i landskapslagen och lagen om ordnande av räddningsväsendet (/). Landskapet ansvarar vidare för ordnandet av de sotningstjänster som är på räddningsväsendets ansvar så som föreskrivs i denna lag.

Räddningsverket ska inom sitt område sörja för

1) den styrning, rådgivning och säkerhetskommunikation inom räddningsväsendet som syftar till att förebygga eldsvådor och andra olyckor och ha beredskap att avvärja olyckor samt till ändamålsenlig verksamhet i olyckssituationer och tillbud och när följderna av olyckor begränsas,

2) räddningsväsendets tillsynsuppgifter,

3) varning av befolkningen vid tillbud och olyckor samt det larmsystem som behövs för detta,

4) de uppgifter som hör till räddningsverksamheten.

RP 18/2018 rd

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. ska räddningsverket

1) sköta uppgifter i anknytning till den prehospitala akutsjukvården enligt vad landskapet beslutar,

2) delta i upprätthållandet av den beredskap som krävs för att vid räddningsinsatser lämna sådant bistånd till utlandet och vid räddningsinsatser ta emot sådant internationellt bistånd som avses i 38 §,

3) sköta även andra uppgifter som ålagts landskapets räddningsväsende i någon annan lag.

Närmare bestämmelser om landskapets och räddningsverkets uppgifter inom räddningsväsendet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 a §

Gränsbevakningsväsendets uppgifter inom räddningsväsendet

Gränsbevakningsväsendet sörjer för räddningsverksamheten vid fartygsolyckor och fartygskemikalieolyckor på finskt territorialvatten och inom Finlands ekonomiska zon och samordnar beredskapen för detta.

Sjöräddningscentralen är den kontaktpunkt som avses i sådana internationella avtal om bekämpning av olyckor i den marina miljön som är bindande för Finland samt svarar för att meddelanden lämnas till andra stater om fartygsolyckor och fartygskemikalieolyckor i enlighet med dessa avtal. Dessutom är sjöräddningscentralen den kontaktpunkt som avses i artikel 32.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG och tillhandahåller den medlemsstat som avses i artikel 32.4 b information enligt den punkten.

Närmare bestämmelser om Gränsbevakningsväsendets uppgifter inom räddningsväsendet får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

30 §

Släckvatten

Räddningsverket ska göra upp en plan för anskaffning och leverans av släckvatten (*släckvattenplan*) i samarbete med de kommuner som hör till landskapets område samt de vattentjänstverk enligt lagen om vattentjänster (119/2001) som bedriver verksamhet inom landskapets område och de vattenverk som levererar vatten till dem. Släckvattenplanen ska göras upp så att anskaffningen och leveransen av släckvatten motsvarar de olycksrisker som fastställts i det servicenivåbeslut som avses i 12 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet. Släckvattenplanen godkänns av landskapsfullmäktige.

Kommunen ska inom sitt område sörja för anskaffningen av släckvatten för räddningsverkets behov på det sätt som anges i släckvattenplanen. Kommunen ska beakta anskaffningen av släckvatten i planen för utvecklande av vattentjänsterna enligt lagen om vattentjänster och när den godkänner vattentjänstverkets verksamhetsområde enligt lagen om vattentjänster. Kommunens ansvar för anskaffningen av släckvatten omfattar dessutom skyldighet att sörja för de släckvattentäkter i naturliga vattenkällor som ska anges i släckvattenplanen.

Vattentjänstverk enligt lagen om vattentjänster och vattenverk som levererar vatten till dem levererar släckvatten från vattenledningsnätet för räddningsverkets behov på det sätt som anges i släckvattenplanen. Leverans av släckvatten omfattar vattenanskaffning och ledning av vattnet till de brandposter och släckvattenstationer som hör till vattentjänstverkets nätverk. Leveransen av släckvatten omfattar dessutom underhåll och service av brandposter och släckvattenstationer. Grunderna för fördelningen av kostnaderna för leverans av släckvatten överenskomms i släckvattenplanen mellan den kommun som i enlighet med 2 momentet ansvarar för anskaffningen av släckvatten eller landskapets räddningsväsende och det vattentjänstverk som levererar släckvatten.

RP 18/2018 rd

31 §

Ansvaret för spaning efter skogsbränder och utfärdande av varning för skogs- och gräsbrand

Inrikesministeriet ska ordna effektiv spaning efter skogsbränder på glest bebodda områden, om risken för skogsbrand är uppenbar.

Meteorologiska institutet ska utfärda varning för skogsbrand eller gräsbrand för områden där den torra markytan och väderleksförhållandena bedöms medföra uppenbar fara för skogsbrand eller gräsbrand. Meteorologiska institutet ska se till att information om varningen sprids i behövlig omfattning.

32 §

Vad som ska ingå i räddningsverksamheten

Den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor ska skyndsamt vidta alla sådana behövliga åtgärder för att avvärja skadan eller olyckan eller begränsa den för vilka kostnaderna eller skadorna inte står i uppenbart missförhållande till de ekonomiska och andra värden som är hotade. Bekämpningsåtgärderna ska utföras så att möjligheterna att återställa naturen och miljön i det skick i vilket den var innan skadan eller olyckan inträffade inte försvåras i onödan.

När omständigheterna kräver det ska uppgifterna prioriteras enligt hur brådskande eller viktiga de är.

33 §

Larmanvisningar

Räddningsverket ska i samarbete med de myndigheter som deltar i räddningsverksamheten och som ger handräckning samt Nödcentralverket avfatta en anvisning om tillkallande av resurser som behövs för räddningsverksamheten. I larmanvisningen ska också vikt fästas vid samarbetet mellan räddningsverken enligt ett i 51 § i landskapslagen avsett avtal samt skyldigheten enligt 45 § i denna lag för ett räddningsverk att bistå ett annat räddningsverk.

Larmanvisningen ska avfattas så att nödcentralen kan larma de närmaste ändamålsenliga enheterna oberoende av vilket landskap de är från.

Räddningsverken ska sinsemellan och tillsammans med Nödcentralverket samordna larmanvisningarna nationellt.

34 §

Ledning av räddningsverksamhet

Räddningsledare är räddningsmyndigheten i det landskap där olyckan eller tillbudet har uppstått, om inte något annat har avtalats med stöd av 51 § i landskapslagen eller föreskrivs med stöd av 3 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet. Verksamheten kan dock tillfälligt ledas av någon annan som är anställd hos räddningsverket eller av någon som hör till en avtalsbrandkår, till dess att den behöriga räddningsmyndigheten tar över ledningen av verksamheten. Räddningsledaren utför denna uppgift under tjänsteansvar.

Vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på öppen fjärd på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon tillsätts räddningsledaren dock av Gränsbevakningsväsendet.

RP 18/2018 rd

Den statliga räddningsmyndigheten har rätt att ge order om räddningsverksamheten och att bestämma något annat om räddningsledaren och dennes område än det som föreskrivs i 1 mom.

Om det behövs för att klarlägga det ansvar och de befogenheter som olika myndigheter och aktörer har, ska räddningsledaren fatta ett uttryckligt beslut om inledande eller avslutande av räddningsverksamhet. Berörda myndigheter och parter ska underrättas om beslutet så snart som möjligt. På begäran ska beslutet bekräftas skriftligt. I 40 § föreskrivs om räddningsledarens beslut att avsluta räddningsverksamhet i anslutning till efterröjning och efterbevakning.

35 §

Ledning vid samverkan

En sakkunnig inom miljöskyddet ska kallas till den ledningsgrupp som inrättas för räddningsverksamheten vid oljeskador och kemikalieolyckor eller ges tillfälle att bli hörd.

36 §

Räddningsledarens befogenheter

För att släcka en eldsvåda och förhindra att den sprider sig, för att avvärja andra olyckor och begränsa skador och för att undvika fara har landskapets räddningsmyndighet och den statliga räddningsmyndigheten, om situationen inte annars går att få under kontroll, rätt att

- 1) beordra människor att söka skydd samt verkställa utrymning,
- 2) vidta sådana nödvändiga åtgärder som kan medföra skada för fast eller lös egendom,
- 3) beordra att byggnader, kommunikations- och dataförbindelser och redskap samt materiel, redskap och förnödenheter, livsmedel, bränsle och smörjmedel samt släckningsmedel som behövs för räddningsverksamheten ska ställas till förfogande,
- 4) även vidta andra åtgärder som behövs för räddningsverksamheten.

36 a §

Räddningsledarens befogenheter vid bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Om det är nödvändigt för att bekämpa oljeskador eller fartygskemikalieolyckor och för att begränsa konsekvenserna av skadorna eller olyckorna har den myndighet som leder räddningsverksamheten rätt att

- 1) tillfälligt ta i bruk anordningar och förnödenheter som lämpar sig för bekämpningen, behövliga kommunikations- och transportmedel, arbetsmaskiner och arbetsredskap samt lokaler, utrymmen och platser som behövs för lastning, lossning eller tillfällig lagring,
- 2) stiga i land och röra sig på annans område,
- 3) bestämma om mark- och vattenbyggnadsåtgärder på annans område,
- 4) begränsa sjötrafiken, och
- 5) vidta andra åtgärder som behövs för att bekämpa oljeskadan eller fartygskemikalieolyckan.

Om en oljeskada eller fartygskemikalieolycka, risken för en sådan eller risken för dess utbredning är så stor att den personal eller de redskap som den myndighet som leder räddningsverksamheten har till sitt förfogande inte är tillräckliga för effektiv bekämpning eller effektivt förebyggande, har den myndighet som leder räddningsverksamheten rätt att bestämma att innehavaren av hamnen, inrättningen eller oljelagret eller någon annan som har bekämpningsmateriel eller personal som är förtrogen med användningen av materielen ska ställa dessa till

RP 18/2018 rd

den myndighets förfogande som leder räddningsverksamheten, om detta inte medför oskäligen olägenheter för verksamhetsidkaren.

36 b §

Åtgärder som gäller ett fartyg och dess last

Om ett fartyg på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon sjunker, stöter på grund, blir part i en sammanstötning, springer läck, får maskinfel eller annars råkar i en situation där risken för läckage av olja eller något annat skadligt ämne är uppenbar, kan Gränsbevakningsväsendet bestämma att det ska vidtas sådana räddningsåtgärder eller andra åtgärder för fartyget eller dess last som det anser nödvändiga för att förebygga eller begränsa föroreningen av vattnet. Innan åtgärder vidtas ska Gränsbevakningsväsendet diskutera läget med Trafiksäkerhetsverket samt höra den behöriga miljömyndigheten, om inte situationens brådskande natur kräver något annat. Gränsbevakningsväsendet ska dessutom diskutera med fartygets ägare, med det bärgningsbolag som mottagit bärgningsuppdraget och med representanter för försäkringsgivarna, om det kan ske utan onödigt dröjsmål.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om Gränsbevakningsväsendets rättigheter och skyldigheter tillämpas även på räddningsledaren, om en i 1 mom. avsedd incident som gäller fartyg inträffar på ett finskt insjöområde.

Befälhavaren på det fartyg som orsakat vattenföroreningen eller risken för den är skyldig att förhindrande av de skadliga konsekvenserna lämna myndigheterna all assistans som kan krävas med hänsyn till omständigheterna.

36 c §

Användning av en bekämpningskemikalie

Inrikesministeriet kan i undantagsfall fatta beslut om att ett sådant oljehaltigt ämne som avses i 2 kap. 2 § 1 mom. 3 punkten i miljöskyddslagen för sjöfarten eller ett sådant skadligt flytande ämne som avses i 4 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i den lagen (*bekämpningskemikalie*) ska användas vid bekämpning av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor.

Före beslutet ska inrikesministeriet höra Finlands miljöcentral och försäkra sig om att bekämpningskemikalien är betydligt bättre än andra bekämpningsmetoder vid bekämpning av den aktuella skadan eller olyckan och att användningen av bekämpningskemikalien inte medför uppenbar fara för vattenförorening och inte heller har några andra negativa effekter för människans hälsa eller miljön.

38 §

Internationell räddningsverksamhet

Bestämmelser om anställningsförhållandet och behörigheten för den finländska personal som deltar i räddningsinsatser och om personalens ställning i biståndsverksamheten finns i lagen om civilpersonals deltagande i krishantering (1287/2004).

40 §

Efterröjning och efterbevakning samt efterbehandling

När situationen inte längre kräver åtgärder från räddningsverkets sida är den som äger objektet skyldig att svara för efterröjning och efterbevakning efter en eldsvåda. Tidpunkten av-

RP 18/2018 rd

görs av räddningsledaren. Räddningsledaren ska fatta beslut enligt 34 § 3 mom. om avslutande av räddningsverksamheten och underrätta den som äger objektet om detta. Vid oljeskador ska den myndighet som svarar för efterbehandlingen av oljeskador underrättas. På begäran ska beslutet bekräftas skriftligt.

Om ägaren av objektet inte kan nås eller inte ser till att efterröjningen och efterbevakningen blir gjorda, har landskapets räddningsmyndighet rätt att vidta nödvändiga åtgärder på ägarens bekostnad.

42 §

Samarbete för att förebygga olyckor

Om myndigheterna i samband med sin tjänsteförrättning upptäcker eller annars får kännedom om uppenbar brandrisk eller annan risk för olyckor i en byggnad, en bostad eller något annat objekt, ska de oberoende av eventuella sekretessbestämmelser underrätta landskapets räddningsmyndighet om saken. Anmälningsskyldigheten gäller också landskapet, kommunen, andra offentliga samfund och deras anställda samt verksamhetsidkare enligt 18 § 2 mom. som sköter driften av vårdinrättningar och ordnandet av service- och stödboende och deras anställda.

46 §

Samarbete inom räddningsverksamheten

Statliga myndigheter, landskapsmyndigheter och kommunala myndigheter samt deras inrättningar och affärsverk är skyldiga att under räddningsverkets ledning delta i planeringen av räddningsverksamheten på det sätt som föreskrivs i 47 § och att vid olyckor och tillbud handla så att räddningsverksamheten kan skötas effektivt.

I det syfte som föreskrivs i 1 mom. ska

1) nödcentralerna ta emot nödmeddelanden och förmedla meddelandena till behöriga enheter samt vara sambandscentral för räddningsväsendet på det sätt som föreskrivs i lagen om nödcentralverksamhet (692/2010),

2) Försvarsmakten delta i räddningsverksamheten genom att ställa materiel, personal och experttjänster som behövs för räddningsverksamheten till förfogande på det sätt som föreskrivs i lagen om försvarsmakten (551/2007),

3) Gränsbevakningsväsendet, utöver det som i övrigt föreskrivs i denna lag, delta i räddningsverksamheten genom att ställa materiel, personer och experttjänster till förfogande på det sätt som föreskrivs i gränsbevakningslagen (578/2005),

4) polisen svara för letandet efter försvunna på land och insjöområden, avspärrande av farliga områden och andra uppgifter som hänför sig till upprätthållande av ordning och säkerhet på olycksplatser,

5) social- och hälsovårdsmyndigheterna och inrättningarna inom förvaltningsområdet i fråga ordna prehospital akutsjukvård och svara för psykosocialt stöd samt underhåll och inkvartering av dem som råkat i nöd på grund av en olycka i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

6) myndigheterna med ansvar för ordnandet av miljö- och hälsoskydd och inrättningarna inom förvaltningsområdet i fråga utföra uppgifter som gäller hälsoskydd för individen och dennes livsmiljö i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

7) miljömyndigheterna, jord- och skogsbruksmyndigheterna och vattenhushållningsmyndigheterna samt inrättningarna inom förvaltningsområdena i fråga sörja för miljöskyddet, hanteringen av översvämningrisker och dammsäkerheten i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

8) de myndigheter som ansvarar för trafik- och kommunikationsfrågor och inrättningarna inom förvaltningsområdet i fråga svara för

- a) förmedlingen av varningsmeddelanden från myndigheterna till befolkningen via de elektroniska massmedierna,
- b) röjning av trafikleder,
- c) samarbetsfrågorna gällande användningen av trafikleder vid utrymning,
- d) anordnande av luftfartens efterspanings- och räddningstjänst på det sätt som föreskrivs i 121 § i luftfartslagen,

9) Strålsäkerhetscentralen övervaka säkerheten vid användning av kärnenergi och strålning, säkerhets- och beredskapsarrangemangen och strålningsläget, upprätthålla den beredskap som dess uppgifter förutsätter med tanke på strålningssituationer som avviker från det normala, anmäla, varna för och rapportera om avvikande strålningssituationer, bedöma strålningsincidenters betydelse för säkerheten och ge rekommendationer om skyddsåtgärder,

10) Meteorologiska institutet förse de berörda myndigheterna med sådana väderrapporter, varningar, observationer och prognoser och sådana bedömningar om driftning för havsområdena och av hur radioaktiva och andra farliga ämnen rör sig i atmosfären som behövs inom räddningsverksamheten och planeringen av den,

11) civiltjänstcentralen delta i räddningsverksamheten och befolkningsskyddet enligt vad som särskilt föreskrivs eller bestäms om deltagandet,

12) ämbetsverk, inrättningar och affärsverk som ansvarar för statens olika verksamhetsområden och de ämbetsverk, inrättningar och affärsverk som ansvarar för landskapets samt kommunens och samkommunens olika verksamhetsområden förbereda sig för och delta i räddningsverksamheten i enlighet med sina uppgiftsområden, sin inbördes uppgiftsfördelning och lagstiftningen om dem,

13) Finlands miljöcentral, Trafiksäkerhetsverket och Försvarsmakten delta i bekämpningen av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor så som närmare föreskrivs i denna eller någon annan lag.

Närmare bestämmelser om myndigheters, inrättnings- och affärsverks samarbete inom räddningsverksamheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

47 §

Planer för räddningsväsendet

Räddningsverket ska göra upp planer för den räddningsverksamhet och den ledning av räddningsverksamheten som olycksriskerna i landskapet kräver.

Myndigheter, inrättningar och affärsverk som är skyldiga att ge räddningsmyndigheterna handräckning och experthjälp eller vars sakkunskap annars behövs inom räddningsverksamheten och vid beredskap för den är skyldiga att under räddningsverkets ledning och i samverkan göra upp behövliga planer för skötseln av sina uppgifter i samband med räddningsverksamhet och för deltagandet i räddningsverksamheten.

Planer för räddningsverksamhet vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på havsområden görs dock upp under ledning av Gränsbevakningsväsendet.

Räddningsverket och Gränsbevakningsväsendet ska lämna utredning om de resurser som är tillgängliga för räddningsverksamheten.

Närmare bestämmelser om de planer för räddningsväsendet som ska utarbetas och om deras innehåll och struktur utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

RP 18/2018 rd

48 §

Extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk

Inrikesministeriet övervakar genomförandet av den externa räddningsplanen och övningarna. Om en olycka inträffat ska anteckningar göras i det åtgärdsregister som avses i 91 §.

49 §

Skyldighet att ge räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet handräckning och experthjälp

Utöver det som föreskrivs i 46 § om samarbete mellan myndigheter inom räddningsverksamheten är statliga myndigheter, landskapsmyndigheter och kommunala myndigheter och inrättningar samt Finlands skogscentral, som avses i lagen om Finlands skogscentral (418/2011) skyldiga att på begäran ge räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet sådan handräckning som hör till deras verksamhetsområde eller som annars är förenlig med det för utförandet av en uppgift som räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet ska sköta enligt denna lag. Samma skyldighet har statligt ägda affärsverk och bolag.

Polisen är dessutom skyldig att ge handräckning som behövs för att förrätta brandsyn och andra tillsynsuppgifter enligt 80 §, för att förhindra risk för olycka enligt 81 § 3 mom. och för att tillgodose rätten till uppgifter enligt 88 §.

Forststyrelsen är skyldig att lämna räddningsmyndigheterna experthjälp när det gäller att bekämpa skogsbränder och att på eget initiativ ha beredskap att i samarbete med räddningsmyndigheterna förebygga och bekämpa skogsbränder på statsägd mark som Forststyrelsen har i sin besittning.

Beslut om begäran om handräckning enligt 1 och 2 mom. och om begäran om experthjälp enligt 3 mom. fattas av den behöriga räddningsmyndigheten eller Gränsbevakningsväsendet.

Närmare bestämmelser om handräckning och experthjälp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

50 §

Räddningsmyndighetens handräckning till andra myndigheter

Räddningsmyndigheten kan ge handräckning som är förenlig med dess verksamhetsområde för utförandet av en uppgift som i lag föreskrivits för en statlig myndighet, landskapsmyndighet eller kommunal myndighet eller deras inrättningar.

Närmare bestämmelser om handräckning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

56 §

Räddningsverkets ansvar för utbildningen

Räddningsverket ska se till att dess personal i bisyssla och personalen hos en avtalsbrandkår och andra sammanslutningar som ingått avtal har sådan utbildning som avses i 57 § 2 mom.

57 §

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

Av räddningsverkets manskap, underbefäl och befäl i huvudsyssla som deltar i räddningsverksamheten krävs sådan examen inom räddningsbranschen som motsvarar tjänsten eller uppgiften.

Av personer i bisyssla och de personer som hör till avtalsbrandkårer eller till andra sammanlutningar som ingått avtal krävs utbildning i enlighet med Räddningsinstitutets läroplan.

Närmare bestämmelser om de examina och den utbildning som avses i 1 och 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 §

Dispens

Inrikesministeriet kan av särskilda skäl bevilja dispens från de behörighetsvillkor för en tjänst eller en uppgift vid räddningsverket som föreskrivs i denna lag.

64 §

Befolkningsskyddsberedskap hos räddningsväsendets myndigheter

Räddningsväsendets myndigheter ska förbereda sig på att sköta befolkningsskyddsuppgifter som hör till deras verksamhetsområde med tillräckliga planer och förberedelser genom att

- 1) sörja för den bedömning av krigstida hot och konsekvenserna av dem som befolkningsskyddsuppgifterna förutsätter,
- 2) utbilda och anslå personal samt lednings- och specialpersonal inom befolkningsskyddet samt annan personal för befolkningsskyddsuppgifter,
- 3) se till att lednings-, bevaknings- och larmsystem för befolkningsskyddet inrättas och upprätthålls,
- 4) skapa beredskap för sådan förflyttning av befolkning som avses i 121 § i beredskapslagen, och
- 5) vidta även andra motsvarande åtgärder.

Utöver bestämmelserna i 1 mom. föreskrivs det om räddningsmyndigheternas beredskap för undantagsförhållanden i beredskapslagen.

65 §

Samarbete vid befolkningsskyddsberedskap

Befolkningsskyddsuppgifter som statliga myndigheter, landskapsmyndigheter och kommunala myndigheter och deras inrättningar och affärsverk samt andra offentliga samfund ansvarar för samt beredskap för sådana uppgifter ingår i tjänsteåliggandena för deras tjänsteinnehavare och befattningshavare och i arbetsuppgifterna för deras anställda i arbetsavtalsförhållande. Detsamma gäller deltagande i utbildning som behövs för dessa uppgifter.

Varje myndighet ska anslå och utbilda den personal som den behöver för befolkningsskyddsuppgifter.

Myndigheterna inom räddningsväsendet ska sörja för samordningen av den verksamhet och de planer som krävs för de befolkningsskyddsuppgifter som de ansvarar för. Statens ämbetsverk på Åland sköter allmänt samordningen av de befolkningsskyddsförberedelser och befolkningsskyddsarrangemang som gäller landskapet Åland.

RP 18/2018 rd

Myndigheter, inrättningar och affärsverk som är skyldiga att upprätta beredskap för befolkningsskyddet är skyldiga att under räddningsverkets ledning och i samverkan göra upp behövliga planer för skötseln av sina uppgifter inom befolkningsskyddet. Räddningsverket ska lämnas utredningar om de resurser som är tillgängliga för befolkningsskyddet.

I det syfte som föreskrivs i 4 mom. ska

1) Försvarsmakten lämna räddningsmyndigheterna de uppgifter som behövs för bedömningen av krigstida hot och deras konsekvenser,

2) social- och hälsovårdsmyndigheterna och inrättningarna inom förvaltningsområdet i fråga ordna prehospital akutsjukvård och svara för psykosocialt stöd samt inkvartering, bespisning och annan försörjning av befolkning som förflyttats med stöd av 121 § i beredskapslagen och tillfällig inkvartering av förflyttad befolkning i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

3) de myndigheter som ansvarar för trafik- och kommunikationsfrågor och inrättningarna inom förvaltningsområdet i fråga sköta samarbetsfrågorna när det gäller användning av trafikleder och anordnande av transporter vid sådan förflyttning av befolkning som avses i 121 § i beredskapslagen.

Närmare bestämmelser om myndigheters, inrättnings och affärsverks samarbete och planer för befolkningsskyddsberedskap får utfärdas genom förordning av statsrådet.

66 §

Skydd enligt Genèvekonventionerna

När anställda som handhar befolkningsskyddsuppgifter utför humanitära uppgifter i väpnade konflikter ska de åtnjuta sådan respekt och sådant skydd som överenskommits i Genèvekonventionerna samt i artikel 61 i tilläggsprotokoll I till Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter och skydd för offren i icke-internationella väpnade konflikter. Detsamma gäller materiel och lokaler som används i de uppgifter som anges i artikeln.

Inrikesministeriet beslutar på framställning av det behöriga ministeriet eller landskapets räddningsmyndighet vilka personer, vilken materiel samt vilka lokaler som berörs av skyddet enligt 1 mom. I landskapet Åland görs framställningen av Statens ämbetsverk på Åland.

67 §

Skyldighet att delta i befolkningsskyddsutbildning

Inrikesministeriet kan på framställning av det behöriga ministeriet eller landskapets räddningsmyndighet förordna ledningen och annan specialpersonal inom befolkningsskyddet att högst tio dygn om året delta i befolkningsskyddsutbildning som Räddningsinstitutet ordnar. I landskapet Åland görs framställningen av Statens ämbetsverk på Åland.

71 §

Skyldigheten att inrätta skyddsrum i samband med nybyggen

Ägaren till ett nybygge ska i byggnaden eller dess närhet inrätta ett skyddsrum som kan bedömas vara tillräckligt stort för dem som bor, stadigvarande arbetar eller annars uppehåller sig i byggnaden. Skyldigheten att inrätta skyddsrum gäller dock inte en i 176 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) avsedd tillfällig byggnad eller en annan byggnad som uppförs för viss tid eller en annan sådan byggnad för vilken byggkostnaderna för ett skyddsrum skulle vara synnerligen höga i förhållande till byggkostnaderna för hela byggnaden.

RP 18/2018 rd

Skyddsrum ska inrättas för en byggnad eller byggnadsgrupp på samma tomt eller byggnadsplats, om våningsytan är minst 1 200 kvadratmeter och människor bor, arbetar eller annars uppehåller sig stadigvarande i byggnaden eller byggnadsgruppen. För en industri-, produktions- eller samlingsbyggnad eller lagerlokal ska med avvikelse från det som föreskrivs ovan i detta moment inrättas skyddsrum, om byggnadens eller byggnadsgruppens våningsyta är minst 1 500 kvadratmeter. Skyddsrum behöver dock inte inrättas om det på tomten eller byggnadsplatsen eller i ett gemensamt skyddsrum sedan tidigare finns det antal med kraven överensstämmande skyddsplatser som anges i denna lag och de förordningar som utfärdas med stöd av den.

När skyldigheten att inrätta skyddsrum för en nybyggnad bestäms, beaktas inte byggnader som redan finns på samma tomt eller byggnadsplats och som har ett skyddsrum eller byggnader från vilkas partiella slutbesiktning det har förflutit mer än fem år innan ansökan om bygglov anhängiggörs.

Den myndighet som beviljar bygglov kan efter att ha hört räddningsmyndighet tillåta att ett gemensamt skyddsrum inrättas för två eller flera byggnader, om skyddsrummet inrättas inom fem år från den partiella slutbesiktningen av den första byggnaden. Den myndighet som beviljar bygglov kan tillåta att ett gemensamt skyddsrum byggs också senare än inom fem år från den partiella slutbesiktningen av den första byggnaden, om det finns grundad anledning till undantag och detta inte väsentligt försämrar möjligheterna att få skydd.

75 §

Beviljande av lättnader

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndighet i enskilda fall bevilja befrielse från den lagstadgade skyldigheten att inrätta skyddsrum, om inrättandet av skyddsrum medför betydligt högre byggnadskostnader än normalt i förhållande till byggnadskostnaderna för den aktuella byggnaden eller om det stöter på stora tekniska svårigheter att inrätta skyddsrummet.

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndighet medge undantag från de tekniska krav på skyddsrum som föreskrivs med stöd av denna lag eller från de krav som ställs i fråga om skyddsrumms storlek och läge, om det finns grundad anledning till undantag och detta inte väsentligt försämrar möjligheterna att få skydd.

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndighet bevilja befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum på ett visst område, om det enligt räddningsmyndighetens bedömning finns tillräckligt med skyddsplatser på området sedan tidigare eller om befolkningsskyddet har tryggats på något annat sätt.

79 §

Tillsynsplan

Tillsynsplanen ska basera sig på det servicenivåbeslut som landskapets räddningsväsende fattat. Tillsynsplanen ska ses över årligen och när det finns särskild orsak till översyn. Tillsynsplanen ska delges inrikesministeriet.

80 §

Förrättande av brandsyn och andra tillsynsuppgifter

Landskapets räddningsmyndighet får förrätta brandsyn och vidta andra åtgärder som tillsynsuppgiften enligt 78 § förutsätter.

Brandsyn får förrättas i byggnader och konstruktioner, i lägenheter och bostäder som hör till dem och i andra objekt. Den som förrättar brandsyn ska ges tillträde till alla utrymmen och objekt som synen gäller. En representant för syneobjektet ska visa upp föreskrivna planer och övriga handlingar samt förevisa hur brandsäkerheten är ordnad.

Ägaren och innehavaren av en fastighet samt en verksamhetsidkare ska på begäran avgiftsfritt tillställa landskapets räddningsmyndighet räddningsplanen enligt 15 §, planerna enligt 22 b och 22 c § och eventuella andra handlingar över objektets brand- och utrymningssäkerhet som landskapets räddningsmyndighet behöver för sin tillsynsuppgift enligt 78 §.

Vid brandsyn ska det föras protokoll som i allt väsentligt specificerar syneobjektet, brandsynens förlopp, inspektörens viktigaste iakttagelser, den utredning som representanten för syneobjektet visar upp och slutsatser med motiveringar. Protokoll ska också föras, om landskapets räddningsmyndighet annars i samband med tillsynen utfärdar ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 § eller avbryter verksamhet som medför omedelbar brandrisk eller risk för någon annan olycka. Protokollet ska utan dröjsmål delges parterna.

81 §

Föreläggande att avhjälpa brister och avbrytande av verksamheten

Om landskapets räddningsmyndighet i samband med att den fullgör sin tillsynsuppgift konstaterar brister i fråga om uppfyllandet av förpliktelser som föreskrivs i denna lag, ska myndigheten bestämma att de ska avhjälpas. Kan en brist inte avhjälpas genast, ska en frist utsättas.

Om landskapets räddningsmyndighet i samband med att den fullgör sin tillsynsuppgift enligt denna lag konstaterar brister i fråga om uppfyllandet av förpliktelser som föreskrivs i någon annan lag och bedömer att bristerna medför allvarlig risk för människors säkerhet, kan myndigheten bestämma att bristerna ska avhjälpas. Kan en brist inte avhjälpas genast, ska landskapets räddningsmyndighet underrätta den behöriga tillsynsmyndigheten om saken.

Om en brist eller ett felaktigt förfarande som konstaterats i samband med en tillsynsuppgift eller annars medför omedelbar brandrisk eller risk för någon annan olycka, får räddningsmyndigheten vid behov genast avbryta verksamheten och bestämma om nödvändiga åtgärder för att förebygga olyckor. Beslutet ska genast iakttas.

82 §

Särskilda säkerhetskrav

Om verksamheten eller förhållandena på en plats medför större risk än normalt för människors säkerhet, brandsäkerheten eller miljön, kan landskapets räddningsmyndighet om det är nödvändigt ålägga verksamhetsidkaren att till platsen skaffa ändamålsenlig släckningsmateriel och annan utrustning som underlättar räddningsarbetet eller installera en automatisk släckanläggning eller att på platsen vidta andra nödvändiga åtgärder för förebyggande av olyckor och skydd av människor och egendom vid olyckor.

Om uppfyllandet av säkerhetskraven på platsen i fråga förutsätter bygglov eller åtgärdsstillstånd, ska landskapets räddningsmyndighet i samband med beredningen av ett i 1 mom. avsett föreläggande höra kommunens byggnadstillsynsmyndighet enligt 124 § i markanvändnings- och bygglagen om de särskilda säkerhetskraven på den platsen.

RP 18/2018 rd

83 §

Försvarsmaktens platser som ska hemlighållas

Bestämmelserna i 78 § gäller inte platser som Försvarsmakten besitter, om dessa ska hemlighållas med hänsyn till rikets säkerhet och Försvarsmakten har meddelat landskapets räddningsmyndighet att den själv sköter tillsynsuppgiften. Försvarsmakten svarar för brandsynen på dessa platser. Närmare bestämmelser om brandsyner får utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

87 §

Skyldighet att lämna statistiska uppgifter

Landskapets räddningsmyndighet ska avgiftsfritt lämna inrikesministeriet och Räddningsinstitutet sådana uppgifter om räddningsväsendets prestationer, resurser, arrangemang och andra beredskapsåtgärder samt uppgifter ur åtgärdsregistret som behövs för statistik. Uppgifterna kan vid behov lämnas ut genom teknisk anslutning och de kan även innehålla sekretessbelagd information.

88 §

Rätt att få uppgifter i samband med brandutredning och undersökning av olyckor

När landskapets räddningsmyndighet utför brandutredning enligt 41 § och när medlemmar och sakkunniga i en undersökningskommission förordnats att undersöka en olycka i enlighet med 107 § har de rätt att få tillträde till olycksplatsen och att ta prover samt att oberoende av sekretessbestämmelserna av företrädaren för olycksplatsen och myndigheterna avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är nödvändiga för utredningen eller undersökningen.

89 §

Rätt att få uppgifter för räddningsverksamhet och tillsynsuppgifter

Oberoende av sekretessbestämmelserna har räddningsmyndigheten för att kunna utföra sina uppgifter enligt denna lag rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som behövs vid planeringen och fullgörandet av räddningsverksamheten och vid skötseln av för räddningsväsendet föreskrivna tillsynsuppgifter.

I detta syfte har räddningsmyndigheten, både för att sköta tillsynsuppgifter och för att planera och fullgöra räddningsverksamheten, rätt att

1) få uppgifter om geografiska datamängder som avses i lagen om en infrastruktur för geografisk information (421/2009),

2) få uppgifter enligt följande bestämmelser i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009):

a) fullständigt namn enligt 13 § 1 mom. 1 punkten,
b) personbeteckning enligt 13 § 1 mom. 2 punkten,
c) hemkommun och bostad där, tillfällig bostad samt sådana uppgifter om en fastighet, byggnad och lägenhet som specificerar personens hemkommun och bostad där enligt 13 § 1 mom. 3 punkten,

d) av en person uppgett modersmål och kontaktspråk enligt 13 § 1 mom. 20 punkten,

RP 18/2018 rd

- e) av en person lämnad uppgift om postadress och andra kontaktuppgifter samt yrke enligt 13 § 1 mom. 22 punkten,
 - f) uppgifter enligt 14 §,
 - g) uppgifter enligt 15 §,
 - h) beskrivningar av en lägenhet eller lokal och dess egenskaper enligt 16 § 1 mom. 2 punkten,
 - i) besittningsrätten till och användningen av en bostadslägenhet enligt 16 § 1 mom. 3 punkten,
 - 3) få uppgifter om tillsynsobjekt ur Säkerhets- och kemikalieverkets register över tillsynsobjekt,
 - 4) från polisen få uppgifter om anmälningar som gäller anordnandet av offentliga tillställningar enligt 14 § i lagen om sammankomster (530/1999),
 - 5) från sjukvårdsdistrikten få uppgifter om koordinaterna och uppgiftskoderna för första insatsen och prehospitat akutsjukvård, specificerade så att enskilda fysiska personer inte kan identifieras med hjälp av uppgifterna,
 - 6) få sådana identifikationsuppgifter i företags- och organisationsdatasystemet som avses i 4 § 1 mom. i företags- och organisationsdatalagen (244/2001),
 - 7) från Lantmäteriverket få uppgifter om fastighetsägare och deras kontaktinformation samt om fastigheters läge och specificationsuppgifter ur fastighetsdatasystemet enligt 3 § i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002),
 - 8) från kommunens eller landskapets byggnadstillsynsmyndigheter få uppgifter om bygglov enligt 125 § i markanvändnings- och bygglagen och åtgärdstillstånd enligt 126 § i den lagen samt om ansökningar om sådana lov och tillstånd enligt 131 § i den lagen, på det sätt som överenskommit med byggnadstillsynsmyndigheten,
 - 9) få sådana i 17 § 1 mom. i lagen om nödcentralsverksamhet avsedda arbetarskyddsuppgifter ur nödcentralsdatasystemet som behövs för räddningsmyndighetens säkerhet eller arbetarskyddet,
 - 10) få uppgifter som avses i 90 § 3 mom.,
- Räddningsmyndigheten har utöver vad som föreskrivs i 2 mom. rätt att för skötseln av tillsynsuppgifter få
- 1) uppgifter enligt följande bestämmelser i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster:
 - a) civilstånd enligt 13 § 1 mom. 5 punkten,
 - b) medborgarskap enligt 13 § 1 mom. 14 punkten,
 - 2) uppgifter av andra myndigheter om särskilda riskobjekt med tanke på förebyggandet av olyckor i det syfte som föreskrivs i 42 § 1 mom. i denna lag, specificerade så att enskilda fysiska personer inte kan identifieras med hjälp av uppgifterna.
- Räddningsmyndigheten har utöver vad som föreskrivs i 2 mom. rätt att för planeringen och fullgörandet av räddningsverksamheten
- 1) från Trafiksäkerhetsverket
 - a) få basuppgifter enligt 15 § i lagen om farkostregistret (424/2014) samt tekniska uppgifter och identifieringsuppgifter enligt 17 § 1 mom. 1 punkten i den lagen,
 - b) få uppgifter om anteckningar som ska införas i fartygsregistret enligt 9 § i fartygsregisterlagen (512/1993),
 - c) få basuppgifter om ett luftfartyg och om luftfartygets ägare och innehavare ur det i 13 § i luftfartslagen avsedda luftfartsregistret samt tekniska data och identifieringsuppgifter enligt 14 § 1 mom. 1 punkten i den lagen,
 - 2) från teleföretag få uppgifter som behövs för lagstadgade uppgifter som avser upprätthållande av räddningsverksamheten i enlighet med 323 § i informationssamhällsbalken (917/2014).
- Rätten att få de uppgifter som avses ovan i denna paragraf gäller också uppgifter som lämnas genom teknisk anslutning eller annars i elektronisk form.

Bestämmelserna i 1—4 mom. gäller inte i 83 § avsedda platser som ska hemlighållas. Försvarsmakten ska dock lämna landskapets räddningsmyndighet och nödcentralen sådana uppgifter om platsen för ett räddningsuppdrag som krävs för att räddningsuppdraget ska kunna utföras säkert och på tillbörligt sätt.

89 a §

Rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter

Den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av de myndigheter som deltar i eller ger handräckning för räddningsverksamheten få uppgifter som behövs för planeringen av räddningsverksamheten och som gäller dessa myndigheters aktionsberedskap och beredskaps-, identifierings- och kontaktuppgifter för personalen samt sådana uppgifter om de register som avses i 91—94 § i räddningslagen som är nödvändiga för planeringen av räddningsverksamheten.

I farliga situationer har den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få uppgifter som behövs för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor enligt följande:

1) uppgifter om nödmeddelanden om skadan eller olyckan och uppgifter om farliga situationer ur nödcentralsdatasystemet,

2) uppgifter om fartyg samt fartygs- och godstrafik ur hamnverkets datasystem,

3) uppgifter om fiskefartyg, fartygens ägare och innehavare samt fartygens verksamhet av fiskerimyndigheterna,

4) uppgifter om båtar samt deras ägare och innehavare ur det register för trafik och transport som Trafiksäkerhetsverket för och det vattenfarkostregister som registermyndigheten i landskapet Åland för,

5) uppgifter om fartyg samt deras ägare och innehavare ur det trafik- och transportregister som Trafiksäkerhetsverket för och det fartygsregister som Statens ämbetsverk på Åland för,

6) uppgifter om fartygstrafiken ur Trafikverkets fartygstrafikservicesystem och uppgifter om övervakningen av havsområdet av Försvarsmakten,

7) uppgifter om fartygs- och godstrafiken ur Tullens informationssystem,

8) uppgifter om nödmeddelanden och farliga situationer ur Gränsbevakningsväsendets sjöräddningsregister, och

9) uppgifter om ägare och innehavare av fastigheter samt uppgifter om fastighetsindelningen ur Lantmäteriverkets fastighetsdatasystem.

I farliga situationer har den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador på land trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få uppgifter som behövs för bekämpningen av oljeskador enligt följande:

1) uppgifter om fartygs- och godstrafiken ur Tullens informationssystem,

2) uppgifter om arten av företagets verksamhet och mängderna farliga kemikalier och explosiva varor ur det register som avses i 130 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor och som förs av Säkerhets- och kemikalieverket,

3) uppgifter om ägare och innehavare av fastigheter samt uppgifter om fastighetsindelningen ur Lantmäteriverkets fastighetsdatasystem.

Uppgifterna får också lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt.

RP 18/2018 rd

89 b §

Rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter av företag och sammanslutningar

I farliga situationer har den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor rätt att få uppgifter som behövs för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor enligt följande:

- 1) av upplagrare och distributörer av olja och andra skadliga ämnen uppgifter om de produkter som använts i företaget och uppgifter om upplagringen av dem,
 - 2) av rederier, organisationer i båtbranschen och företag som tillhandahåller rese-, frakt-, hamn-, varvs- och räddningstjänster uppgifter om ett fartygs besättning, passagerare och last,
 - 3) av industri- och affärsföretag uppgifter om kommunikations- och transportmedel, arbetsmaskiner och arbetsredskap samt lokaler, utrymmen och platser som behövs för lastning, lossning eller tillfällig lagring, och
 - 4) uppgifter av andra motsvarande aktörer som förfogar över uppgifter som behövs för att bekämpa och förebygga oljeskador och fartygskemikalieolyckor samt avvärja personskador.
- Uppgifterna får också lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt.

96 §

Vissa avgiftsbelagda prestationer

Landskapsfullmäktige beslutar på det sätt som föreskrivs i landskapslagen om vilka av landskapets räddningsmyndighets i denna lag avsedda prestationer som ska vara avgiftsbelagda och om storleken på avgifterna. Avgift kan tas ut för

- 1) brandsyn eller annan tillsynsåtgärd enligt den tillsynsplan som avses i 79 §,
- 2) uppdrag som har orsakats av återkommande felaktig funktion hos en brandlarmanläggning som är ansluten till nödcentralen,
- 3) uppdrag som är avgiftsbelagda enligt vad som föreskrivs särskilt i någon annan lag.

En förutsättning för att den avgift som avses i 1 mom. 2 punkten tas ut är att brandlarmanläggningen tidigare har orsakat ett felaktigt larm och att landskapets räddningsmyndighet skriftligt har uppmanat ägaren eller innehavaren av objektet eller verksamhetsidkaren att reparera anläggningen eller vidta andra behövliga åtgärder för att förhindra felaktiga brandlarm. Avgifterna enligt 1 mom. 1 och 2 punkten får tas ut hos objektets ägare eller innehavare eller verksamhetsidkaren.

Avgifter enligt 1 mom. är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Om den avgift som fastställts för en åtgärd inte har betalats på förfalldagen, får en årlig dröjsmålsränta tas ut på det försenade beloppet enligt högst den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfalldagen får vara tidigast två veckor efter tidpunkten för tillhandahållandet av den tjänst som ligger till grund för avgiften. I stället för dröjsmålsränta får myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro, om beloppet av dröjsmålsräntan är mindre än så.

99 §

Kostnader för släckning av skogs- och terrängbränder

Om en skogsbrand eller terrängbrand har spritt sig till ett område som omfattar flera landskap, betalas släckningskostnaderna av det räddningsverk inom vars område branden började, om inte något annat avtalas. De övriga räddningsverken ska betala sin andel av dessa kostnader i förhållande till den eldhärjade arealen eller enligt någon annan skälig grund.

RP 18/2018 rd

99 a §

Ersättning för kostnaderna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Den myndighet som ansvarar för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor samt myndigheter som deltagit i eller gett handräckning vid bekämpningen har rätt att av den som ansvarar för skadan eller olyckan eller av dennes försäkringsgivare få ersättning för de kostnader som bekämpningen medfört i enlighet med vad som i lagen om ersättning för miljöskador (737/1994), sjölagen (674/1994), trafikförsäkringslagen (460/2016), lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999) eller någon annan lag föreskrivs om ersättning för miljöskador.

Bestämmelser om rätten för den myndighet som ansvarar för bekämpningen av oljeskador och myndigheter som deltagit i bekämpningen eller gett handräckning vid den att ur oljeskyddsfonden få ersättning för kostnaderna för oljebekämpning finns i lagen om oljeskyddsfonden (1406/2004). I fråga om rätten för den myndighet som ansvarar för bekämpningen och för myndigheter som deltagit i bekämpningen eller lämnat handräckning vid den att få ersättning ur internationella oljeskadefonden tillämpas vad som avtalats om detta på ett för Finland bindande sätt.

Gränsbevakningsväsendet eller räddningsväsendet, som ansvarar för bekämpningen av oljeskador, betalar dock kostnaderna för bekämpningsåtgärderna till dess att ersättning enligt 1 eller 2 mom. har fåtts. Inrikesministeriet betalar på motsvarande sätt kostnaderna för bekämpningen av fartygskemikalieolyckor.

Rätten att få ersättning av den som är ansvarig för en skada övergår från den som med stöd av 102 § har fått ersättning av medlen för den myndighet som svarar för bekämpningen av oljeskador till den myndigheten till den del myndigheten har betalat ersättning.

Rätten att få ersättning av den som är ansvarig för skadan övergår från den som med stöd av 103 § har fått ersättning av staten till staten till den del staten har betalat ersättning.

99 b §

Ersättning för skador i samband med räddningsarbete

Om ett fartyg, dess last eller annan egendom ombord i en i 36 b § avsedd situation har tillfogats mer skada än vad som kunde ha väntats i samband med sedvanligt räddningsarbete och om ingen annan kan anses vara ersättningskyldig, ska staten ersätta den överskjutande delen.

100 §

Statsunderstöd

Om befolkningsskyddsåtgärder orsakar en kommun särskilt betungande kostnader, kan kommunen inom de gränser som anges i statsbudgeten beviljas understöd enligt prövning för kostnaderna. På understödet tillämpas bestämmelserna i statsunderstödslagen (688/2001).

102 §

Ersättningar och arvoden för räddningsuppgifter

Räddningsverket eller Gränsbevakningsväsendet betalar ersättning, om kläder, utrustning och arbetsredskap som är personliga har förstörts eller förkommit, till den som

1) har vidtagit räddningsåtgärder på eget initiativ med stöd av den handlingsskyldighet som föreskrivs i 3 §,

2) har deltagit i räddningsverksamhet som medlem i en avtalsbrandkår eller annan sammanlutning som ingått avtal,

RP 18/2018 rd

- 3) har förordnats att bistå vid räddningsverksamhet i enlighet med 37 § 1 mom., eller
- 4) frivilligt har deltagit i räddningsverksamhet på det sätt som avses i 51 §.

En förutsättning för att ersättning enligt 1 mom. ska betalas är att skadeanmälan har gjorts till räddningsledaren eller räddningsverket så snart som möjligt. Ersättning ska sökas skriftligen inom tre månader från det att skadan inträffade.

Räddningsverket eller Gränsbevakningsväsendet betalar ett skäligt arvode till den som i enlighet med 37 § 1 mom. förordnats att delta i räddningsverksamhet.

103 §

Ersättning för olycksfall och yrkessjukdom i samband med räddningsverksamhet

För olycksfall eller yrkessjukdom som har drabbat någon i räddningsverksamhet eller befolkningsskyddsuppgifter betalas ersättning av statens medel enligt samma grunder som för olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015). Ersättning betalas endast till den del som den skadade inte har rätt till en minst lika stor ersättning enligt någon annan lag. Rätt att få ersättning har den som

- 1) har vidtagit räddningsåtgärder på eget initiativ med stöd av handlingskyldigheten enligt 3 §,
- 2) hör till en avtalsbrandkår eller annan sammanslutning som har ingått avtal men inte är berättigad till ersättningar enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar,
- 3) i enlighet med 37 § 1 mom. har förordnats att bistå vid räddningsverksamhet,
- 4) frivilligt har deltagit i räddningsverksamhet på det sätt som avses i 51 §, eller
- 5) med stöd av 67 § har förordnats att delta i befolkningsskyddsutbildning.

Ersättning enligt 1 mom. betalas dock alltid, om ett olycksfall har inträffat eller en yrkessjukdom orsakats då en industri- eller anstaltsbrandkår har anlitats för räddningsverksamhet utanför anstalten.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller också utbildningsverksamhet enligt denna lag för en avtalsbrandkår och en annan sammanslutning som ingått avtal och fastighetsskötsel och materielvård samt första insatsen i anslutning till avtalsenliga uppgifter.

Ett ärende som gäller betalning av ersättning av statens medel med stöd av denna paragraf behandlas av Statskontoret. På behandlingen av ersättningsärenden och sökande av ändring i beslut i ersättningsärenden tillämpas bestämmelserna i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

104 §

Sökande av ändring

I ett beslut om sotningsavgift enligt 59 § 3 mom. och ett beslut enligt 96 § 2 mom. som gäller avgifter får ändring sökas på det sätt som anges i kommunallagen (410/2015).

105 §

Vite och hot om tvångsutförande

Den som

- 1) åsidosätter skyldigheten enligt 11 § 1 mom. att märka ut räddningsvägar på lämpligt sätt,
- 2) åsidosätter skyldigheten enligt 12 § 1 mom. att hålla släcknings-, räddnings- och bekämpningsmateriel, anordningar som underlättar släcknings- och räddningsarbetet, branddetektorer, övriga larmanordningar och anordningar som varnar om överhängande fara, skyltar

och belysning som anger utrymningsvägar eller skyddsrummens utrustning och anordningar i funktionsdugligt skick samt underhållna och inspekterade på behörigt sätt,

3) åsidosätter skyldigheten enligt 13 § att ombesörja sotning samt underhåll och rengöring av ventilationskanaler och ventilationsanordningar eller att hålla stegar, tillträdesvägar på tak och säkerhetsutrustning i skick,

4) åsidosätter skyldigheten enligt 15 § att göra upp räddningsplan,

5) åsidosätter skyldigheten enligt 17 § att utrusta en bostad, inkvarteringsutrymmen, en vårdinrättning eller lokaler som hör till service- eller stödboende med brandvarnare eller andra anordningar som så tidigt som möjligt upptäcker en begynnande eldsvåda och varnar om den,

6) åsidosätter skyldigheten enligt 19 § att göra en utredning om utrymnings säkerheten och inte lämnar den till räddningsmyndigheten och byggnadstillsynsmyndigheten,

7) åsidosätter skyldigheten enligt 20 § att göra upp en genomförandeplan för utrymnings säkerheten inom utsatt tid,

8) åsidosätter skyldigheten enligt 48 § att göra upp en extern räddningsplan för ett objekt som orsakar särskild risk, informera om planen eller ordna övningar för att säkerställa att planen fungerar,

9) åsidosätter skyldigheten enligt 71 § att inrätta skyddsrum,

10) åsidosätter skyldigheten enligt 72 § att iståndsätta skyddsrum i samband med ändringar och reparationer,

11) inte iakttar ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 §,

12) inte iakttar eller uppfyller särskilda säkerhetskrav som ställts i enlighet med 82 §,

13) motsätter sig att anordningar enligt 108 § som räddningsväsendet behöver placeras i en byggnad eller konstruktion,

14) åsidosätter skyldigheten att skaffa anordningar som säkerställer myndighetsnätets användbarhet och som räddningsmyndigheten bestämt om med stöd av 109 § eller att hålla anordningarna i funktionsdugligt skick, eller

15) åsidosätter skyldigheten enligt 22 a—22 c § att ha bekämpningsberedskap för oljeskador eller fartygskemikalieolyckor,

kan genom beslut av den behöriga räddningsmyndigheten åläggas att inom en viss tid rätta till vad som har gjorts eller försumrats. Beslut i ett ärende som avses i 8 punkten fattas dock av regionförvaltningsverket.

106 §

Straff

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) åsidosätter handlingsskyldigheten enligt 3 §,

2) väsentligt åsidosätter skyldigheten enligt 4 § 1 mom. att visa aktsamhet i syfte att undvika brandrisk eller risk för någon annan olycka och skada,

3) bryter mot förbudet i 6 § att göra upp öppen eld,

4) utför hyggesbränning på skogsmark utan tillsyn av en yrkesman inom skogsbranschen enligt 7 § 2 mom.,

5) åsidosätter skyldigheten enligt 8 § att underrätta räddningsverket om hygges- eller halmbränning,

6) bryter mot kraven på brand- och utrymnings säkerhet enligt 9 § eller förvarar lättantändligt material eller andra lättantändliga föremål i strid med paragrafen,

7) åsidosätter skyldigheten enligt 10 § att se till byggnaders utgångar eller gångar, bryter mot förbudet att förvara föremål vid utgångarna och i gångar eller åsidosätter skyldigheten att vid behov märka och belysa utgångarna och gångar på lämpligt sätt,

8) åsidosätter skyldigheten enligt 11 § att hålla räddningsvägar farbara och fria från hinder eller bryter mot förbudet att parkera eller placera andra hinder på räddningsvägar,

RP 18/2018 rd

9) åsidosätter skyldigheten enligt 16 § att lämna räddningsplanen för en offentlig tillställning till räddningsmyndigheten inom föreskriven tid,

10) åsidosätter skyldigheten enligt 22 § att avbryta torvutvinning,

11) åsidosätter skyldigheten enligt 37 § 1 mom. att delta i räddningsverksamhet,

12) bryter mot förbudet enligt 37 § 4 mom. att lämna en brand- eller olycksplats,

13) åsidosätter skyldigheten enligt 61 § att meddela fel eller brister i eldstäder och rökkanaler,

14) åsidosätter skyldigheten enligt 62 § att föra förteckning över de objekt som sotats eller spara uppgifterna om utförd sotning, eller

15) åsidosätter sin skyldighet enligt 80 § 2 mom. att visa upp där avsedda handlingar, ska, om inte gärningen ska betraktas som ringa eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans, för *räddningsförseelse* dömas till böter.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sin skyldighet att delta i utbildning enligt 67 § ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *befolkningsskyddsförseelse* dömas till böter.

Bestämmelser om straff för försummelse av räddningsåtgärd finns i 21 kap. 15 § i strafflagen och bestämmelser om straff för ovarsam hantering av eld i 44 kap. 12 § i strafflagen.

I fråga om parkeringsbot som påföljd för parkering på räddningsväg föreskrivs särskilt.

Den som underlåter att göra upp en plan eller skaffa de förnödenheter och den materiel som avses i 22 a—22 c §, ska om inte gärningen är ringa eller strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *oljebekämpningsförseelse* dömas till böter.

108 §

Installation av räddningsväsendets anordningar

Landskapets räddningsmyndighet har rätt att placera anordningar som räddningsväsendet behöver i byggnader och konstruktioner. Byggnadens eller konstruktionens ägare och innehavare ska höras innan anordningarna placeras. I fråga om placeringen tillämpas vad som i 161—163 § i markanvändnings- och bygglagen föreskrivs om placeringen av samhällstekniska anordningar.

109 §

Särskilda krav som gäller myndighetsnätets tillgänglighet

Om ett i 250 § 1 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation avsett myndighetsnätets tillgänglighet av orsaker som har att göra med konstruktionen hos en byggnad eller konstruktion är förhindrad eller otillräcklig i en byggnad eller konstruktion där risken för människors säkerhet är större än sedvanligt och räddningsverksamheten därför inte kan skötas på behörigt sätt, kan landskapets räddningsmyndighet bestämma att byggnadens eller konstruktionens ägare ska skaffa nödvändiga anordningar som säkerställer myndighetsnätets tillgänglighet och se till att de är i funktionsdugligt skick.

111 a §

Efterbehandling av oljeskador

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av efterbehandlingen av oljeskador.

Kommunerna ansvarar vid behov för efterbehandlingen inom sitt område. De kommunala myndigheterna och inrättningarna ska vid behov delta i efterbehandlingen.

RP 18/2018 rd

Efterbehandlingen leds av den myndighet som den berörda kommunen bestämt. Regionförvaltningsverket styr och samordnar efterbehandlingsarbetet, om bekämpningen omfattar flera kommuner.

Vad som i 36 § 2 mom. och 36 a § föreskrivs om befogenheterna för räddningsledaren, gäller även den myndighet som leder efterbehandlingen.

Vad som i 89 a och 89 b § föreskrivs om rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter, gäller även den myndighet som leder efterbehandlingen.

Vad som i 99 a § 1 mom. föreskrivs om myndigheters rätt att få ersättning för kostnaderna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor tillämpas även på kommuners rätt att få ersättning för kostnaderna för efterbehandling. Bestämmelser om kommuners rätt att ur oljeskyddsfonden få ersättning för kostnaderna för efterbehandling finns i lagen om oljeskyddsfonden.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 1, 2, 2 a § 2 mom., 22 a och 27 a §, 32 § 3 mom., 34 § 2 och 3 mom., 35 § 3 mom. och 36 a—36 c §, 40 § 1 mom., 46 § 2 mom. 13 punkten, 56, 57, 71, 75, 89 a, 89 b, 99 a och 99 b, 102, 103 §, 105 § 1 mom. 15 punkten och 106 § 5 mom. träder dock i kraft redan den 1 januari 2019.

Planerna för räddningsväsendet enligt 47 § ska uppdateras och vid behov förnyas och planerna för befolkningsskyddet enligt 65 § ska uppgöras inom ett år från ikraftträdandet av lagen.

Bestämmelsen om skyldighet att inrätta skyddsrum i samband med nybygge i 71 § 1 mom. tillämpas också på ett sådant byggnadsprojekt för vilket bygglov har sökts redan före ikraftträdandet av denna lag men efter det att den blivit stadfäst, om tillämpningen av denna lag för byggnadens ägare leder till lindrigare krav på inrättande av skyddsrum.

De förordnanden som det lokala räddningsverkets högsta tjänsteinnehavare meddelat i fråga om tjänsteinnehavarna vid räddningsverket och som var i kraft vid ikraftträdandet av denna lag förblir i kraft, om inte den högsta tjänsteinnehavaren vid landskapets räddningsverk bestämmer något annat med stöd av 26 § 2 mom.

Landskapet Nyland och dess räddningsverk har till uppgift att med stöd av godkännandet enligt 55 § 2 mom., som upphävts genom denna lag, sköta den utbildning av räddningsmän som 2019 pågår vid Räddningsskolan vid Helsingfors stads räddningsverk, som ger yrkesinriktad grundutbildning inom räddningsområdet, så att de som studerar för avläggande av examen kan slutföra sina studier enligt läroplanen under 2020.

Sådana personer i bisyssla eller sådana till avtalspersonal hörande personer vid räddningsväsendet som vid ikraftträdandet av denna lag har behörighet som person i bisyssla vid räddningsväsendet eller behörighet för uppgifter för avtalspersonal är fortfarande behöriga att vara verksamma i motsvarande uppgifter.

2.

Lag

om ändring av 1 och 2 § i lagen om Räddningsinstitutet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Räddningsinstitutet (607/2006) 1 § och
fogas till 2 §, sådan den lyder i lag 472/2008, ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om Räddningsinstitutets uppgifter och förvaltning, den utbildning som ges vid Räddningsinstitutet samt studerandenas rättigheter och skyldigheter. Huvudman för Räddningsinstitutet är staten och det lyder under inrikesministeriet.

2 §

Räddningsinstitutets uppgift

Räddningsinstitutet ska även svara för

- 1) ordnandet av regionala försvarskurser och genomförandet av dem i samarbete med Försvarsmakten och landskapen,
- 2) ordnandet av landskapens gemensamma beredskapsövningar och övningar med avseende på störningar och genomförandet av dem i samarbete med landskapen, samt
- 3) beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanen, utbildningen av utbildare, förandet av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial för i räddningsverksamhet deltagande personal i bisyssla och personal hos en i 2 a § 1 mom. 6 punkten i räddningslagen avsedd avtalsbrandkår och andra sammanslutningar som ingått avtal.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 2 § 3 mom. 3 punkten träder dock i kraft redan den 1 januari 2019.

3.

Lag

om ändring av lagen om brandskyddsfonden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om brandskyddsfonden (306/2003) 5, 10 och 12 §, 13 § 3 mom. samt 14 § 2 mom. och den finska språkdräkten i 18 § 2 mom., av dem 5 § sådan den lyder i lag 1422/2009 och 14 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1057/2006, som följer:

5 §

Redovisning av brandskyddsavgifter

Regionförvaltningsverket ska betala in brandskyddsavgifterna till brandskyddsfonden före utgången av det kalenderår då debiteringen verkställdes. En försäkringsmäklare som avses i 2 § 2 mom. ska på eget initiativ senast den 15 september betala brandskyddsavgiften till det betalningsställe som inrikesministeriet bestämmer.

10 §

Brandskyddsfondens förvaltning

Brandskyddsfonden förvaltas av inrikesministeriet och står under dess tillsyn. Allmän styrning och övervakning av brandskyddsfonden hör till inrikesministeriets uppgifter. Ministeriet har rätt att meddela allmänna föreskrifter om ordnandet av fondens förvaltning och skötseln av fondens ekonomi. Inrikesministeriet har i uppgift att särskilt övervaka fondens ekonomi och verksamhet samt att fondens bokföring sköts på ett ändamålsenligt sätt. Inrikesministeriet har rätt att få alla behövliga uppgifter och utredningar av fonden.

Inrikesministeriet godkänner fondens resultatmål på framställning av fondens styrelse.

Brandskyddsfonden kan inom ramen för fondens medel ha personal i inrikesministeriets tjänst.

Fondens styrelse sköter brandskyddsfondens förvaltning samt ser till att fondens ekonomi och verksamhet ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Styrelsen har i uppgift att besluta om ärenden som är betydelsefulla och vittsyftande med tanke på fondens verksamhet och ekonomi samt att se till att tillsynen över bokföringen och finansförvaltningen sköts på ett ändamålsenligt sätt. Styrelsen har särskilt i uppgift att

- 1) besluta om fondens verksamhets- och ekonomiplan,
- 2) besluta om fondens budget och om dispositionsplanen för fondens medel,
- 3) besluta om understöd och annan finansiering som beviljas ur fonden inom ramarna för resultatmålen,
- 4) sköta fondens likviditet,
- 5) godkänna och underteckna fondens bokslut och sända det till inrikesministeriet, samt att
- 6) till inrikesministeriet framställa förslag om användning av fondens överskott eller om täckande av underskott med medel ur fonden.

Brandskyddsfondens styrelse består av en ordförande samt sju medlemmar, som var och en har en personlig suppleant. Inrikesministeriet utser ordföranden samt medlemmarna och suppleanterna för en mandatperiod på tre år. Inrikesministeriet befriar styrelsen eller dess ordförande, en medlem eller en suppleant från sitt uppdrag.

Lönerna till styrelsen och fondens personal samt de övriga förvaltningsutgifter som föranleds av verksamheten betalas med medel ur brandskyddsfonden.

RP 18/2018 rd

12 §

Bokföring, betalningsrörelse och bokslut

I fråga om brandskyddsfondens bokföring, betalningsrörelse, övriga redovisning och bokslut iakttas lagen om statsbudgeten (423/1988) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Inrikesministeriet beslutar om fastställande av fondens bokslut, användning av fondens överskott och täckande av underskott med medel ur fonden samt om övriga åtgärder som fondens bokslut ger anledning till. Utöver ett utlåtande av fondens revisorer inhämtar inrikesministeriet de uppgifter och utredningar om fondens ekonomi och verksamhet som ministeriet behöver som grund för sitt beslut.

13 §

Revision

Om en revisor under räkenskapsperioden finner att det finns skäl till betydande anmärkning i fråga om förvaltningen och ekonomin i brandskyddsfonden, ska fondens styrelse och inrikesministeriet omedelbart underrättas om saken.

14 §

Understöd och annan finansiering

Ur brandskyddsfonden kan beviljas allmänt understöd och specialunderstöd till organisationer inom räddningsbranschen och andra motsvarande sammanslutningar samt specialunderstöd till kommuner, landskap och avtalsbrandkårer.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring av 13 och 17 § i lagen om anordningar inom räddningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om anordningar inom räddningsväsendet (10/2007) 13 § 3 mom. och 17 § 2 mom., av dem 17 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1270/2010, som följer:

13 §

Bedömningsorganens och besiktningsorganens uppgifter

Besiktningsorganen ska till landskapets räddningsmyndighet anmäla allvarliga brister som vid besiktningar upptäcks i branddetektorer eller automatiska släckanläggningar.

17 §

Tillsyn

Landskapets räddningsmyndighet ska göra anmälan till Säkerhets- och kemikalieverket om den vid brandsyn eller annan verksamhet upptäcker allvarliga brister i anordningar inom räddningsväsendet eller i installationsaffärers eller besiktningsorgans verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

5.

Lag

om ändring av 49 § i vägtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vägtrafiklagen (267/1981) 49 § 3 mom., sådant det lyder i lag 523/2009, som följer:

49 §

Personer som reglerar trafiken

För säkerställande av trygg och smidig trafik får trafiken regleras också av dem som

- 1) Trafikverket förordnar att reglera trafiken i plankorsningar mellan väg och järnväg,
- 2) en kommunal myndighet förordnar att reglera trafiken på ställen där spårvägstrafiken kan medföra fara eller olägenhet för annan vägtrafik,
- 3) den myndighet som svarar för regleringen av trafiken förordnar att reglera trafiken på grund av arbeten eller undersökningar som utförs på eller i närheten av en väg,
- 4) Trafiksäkerhetsverket eller polisen förordnar att reglera trafiken vid specialtransporter,
- 5) polisen förordnar att reglera trafiken på grund av omfattande och långvarig köbildning,
- 6) polisen förordnar att tillfälligt reglera trafiken på grund av idrottstävlingar, folkfester eller utställningar eller av andra motsvarande orsaker,
- 7) polisen förordnar att reglera trafiken vid färjelägen, på parkeringsområden eller i parkeringsanläggningar,
- 8) polisen förordnar att reglera trafiken på grund av olyckor eller av andra motsvarande orsaker,
- 9) räddningsmyndigheten eller en räddningsledare förordnar att reglera trafiken, när uppdraget hänför sig till att delta i räddningsverksamhet enligt räddningslagen (379/2011).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

6.

Lag

om ändring av 20 § i fordonslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fordonslagen (1090/2002) rubriken för 20 § samt 20 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1042/2014, som följer:

20 §

Räddningsbil, polisfordon, Tullens fordon och Gränsbevakningsväsendets fordon

En räddningsbil är ett för räddningsväsendet särskilt tillverkat fordon i kategori M eller N, vars totalmassa är större än 3,5 ton. Som en räddningsbil betraktas också andra fordon i kategori M eller N som innehas av ett landskaps räddningsverk eller av en myndighet som lyder under statens räddningsförvaltning, av Räddningsinstitutet eller av en flygplatsoperatör och som används uteslutande för uppgifter inom räddningsväsendet. Också manskapsbilar som ägs av en brandkår och som har plats för minst åtta personer utöver föraren betraktas som räddningsbilar.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

7.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om passagerarfartygs personlistor

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om passagerarfartygs personlistor (1038/2009) 12 § som följer:

12 §

Funktionskrav på systemet för personlistor

Ett bolag ska utforma och genomföra sitt system för personlistor så att

- 1) uppgifterna i systemet är i lättläst form,
- 2) uppgifterna i systemet vid behov är lätt tillgängliga för Gränsbevakningsväsendet, Trafiksäkerhetsverket, Nödcentralsverket, polisen, Tullen, Centralen för undersökning av olyckor samt i räddningslagen (379/2011) avsedda räddningsmyndigheter och räddningsverk,
- 3) systemet fungerar smidigt och så att inga onödiga dröjsmål uppstår för passagerare vid ombordstigning eller landstigning,
- 4) uppgifterna i systemet skyddas genom behövliga tekniska och organisatoriska åtgärder mot oavsiktlig eller lagstridig radering eller förlust, oavsiktliga eller lagstridiga ändringar, utlämnanden, avslöjanden och överföringar eller obehörig åtkomst och annan lagstridig behandling.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

8.

Lag

om ändring av 4 § i sjöräddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjöräddningslagen (1145/2001) 4 § 1 och 2 mom., sådana de lyder, 1 mom. i lag 752/2014 och 2 mom. i lagarna 1660/2009 och 752/2014, som följer:

4 §

Övriga myndigheter och aktörer som deltar i sjöräddning

Nödcentralsverket, Meteorologiska institutet, landskapets räddningsmyndighet som avses i räddningslagen (379/2011), Trafiksäkerhetsverket, Trafikverket, polisen, Försvarsmakten, social- och hälsovårdsmyndigheterna, Tullen och miljömyndigheterna (*övriga sjöräddningsmyndigheter*) är utöver Gränsbevakningsväsendet skyldiga att utan ersättning delta i uppgifter inom sjöräddningstjänsten, om det är motiverat med tanke på de uppgifter som ingår i deras verksamhetsområden eller om det är nödvändigt med beaktande av hur allvarligt det kritiska läget är eller dess särskilda karaktär, och utförandet av uppgiften inte avsevärt äventyrar myndighetens utförande av någon annan viktig lagstadgad uppgift.

De övriga sjöräddningsmyndigheternas uppgifter inom sjöräddningstjänsten är följande:

- 1) nödcentralsverket deltar, enligt vad som avtalas separat, i alarmeringen av efterspanings- och räddningsenheter och av personal som deltar i uppgifter inom sjöräddningstjänsten,
- 2) Trafiksäkerhetsverket ansvarar för fartygssäkerheten och utvecklandet av den och ställer sakkunskapen inom sitt verksamhetsområde till Gränsbevakningsväsendets förfogande,
- 3) Meteorologiska institutet ställer sakkunskapen inom sitt verksamhetsområde till Gränsbevakningsväsendets förfogande och tillhandahåller för Gränsbevakningsväsendet de väder- och havstjänster som sjöräddningstjänsten behöver,
- 4) Trafikverket upprätthåller den fartygstrafikservice som avses i lagen om fartygstrafikservice (623/2005) och deltar i efterspanings- och räddningsverksamheten genom att ställa personal och materiel till förfogande
- 5) landskapets räddningsmyndighet, polisen och Tullen deltar i efterspanings- och räddningsverksamheten genom att ställa personal och materiel till förfogande; landskapets räddningsväsende deltar i den specialutbildade insatsstyrkan till sjöss om landskapets räddningsväsende och Gränsbevakningsväsendet särskilt har avtalat om detta,
- 6) Försvarsmakten övervakar, i samband med övervakningen av den territoriella integriteten, havsområdet för att upptäcka och lokalisera olyckor och kritiska lägen samt deltar i efterspanings- och räddningsverksamheten genom att ställa sin särskilda sakkunskap, personal och materiel till förfogande,
- 7) social- och hälsovårdsmyndigheterna svarar för organisering av akutvårdstjänsten och för tillhandahållandet av telemedicinsk rådgivning,
- 8) miljömyndigheterna ställer sakkunskapen inom sitt verksamhetsområde till Gränsbevakningsväsendets förfogande.

Denna lag träder i kraft den
kraft redan den 1 januari 2019.

20 . Bestämmelserna i 4 § 2 mom. 8 punkten träder dock i

9.

Lag

om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) 12 kap. 3 § och
ändras 12 kap. 6 § 1 mom. och 14 § 2 mom. som följer:

12 kap.

Tillsyn och administrativt tvång

6 §

Gränsbevakningsväsendets tillsynsuppgifter

Gränsbevakningsväsendet är ledande tillsynsmyndighet vid tillsynen över efterlevnaden i Finlands territorialvatten och ekonomiska zon av vad som i denna lag föreskrivs och med stöd av den föreskrivs och bestäms om utsläpp till vatten från fartyg.

14 §

Ställande av säkerhet

Beslut om säkerheten och om säkerhetens storlek fattas av inrikesministeriet. Beslutet får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslutet ska följas även om det överklagas. Förvaltningsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär. För deponering av säkerheten gäller vad som föreskrivs i lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet. Säkerheten ska återställas till den som ställt den när det inte längre finns skäl att kvarhålla den.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

10.

Lag

om temporär ändring av räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i räddningslagen (379/2011) 47 §, 49 § 1 och 4 mom. samt 80 § 3 mom.
och
fogas till lagen temporärt nya 22 b, 22 c och 111 a § som följer:

22 b §

Skyldighet för innehavare av stora oljelager att sörja för bekämpningsberedskapen

Innehavaren av en hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och verksamhetsidkaren vid någon annan inrättning som i ett kustområde lagrar en miljon liter eller mer olja eller andra skadliga ämnen ska göra upp en plan för eventuella oljeskador och fartygskemikalieolyckor i området. Hamninnehavaren och verksamhetsidkaren ska skaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Verksamhetsidkaren ska också se till att utbildad personal står till buds för att använda bekämpningsmaterielen. Planen ska delges närings-, trafik- och miljöcentralen.

Närmare bestämmelser om den plan och den behövliga bekämpningsmateriel som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 c §

Skyldighet för hamninnehavare och verksamhetsidkare i kustområdet att sörja för bekämpningsberedskapen

Innehavaren av en hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och verksamhetsidkaren vid någon annan inrättning som i ett kustområde lagrar en miljon liter eller mer olja eller andra skadliga ämnen ska göra upp en plan för eventuella oljeskador och fartygskemikalieolyckor i området. Hamninnehavaren och verksamhetsidkaren ska skaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Verksamhetsidkaren ska också se till att utbildad personal står till buds för att använda bekämpningsmaterielen. Planen ska delges närings-, trafik- och miljöcentralen.

Närmare bestämmelser om den plan och den behövliga bekämpningsmateriel som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

47 §

Planer för räddningsväsendet

Räddningsverket ska göra upp planer för den räddningsverksamhet och den ledning av räddningsverksamheten som olycksriskerna i området kräver.

Myndigheter, inrättningar och affärsverk som är skyldiga att ge räddningsmyndigheterna handräckning och experthjälp eller vars sakkunskap annars behövs inom räddningsverksamheten och vid beredskap för den är skyldiga att under räddningsverkets ledning och i samverkan göra upp behövliga planer för skötseln av sina uppgifter i samband med räddningsverksamhet och för deltagandet i räddningsverksamheten.

Planer för räddningsverksamhet vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på havsområden görs dock upp under ledning av Gränsbevakningsväsendet.

RP 18/2018 rd

Räddningsverket och Gränsbevakningsväsendet ska lämnas utredning om de resurser som är tillgängliga för räddningsverksamheten.

Närmare bestämmelser om planer för räddningsväsendet som ska utarbetas och om deras innehåll och struktur utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

49 §

Skyldighet att ge räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet handräckning och experthjälp

Utöver det som föreskrivs i 46 § om samarbete mellan myndigheter inom räddningsverksamheten är statliga och kommunala myndigheter och inrättningar samt Finlands skogscentral, som avses i lagen om Finlands skogscentral (418/2011), skyldiga att på begäran ge räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet sådan handräckning som hör till deras verksamhetsområde eller som annars är förenlig med det för utförandet av en uppgift som räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet ska sköta enligt denna lag. Samma skyldighet har statligt ägda affärsverk och bolag.

Beslut om begäran om handräckning enligt 1 och 2 mom. och om begäran om experthjälp enligt 3 mom. fattas av den behöriga räddningsmyndigheten eller Gränsbevakningsväsendet.

80 §

Förrättande av brandsyn och andra tillsynsuppgifter

Ägaren och innehavaren av en fastighet samt en verksamhetsidkare ska på begäran avgiftsfritt tillställa den lokala räddningsmyndigheten enligt 15 §, planen enligt 22 b och 22 c § och eventuella andra handlingar över objektets brand- och utrymningssäkerhet som räddningsmyndighet behöver för sin tillsynsuppgift enligt 78 §.

111 a §

Efterbehandling av oljeskador

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av efterbehandlingen av oljeskador.

Kommunen ansvarar vid behov för efterbehandlingen inom sitt område. De kommunala myndigheterna och inrättningarna ska vid behov delta i efterbehandlingen.

Efterbehandlingen leds av den myndighet som den berörda kommunen bestämt. Närings-, trafik- och miljöcentralen styr och samordnar efterbehandlingsarbetet, om bekämpningen omfattar flera kommuner.

Vad som i 36 § 2 mom. och 36 a § föreskrivs om befogenheterna för räddningsledaren, gäller även den myndighet som leder efterbehandlingen.

Vad som i 89 a och 89 b § föreskrivs om rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter, gäller även den myndighet som leder efterbehandlingen.

Vad som i 99 a § 1 mom. föreskrivs om myndigheters rätt att få ersättning för kostnaderna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor tillämpas även på kommuners rätt att få ersättning för kostnaderna för efterbehandling. Bestämmelser om kommuners rätt att ur

RP 18/2018 rd

oljeskyddsfonden få ersättning för kostnaderna för efterbehandling finns i lagen om oljeskyddsfonden.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2019.

11.

Lag

om upphävande av lagen om bekämpning av oljeskador

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs lagen om bekämpning av oljeskador (1673/2009).

2 §
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Helsingfors den 15 mars 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Inrikesminister Kai Mykkänen

1.

Lag

om ändring av räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i räddningslagen (379/2011) 23—25, 28, 29 och 44 §, 55 § 2 mom. och 85 §,

av dem 24 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 415/2015,

ändras 1, 2 och 6 §, den finska språkdräkten i 10 § 3 mom., 11 § 3 mom. och 12 § 3 mom. samt 16 § 3 mom., den finska språkdräkten i 17 § 3 mom. samt 18 § 2 mom., 19 § 3 mom., 20, 21, 26, 27, 30, 31, 33 och 34 §, 36 § 1 mom., 38 § 4 mom., den finska språkdräkten i 39 § samt 40 §, 42 § 2 mom., 46 och 47 §, den finska språkdräkten i 48 § 3 och 4 mom. samt 49, 50, 56—58 § samt 64—67 och 71 §, den finska språkdräkten i 74 § 1 mom. samt 75 §, 79 § 3 mom., 80—83 §, 87 § 1 mom., 88, 89, 96, 99 och 100 §, 102 § 1 mom., 103 §, 104 § 5 mom., 105 § 1 mom. och 106 §, den finska språkdräkten i 107 § 1 och 2 mom. samt 108 och 109 § och den finska språkdräkten i 110 § och 111 § 3—5 mom.,

av dem 38 § 4 mom. sådant det lyder i lag 424/2017, 89 § sådan den lyder i lag 1171/2016, 103 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 470/2015 och 104 § 5 mom. sådant det lyder i lag 928/2015, samt

fogas till lagen nya 2 a, 22 a—22 c och 27 a §, till 32 § nya 3 och 4 mom., till 35 § ett nytt 3 mom. och till lagen nya 36 a—36 c, 89 a, 89 b, 99 a, 99 b och 111 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser

1 §

1 §

Syfte

Syfte

Syftet med denna lag är att förbättra människornas säkerhet och minska antalet olyckor. Lagens syfte är också att när en olycka är överhängande eller har inträffat ska människor räddas, viktiga funktioner tryggas och följderna av olyckan begränsas effektivt.

Syftet med denna lag är att förbättra människornas säkerhet och minska antalet olyckor. Lagens syfte är också att när en olycka är överhängande eller har inträffat ska människor räddas, viktiga funktioner tryggas och följderna av olyckan begränsas effektivt *så att olägenheterna för människor, egendom och miljön blir så små som möjligt.*

2 §

2 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om människors, företags och andra sammanslutningars och juridiska personers skyldighet att

1) förebygga eldsvådor och andra olyckor,

I denna lag föreskrivs om människors, företags och andra sammanslutningars och juridiska personers skyldighet att

1) förebygga eldsvådor och andra olyckor,

Gällande lydelse

- 2) förbereda sig på olyckor och på insatser när en olycka är överhängande eller inträffar,
- 3) begränsa följderna av olyckor,
- 4) bygga och underhålla skyddsrum,
- 5) delta i uppgifter som hör till räddningsverksamheten och i befolkningsskyddsutbildning.

I denna lag föreskrivs dessutom om *räddningsväsendets myndigheters*

1) uppgift att handleda, råda, *upplysa* och övervaka de aktörer som avses i 1 mom. när de fullgör sina skyldigheter enligt momentet,

2) brådskande uppgifter som syftar till att rädda och skydda människor, egendom och miljön när en olycka är överhängande eller inträffar samt att begränsa de skador som olyckan orsakar och lindra följderna av olyckan (räddningsverksamhet),

3) *organisation, förvaltning och* behörighet.

Räddningsväsendets myndigheter sköter inom sitt ansvarsområde de befolkningsskyddsuppgifter som anges i Genèvekonventionerna angående förbättrande av sårades och sjukas behandling vid stridskrafterna i fält, förbättrande av behandlingen av sårade, sjuka och skeppsbrutna tillhörande stridskrafterna till sjöss, krigsfångars behandling samt skydd för civilpersoner under krigstid (FördrS 8/1955), nedan Genèvekonventionerna, och i tilläggsprotokollen till Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter och skydd för offren i icke-internationella väpnade konflikter (FördrS 82/1980).

I denna lag föreskrivs också om samarbete när de uppgifter som nämns i 2 och 3 mom. utförs och förbereds.

Dessutom kan räddningsväsendets myndigheter ha uppgifter enligt någon annan lag.

Verksamheten enligt denna lag ska planeras och ordnas så att den är möjlig även under undantagsförhållanden enligt beredskapslagen (1080/1991). Bestämmelser om särskilda befogenheter för räddningsväsendet under sådana förhållanden finns i beredskapslagen.

Föreslagen lydelse

- 2) förbereda sig på olyckor och på insatser när en olycka är överhängande eller inträffar,
- 3) begränsa följderna av olyckor,
- 4) bygga och underhålla skyddsrum,
- 5) delta i uppgifter som hör till räddningsverksamheten och i befolkningsskyddsutbildning.

I denna lag föreskrivs dessutom om

1) *räddningsväsendets myndigheters* uppgift att handleda, råda och övervaka de aktörer som avses i 1 mom. när de fullgör sina skyldigheter enligt *det* momentet,

2) *räddningsväsendets myndigheters och Gränsbevakningsväsendets uppgifter inom räddningsverksamheten, och*

3) *räddningsväsendets myndigheters och Gränsbevakningsväsendets* behörighet inom *räddningsväsendet.*

(upphävs)

I denna lag föreskrivs också om samarbete när de uppgifter som nämns i 2 mom. utförs och förbereds.

Dessutom kan räddningsväsendets myndigheter ha uppgifter enligt någon annan lag.

Verksamheten enligt denna lag ska planeras och ordnas så att den är möjlig även under undantagsförhållanden enligt beredskapslagen (1552/2011). Bestämmelser om särskilda befogenheter för räddningsväsendet under sådana förhållanden finns i beredskapslagen.

Gällande lydelse

(ny)

Föreslagen lydelse

2 a §

Definitioner

I denna lag avses med

1) räddningsväsende ett uppgiftsområde som består av förebyggande av eldsvådor och andra olyckor samt av räddningsverksamhet,

2) räddningsverksamhet brådskande uppgifter som syftar till att rädda och skydda människor, egendom och miljön när en olycka är överhängande eller inträffar samt till att begränsa de skador som olyckan orsakar och lindra följderna av olyckan,

3) utrymning brådskande evakuering av människor och egendom som sker på beslut av räddningsmyndigheten på grund av eldsvåda eller någon annan olycka eller av överhängande risk för dessa,

4) befolkningsskydd fullgörande av humanitära uppgifter under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 punkten i beredskapslagen i syfte att skydda civilbefolkningen mot faror i samband med fiendtligheter eller katastrofer och hjälpa civilbefolkningen att övervinna de direkta verkningarna av dessa samt att tillgodose de nödvändiga förutsättningarna för civilbefolkningens överlevnad,

5) räddningsverk ett i 52 § i landskapslagen (/) avsett affärsverk i landskapet som ansvarar för räddningsväsendets uppgifter i landskapet,

6) avtalsbrandkår frivillig brandkår, anstaltsbrandkår, industribrandkår och militärbrandkår som hör till räddningsväsendets system och som har slutit ett avtal med räddningsverket om utförande av uppgifter som hör till räddningsverksamheten.

I denna lag avses vidare med

1) olja mineralolja i alla dess former inklusive råolja, brännolja, oljeslam, oljeavfall och raffinerade produkter, samt oljehaltiga blandningar och avfall,

2) annat skadligt ämne något annat ämne än olja som kan förorsaka förorening om det hamnar i havet,

3) fartyg varje sjöburet färdmedel som avses 1 kap. 2 § 14 punkten i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009),

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4) oljeskada på land varje sådan skada eller olägenhet på land som olja som flödar ut på marken eller i vattnet förorsakar människor och natur genom att smutsa ned, fördärva eller förstöra marken, vattnen, växtligheten, djurvärlden, anläggningar eller konstruktioner,

5) fartygsoljeskada varje händelse eller serie av händelser med samma ursprung som orsakas av ett fartyg som medför eller kan medföra oljeutsläpp som äventyrar eller kan äventyra vattendrags eller den marina miljöns eller kustens tillstånd eller därmed sammanhängande intressen och som kräver brådskande åtgärder,

6) oljeskada oljeskador på land och fartygsoljeskador,

7) fartygskemikalieolycka varje händelse eller serie av händelser med samma ursprung som orsakas av ett fartyg på ett havsområde som medför eller kan medföra utsläpp av ett annat skadligt ämne än olja som äventyrar eller kan äventyra den marina miljöns eller kustens tillstånd eller därmed sammanhängande intressen och som kräver brådskande åtgärder,

8) efterbehandling bekämpning av oljeskador för att rengöra och iståndsätta mark, grundvatten och kustområden som förorenats av olja, efter det att de nödvändiga bekämpningsåtgärderna för att begränsa skadan och samla upp oljan har genomförts.

6 §

Att göra upp öppen eld

Lägereld eller annan öppen eld får inte göras upp, om förhållandena på grund av torra eller vind eller av någon annan orsak är sådana att risken för skogsbrand, gräsbrand eller annan eldsvåda är uppenbar.

På annans mark får öppen eld inte göras upp utan markägarens lov.

Den lokala räddningsmyndigheten kan av grundad anledning förbjuda öppen eld inom räddningsväsendets område eller inom en del av det för viss tid. Tillräcklig information ska

6 §

Att göra upp öppen eld

Lägereld eller annan öppen eld får inte göras upp *under den tid för vilken Meteorologiska institutet har utfärdat varning för skogsbrand eller gräsbrand* eller om förhållandena på grund av torra eller vind eller av någon annan orsak är sådana att risken för skogsbrand, gräsbrand eller annan eldsvåda är uppenbar.

På annans mark får öppen eld inte göras upp utan markägarens lov.

Landskapets räddningsmyndighet kan av grundad anledning förbjuda öppen eld *i landskapet* eller inom en del av det för viss tid. Tillräcklig information ska ges om beslutet.

Gällande lydelse

ges om beslutet.

3 kap.

Skyldigheter för verksamhetsidkare samt byggnaders ägare och innehavare

16 §

Räddningsplan för offentlig tillställning

Räddningsplanen för en offentlig tillställning ska ges in till den lokala räddningsmyndigheten minst 14 dygn innan tillställningen börjar. Den lokala räddningsmyndigheten kan av särskilda skäl godta att räddningsplanen för en offentlig tillställning ges in senare än så. Om den utredning och bedömning av farorna och riskerna i anslutning till tillställningen som avses i 2 mom. eller de säkerhetsarrangemang och anvisningar som bestämts utifrån dem enligt den lokala räddningsmyndighetens bedömning är bristfälliga, kan myndigheten återsända planen för komplettering. Den lokala räddningsmyndigheten ska också vid behov förrätta brandsyn enligt 80 § på objektet och vidta åtgärder enligt 81 och 82 §. Den lokala räddningsmyndigheten ska vid behov underrätta polisen och den hälsovårdsmyndighet som ansvarar för den prehospitala akutsjukvården om en plan som den tillställts. Användning av explosiva varor eller brand- och explosionsfarliga kemikalier som specialeffekter ska anmälas på förhand till den lokala räddningsmyndigheten på det sätt som föreskrivs i 81 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005).

18 §

Utrymningssäkerhet i vårdinrättningar samt vid service- och stödboende

Med verksamhetsidkare enligt 1 mom. avses kommuner och andra offentligrättsliga samfund som ombesörjer driften av vårdinrättningar och ordnandet av service- och

Föreslagen lydelse

3 kap.

Skyldigheter för verksamhetsidkare samt byggnaders ägare och innehavare

16 §

Räddningsplan för offentlig tillställning

Räddningsplanen för en offentlig tillställning ska ges in till *landskapets* räddningsmyndighet minst 14 dygn innan tillställningen börjar. *Landskapets* räddningsmyndighet kan av särskilda skäl godta att räddningsplanen för en offentlig tillställning ges in senare än så. Om den utredning och bedömning av farorna och riskerna i anslutning till tillställningen som avses i 2 mom. eller de säkerhetsarrangemang och anvisningar som bestämts utifrån dem enligt *landskapets* räddningsmyndighets bedömning är bristfälliga, kan myndigheten återsända planen för komplettering. *Landskapets* räddningsmyndighet ska också vid behov förrätta brandsyn enligt 80 § på objektet och vidta åtgärder enligt 81 och 82 §. *Landskapets* räddningsmyndighet ska vid behov underrätta polisen och den hälsovårdsmyndighet som ansvarar för den prehospitala akutsjukvården om en plan som den tillställts. *Bestämmelser om skyldigheten att till räddningsmyndigheten göra en anmälan om användning av explosiva varor eller farliga kemikalier som specialeffekter finns i 81 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005).*

18 §

Utrymningssäkerhet i vårdinrättningar samt vid service- och stödboende

Med verksamhetsidkare enligt 1 mom. avses *landskap, kommuner* och andra offentligrättsliga samfund som *sköter* driften av vårdinrättningar och ordnandet av service-

Gällande lydelse

stödboende. Med verksamhetsidkare avses också företag och andra sammanslutningar som med stöd av avtal som ingåtts med en kommun eller något annat offentligrättsligt samfund eller annars svarar för eller ombesörjer att en vårdinrättning drivs eller service- och stödboende ordnas.

19 §

Utredning om utrymningssäkerheten

Utredningen om utrymningssäkerheten och ändringar i den ska lämnas till den lokala räddningsmyndigheten för den bedömning som avses i 20 § 1 mom. Utredningen ska dessutom delges byggnadstillsynsmyndigheten.

20 §

Bedömning av och genomförandeplan för utrymningssäkerheten

Den lokala räddningsmyndigheten ska utifrån utredningen om utrymningssäkerheten bedöma om utrymningssäkerheten uppfyller kraven enligt 18 §.

Innan ett ärende som avses i 1 mom. avgörs kan den lokala räddningsmyndigheten ålägga verksamhetsidkaren att inom utsatt tid komplettera den i 19 § avsedda utredningen om utrymningssäkerheten och att i samarbete med räddningsverket genomföra en utrymningsövning i objektet.

Om utrymningssäkerheten inte uppfyller kraven enligt 18 §, ska verksamhetsidkaren inom den tid som den lokala räddningsmyndigheten utsätter göra upp en plan för hur utrymningssäkerheten ska fås att överensstämma med kraven.

21 §

Föreläggande om utrymningssäkerhet

Om de åtgärder som verksamhetsidkaren planerat i enlighet med 20 § 3 mom. inte räcker för att få utrymningssäkerheten i ob-

Föreslagen lydelse

och stödboende. Med verksamhetsidkare avses också företag och andra sammanslutningar som med stöd av avtal som ingåtts med *ett landskap*, en kommun eller något annat offentligrättsligt samfund eller annars svarar för eller *sköter driften av en vårdinrättning eller ordnandet av service- och stödboende*.

19 §

Utredning om utrymningssäkerheten

Utredningen om utrymningssäkerheten och ändringar i den ska lämnas till *landskapets* räddningsmyndighet för den bedömning som avses i 20 § 1 mom. Utredningen ska dessutom delges byggnadstillsynsmyndigheten.

20 §

Bedömning av och genomförandeplan för utrymningssäkerheten

Landskapets räddningsmyndighet ska utifrån utredningen om utrymningssäkerheten bedöma om utrymningssäkerheten uppfyller kraven enligt 18 §.

Innan ett ärende som avses i 1 mom. avgörs kan *landskapets* räddningsmyndighet ålägga verksamhetsidkaren att inom utsatt tid komplettera den i 19 § avsedda utredningen om utrymningssäkerheten och att i samarbete med räddningsverket genomföra en utrymningsövning i objektet.

Om utrymningssäkerheten inte uppfyller kraven enligt 18 §, ska verksamhetsidkaren inom den tid som *landskapets* räddningsmyndighet utsätter göra upp en plan för hur utrymningssäkerheten ska fås att överensstämma med kraven.

21 §

Föreläggande om utrymningssäkerhet

Om de åtgärder som verksamhetsidkaren planerat i enlighet med 20 § 3 mom. inte räcker för att få utrymningssäkerheten i ob-

RP 18/2018 rd

Gällande lydelse

jektet att överensstamma med kraven, ska den lokala räddningsmyndigheten meddela ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 §. Myndigheten kan då också ställa särskilda säkerhetskrav enligt 82 §.

(ny)

Föreslagen lydelse

jektet att överensstamma med kraven, ska *landskapets* räddningsmyndighet meddela ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 §. Myndigheten kan då också ställa särskilda säkerhetskrav enligt 82 §.

22 a §

Skyldighet för innehavare av oljelager att sörja för bekämpningsberedskapen

Var och en som inom ett och samma lagerområde lagrar minst 100 000 liter men dock inte mer än 1 miljon liter olja är skyldig att på lagerområdet hålla en av de lokala förhållandena påkallad mängd för bekämpning lämpat absorberande ämne eller annat motsvarande ämne och materiel som behövs vid bekämpningen samt att se till att personal som är förtrogen med användningen av dessa står till buds. Om lagerområdet är beläget så att olja vid läckage kan flöda ut i vattendrag, ska det på lagerområdet finnas så mycket oljebommar att man med hjälp av dem kan förhindra att olja sprider sig i vattendraget.

Den som har ett i 1 mom. avsett lager i sin besittning ska se till att lagerpersonalen är förtrogen med larmsystemet för oljeskador och att personalen känner till de platser som en myndighet har godkänt som uppsamlings- och destruktionsplatser för oljehaltigt avfall.

Bestämmelser om den bekämpningsberedskap som förutsätts vid distributionsstationer finns i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor.

(ny)

22 b §

Skyldighet för innehavare av stora oljelager att sörja för bekämpningsberedskapen

Om oljemängden på ett lagerområde som är beläget någon annanstans än vid kusten uppgår till en miljon liter eller mer, är upplagraren skyldig att göra upp en plan för eventuella oljeskador i området. Upplagraren ska också anskaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och se till att personal som är förtrogen med användningen av materielen står till buds. Planen ska delges regionförvaltningsverket.

RP 18/2018 rd

Gällande lydelse

(ny)

23 §

Inrikesministeriets och regionförvaltningsverkets uppgifter

Inrikesministeriet ska leda, styra och utöva tillsyn över räddningsväsendet samt tillgången till och nivån på dess tjänster, svara för räddningsväsendets förberedelser och organisering i hela landet, samordna de olika ministeriernas och ansvarsområdenas verksamhet inom räddningsväsendet och dess utveckling samt sköta även andra uppgifter som i denna lag åläggs inrikesministeriet.

Regionförvaltningsverket ska övervaka räddningsväsendet samt tillgången till och nivån på räddningsväsendets tjänster inom sitt verksamhetsområde. Regionförvaltningsverket ska dessutom stödja inrikesministeriet i de uppgifter som föreskrivs i 1 mom. och sköta även andra uppgifter som i denna lag

Föreslagen lydelse

Närmare bestämmelser om den plan och den behövliga bekämpningsmateriel som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 c §

Skyldighet för hamninnehavare och verksamhetsidkare i kustområdet att sörja för bekämpningsberedskapen

Innehavaren av en hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och verksamhetsidkaren vid någon annan inrättning som i ett kustområde lagrar en miljon liter eller mer olja eller andra skadliga ämnen ska göra upp en plan för eventuella oljeskador och fartygskemikalieolyckor i området. Hamninnehavaren och verksamhetsidkaren ska skaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Verksamhetsidkaren ska också se till att utbildad personal står till buds för att använda bekämpningsmaterielen. Planen ska delges regionförvaltningsverket.

Närmare bestämmelser om den plan och den behövliga bekämpningsmateriel som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Inrikesministeriets och regionförvaltningsverkets uppgifter

(upphävs)

Gällande lydelse

åläggs regionförvaltningsverket.

Närmare bestämmelser om inrikesministeriets och regionförvaltningsverkets uppgifter inom räddningsväsendet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

24 §

Kommunernas ansvar för räddningsväsendet

Kommunerna ansvarar i samverkan för räddningsväsendet inom räddningsområdena (det lokala räddningsväsendet) enligt det som nedan föreskrivs närmare i denna lag.

Statsrådet beslutar om indelningen av landet i räddningsområden och om ändring av den fastställda områdesindelningen. Statsrådet fattar beslut om ändring av områdesindelningen på eget initiativ eller på initiativ som kommunerna inom ett räddningsområde lagt fram med den majoritet som föreskrivs i 57 § 1 mom. i kommunallagen (410/2015). I samband med att områdesindelningen ändras bestämmer statsrådet en tidsfrist för ändring av de gällande avtalen enligt 3 mom. När ett beslut som gäller områdesindelningen och ändring av den fattas ska de kommuner höras som berörs av områdesindelningen eller ändringen.

Räddningsområdets kommuner ska ha ett avtal om ordnande av räddningsväsendet. På godkännande och ändring av avtalet tillämpas det som i 57 § 1 mom. i kommunallagen föreskrivs om ändring av samkommuners grundavtal. På avtalet tillämpas i övrigt det som i kommunallagen föreskrivs om samarbete mellan kommuner.

Om kommunerna i samband med en ändring av områdesindelningen enligt 2 mom. inte kommer överens om ordnande av räddningsväsendet i samverkan på det sätt som avses i 3 mom. inom den tidsfrist som statsrådet bestämt, beslutar statsrådet om kostnadsfördelningen, förvaltningsmodellen, grunderna för ordnandet av tjänster och uppgifter och andra nödvändiga saker för att ordna samverkan enligt 1 mom. och som kommunerna inte har kommit överens om. Statsrådets beslut gäller tills de berörda kommunerna har ett avtal om ordnande av räddningsväsendet.

Föreslagen lydelse

24 §

Kommunernas ansvar för räddningsväsendet

(upphävs)

RP 18/2018 rd

Gällande lydelse

25 §

Räddningsverk samt avtalsbrandkårer och andra motsvarande sammanslutningar

Det lokala räddningsväsendet ska ha ett räddningsverk för skötseln av uppgifterna inom räddningsväsendet. Det lokala räddningsväsendet kan i räddningsverksamhet enligt 32 § anlita en frivillig brandkår, anstaltsbrandkår, industribrandkår, militärbrandkår (avtalsbrandkårer) eller någon annan sammanslutning som är verksam i räddningsbranschen enligt överenskommelse med dem.

26 §

Räddningsmyndigheter

Företrädare för statliga räddningsmyndigheter är inrikesministeriets räddningsöverdirektör och de tjänstemän vid inrikesministeriet och regionförvaltningsverket som denne förordnat.

Företrädare för det lokala räddningsväsendets räddningsmyndigheter är räddningsverkets högsta tjänsteinnehavare och de tjänsteinnehavare vid räddningsverket som denne förordnat samt det lokala räddningsväsendets behöriga kollegiala organ.

27 §

Det lokala räddningsväsendets och räddningsverkets uppgifter

Det lokala räddningsväsendet ansvarar för räddningsväsendets servicenivå, för att räddningsverkets verksamhet och sotningstjänster ordnas på behörigt sätt och för andra uppgifter som åläggs det i denna lag.

Räddningsverket ska inom sitt område sörja för

1) den styrning, upplysning och rådgivning inom räddningsväsendet som syftar till att förebygga eldsvådor och andra olyckor, ha beredskap att avvärja olyckor och ändamålsen-

Föreslagen lydelse

25 §

Räddningsverk samt avtalsbrandkårer och andra motsvarande sammanslutningar

(upphävs)

26 §

Räddningsmyndigheter

Företrädare för statliga räddningsmyndigheter är inrikesministeriets räddningsöverdirektör och de tjänstemän vid inrikesministeriet som denne förordnat.

Företrädare för landskapets räddningsmyndigheter är den högsta tjänsteinnehavaren vid landskapets räddningsverk och de tjänsteinnehavare vid räddningsverket som denne förordnat.

27 §

Uppgifter för landskapets räddningsväsende och räddningsverk

Landskapet ansvarar för ordnandet av räddningsväsendet i enlighet med det som föreskrivs i landskapslagen och lagen om ordnande av räddningsväsendet (/). Landskapet ansvarar vidare för ordnandet av de sotningstjänster som är på räddningsväsendets ansvar så som föreskrivs i denna lag.

Räddningsverket ska inom sitt område sörja för

1) den styrning, rådgivning och säkerhetskommunikation inom räddningsväsendet som syftar till att förebygga eldsvådor och andra olyckor och ha beredskap att avvärja olyckor

Gällande lydelse

lig verksamhet i olycksituationer och tillbud och när följderna av olyckor begränsas,

2) räddningsväsendets tillsynsuppgifter,
3) varning av befolkningen vid tillbud och olyckor samt det larmsystem som behövs för detta,

4) de uppgifter som hör till räddningsverksamheten.

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. har räddningsverket *följande uppgifter*:

1) det kan handha uppgifter i anknytning till den prehospitaled akutsjukvården, om det lokala räddningsväsendet och en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt i enlighet med 39 § 2 mom. i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) kommit överens om att ordna denna vård i samarbete,

2) det ska stödja beredskapsplaneringen i en kommun som hör till räddningsområdet, om detta har överenskommit med kommunen,

3) det ska sörja för oljebekämpning och även andra uppgifter som ålagts det lokala räddningsväsendet i någon annan lag.

Närmare bestämmelser om det lokala räddningsväsendets och räddningsverkets uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

(ny)

Föreslagen lydelse

samt till ändamålsenlig verksamhet i olycksituationer och tillbud och när följderna av olyckor begränsas,

2) räddningsväsendets tillsynsuppgifter,
3) varning av befolkningen vid tillbud och olyckor samt det larmsystem som behövs för detta,

4) de uppgifter som hör till räddningsverksamheten.

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. *ska* räddningsverket

1) *sköta uppgifter i anknytning till den prehospitaled akutsjukvården enligt vad landskapet beslutar,*

2) *delta i upprätthållandet av den beredskap som krävs för att vid räddningsinsatser lämna sådant bistånd till utlandet och vid räddningsinsatser ta emot sådant internationellt bistånd som avses i 38 §,*

3) *sköta även andra uppgifter som ålagts landskapets räddningsväsende i någon annan lag.*

Närmare bestämmelser om *landskapets* och räddningsverkets uppgifter inom *räddningsväsendet* får utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 a §

Gränsbevakningsväsendets uppgifter inom räddningsväsendet

Gränsbevakningsväsendet sörjer för räddningsverksamheten vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på finskt territorialvatten och inom Finlands ekonomiska zon och samordnar beredskapen för detta.

Sjöräddningscentralen är den kontaktpunkt som avses i sådana internationella avtal om bekämpning av olyckor i den marina miljön som är bindande för Finland samt svarar för att meddelanden lämnas till andra stater om fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor i enlighet med dessa avtal. Dessutom är sjöräddningscentralen den kontaktpunkt som avses i artikel 32.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU om säkerhet för

RP 18/2018 rd

Gällande lydelse

28 §

Det lokala räddningsväsendets servicenivå

Räddningsväsendet ska ha en servicenivå som motsvarar de lokala behoven och olycksriskerna. När servicenivån bestäms ska också verksamheten under undantagsförhållanden beaktas.

De uppgifter som åläggs räddningsverket i 27 § 2 mom. ska planeras och fullgöras så att de kan skötas så effektivt och ändamålsenligt som möjligt och så att behövliga åtgärder vid olyckor och tillbud kan vidtas effektivt och utan dröjsmål. När omständigheterna kräver det ska uppgifterna sättas i prioritetsordning.

29 §

Det lokala räddningsväsendets beslut om servicenivån

Det lokala räddningsväsendet beslutar om servicenivån efter att ha hört kommunerna. I beslutet ska det redogöras för vilka faror som finns i området, bedömas vilka risker de medför, fastställas verksamhetsmål och tillgängliga resurser samt servicen och servicenivån. Servicenivåbeslutet ska också innehålla en plan för utvecklande av servicenivån.

Beslutet ska gälla en viss tid.

Beslutet om servicenivån ska lämnas till regionförvaltningsverket. Är beslutet bristfälligt kan regionförvaltningsverket återsända det för komplettering.

Närmare bestämmelser om beslutets innehåll och form får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Föreslagen lydelse

olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG och tillhandahåller den medlemsstat som avses i artikel 32.4 b information enligt den punkten.

Närmare bestämmelser om Gränsbevakningsväsendets uppgifter inom räddningsväsendet får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

28 §

Det lokala räddningsväsendets servicenivå

(upphävs)

29 §

Det lokala räddningsväsendets beslut om servicenivån

(upphävs)

Gällande lydelse

30 §

Släckvatten

Räddningsverket ska göra upp en plan för anskaffning och leverans av släckvatten (*släckvattenplan*) i samarbete med de kommuner som hör till räddningsområdet, de vattentjänstverk enligt lagen om vattentjänster (119/2001) som bedriver verksamhet inom räddningsområdet och de vattenverk som levererar vatten till dessa. Släckvattenplanen ska göras upp så att anskaffningen och leveransen av släckvatten motsvarar de olycksrisker som fastställts i servicenivåbeslutet enligt 29 §. Släckvattenplanen godkänns av det lokala räddningsväsendet.

Kommunen ska inom sitt område sörja för anskaffningen av släckvatten för räddningsverkets behov på det sätt som anges i släckvattenplanen. Kommunen ska beakta anskaffningen av släckvatten i planen för utvecklande av vattentjänsterna enligt lagen om vattentjänster och när den godkänner vattentjänstverkets verksamhetsområde enligt lagen om vattentjänster. Kommunens ansvar för anskaffningen av släckvatten omfattar dessutom skyldighet att sörja för de släckvattentäkter i naturliga vattenkällor som ska anges i släckvattenplanen. *Räddningsområdets kommuner får med avvikelse från det som föreskrivs ovan i detta moment komma överens om att det lokala räddningsväsendet sköter anskaffningen av släckvatten. På godkännande och ändring av avtal tillämpas det som föreskrivs om ändring av samkommuners grundavtal i 79 § 1 mom. i kommunallagen. På avtalet tillämpas i övrigt det som i kommunallagen föreskrivs om samarbete mellan kommuner.*

Vattentjänstverk enligt lagen om vattentjänster och vattenverk som levererar vatten till dem ska leverera släckvatten från vattenledningsnätet för räddningsverkets behov på det sätt som anges i släckvattenplanen. Leverans av släckvatten omfattar vattenanskaffning och ledning av vattnet till de brandposter och släckvattenstationer som hör till vattentjänstverkets nätverk. Leveransen av släckvatten omfattar dessutom underhåll och

Föreslagen lydelse

30 §

Släckvatten

Räddningsverket ska göra upp en plan för anskaffning och leverans av släckvatten (*släckvattenplan*) i samarbete med de kommuner som hör till *landskapets område samt* de vattentjänstverk enligt lagen om vattentjänster (119/2001) som bedriver verksamhet inom *landskapets område* och de vattenverk som levererar vatten till *dem*. Släckvattenplanen ska göras upp så att anskaffningen och leveransen av släckvatten motsvarar de olycksrisker som fastställts i *det* servicenivåbeslut *som avses i 12 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet*. Släckvattenplanen godkänns *av landskapsfullmäktige*.

Kommunen ska inom sitt område sörja för anskaffningen av släckvatten för räddningsverkets behov på det sätt som anges i släckvattenplanen. Kommunen ska beakta anskaffningen av släckvatten i planen för utvecklande av vattentjänsterna enligt lagen om vattentjänster och när den godkänner vattentjänstverkets verksamhetsområde enligt lagen om vattentjänster. Kommunens ansvar för anskaffningen av släckvatten omfattar dessutom skyldighet att sörja för de släckvattentäkter i naturliga vattenkällor som ska anges i släckvattenplanen.

Vattentjänstverk enligt lagen om vattentjänster och vattenverk som levererar vatten till dem *levererar* släckvatten från vattenledningsnätet för räddningsverkets behov på det sätt som anges i släckvattenplanen. Leverans av släckvatten omfattar vattenanskaffning och ledning av vattnet till de brandposter och släckvattenstationer som hör till vattentjänstverkets nätverk. Leveransen av släckvatten omfattar dessutom underhåll och service av

Gällande lydelse

service av brandposter och släckvattenstationer. Grunderna för fördelningen av kostnaderna för leverans av släckvatten överenskomms i släckvattenplanen mellan den kommun som i enlighet med 2 mom. ansvarar för anskaffningen av släckvatten eller det lokala räddningsväsendet och det vattentjänstverk som levererar släckvatten.

31 §

Ansvaret för spaning efter skogsbränder och utfärdande av varning för skogsbrand

Regionförvaltningsverket ska ordna effektiv spaning efter skogsbränder på glest bebodda områden, om risken för skogsbrand är uppenbar.

Meteorologiska institutet ska utfärda varning för skogsbrand för områden där den torra markytan och väderleksförhållandena anses medföra uppenbar fara för skogsbrand. Meteorologiska institutet ska se till att information om varningen för skogsbrand sprids i nödvändig omfattning.

32 §

Vad som ska ingå i räddningsverksamheten

Föreslagen lydelse

brandposter och släckvattenstationer. Grunderna för fördelningen av kostnaderna för leverans av släckvatten överenskomms i släckvattenplanen mellan den kommun som i enlighet med 2 momentet ansvarar för anskaffningen av släckvatten eller *landskapets* räddningsväsende och det vattentjänstverk som levererar släckvatten.

31 §

Ansvaret för spaning efter skogsbränder och utfärdande av varning för skogs- och gräsbrand

Inrikesministeriet ska ordna effektiv spaning efter skogsbränder på glest bebodda områden, om risken för skogsbrand är uppenbar.

Meteorologiska institutet ska utfärda varning för skogsbrand *eller gräsbrand* för områden där den torra markytan och väderleksförhållandena *bedöms* medföra uppenbar fara för skogsbrand *eller gräsbrand*. Meteorologiska institutet ska se till att information om varningen sprids i *behövlig* omfattning.

32 §

Vad som ska ingå i räddningsverksamheten

Den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor ska skyndsamt vidta alla sådana behövliga åtgärder för att avvärja skadan eller olyckan eller begränsa den för vilka kostnaderna eller skadorna inte står i uppenbart missförhållande till de ekonomiska och andra värden som är hotade. Bekämpningsåtgärderna ska utföras så att möjligheterna att återställa naturen och miljön i det skick i vilket den var innan skadan eller olyckan inträffade inte försvåras i onödan.

När omständigheterna kräver det ska uppgifterna prioriteras enligt hur brådskande eller viktiga de är.

Gällande lydelse

33 §

Larmanvisningar

Räddningsverket ska i samarbete med de myndigheter som deltar i räddningsverksamheten och som ger handräckning samt Nödcentralsverket göra upp anvisningar om tillkallande av resurser som behövs för räddningsverksamheten. I larmanvisningarna ska också beaktas räddningsverkens samarbete enligt 44 § och bistånd enligt 45 §.

Larmanvisningen ska avfattas så att nödcentralen kan larma de närmaste ändamålsenliga enheterna oberoende av vilket område de är från.

Räddningsverken ska sinsemellan och tillsammans med Nödcentralsverket samordna larmanvisningarna nationellt.

34 §

Ledning av räddningsverksamhet

Om inte något annat har avtalats ska räddningsledaren komma från det räddningsområde där olyckan eller tillbudet har uppstått. Räddningsverksamheten leds av en räddningsmyndighet. Verksamheten kan dock tillfälligt ledas av någon annan som är anställd hos räddningsverket eller av någon som hör till en avtalsbrandkår, till dess att den behöriga räddningsmyndigheten tar över ledningen av verksamheten. Räddningsledaren utför denna uppgift under tjänsteansvar.

Inrikesministeriets räddningsmyndighet har rätt att ge order om räddningsverksamheten och att bestämma något annat om räddningsledaren och dennes område än det som föreskrivs i 1 mom.

Om det är nödvändigt för att klarlägga det ansvar och de befogenheter som olika myn-

Föreslagen lydelse

33 §

Larmanvisningar

Räddningsverket ska i samarbete med de myndigheter som deltar i räddningsverksamheten och som ger handräckning samt Nödcentralsverket avfatta en anvisning om tillkallande av resurser som behövs för räddningsverksamheten. I larmanvisningen ska också *vikt fästas vid samarbetet mellan räddningsverken enligt ett i 51 § i landskapslagen avsett avtal samt skyldigheten enligt 45 § i denna lag för ett räddningsverk att bistå ett annat räddningsverk.*

Larmanvisningen ska avfattas så att nödcentralen kan larma de närmaste ändamålsenliga enheterna oberoende av vilket *landskap* de är från.

Räddningsverken ska sinsemellan och tillsammans med Nödcentralsverket samordna larmanvisningarna nationellt.

34 §

Ledning av räddningsverksamhet

Räddningsledare är räddningsmyndigheten i det landskap där olyckan eller tillbudet har uppstått, om inte något annat har avtalats med stöd av 51 § i landskapslagen eller föreskrivs med stöd av 3 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet. Verksamheten kan dock tillfälligt ledas av någon annan som är anställd hos räddningsverket eller av någon som hör till en avtalsbrandkår, till dess att den behöriga räddningsmyndigheten tar över ledningen av verksamheten. Räddningsledaren utför denna uppgift under tjänsteansvar.

Vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på öppen fjärd på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon tillsätts räddningsledaren dock av Gränsbevakningsväsendet.

Den statliga räddningsmyndigheten har rätt att ge order om räddningsverksamheten och att bestämma något annat om räddningsledaren och dennes område än det som föreskrivs i 1 mom.

Om det *behövs* för att klarlägga det ansvar och de befogenheter som olika myndigheter

Gällande lydelse

digheter och aktörer har ska räddningsledaren fatta ett uttryckligt beslut om inledande eller avslutande av räddningsverksamhet. Berörda myndigheter och parter ska underrättas om beslutet så snart som möjligt. På begäran ska beslutet bekräftas skriftligt. I 40 § föreskrivs om räddningsledarens beslut att avsluta räddningsverksamhet i anslutning till efterröjning och efterbevakning.

35 §

Ledning vid samverkan

36 §

Räddningsledarens befogenheter

För att släcka en eldsvåda och förhindra att den sprider sig, för att avvärja andra olyckor och begränsa skador och för att undvika fara har den lokala räddningsmyndigheten och inrikesministeriets räddningsmyndighet, om situationen inte annars går att få under kontroll, rätt att

- 1) beordra människor att söka skydd samt evakuera människor och egendom,
- 2) vidta sådana nödvändiga åtgärder som kan medföra skada på fast eller lös egendom,
- 3) bestämma att byggnader, kommunikations- och dataförbindelser och redskap samt materiel, redskap och förnödenheter, livsmedel, bränsle och smörjmedel samt släckningsmedel som behövs för räddningsverksamheten ställs till förfogande,
- 4) även vidta andra åtgärder som behövs för räddningsverksamheten.

Föreslagen lydelse

och aktörer har, ska räddningsledaren fatta ett uttryckligt beslut om inledande eller avslutande av räddningsverksamhet. Berörda myndigheter och parter ska underrättas om beslutet så snart som möjligt. På begäran ska beslutet bekräftas skriftligt. I 40 § föreskrivs om räddningsledarens beslut att avsluta räddningsverksamhet i anslutning till efterröjning och efterbevakning.

35 §

Ledning vid samverkan

En sakkunnig inom miljöskyddet ska kallas till den ledningsgrupp som inrättas för räddningsverksamheten vid oljeskador och kemikalieolyckor eller ges tillfälle att bli hörd.

36 §

Räddningsledarens befogenheter

För att släcka en eldsvåda och förhindra att den sprider sig, för att avvärja andra olyckor och begränsa skador och för att undvika fara har *landskapets* räddningsmyndighet och *den statliga* räddningsmyndigheten, om situationen inte annars går att få under kontroll, rätt att

- 1) beordra människor att söka skydd samt *verkställa utrymning*,
- 2) vidta sådana nödvändiga åtgärder som kan medföra skada för fast eller lös egendom,
- 3) *beordra* att byggnader, kommunikations- och dataförbindelser och redskap samt materiel, redskap och förnödenheter, livsmedel, bränsle och smörjmedel samt släckningsmedel som behövs för räddningsverksamheten *ska ställas* till förfogande,
- 4) även vidta andra åtgärder som behövs för räddningsverksamheten.

Gällande lydelse

(ny)

Föreslagen lydelse

36 a §

Räddningsledarens befogenheter vid bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Om det är nödvändigt för att bekämpa oljeskador eller fartygskemikalieolyckor och för att begränsa konsekvenserna av skadorna eller olyckorna har den myndighet som leder räddningsverksamheten rätt att

1) tillfälligt ta i bruk anordningar och förnödenheter som lämpar sig för bekämpningen, behövliga kommunikations- och transportmedel, arbetsmaskiner och arbetsredskap samt lokaler, utrymmen och platser som behövs för lastning, lossning eller tillfällig lagring,

2) stiga i land och röra sig på annans område,

3) bestämma om mark- och vattenbyggnadsåtgärder på annans område,

4) begränsa sjötrafiken, och

5) vidta andra åtgärder som behövs för att bekämpa oljeskadan eller fartygskemikalieolyckan.

Om en oljeskada eller fartygskemikalieolycka, risken för en sådan eller risken för dess utbredning är så stor att den personal eller de redskap som den myndighet som leder räddningsverksamheten har till sitt förfogande inte är tillräckliga för effektiv bekämpning eller effektivt förebyggande, har den myndighet som leder räddningsverksamheten rätt att bestämma att innehavaren av hamnen, inrättningen eller oljelagret eller någon annan som har bekämpningsmateriel eller personal som är förtrogen med användningen av materielen ska ställa dessa till den myndighets förfogande som leder räddningsverksamheten, om detta inte medför oskäliga olägenheter för verksamhetsidkaren.

(ny)

36 b §

Åtgärder som gäller ett fartyg och dess last

Om ett fartyg på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon sjunker, stöter på grund, blir part i en sammanstötning, springer läck, får maskinfel eller an-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

nars råkar i en situation där risken för läckage av olja eller något annat skadligt ämne är uppenbar, kan Gränsbevakningsväsendet bestämma att det ska vidtas sådana räddningsåtgärder eller andra åtgärder för fartyget eller dess last som det anser nödvändiga för att förebygga eller begränsa föroreningen av vattnet. Innan åtgärder vidtas ska Gränsbevakningsväsendet diskutera läget med Trafiksäkerhetsverket samt höra den behöriga miljömyndigheten, om inte situationens brådskande natur kräver något annat. Gränsbevakningsväsendet ska dessutom diskutera med fartygets ägare, med det bärgningsbolag som mottagit bärgningsuppdraget och med representanter för försäkringsgivarna, om det kan ske utan onödigt dröjsmål.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om Gränsbevakningsväsendets rättigheter och skyldigheter tillämpas även på räddningsledaren, om en i 1 mom. avsedd incident som gäller fartyg inträffar på ett finskt insjöområde.

Befälhavaren på det fartyg som orsakat vattenföroreningen eller risken för den är skyldig att för förhindrande av de skadliga konsekvenserna lämna myndigheterna all assistans som kan krävas med hänsyn till omständigheterna.

(ny)

36 c §

Användning av en bekämpningskemikalie

Om ett fartyg på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon sjunker, stöter på grund, blir part i en sammanstötning, springer läck, får maskinfel eller annars råkar i en situation där risken för läckage av olja eller något annat skadligt ämne är uppenbar, kan Gränsbevakningsväsendet bestämma att det ska vidtas sådana räddningsåtgärder eller andra åtgärder för fartyget eller dess last som det anser nödvändiga för att förebygga eller begränsa föroreningen av vattnet. Innan åtgärder vidtas ska Gränsbevakningsväsendet diskutera läget med Trafiksäkerhetsverket samt höra den behöriga miljömyndigheten, om inte situationens brådskande natur kräver något annat. Gränsbevakningsväsendet ska dessutom dis-

Gällande lydelse

38 §

Internationell räddningsverksamhet

Bestämmelser om anställningsförhållandet och ställningen i biståndsverksamheten för den finländska personal som deltar i lämnande av bistånd vid räddningsinsatser finns i lagen om civilpersonals deltagande i krishantering (1287/2004).

40 §

Efterröjning och efterbevakning

När räddningsverkets åtgärder inte längre behövs är den som äger objektet skyldig att svara för efterröjning och efterbevakning efter en eldsvåda. Tidpunkten avgörs av räddningsledaren. Räddningsledaren ska fatta beslut enligt 34 § 3 mom. om avslutande av räddningsverksamheten och underrätta den som äger objektet om det. På begäran ska beslutet bekräftas skriftligt.

Om ägaren av objektet inte kan nås eller inte ser till att efterröjningen och efterbevakningen blir gjorda, har den lokala räddningsmyndigheten rätt att vidta nödvändiga åtgärder på ägarens bekostnad.

Föreslagen lydelse

kutera med fartygets ägare, med det bärgningsbolag som mottagit bärgningsuppdraget och med representanter för försäkringsgivarna, om det kan ske utan onödigt dröjsmål.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om Gränsbevakningsväsendets rättigheter och skyldigheter tillämpas även på räddningsledaren, om en i 1 mom. avsedd incident som gäller fartyg inträffar på ett finskt insjöområde.

Befälhavaren på det fartyg som orsakat vattenföroreningen eller risken för den är skyldig att för förhindrande av de skadliga konsekvenserna lämna myndigheterna all assistans som kan krävas med hänsyn till omständigheterna.

38 §

Internationell räddningsverksamhet

Bestämmelser om anställningsförhållandet och *behörigheten* för den finländska personal som deltar i *räddningsinsatser och om personalens ställning* i biståndsverksamheten finns i lagen om civilpersonals deltagande i krishantering (1287/2004).

40 §

Efterröjning och efterbevakning samt efterbehandling

När *situationen inte längre kräver åtgärder från räddningsverkets sida* är den som äger objektet skyldig att svara för efterröjning och efterbevakning efter en eldsvåda. Tidpunkten avgörs av räddningsledaren. Räddningsledaren ska fatta beslut enligt 34 § 3 mom. om avslutande av räddningsverksamheten och underrätta den som äger objektet om *detta*. *Vid oljeskador ska den myndighet som svarar för efterbehandlingen av oljeskador underrättas*. På begäran ska beslutet bekräftas skriftligt.

Om ägaren av objektet inte kan nås eller inte ser till att efterröjningen och efterbevakningen blir gjorda, har *landskapets* räddningsmyndighet rätt att vidta nödvändiga åtgärder på ägarens bekostnad.

Gällande lydelse

42 §

Samarbete för att förebygga olyckor

Om myndigheterna i samband med sin tjänsteförrättning upptäcker eller annars får kännedom om uppenbar brandrisk eller annan risk för olyckor i en byggnad, en bostad eller något annat objekt ska de oberoende av eventuella sekretessbestämmelser underrätta den lokala räddningsmyndigheten om saken. Anmälningsskyldigheten gäller också kommunen, andra offentliga samfund och deras anställda samt verksamhetsidkare enligt 18 § 2 mom. som ombesörjer driften av vårdinrättningar och ordnandet av service- och stödboende och deras anställda.

44 §

Samarbete mellan räddningsverk

Det lokala räddningsväsendet kan avtala om att sköta uppgifter enligt denna lag också inom ett annat räddningsområde.

46 §

Samarbete inom räddningsverksamheten

Statliga och kommunala myndigheter, inrättningar och affärsverk är skyldiga att under räddningsverkets ledning delta i planeringen av räddningsverksamheten på det sätt som föreskrivs i 47 § och att vid olyckor och tillbud handla så att räddningsverksamheten kan skötas effektivt.

I det syfte som föreskrivs i 1 mom. ska

1) nödcentralerna ta emot nödmeddelanden och förmedla meddelandena till behöriga enheter samt vara sambandscentral för räddningsväsendet på det sätt som föreskrivs i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010),

2) försvarsmakten delta i räddningsverksamheten genom att ställa materiel, personal och experttjänster som behövs för räddningsverksamheten till förfogande på det sätt som föreskrivs i lagen om försvarsmakten

Föreslagen lydelse

42 §

Samarbete för att förebygga olyckor

Om myndigheterna i samband med sin tjänsteförrättning upptäcker eller annars får kännedom om uppenbar brandrisk eller annan risk för olyckor i en byggnad, en bostad eller något annat objekt, ska de oberoende av eventuella sekretessbestämmelser underrätta *landskapets* räddningsmyndighet om saken. Anmälningsskyldigheten gäller också *landskapet*, kommunen, andra offentliga samfund och deras anställda samt verksamhetsidkare enligt 18 § 2 mom. som *sköter* driften av vårdinrättningar och ordnandet av service- och stödboende och deras anställda.

44 §

Samarbete mellan räddningsverk

(upphävs)

46 §

Samarbete inom räddningsverksamheten

Statliga myndigheter, *landskapsmyndigheter* och kommunala myndigheter *samt deras inrättningar* och affärsverk är skyldiga att under räddningsverkets ledning delta i planeringen av räddningsverksamheten på det sätt som föreskrivs i 47 § och att vid olyckor och tillbud handla så att räddningsverksamheten kan skötas effektivt.

I det syfte som föreskrivs i 1 mom. ska

1) nödcentralerna ta emot nödmeddelanden och förmedla meddelandena till behöriga enheter samt vara sambandscentral för räddningsväsendet på det sätt som föreskrivs i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010),

2) Försvarsmakten delta i räddningsverksamheten genom att ställa materiel, personal och experttjänster som behövs för räddningsverksamheten till förfogande på det sätt som föreskrivs i lagen om försvarsmakten

Gällande lydelse

(551/2007),

3) gränsbevakningsväsendet delta i räddningsverksamheten genom att ställa materiel, personer och experttjänster till förfogande på det sätt som föreskrivs i gränsbevakningslagen (578/2005),

4) polisen svara för letandet efter försvunna på land och insjöområden, avspärrande av farliga områden och andra uppgifter som hänför sig till upprätthållande av ordning och säkerhet på olycksplatser,

5) social- och hälsovårdsmyndigheterna och inrättningarna inom förvaltningsområdet ordna prehospital akutsjukvård och svara för psykosocialt stöd samt underhåll och inkvartering av dem som råkat i nöd på grund av en olycka i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

6) myndigheterna med ansvar för ordnandet av miljö- och hälsoskydd och inrättningarna inom förvaltningsområdet utföra uppgifter som gäller hälsoskydd för individen och dennes livsmiljö i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

7) miljömyndigheterna och jord- och skogsbruksmyndigheterna samt inrättningarna inom förvaltningsområdena sörja för bekämpningen av olje- och kemikalieskador, miljöskyddet, översvämningsskyddet, avvärjningen av översvämningar och dammsäkerheten i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

8) de myndigheter som ansvarar för trafik- och kommunikationsfrågor och inrättningarna inom förvaltningsområdet svara för

a) förmedlingen av *nödunderrättelser och andra meddelanden* från myndigheterna till befolkningen via de elektroniska massmedierna,

b) röjning av trafikleder,

c) samarbetsfrågorna gällande användningen av trafikleder vid evakuering,

d) *anordnande av transporter vid evakuering*,

e) *anordnande av luftfartens efterspanings- och räddningstjänst*,

9) Strålsäkerhetscentralen övervaka säker-

Föreslagen lydelse

(551/2007),

3) Gränsbevakningsväsendet, *utöver det som i övrigt föreskrivs i denna lag*, delta i räddningsverksamheten genom att ställa materiel, personer och experttjänster till förfogande på det sätt som föreskrivs i gränsbevakningslagen (578/2005),

4) polisen svara för letandet efter försvunna på land och insjöområden, avspärrande av farliga områden och andra uppgifter som hänför sig till upprätthållande av ordning och säkerhet på olycksplatser,

5) social- och hälsovårdsmyndigheterna och inrättningarna inom förvaltningsområdet *i fråga* ordna prehospital akutsjukvård och svara för psykosocialt stöd samt underhåll och inkvartering av dem som råkat i nöd på grund av en olycka i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

6) myndigheterna med ansvar för ordnandet av miljö- och hälsoskydd och inrättningarna inom förvaltningsområdet *i fråga* utföra uppgifter som gäller hälsoskydd för individen och dennes livsmiljö i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

7) miljömyndigheterna, jord- och skogsbruksmyndigheterna och vattenhushållningsmyndigheterna samt inrättningarna inom förvaltningsområdena *i fråga* sörja för miljöskyddet, hanteringen av översvämningssrisker och dammsäkerheten i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

8) de myndigheter som ansvarar för trafik- och kommunikationsfrågor och inrättningarna inom förvaltningsområdet *i fråga* svara för

a) förmedlingen av *varningsmeddelanden* från myndigheterna till befolkningen via de elektroniska massmedierna,

b) röjning av trafikleder,

c) samarbetsfrågorna gällande användningen av trafikleder vid *utrymning*,

(upphävs)

d) *anordnande av luftfartens efterspanings- och räddningstjänst på det sätt som föreskrivs i 121 § i luftfartslagen*,

9) Strålsäkerhetscentralen övervaka säker-

Gällande lydelse

heten vid användning av kärnenergi och strålning, säkerhets- och beredskapsarrangemangen och strålningsläget, upprätthålla den beredskap som dess uppgifter förutsätter med tanke på strålningsituationer som avviker från det normala, anmäla, varna för och rapportera om avvikande strålningsituationer, bedöma strålningsincidenters betydelse för säkerheten och ge rekommendationer om skyddsåtgärder,

10) Meteorologiska institutet förse de berörda myndigheterna med sådana väderrapporter, varningar, observationer och prognoser och sådana bedömningar om driftning för havsområdena och av hur radioaktiva och andra farliga ämnen rör sig i atmosfären som behövs inom räddningsverksamheten och planeringen av den,

11) civiltjänstcentralen delta i räddningsverksamheten och befolkningsskyddet enligt vad som särskilt bestäms eller föreskrivs om deltagandet,

12) de ämbetsverk, inrättningar och affärsverk som ansvarar för statens olika verksamhetsområden och de ämbetsverk, inrättningar och affärsverk som ansvarar för kommunens och samkommuners olika verksamhetsområden förbereda sig för och delta i räddningsverksamheten i enlighet med sina uppgiftsområden, sin inbördes uppgiftsfördelning och lagstiftningen om dem.

Närmare bestämmelser om myndigheters, inrättnings- och affärsverks samarbete inom räddningsverksamheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

47 §

Planer för räddningsväsendet

Myndigheter, inrättningar och affärsverk som är skyldiga att ge räddningsmyndighet-

Föreslagen lydelse

heten vid användning av kärnenergi och strålning, säkerhets- och beredskapsarrangemangen och strålningsläget, upprätthålla den beredskap som dess uppgifter förutsätter med tanke på strålningsituationer som avviker från det normala, anmäla, varna för och rapportera om avvikande strålningsituationer, bedöma strålningsincidenters betydelse för säkerheten och ge rekommendationer om skyddsåtgärder,

10) Meteorologiska institutet förse de berörda myndigheterna med sådana väderrapporter, varningar, observationer och prognoser och sådana bedömningar om driftning för havsområdena och av hur radioaktiva och andra farliga ämnen rör sig i atmosfären som behövs inom räddningsverksamheten och planeringen av den,

11) civiltjänstcentralen delta i räddningsverksamheten och befolkningsskyddet enligt vad som särskilt *föreskrivs eller bestäms* om deltagandet,

12) ämbetsverk, inrättningar och affärsverk som ansvarar för statens olika verksamhetsområden och de ämbetsverk, inrättningar och affärsverk som ansvarar för landskapets samt kommunens och samkommuners olika verksamhetsområden förbereda sig för och delta i räddningsverksamheten i enlighet med sina uppgiftsområden, sin inbördes uppgiftsfördelning och lagstiftningen om dem,

13) Finlands miljöcentral, Trafiksäkerhetsverket och Försvarmakten delta i bekämpningen av fartygsolyckor och fartygskemikalieolyckor så som närmare föreskrivs i denna eller någon annan lag.

Närmare bestämmelser om myndigheters, inrättnings- och affärsverks samarbete inom räddningsverksamheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

47 §

Planer för räddningsväsendet

Räddningsverket ska göra upp planer för den räddningsverksamhet och den ledning av räddningsverksamheten som olycksriskerna i landskapet kräver.

Myndigheter, inrättningar och affärsverk som är skyldiga att ge räddningsmyndighet-

Gällande lydelse

erna handräckning och experthjälp eller vars sakkunskap annars behövs inom räddningsverksamheten och vid beredskap för den är skyldiga att under räddningsverkets ledning och i samverkan göra upp behövliga planer för skötseln av sina uppgifter i samband med räddningsverksamhet och för deltagandet i räddningsverksamheten. Räddningsverket ska lämna utredningar om de resurser som är tillgängliga för räddningsverksamheten.

48 §

Extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk

Regionförvaltningsverket övervakar genomförandet av den externa räddningsplanen och övningarna. Om en olycka inträffat ska anteckningar göras i det åtgärdsregister som avses i 91 §.

49 §

Skyldighet att ge räddningsmyndigheterna handräckning och experthjälp

Utöver det som föreskrivs i 46 § om samarbete mellan myndigheter inom räddningsverksamheten är statliga och kommunala myndigheter och inrättningar samt skogscentraler som avses i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) skyldiga att på begäran ge en räddningsmyndighet handräckning som hör till deras verksamhetsområde eller annars är förenlig med det.

Föreslagen lydelse

erna handräckning och experthjälp eller vars sakkunskap annars behövs inom räddningsverksamheten och vid beredskap för den är skyldiga att under räddningsverkets ledning och i samverkan göra upp behövliga planer för skötseln av sina uppgifter i samband med räddningsverksamhet och för deltagandet i räddningsverksamheten.

Planer för räddningsverksamhet vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på havsområden görs dock upp under ledning av Gränsbevakningsväsendet.

Räddningsverket och Gränsbevakningsväsendet ska lämna utredning om de resurser som är tillgängliga för räddningsverksamheten.

Närmare bestämmelser om de planer för räddningsväsendet som ska utarbetas och om deras innehåll och struktur utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

48 §

Extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk

Inrikesministeriet övervakar genomförandet av den externa räddningsplanen och övningarna. Om en olycka inträffat ska anteckningar göras i det åtgärdsregister som avses i 91 §.

49 §

Skyldighet att ge räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet handräckning och experthjälp

Utöver det som föreskrivs i 46 § om samarbete mellan myndigheter inom räddningsverksamheten är statliga myndigheter, *landskapsmyndigheter* och kommunala myndigheter och inrättningar samt *Finlands skogscentral*, som avses i lagen om *Finlands skogscentral (418/2011)* skyldiga att på begäran ge räddningsmyndigheterna och *Gränsbevakningsväsendet sådan* handräckning som hör till deras verksamhetsområde eller som annars är förenlig med det *för utförandet av en uppgift som räddningsmyndigheterna och*

Gällande lydelse

Polisen är dessutom skyldig att ge handräckning som behövs för att förrätta brandsyn och andra tillsynsuppgifter enligt 80 §, för att förhindra risk för olycka enligt 81 § 3 mom. och för att tillgodose rätten till uppgifter enligt 88 §.

Forststyrelsen är skyldig att lämna räddningsmyndigheterna experthjälp när det gäller att bekämpa skogsbränder och att på eget initiativ ha beredskap att i samarbete med räddningsmyndigheterna förebygga och bekämpa skogsbränder på statsägd mark som Forststyrelsen har i sin besittning.

Beslut om begäran om handräckning enligt 1 och 2 mom. och om begäran om experthjälp enligt 3 mom. fattas av den behöriga räddningsmyndigheten.

Närmare bestämmelser om handräckning och experthjälp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

50 §

Räddningsmyndighetens handräckning till andra myndigheter

Räddningsmyndigheten kan ge handräckning som är förenlig med dess ansvarsområde för utförandet av en uppgift som i lag föreskrivits för en statlig eller kommunal myndighet.

Närmare bestämmelser om handräckning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 §

Statens ansvar för utbildningen

Inrikesministeriet kan också godkänna någon annan läroanstalt med ett offentligt samfund som huvudman än Räddningsinstitutet att ge yrkesinriktad grundutbildning inom räddningsbranschen.

Föreslagen lydelse

Gränsbevakningsväsendet ska sköta enligt denna lag. Samma skyldighet har statligt ägda affärsverk och bolag.

Polisen är dessutom skyldig att ge handräckning som behövs för att förrätta brandsyn och andra tillsynsuppgifter enligt 80 §, för att förhindra risk för olycka enligt 81 § 3 mom. och för att tillgodose rätten till uppgifter enligt 88 §.

Forststyrelsen är skyldig att lämna räddningsmyndigheterna experthjälp när det gäller att bekämpa skogsbränder och att på eget initiativ ha beredskap att i samarbete med räddningsmyndigheterna förebygga och bekämpa skogsbränder på statsägd mark som Forststyrelsen har i sin besittning.

Beslut om begäran om handräckning enligt 1 och 2 mom. och om begäran om experthjälp enligt 3 mom. fattas av den behöriga räddningsmyndigheten *eller Gränsbevakningsväsendet.*

Närmare bestämmelser om handräckning och experthjälp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

50 §

Räddningsmyndighetens handräckning till andra myndigheter

Räddningsmyndigheten kan ge handräckning som är förenlig med dess verksamhetsområde för utförandet av en uppgift som i lag föreskrivits för en statlig myndighet, *landskapsmyndighet* eller kommunal myndighet *eller deras inrättningar.*

Närmare bestämmelser om handräckning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 §

Statens ansvar för utbildningen

(upphävs)

Gällande lydelse

56 §

Räddningsverkets ansvar för utbildningen

Räddningsverket ska se till att dess personal i bisyssla och personalen hos i 25 § avsedda avtalsbrandkårer och andra sammanslutningar som ingått avtal har tillräcklig utbildning i räddningsverksamhet.

57 §

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

Av räddningsverkets manskap, underbefäl och befäl i huvudsyssla som deltar i räddningsverksamheten krävs sådan examen inom räddningsbranschen som motsvarar kraven i tjänsten eller uppgiften.

Av personer i bisyssla och de i 25 § avsedda personer som hör till avtalsbrandkårer eller till andra sammanslutningar som ingått avtal krävs tillräcklig utbildning för deltagande i räddningsverksamheten. *Läroplanerna för de kurser inom räddningsväsendet som ingår i utbildningskraven fastställs av Räddningsinstitutet.*

Närmare bestämmelser om de examina och den utbildning som avses i 1 och 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 §

Dispens

Inrikesministeriet kan av särskilda skäl bevilja dispens från de behörighetsvillkor för en tjänst eller en uppgift vid räddningsverket som bestäms i denna lag.

64 §

Räddningsväsendets befolkningsskyddsberedskap

Räddningsväsendets myndigheter ska förbereda sig på att sköta sin verksamhet under undantagsförhållanden med tillräckliga planer och förberedelser genom att utbilda och avsätta personal samt ledning och specialper-

Föreslagen lydelse

56 §

Räddningsverkets ansvar för utbildningen

Räddningsverket ska se till att dess personal i bisyssla och personalen hos *en avtalsbrandkår* och andra sammanslutningar som ingått avtal har *sådan* utbildning som avses i 57 § 2 mom.

57 §

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

Av räddningsverkets manskap, underbefäl och befäl i huvudsyssla som deltar i räddningsverksamheten krävs sådan examen inom räddningsbranschen som motsvarar tjänsten eller uppgiften.

Av personer i bisyssla och de personer som hör till avtalsbrandkårer eller till andra sammanslutningar som ingått avtal krävs utbildning *i enlighet med Räddningsinstitutets läroplan.*

Närmare bestämmelser om de examina och den utbildning som avses i 1 och 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 §

Dispens

Inrikesministeriet kan av särskilda skäl bevilja dispens från de behörighetsvillkor för en tjänst eller en uppgift vid räddningsverket som *föreskrivs* i denna lag.

64 §

Befolkningsskyddsberedskap hos räddningsväsendets myndigheter

Räddningsväsendets myndigheter ska förbereda sig på att sköta *befolkningsskyddsuppgifter som hör till deras verksamhetsområde med tillräckliga planer och förberedelser genom att*

Gällande lydelse

sonal inom befolkningsskyddet för uppgifter under undantagsförhållanden, genom att se till att lednings-, bevaknings- och larmsystem inrättas och upprätthålls, genom att skapa beredskap för evakuering och genom att ombesörja även andra motsvarande åtgärder.

Utöver bestämmelserna i 1 mom. föreskrivs det om myndigheternas beredskap för undantagsförhållanden i beredskapslagen.

Varje myndighet ska avsätta och utbilda den personal som den behöver för befolkningsskyddsuppgifter under undantagsförhållanden.

Räddningsväsendets myndigheter ombesörjer samordning av verksamheten under och planerna för undantagsförhållanden i anslutning till räddningsverksamheten.

65 §

Befolkningsskyddsuppgifter i anslutning till anställningsförhållande

Befolkningsskyddsuppgifter som statliga och kommunala myndigheter, inrättningar och affärsverk samt andra offentliga samfund har ansvar för samt beredskap för sådana uppgifter ingår i tjänsteåliggandena för deras tjänsteinnehavare och befattningshavare och i arbetsuppgifterna för deras anställda i arbetsavtalsförhållande. Detsamma gäller deltagande i utbildning som behövs för dessa uppgifter.

Föreslagen lydelse

1) *sörja för den bedömning av krigstida hot och konsekvenserna av dem som befolkningsskyddsuppgifterna förutsätter,*

2) *utbilda och anslå avsätta personal samt lednings- och specialpersonal inom befolkningsskyddet samt annan personal för befolkningsskyddsuppgifter,*

3) *se till att lednings-, bevaknings- och larmsystem för befolkningsskyddet inrättas och upprätthålls,*

4) *skapa beredskap för sådan förflyttning av befolkning som avses i 121 § i beredskapslagen, och*

5) *vidta även andra motsvarande åtgärder.*

Utöver bestämmelserna i 1 mom. föreskrivs det om räddningsmyndigheternas beredskap för undantagsförhållanden i beredskapslagen.

(upphävs)

(upphävs)

65 §

Samarbete vid befolkningsskyddsberedskap

Befolkningsskyddsuppgifter som statliga myndigheter, *landskapsmyndigheter* och kommunala myndigheter *och deras* inrättningar och affärsverk samt andra offentliga samfund *ansvarar* för samt beredskap för sådana uppgifter ingår i tjänsteåliggandena för deras tjänsteinnehavare och befattningshavare och i arbetsuppgifterna för deras anställda i arbetsavtalsförhållande. Detsamma gäller deltagande i utbildning som behövs för dessa uppgifter.

Varje myndighet ska anslå och utbilda den personal som den behöver för befolkningsskyddsuppgifter.

Myndigheterna inom räddningsväsendet ska sörja för samordningen av den verksamhet och de planer som krävs för de befolkningsskyddsuppgifter som de ansvarar för. Statens ämbetsverk på Åland sköter allmänt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

samordningen av de befolkningskyddsförberedelser och befolkningskyddsarrangemang som gäller landskapet Åland.

Myndigheter, inrättningar och affärsverk som är skyldiga att upprätta beredskap för befolkningskyddet är skyldiga att under räddningsverkets ledning och i samverkan göra upp behövliga planer för skötseln av sina uppgifter inom befolkningskyddet. Räddningsverket ska lämna utredningar om de resurser som är tillgängliga för befolkningskyddet.

I det syfte som föreskrivs i 4 mom. ska

1) Försvarsmakten lämna räddningsmyndigheterna de uppgifter som behövs för bedömningen av krigstida hot och deras konsekvenser,

2) social- och hälsovårdsmyndigheterna och inrättningarna inom förvaltningsområdet i fråga ordna prehospital akutsjukvård och svara för psykosocialt stöd samt inkvartering, bespisning och annan försörjning av befolkning som förflyttats med stöd av 121 § i beredskapslagen och tillfällig inkvartering av förflyttad befolkning i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

3) de myndigheter som ansvarar för trafik- och kommunikationsfrågor och inrättningarna inom förvaltningsområdet i fråga sköta samarbetsfrågorna när det gäller användning av trafikleder och anordnande av transporter vid sådan förflyttning av befolkning som avses i 121 § i beredskapslagen.

Närmare bestämmelser om myndigheters, inrättnings- och affärsverks samarbete och planer för befolkningskyddsberedskap får utfärdas genom förordning av statsrådet.

66 §

66 §

Skydd enligt Genèvekonventionerna

Skydd enligt Genèvekonventionerna

När anställda som handhar befolkningskyddsuppgifter utför humanitära uppgifter i väpnade konflikter ska de åtnjuta sådan respekt och sådant skydd som överenskommits i Genèvekonventionerna samt i artikel 61 i tilläggsprotokoll I till Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter och skydd för offren i

När anställda som handhar befolkningskyddsuppgifter utför humanitära uppgifter i väpnade konflikter ska de åtnjuta sådan respekt och sådant skydd som överenskommits i Genèvekonventionerna samt i artikel 61 i tilläggsprotokoll I till Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter och skydd för offren i

Gällande lydelse

icke-internationella väpnade konflikter. Det samma gäller materiel som används i de uppgifter som anges i artikeln.

När situationen kräver det beslutar inrikesministeriet vilka personer och vilken materiel som berörs av skyddet enligt 1 mom.

67 §

Skyldighet att delta i befolkningskyddsutbildning

Inrikesministeriet och regionförvaltningsverket kan förordna ledningen och annan specialpersonal inom befolkningskyddet att högst tio dygn om året delta i befolkningskyddsutbildning som Räddningsinstitutet ordnar.

71 §

Skyldigheten att inrätta skyddsrum i samband med nybyggen

Ägaren till ett nybygge ska i byggnaden eller dess närhet inrätta ett skyddsrum som kan bedömas vara tillräckligt stort för dem som bor, stadigvarande arbetar eller annars uppehåller sig i byggnaden. Skyldigheten att inrätta skyddsrum gäller dock inte en tillfällig byggnad som är i användning högst fem år.

Skyddsrum ska inrättas för en byggnad eller byggnadsgrupp på samma tomt eller byggnadsplats, om våningsytan är minst 1 200 kvadratmeter och människor bor, arbetar eller annars uppehåller sig stadigvarande i byggnaden eller byggnadsgruppen. För en industri-, produktions- eller samlingsbyggnad eller lagerlokal ska med avvikelse från det

Föreslagen lydelse

icke-internationella väpnade konflikter. Det samma gäller materiel *och lokaler* som används i de uppgifter som anges i artikeln.

Inrikesministeriet beslutar på framställning av det behöriga ministeriet eller landskapets räddningsmyndighet vilka personer, vilken materiel samt vilka lokaler som berörs av skyddet enligt 1 mom. I landskapet Åland görs framställningen av Statens ämbetsverk på Åland.

67 §

Skyldighet att delta i befolkningskyddsutbildning

Inrikesministeriet kan på framställning av det behöriga ministeriet eller landskapets räddningsmyndighet förordna ledningen och annan specialpersonal inom befolkningskyddet att högst tio dygn om året delta i befolkningskyddsutbildning som Räddningsinstitutet ordnar. I landskapet Åland görs framställningen av Statens ämbetsverk på Åland.

71 §

Skyldigheten att inrätta skyddsrum i samband med nybyggen

Ägaren till ett nybygge ska i byggnaden eller dess närhet inrätta ett skyddsrum som kan bedömas vara tillräckligt stort för dem som bor, stadigvarande arbetar eller annars uppehåller sig i byggnaden. Skyldigheten att inrätta skyddsrum gäller dock inte en i 176 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) avsedd tillfällig byggnad eller en annan byggnad som uppförs för viss tid eller en annan sådan byggnad för vilken byggkostnaderna för ett skyddsrum skulle vara synnerligen höga i förhållande till byggkostnaderna för hela byggnaden.

Skyddsrum ska inrättas för en byggnad eller byggnadsgrupp på samma tomt eller byggnadsplats, om våningsytan är minst 1 200 kvadratmeter och människor bor, arbetar eller annars uppehåller sig stadigvarande i byggnaden eller byggnadsgruppen. För en industri-, produktions- eller samlingsbyggnad eller lagerlokal ska med avvikelse från det

Gällande lydelse

som bestäms ovan i detta moment inrättas skyddsrum, om byggnadens eller byggnadsgruppens våningsyta är minst 1 500 kvadratmeter. Skyddsrum behöver dock inte inrättas om det på tomten eller byggnadsplatsen eller i ett gemensamt skyddsrum från tidigare finns det antal skyddsplatser som anges i denna lag och de förordningar som utfärdas med stöd av den och de uppfyller kraven.

När skyldigheten att inrätta skyddsrum för en nybyggnad bestäms, beaktas inte byggnader som redan finnas på samma tomt eller byggnadsplats och som har ett skyddsrum eller byggnader från vilkas partiella slutsyn det har förflutit mer än fem år innan ansökan om bygglov anhängiggörs.

Den myndighet som beviljar bygglov kan efter att ha hört den lokala räddningsmyndigheten tillåta att ett gemensamt skyddsrum inrättas för två eller flera byggnader, om skyddsrummet inrättas inom fem år från den partiella slutsynen på den första byggnaden.

75 §

Beviljande av lättnader

Regionförvaltningsverket kan efter att ha hört det *behöriga* räddningsverket och kommunens byggnadstillsynsmyndighet i enskilda fall helt och hållet eller för viss tid bevilja befrielse från den lagstadgade skyldigheten att inrätta skyddsrum, om inrättandet av skyddsrum medför betydligt högre byggnadskostnader än normalt i förhållande till byggnadskostnaderna för den aktuella byggnaden eller om det stöter på stora tekniska svårigheter att inrätta skyddsrummet.

Den myndighet som beviljar bygglov kan efter att ha hört det *behöriga* räddningsverket medge undantag från de tekniska krav på skyddsrum som föreskrivs genom förordning av inrikesministeriet eller från de krav som

Föreslagen lydelse

som föreskrivs ovan i detta moment inrättas skyddsrum, om byggnadens eller byggnadsgruppens våningsyta är minst 1 500 kvadratmeter. Skyddsrum behöver dock inte inrättas om det på tomten eller byggnadsplatsen eller i ett gemensamt skyddsrum sedan tidigare finns det antal *med kraven överensstämmande* skyddsplatser som anges i denna lag och de förordningar som utfärdas med stöd av den.

När skyldigheten att inrätta skyddsrum för en nybyggnad bestäms, beaktas inte byggnader som redan finnas på samma tomt eller byggnadsplats och som har ett skyddsrum eller byggnader från vilkas *partiella slutbesiktning* det har förflutit mer än fem år innan ansökan om bygglov anhängiggörs.

Den myndighet som beviljar bygglov kan efter att ha hört räddningsmyndighet tillåta att ett gemensamt skyddsrum inrättas för två eller flera byggnader, om skyddsrummet inrättas inom fem år från den partiella *slutbesiktningen* av den första byggnaden. *Den myndighet som beviljar bygglov kan tillåta att ett gemensamt skyddsrum byggs också senare än inom fem år från den partiella slutbesiktningen av den första byggnaden, om det finns grundad anledning till undantag och detta inte väsentligt försämrar möjligheterna att få skydd.*

75 §

Beviljande av lättnader

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndighet i enskilda fall bevilja befrielse från den lagstadgade skyldigheten att inrätta skyddsrum, om inrättandet av skyddsrum medför betydligt högre byggnadskostnader än normalt i förhållande till byggnadskostnaderna för den aktuella byggnaden eller om det stöter på stora tekniska svårigheter att inrätta skyddsrummet.

Den myndighet som beviljar bygglov *får* efter att ha hört *räddningsmyndighet* medge undantag från de tekniska krav på skyddsrum som föreskrivs *med stöd av denna lag eller från de krav som ställs i fråga om skyddsrumms storlek och läge*, om det finns grundad

Gällande lydelse

genom förordning av statsrådet ställs i fråga om skyddsrum storlek och läge, om det finns grundad anledning till undantag och detta inte väsentligt försämrar möjligheterna att få skydd.

Inrikesministeriet får på ansökan av en kommun bevilja befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum på ett visst område, om det bedöms att det på området sedan tidigare finns tillräckligt med skyddsplatser eller om befolkningsskyddet har tryggats på något annat sätt.

79 §

Tillsynsplan

Tillsynsplanen ska basera sig på det lokala räddningsväsendets servicenivåbeslut. Tillsynsplanen ska ses över årligen och när det finns särskild orsak till översyn. Tillsynsplanen ska delges regionförvaltningsverket

80 §

Förrättande av brandsyn och andra tillsynsuppgifter

Den lokala räddningsmyndigheten får förrätta brandsyn och vidta andra åtgärder som tillsynsuppgiften enligt 78 § förutsätter.

Brandsyn får förrättas i byggnader och konstruktioner, i lägenheter och bostäder som hör till dem och i andra objekt. Den som förrättar brandsyn ska ges tillträde till alla utrymmen och objekt som synen gäller. En representant för syneobjektet ska visa upp föreskrivna planer och övriga handlingar samt förevisa hur brandsäkerheten är ordnad.

Ägaren och innehavaren av en fastighet samt en verksamhetsidkare ska på begäran avgiftsfritt tillställa den lokala räddningsmyndigheten räddningsplanen enligt 15 § och eventuella andra handlingar över objektets brand- och utrymningssäkerhet som den lokala räddningsmyndigheten behöver för sin tillsynsuppgift enligt 78 §.

Föreslagen lydelse

anledning till undantag och detta inte väsentligt försämrar möjligheterna att få skydd.

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndighet bevilja befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum på ett visst område, om det *enligt räddningsmyndighetens bedömning* finns tillräckligt med skyddsplatser *på området sedan tidigare* eller om befolkningsskyddet har tryggats på något annat sätt.

79 §

Tillsynsplan

Tillsynsplanen ska basera sig på det servicenivåbeslut *som landskapets räddningsväsende fattat*. Tillsynsplanen ska ses över årligen och när det finns särskild orsak till översyn. Tillsynsplanen ska delges inrikesministeriet.

80 §

Förrättande av brandsyn och andra tillsynsuppgifter

Landskapets räddningsmyndighet får förrätta brandsyn och vidta andra åtgärder som tillsynsuppgiften enligt 78 § förutsätter.

Brandsyn får förrättas i byggnader och konstruktioner, i lägenheter och bostäder som hör till dem och i andra objekt. Den som förrättar brandsyn ska ges tillträde till alla utrymmen och objekt som synen gäller. En representant för syneobjektet ska visa upp föreskrivna planer och övriga handlingar samt förevisa hur brandsäkerheten är ordnad.

Ägaren och innehavaren av en fastighet samt en verksamhetsidkare ska på begäran avgiftsfritt tillställa *landskapets* räddningsmyndighet räddningsplanen enligt 15 §, *planerna enligt 22 b och 22 c §* och eventuella andra handlingar över objektets brand- och utrymningssäkerhet som *landskapets* räddningsmyndighet behöver för sin tillsynsuppgift enligt 78 §.

Gällande lydelse

Vid brandsyn ska det föras protokoll som i allt väsentligt specificerar syneobjektet, brandsynens förlopp, inspektörens viktigaste iakttagelser, den utredning som representanten för syneobjektet visar upp och slutsatser med motiveringar. Protokoll ska också föras, om den lokala räddningsmyndigheten annars i samband med tillsynen utfärdar ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 § eller avbryter verksamhet som medför omedelbar brandrisk eller risk för någon annan olycka. Protokollet ska utan dröjsmål delges parterna.

81 §

Föreläggande att avhjälpa brister och avbrytande av verksamheten

Om den lokala räddningsmyndigheten i samband med att den fullgör sin tillsynsuppgift konstaterar brister i fråga om uppfyllandet av förpliktelser som föreskrivs i denna lag, ska myndigheten bestämma att de ska avhjälpas. Kan en brist inte avhjälpas genast, ska en frist utsättas.

Om den lokala räddningsmyndigheten i samband med att den fullgör sin tillsynsuppgift enligt denna lag konstaterar brister i fråga om uppfyllandet av förpliktelser som föreskrivs i någon annan lag och bedömer att bristerna medför allvarlig risk för människors säkerhet, kan myndigheten bestämma att bristerna ska avhjälpas. Kan en brist inte avhjälpas genast, ska den lokala räddningsmyndigheten underrätta den behöriga tillsynsmyndigheten om saken.

Om en brist eller ett felaktigt förfarande som konstaterats i samband med en tillsynsuppgift eller annars medför omedelbar brandrisk eller risk för någon annan olycka, får räddningsmyndigheten vid behov genast avbryta verksamheten och bestämma om nödvändiga åtgärder för att förebygga olyckor. Beslutet ska genast iakttas.

Föreslagen lydelse

Vid brandsyn ska det föras protokoll som i allt väsentligt specificerar syneobjektet, brandsynens förlopp, inspektörens viktigaste iakttagelser, den utredning som representanten för syneobjektet visar upp och slutsatser med motiveringar. Protokoll ska också föras, om *landskapets* räddningsmyndighet annars i samband med tillsynen utfärdar ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 § eller avbryter verksamhet som medför omedelbar brandrisk eller risk för någon annan olycka. Protokollet ska utan dröjsmål delges parterna.

81 §

Föreläggande att avhjälpa brister och avbrytande av verksamheten

Om *landskapets* räddningsmyndighet i samband med att den fullgör sin tillsynsuppgift konstaterar brister i fråga om uppfyllandet av förpliktelser som föreskrivs i denna lag, ska myndigheten bestämma att de ska avhjälpas. Kan en brist inte avhjälpas genast, ska en frist utsättas.

Om *landskapets* räddningsmyndighet i samband med att den fullgör sin tillsynsuppgift enligt denna lag konstaterar brister i fråga om uppfyllandet av förpliktelser som föreskrivs i någon annan lag och bedömer att bristerna medför allvarlig risk för människors säkerhet, kan myndigheten bestämma att bristerna ska avhjälpas. Kan en brist inte avhjälpas genast, ska *landskapets* räddningsmyndighet underrätta den behöriga tillsynsmyndigheten om saken.

Om en brist eller ett felaktigt förfarande som konstaterats i samband med en tillsynsuppgift eller annars medför omedelbar brandrisk eller risk för någon annan olycka, får räddningsmyndigheten vid behov genast avbryta verksamheten och bestämma om nödvändiga åtgärder för att förebygga olyckor. Beslutet ska genast iakttas.

Gällande lydelse

82 §

Särskilda säkerhetskrav

Om verksamheten eller förhållandena på en plats medför större risk än normalt för människors säkerhet, brandsäkerheten eller miljön, kan den lokala räddningsmyndigheten om det är nödvändigt ålägga verksamhetsidkaren att till platsen skaffa ändamålsenlig släckningsmateriel och annan utrustning som underlättar räddningsarbetet eller installera en automatisk släckanläggning eller att på platsen vidta andra nödvändiga åtgärder för förebyggande av olyckor och skydd av människor och egendom vid olyckor.

Den lokala räddningsmyndigheten ska höra kommunens byggnadstillsynsmyndighet enligt 124 § i markanvändnings- och bygglagen i samband med beredningen av ett föreläggande enligt 1 mom. om de särskilda säkerhetskraven för ett objekt, om uppfyllandet av säkerhetskraven förutsätter bygglov eller åtgärdsstillstånd.

83 §

Försvarsmaktens platser som ska hemlighållas

Bestämmelserna i 78 § gäller inte platser som försvarsmakten besitter, om dessa ska hemlighållas med hänsyn till rikets säkerhet och försvarsmakten har meddelat den lokala räddningsmyndigheten att den själv sköter tillsynsuppgiften. Försvarsmakten svarar för brandsynen på dessa platser. Närmare bestämmelser om brandsyner får utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

85 §

Tillsyn över det lokala räddningsväsendets servicenivå

Regionförvaltningsverket ska utöva tillsyn över att det lokala räddningsväsendet håller en tillräcklig servicenivå. I detta syfte har regionförvaltningsverket oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få behövliga uppgifter och utredningar av det lo-

Föreslagen lydelse

82 §

Särskilda säkerhetskrav

Om verksamheten eller förhållandena på en plats medför större risk än normalt för människors säkerhet, brandsäkerheten eller miljön, kan *landskapets* räddningsmyndighet om det är nödvändigt ålägga verksamhetsidkaren att till platsen skaffa ändamålsenlig släckningsmateriel och annan utrustning som underlättar räddningsarbetet eller installera en automatisk släckanläggning eller att på platsen vidta andra nödvändiga åtgärder för förebyggande av olyckor och skydd av människor och egendom vid olyckor.

Om uppfyllandet av säkerhetskraven på platsen i fråga förutsätter bygglov eller åtgärdsstillstånd, ska landskapets räddningsmyndighet i samband med beredningen av ett i 1 mom. avsett föreläggande höra kommunens byggnadstillsynsmyndighet enligt 124 § i markanvändnings- och bygglagen om de särskilda säkerhetskraven på den platsen.

83 §

Försvarsmaktens platser som ska hemlighållas

Bestämmelserna i 78 § gäller inte platser som Försvarsmakten besitter, om dessa ska hemlighållas med hänsyn till rikets säkerhet och Försvarsmakten har meddelat *landskapets* räddningsmyndighet att den själv sköter tillsynsuppgiften. Försvarsmakten svarar för brandsynen på dessa platser. Närmare bestämmelser om brandsyner får utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

85 §

Tillsyn över det lokala räddningsväsendets servicenivå

(upphävs)

Gällande lydelse

kala räddningsväsendet.

Om servicenivån uppvisar avsevärda brister som inte avhjälpas inom en tid som regionförvaltningsverket bestämmer, kan regionförvaltningsverket i enlighet med 105 § 2 mom. förplikta det lokala räddningsväsendet att se till att servicenivån uppfyller bestämmelserna i denna lag.

87 §

Skyldighet att lämna statistiska uppgifter

Den lokala räddningsmyndigheten ska avgiftsfritt lämna inrikesministeriet, regionförvaltningsverket och Räddningsinstitutet sådana uppgifter om räddningsväsendets prestationer, resurser, arrangemang och andra beredskapsåtgärder samt uppgifter ur åtgärdsregistret som behövs för statistik. Uppgifterna kan vid behov lämnas ut genom teknisk anslutning och de kan även innehålla sekretessbelagd information.

88 §

Rätt att få uppgifter i samband med brandutredning och undersökning av olyckor

Den lokala räddningsmyndighet som utför brandutredning enligt 41 § och en medlem och sakkunnig i en undersökningskommission som förordnats att undersöka en olycka i enlighet med 107 § har rätt att få tillträde till olycksplatsen och att ta prover samt att oberoende av sekretessbestämmelserna av företrädaren för olycksplatsen och myndigheterna avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är nödvändiga för utredningen eller undersökningen.

89 §

Rätt att få uppgifter för räddningsverksamhet och tillsynsuppgifter

Oberoende av sekretessbestämmelserna har räddningsmyndigheten för att kunna utföra sina uppgifter enligt denna lag rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som behövs vid plane-

Föreslagen lydelse

87 §

Skyldighet att lämna statistiska uppgifter

Landskapets räddningsmyndighet ska avgiftsfritt lämna inrikesministeriet och Räddningsinstitutet sådana uppgifter om räddningsväsendets prestationer, resurser, arrangemang och andra beredskapsåtgärder samt uppgifter ur åtgärdsregistret som behövs för statistik. Uppgifterna kan vid behov lämnas ut genom teknisk anslutning och de kan även innehålla sekretessbelagd information.

88 §

Rätt att få uppgifter i samband med brandutredning och undersökning av olyckor

När landskapets räddningsmyndighet utför brandutredning enligt 41 § och när medlemmar och sakkunniga i en undersökningskommission förordnats att undersöka en olycka i enlighet med 107 § har de rätt att få tillträde till olycksplatsen och att ta prover samt att oberoende av sekretessbestämmelserna av företrädaren för olycksplatsen och myndigheterna avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är nödvändiga för utredningen eller undersökningen.

89 §

Rätt att få uppgifter för räddningsverksamhet och tillsynsuppgifter

Oberoende av sekretessbestämmelserna har räddningsmyndigheten för att kunna utföra sina uppgifter enligt denna lag rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som behövs vid plane-

Gällande lydelse

ringen och fullgörandet av räddningsverksamheten och skötseln av de tillsynsuppgifter som ålagts räddningsväsendet.

I detta syfte har räddningsmyndigheten, både för att sköta tillsynsuppgifter och för att planera och fullgöra räddningsverksamheten, rätt att

1) få uppgifter om geografiska datamängder som avses i lagen om en infrastruktur för geografisk information (421/2009),

2) få uppgifter enligt följande bestämmelser i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) *som avser*:

a) fullständigt namn enligt 13 § 1 mom. 1 punkten,

b) personbeteckning enligt 13 § 1 mom. 2 punkten,

c) hemkommun och bostad där, tillfällig bostad samt sådana uppgifter om en fastighet, byggnad och lägenhet som specificerar personens hemkommun och bostad där enligt 13 § 1 mom. 3 punkten,

d) av en person uppgett modersmål och kontaktspråk enligt 13 § 1 mom. 20 punkten,

e) av en person lämnad uppgift om postadress och andra kontaktuppgifter samt yrke enligt 13 § 1 mom. 22 punkten,

f) fastighetsbeteckningar och andra uppgifter som specificerar fastigheter och registerenheter enligt 14 § 1 mom. 1 punkten,

g) byggnadsbeteckningar och andra uppgifter som specificerar byggprojekt och byggnader enligt 15 § 1 mom. 1 punkten,

h) *koordinater, användningsändamål, året då en byggnad färdigställdes, antal våningar, lägenhetsyta och volym enligt 15 § 1 mom. 3 punkten,*

i) *andra beskrivningar av ett byggprojekt och en byggnad, dess konstruktioner och egenskaper enligt 15 § 1 mom. 4 punkten,*

j) beskrivningar av en lägenhet eller lokal och dess egenskaper enligt 16 § 1 mom. 2 punkten,

k) besittningsrätten till och användningen av en bostadslägenhet enligt 16 § 1 mom. 3 punkten,

3) få uppgifter om tillsynsobjekt ur Säkerhets- och kemikalieverkets register över tillsynsobjekt,

4) från polisen få uppgifter om anmälning-

Föreslagen lydelse

ringen och fullgörandet av räddningsverksamheten och *vid* skötseln av *för räddningsväsendet föreskrivna* tillsynsuppgifter.

I detta syfte har räddningsmyndigheten, både för att sköta tillsynsuppgifter och för att planera och fullgöra räddningsverksamheten, rätt att

1) få uppgifter om geografiska datamängder som avses i lagen om en infrastruktur för geografisk information (421/2009),

2) få uppgifter enligt följande bestämmelser i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009):

a) fullständigt namn enligt 13 § 1 mom. 1 punkten,

b) personbeteckning enligt 13 § 1 mom. 2 punkten,

c) hemkommun och bostad där, tillfällig bostad samt sådana uppgifter om en fastighet, byggnad och lägenhet som specificerar personens hemkommun och bostad där enligt 13 § 1 mom. 3 punkten,

d) av en person uppgett modersmål och kontaktspråk enligt 13 § 1 mom. 20 punkten,

e) av en person lämnad uppgift om postadress och andra kontaktuppgifter samt yrke enligt 13 § 1 mom. 22 punkten,

f) *uppgifter enligt 14 §,*

g) *uppgifter enligt 15 §,*

(upphävs)

(upphävs)

h) beskrivningar av en lägenhet eller lokal och dess egenskaper enligt 16 § 1 mom. 2 punkten,

i) besittningsrätten till och användningen av en bostadslägenhet enligt 16 § 1 mom. 3 punkten,

3) få uppgifter om tillsynsobjekt ur Säkerhets- och kemikalieverkets register över tillsynsobjekt,

4) från polisen få uppgifter om anmälning-

Gällande lydelse

ar som gäller anordnandet av offentliga tillställningar enligt 14 § i lagen om sammankomster (530/1999),

5) få uppgifter om koordinaterna och uppgiftskoderna för första insatsen och prehospital akutsjukvård från sjukvårdsdistrikten specificerade så att enskilda fysiska personer inte kan identifieras med hjälp av uppgifterna,

6) få sådana identifikationsuppgifter i företags- och organisationsdatasystemet som avses i 4 § 1 mom. i företags- och organisationsdatalagen (244/2001),

7) från Lantmäteriverket få uppgifter om fastighetsägare och deras kontaktinformation samt om fastigheters läge och specifikationsuppgifter ur fastighetsdatasystemet enligt 3 § i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002),

8) från kommunens byggnadstillsynsmyndighet få uppgifter om bygglov enligt 125 § i markanvändnings- och bygglagen och åtgärdstillstånd enligt 126 § i den lagen samt om ansökningar om sådana enligt 131 § i den lagen, på det sätt som överenskommit *tillsammans* med byggnadstillsynsmyndigheten,

9) ur nödcentralsdatasystemet få sådana arbetarskyddsuppgifter enligt 17 § 1 mom. i lagen om nödcentralsverksamhet som behövs för räddningsmyndighetens säkerhet eller arbetarskyddet,

10) få uppgifter som avses i 90 § 3 mom. i denna lag.

Räddningsmyndigheten har utöver vad som föreskrivs i 2 mom. rätt att för skötseln av tillsynsuppgifter få

1) *sådana* uppgifter enligt följande bestämmelser i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster *som avser*:

a) civilstånd enligt 13 § 1 mom. 5 punkten,
b) medborgarskap enligt 13 § 1 mom. 14 punkten,

2) uppgifter av andra myndigheter om särskilda riskobjekt med tanke på förebyggandet av olyckor i det syfte som föreskrivs i 42 § 1 mom. i denna lag, specificerade så att enskilda fysiska personer inte kan identifieras med hjälp av uppgifterna.

Räddningsmyndigheten har utöver vad som

Föreslagen lydelse

ar som gäller anordnandet av offentliga tillställningar enligt 14 § i lagen om sammankomster (530/1999),

5) från sjukvårdsdistrikten få uppgifter om koordinaterna och uppgiftskoderna för första insatsen och prehospital akutsjukvård, specificerade så att enskilda fysiska personer inte kan identifieras med hjälp av uppgifterna,

6) få sådana identifikationsuppgifter i företags- och organisationsdatasystemet som avses i 4 § 1 mom. i företags- och organisationsdatalagen (244/2001),

7) från Lantmäteriverket få uppgifter om fastighetsägare och deras kontaktinformation samt om fastigheters läge och specifikationsuppgifter ur fastighetsdatasystemet enligt 3 § i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002),

8) från kommunens *eller landskapets* byggnadstillsynsmyndigheter få uppgifter om bygglov enligt 125 § i markanvändnings- och bygglagen och åtgärdstillstånd enligt 126 § i den lagen samt om ansökningar om sådana *lov och tillstånd* enligt 131 § i den lagen, på det sätt som överenskommit med byggnadstillsynsmyndigheten,

9) få sådana i 17 § 1 mom. i lagen om nödcentralsverksamhet *avsedda arbetarskyddsuppgifter* ur nödcentralsdatasystemet som behövs för räddningsmyndighetens säkerhet eller arbetarskyddet,

10) få uppgifter som avses i 90 § 3 mom.,
Räddningsmyndigheten har utöver vad som föreskrivs i 2 mom. rätt att för skötseln av tillsynsuppgifter få

1) uppgifter enligt följande bestämmelser i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster:

a) civilstånd enligt 13 § 1 mom. 5 punkten,
b) medborgarskap enligt 13 § 1 mom. 14 punkten,

2) uppgifter av andra myndigheter om särskilda riskobjekt med tanke på förebyggandet av olyckor i det syfte som föreskrivs i 42 § 1 mom. i denna lag, specificerade så att enskilda fysiska personer inte kan identifieras med hjälp av uppgifterna.

Räddningsmyndigheten har utöver vad som

Gällande lydelse

föreskrivs i 2 mom. rätt att för planeringen och fullgörandet av räddningsverksamheten

1) från Trafiksäkerhetsverket

a) få basuppgifter enligt 15 § i lagen om farkostregistret (424/2014) samt tekniska uppgifter och identifieringsuppgifter enligt 17 § 1 mom. 1 punkten i den lagen,

b) få uppgifter om anteckningar enligt 9 § i fartygsregisterlagen (512/1993) som ska införas i fartygsregistret,

c) ur det i 13 § i luftfartslagen (864/2014) avsedda luftfartsregistret få basuppgifter om ett luftfartyg och om luftfartygets ägare och innehavare samt i 14 § 1 mom. 1 punkten i den lagen avsedda tekniska data och identifieringsuppgifter,

2) från teleföretag få uppgifter som behövs för lagstadgade uppgifter som avser upprätthållande av räddningsverksamheten i enlighet med 323 § i informationssamhällsbalken (917/2014).

Rätten att få de uppgifter som avses ovan i denna paragraf gäller också uppgifter som lämnas genom teknisk anslutning eller annars i elektronisk form.

Bestämmelserna i 1—4 mom. gäller inte i 83 § avsedda platser som ska hemlighållas. Forsvarsmakten ska ändå ge den lokala räddningsmyndigheten och nödcentralen de uppgifter om platsen som krävs för att ett räddningsuppdrag ska kunna utföras säkert och på tillbörligt sätt.

(ny)

Föreslagen lydelse

föreskrivs i 2 mom. rätt att för planeringen och fullgörandet av räddningsverksamheten

1) från Trafiksäkerhetsverket

a) få basuppgifter enligt 15 § i lagen om farkostregistret (424/2014) samt tekniska uppgifter och identifieringsuppgifter enligt 17 § 1 mom. 1 punkten i den lagen,

b) få uppgifter om anteckningar som ska införas i fartygsregistret enligt 9 § i fartygsregisterlagen (512/1993),

c) få basuppgifter om ett luftfartyg och om luftfartygets ägare och innehavare ur det i 13 § i luftfartslagen avsedda luftfartsregistret samt tekniska data och identifieringsuppgifter enligt 14 § 1 mom. 1 punkten i den lagen,

2) från teleföretag få uppgifter som behövs för lagstadgade uppgifter som avser upprätthållande av räddningsverksamheten i enlighet med 323 § i informationssamhällsbalken (917/2014).

Rätten att få de uppgifter som avses ovan i denna paragraf gäller också uppgifter som lämnas genom teknisk anslutning eller annars i elektronisk form.

Bestämmelserna i 1—4 mom. gäller inte i 83 § avsedda platser som ska hemlighållas. Forsvarsmakten ska dock lämna landskapets räddningsmyndighet och nödcentralen sådana uppgifter om platsen för ett räddningsuppdrag som krävs för att räddningsuppdraget ska kunna utföras säkert och på tillbörligt sätt.

89 a §

Rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter

Den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av de myndigheter som deltar i eller ger handräckning för räddningsverksamheten få uppgifter som behövs för planeringen av räddningsverksamheten och som gäller dessa myndigheters aktionsberedskap och beredskaps-, identifierings- och kontaktuppgifter för personalen samt sådana uppgifter om de register som avses i

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

91—94 § i räddningslagen som är nödvändiga för planeringen av räddningsverksamheten.

I farliga situationer har den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få uppgifter som behövs för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor enligt följande:

1) uppgifter om nödmeddelanden om skadan eller olyckan och uppgifter om farliga situationer ur nödcentralsdatasystemet,

2) uppgifter om fartyg samt fartygs- och godstrafik ur hamnverkets datasystem,

3) uppgifter om fiskefartyg, fartygens ägare och innehavare samt fartygens verksamhet av fiskerimyndigheterna,

4) uppgifter om båtar samt deras ägare och innehavare ur det register för trafik och transport som Trafiksäkerhetsverket för och det vattenfarkostregister som registermyndigheten i landskapet Åland för,

5) uppgifter om fartyg samt deras ägare och innehavare ur det trafik- och transportregister som Trafiksäkerhetsverket för och det fartygsregister som Statens ämbetsverk på Åland för,

6) uppgifter om fartygstrafiken ur Trafikverkets fartygstrafikservicesystem och uppgifter om övervakningen av havsområdet av Försvarsmakten,

7) uppgifter om fartygs- och godstrafiken ur Tullens informationssystem,

8) uppgifter om nödmeddelanden och farliga situationer ur Gränsbevakningsväsendets sjöräddningsregister, och

9) uppgifter om ägare och innehavare av fastigheter samt uppgifter om fastighetsindelningen ur Lantmäteriverkets fastighetsdatasystem.

I farliga situationer har den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador på land trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få uppgifter som behövs för bekämpningen av oljeskador enligt följande:

1) uppgifter om fartygs- och godstrafiken ur Tullens informationssystem,

2) uppgifter om arten av företagets verksamhet och mängderna farliga kemikalier och explosiva varor ur det register som avses

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

i 130 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor och som förs av Säkerhets- och kemikalieverket,

3) uppgifter om ägare och innehavare av fastigheter samt uppgifter om fastighetsindelningen ur Lantmäteriverkets fastighetsdatasystem.

Uppgifterna får också lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt.

(ny)

89 b §

Rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter av företag och sammanslutningar

I farliga situationer har den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor rätt att få uppgifter som behövs för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor enligt följande:

1) av upplagrare och distributörer av olja och andra skadliga ämnen uppgifter om de produkter som använts i företaget och uppgifter om upplagringen av dem,

2) av rederier, organisationer i båtbranschen och företag som tillhandahåller rese-, frakt-, hamn-, varvs- och räddningstjänster uppgifter om ett fartygs besättning, passagerare och last,

3) av industri- och affärsföretag uppgifter om kommunikations- och transportmedel, arbetsmaskiner och arbetsredskap samt lokaler, utrymmen och platser som behövs för lastning, lossning eller tillfällig lagring, och

4) uppgifter av andra motsvarande aktörer som förfogar över uppgifter som behövs för att bekämpa och förebygga oljeskador och fartygskemikalieolyckor samt avvärja personskador.

Uppgifterna får också lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt.

Gällande lydelse

96 §

Vissa avgiftsbelagda prestationer

Räddningsverket kan ta ut en avgift

- 1) för brandsyn eller *en* annan tillsynsåtgärd enligt den tillsynsplan som avses i 79 §,
- 2) för ett uppdrag som har orsakats av återkommande felaktig funktion hos en brandlarmanläggning som är ansluten till nödcentralen,
- 3) för ett uppdrag som är avgiftsbelagt enligt vad som föreskrivs särskilt i någon annan lag.

Det lokala räddningsväsendet bestämmer avgifterna i en taxa som det godkänner. Det lokala räddningsväsendet ska fastställa de avgifter som tas ut för dess prestationer så att de högst motsvarar räddningsväsendets totalkostnader för produktionen av prestationen.

En förutsättning för att den avgift som avses i 1 mom. 2 punkten tas ut är att brandlarmanläggningen tidigare har orsakat felaktigt larm och att den lokala räddningsmyndigheten skriftligt har uppmanat ägaren eller innehavaren av objektet eller verksamhetsidkaren att reparera anläggningen. Avgifterna enligt 1 mom. 1 och 2 punkten får tas ut hos objektets ägare eller innehavare eller verksamhetsidkaren.

Avgifterna får drivas in utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Om den avgift som fastställts för en åtgärd inte har betalats på förfalldagen, får en årlig dröjsmålsränta tas ut på det försenade beloppet enligt högst den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfalldagen kan infalla tidigast två veckor efter den tjänst som ligger till grund för avgiften. I stället för dröjsmålsränta får myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro, om beloppet av dröjsmålsräntan är

Föreslagen lydelse

96 §

Vissa avgiftsbelagda prestationer

Landskapsfullmäktige beslutar på det sätt som föreskrivs i landskapslagen om vilka av landskapets räddningsmyndighets i denna lag avsedda prestationer som ska vara avgiftsbelagda och om storleken på avgifterna. Avgift kan tas ut för

- 1) brandsyn eller annan tillsynsåtgärd enligt den tillsynsplan som avses i 79 §,
- 2) uppdrag som har orsakats av återkommande felaktig funktion hos en brandlarmanläggning som är ansluten till nödcentralen,
- 3) uppdrag som är avgiftsbelagda enligt vad som föreskrivs särskilt i någon annan lag.

En förutsättning för att den avgift som avses i 1 mom. 2 punkten tas ut är att brandlarmanläggningen tidigare har orsakat ett felaktigt larm och att *landskapets* räddningsmyndighet skriftligt har uppmanat ägaren eller innehavaren av objektet eller verksamhetsidkaren att reparera anläggningen *eller vidta andra behövliga åtgärder för att förhindra felaktiga brandlarm*. Avgifterna enligt 1 mom. 1 och 2 punkten får tas ut hos objektets ägare eller innehavare eller verksamhetsidkaren.

Avgifter enligt 1 mom. är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Om den avgift som fastställts för en åtgärd inte har betalats på förfalldagen, får en årlig dröjsmålsränta tas ut på det försenade beloppet enligt högst den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfalldagen får vara tidigast två veckor efter tidpunkten för tillhandahållandet av den tjänst som ligger till grund för avgiften. I stället för dröjsmålsränta får myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem

Gällande lydelse

mindre än så.

99 §

Kostnader för släckning av skogs- och terrängbränder

Om en skogs- eller terrängbrand har spritt sig till flera räddningsområden, betalas släckningskostnaderna av det räddningsverk inom vars verksamhetsområde branden började, om inte något annat avtalas. De övriga räddningsverken ska betala sin andel av dessa kostnader i förhållande till den eldhärdade arealen eller enligt någon annan skälig grund.

(ny)

Föreslagen lydelse

euro, om beloppet av dröjsmålsräntan är mindre än så.

99 §

Kostnader för släckning av skogs- och terrängbränder

Om en skogsbrand eller terrängbrand har spritt sig till ett område som omfattar flera landskap, betalas släckningskostnaderna av det räddningsverk inom vars område branden började, om inte något annat avtalas. De övriga räddningsverken ska betala sin andel av dessa kostnader i förhållande till den eldhärdade arealen eller enligt någon annan skälig grund.

99 a §

Ersättning för kostnaderna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Den myndighet som ansvarar för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor samt myndigheter som deltagit i eller gett handräckning vid bekämpningen har rätt att av den som ansvarar för skadan eller olyckan eller av dennes försäkringsgivare få ersättning för de kostnader som bekämpningen medfört i enlighet med vad som i lagen om ersättning för miljöskador (737/1994), sjölagen (674/1994), trafikförsäkringslagen (460/2016), lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999) eller någon annan lag föreskrivs om ersättning för miljöskador.

Bestämmelser om rätten för den myndighet som ansvarar för bekämpningen av oljeskador och myndigheter som deltagit i bekämpningen eller gett handräckning vid den att ur oljeskyddsfonden få ersättning för kostnaderna för oljebekämpning finns i lagen om oljeskyddsfonden (1406/2004). I fråga om rätten för den myndighet som ansvarar för bekämpningen och för myndigheter som deltagit i bekämpningen eller lämnat handräckning vid den att få ersättning ur internationella oljeskadefonden tillämpas vad som avtalats om detta på ett för Finland bindande sätt.

Gränsbevakningsväsendet eller räddnings-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

väsendet, som ansvarar för bekämpningen av oljeskador, betalar dock kostnaderna för bekämpningsåtgärderna till dess att ersättning enligt 1 eller 2 mom. har fått. Inrikesministeriet betalar på motsvarande sätt kostnaderna för bekämpningen av fartygskemikalieolyckor.

Rätten att få ersättning av den som är ansvarig för en skada övergår från den som med stöd av 102 § har fått ersättning av medlen för den myndighet som svarar för bekämpningen av oljeskador till den myndigheten till den del myndigheten har betalat ersättning.

Rätten att få ersättning av den som är ansvarig för skadan övergår från den som med stöd av 103 § har fått ersättning av staten till den del staten har betalat ersättning.

(ny)

99 b §

Ersättning för skador i samband med räddningsarbete

Om ett fartyg, dess last eller annan egendom ombord i en i 36 b § avsedd situation har tillfogats mer skada än vad som kunde ha väntats i samband med sedvanligt räddningsarbete och om ingen annan kan anses vara ersättningskyldig, ska staten ersätta den överskjutande delen.

100 §

100 §

Understöd enligt prövning

Statsunderstöd

Om ett räddningsuppdrag har orsakat det lokala räddningsväsendet exceptionellt stora kostnader, kan räddningsväsendet inom de gränser som anges i statsbudgeten beviljas understöd enligt prövning.

Om befolkningsskyddsåtgärder orsakar en kommun eller det lokala räddningsväsendet särskilt betungande kostnader, kan kommunen eller räddningsväsendet beviljas understöd enligt prövning för kostnaderna inom de gränser som anges i statsbudgeten.

På statsunderstöd enligt denna lag tillämpas statsunderstödslagen (688/2001).

Om befolkningsskyddsåtgärder orsakar en kommun särskilt betungande kostnader, kan kommunen inom de gränser som anges i statsbudgeten beviljas understöd enligt prövning för kostnaderna.

På understödet tillämpas bestämmelserna i statsunderstödslagen (688/2001).

RP 18/2018 rd

Gällande lydelse

102 §

Ersättningar och arvoden för räddningsupp- gifter

Räddningsverket betalar ersättning, om kläder, utrustning och arbetsredskap som är personliga har förstörts eller förkommit, till den som

1) har vidtagit räddningsåtgärder på eget initiativ med stöd av den handlingskyldighet som föreskrivs i 3 §,

2) har deltagit i räddningsverksamhet som medlem i en i 25 § *avsedd* avtalsbrandkår eller annan sammanslutning som ingått avtal,

3) har förordnats att bistå vid räddningsverksamhet i enlighet med 37 § 1 mom., eller

4) frivilligt har deltagit i räddningsverksamhet på det sätt som avses i 51 §.

En förutsättning för att ersättning enligt 1 mom. ska betalas är att skadeanmälan har gjorts till räddningsledaren eller räddningsverket så snart som möjligt. Ersättning ska sökas skriftligt hos räddningsverket inom tre månader från det att skadan inträffade.

Räddningsverket betalar ett skäligt arvode till den som i enlighet med 37 § 1 mom. förordnats att delta i räddningsverksamhet.

103 §

Ersättning för olycksfall och yrkessjukdom i samband med räddningsverksamhet

För olycksfall eller yrkessjukdom som har drabbat någon i räddningsverksamhet eller befolkningsskyddsuppgifter betalas ersättning av statens medel enligt samma grunder som gäller för olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015). Ersättning betalas endast till den del som den skadade inte har rätt till en minst lika stor ersättning enligt någon annan lag. Rätt att få ersättning har den som

1) har vidtagit räddningsåtgärder på eget initiativ med stöd av handlingskyldigheten enligt 3 §,

2) hör till en i 25 § *avsedd* avtalsbrandkår

Föreslagen lydelse

102 §

Ersättningar och arvoden för räddningsupp- gifter

Räddningsverket eller *Gränsbevakningsväsendet* betalar ersättning, om kläder, utrustning och arbetsredskap som är personliga har förstörts eller förkommit, till den som

1) har vidtagit räddningsåtgärder på eget initiativ med stöd av den handlingskyldighet som föreskrivs i 3 §,

2) har deltagit i räddningsverksamhet som medlem i en avtalsbrandkår eller annan sammanslutning som ingått avtal,

3) har förordnats att bistå vid räddningsverksamhet i enlighet med 37 § 1 mom., eller

4) frivilligt har deltagit i räddningsverksamhet på det sätt som avses i 51 §.

En förutsättning för att ersättning enligt 1 mom. ska betalas är att skadeanmälan har gjorts till räddningsledaren eller räddningsverket så snart som möjligt. Ersättning ska sökas *skriftligen* inom tre månader från det att skadan inträffade.

Räddningsverket eller *Gränsbevakningsväsendet* betalar ett skäligt arvode till den som i enlighet med 37 § 1 mom. förordnats att delta i räddningsverksamhet.

103 §

Ersättning för olycksfall och yrkessjukdom i samband med räddningsverksamhet

För olycksfall eller yrkessjukdom som har drabbat någon i räddningsverksamhet eller befolkningsskyddsuppgifter betalas ersättning av statens medel enligt samma grunder som för olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015). Ersättning betalas endast till den del som den skadade inte har rätt till en minst lika stor ersättning enligt någon annan lag. Rätt att få ersättning har den som

1) har vidtagit räddningsåtgärder på eget initiativ med stöd av handlingskyldigheten enligt 3 §,

2) hör till en avtalsbrandkår eller annan

Gällande lydelse

eller annan sammanslutning som har ingått avtal men inte är berättigad till ersättningar enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar,

3) i enlighet med 37 § 1 mom. har förordnats att bistå vid räddningsverksamhet,

4) frivilligt har deltagit i räddningsverksamhet på det sätt som avses i 51 §, eller

5) med stöd av 67 § har förordnats att delta i befolkningsskyddsutbildning.

Ersättning enligt 1 mom. betalas dock alltid, om ett olycksfall har inträffat eller en yrkessjukdom orsakats då en industri- eller anstaltsbrandkår har anlitats för räddningsverksamhet utanför anstalten.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller också utbildningsverksamhet enligt denna lag för en avtalsbrandkår och en annan sammanslutning som ingått avtal i *enlighet med 25 §* och fastighetsskötsel och materielvård samt första insatsen i anslutning till avtalsenliga uppgifter.

Ett ärende som gäller betalning av ersättning av statens medel med stöd av denna paragraf behandlas av Statskontoret. På behandlingen av ersättningsärenden och sökande av ändring i beslut i ersättningsärenden tillämpas bestämmelserna i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

104 §

Ändringssökande

I det lokala *räddningsväsendets beslut om servicenivån enligt 29 §*, ett beslut om sotningsavgift enligt 59 § 3 mom. och ett beslut enligt 96 § 2 mom. som gäller avgifter för ändring sökas på det sätt som anges i kommunallagen (410/2015).

105 §

Vite och hot om tvångsutförande

Den som

1) åsidosätter skyldigheten enligt 11 § 1 mom. att märka ut räddningsvägar på lämpligt sätt,

2) åsidosätter skyldigheten enligt 12 § 1

Föreslagen lydelse

sammanslutning som har ingått avtal men inte är berättigad till ersättningar enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar,

3) i enlighet med 37 § 1 mom. har förordnats att bistå vid räddningsverksamhet,

4) frivilligt har deltagit i räddningsverksamhet på det sätt som avses i 51 §, eller

5) med stöd av 67 § har förordnats att delta i befolkningsskyddsutbildning.

Ersättning enligt 1 mom. betalas dock alltid, om ett olycksfall har inträffat eller en yrkessjukdom orsakats då en industri- eller anstaltsbrandkår har anlitats för räddningsverksamhet utanför anstalten.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller också utbildningsverksamhet enligt denna lag för en avtalsbrandkår och en annan sammanslutning som ingått avtal och fastighetsskötsel och materielvård samt första insatsen i anslutning till avtalsenliga uppgifter.

Ett ärende som gäller betalning av ersättning av statens medel med stöd av denna paragraf behandlas av Statskontoret. På behandlingen av ersättningsärenden och sökande av ändring i beslut i ersättningsärenden tillämpas bestämmelserna i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

104 §

Sökande av ändring

I ett beslut om sotningsavgift enligt 59 § 3 mom. och ett beslut enligt 96 § 2 mom. som gäller avgifter för ändring sökas på det sätt som anges i kommunallagen (410/2015).

105 §

Vite och hot om tvångsutförande

Den som

1) åsidosätter skyldigheten enligt 11 § 1 mom. att märka ut räddningsvägar på lämpligt sätt,

2) åsidosätter skyldigheten enligt 12 § 1

Gällande lydelse

mom. att hålla släcknings-, räddnings- och bekämpningsmateriel, anordningar som underlättar släcknings- och räddningsarbetet, branddetektorer, övriga larmanordningar och anordningar som varnar om överhängande fara, skyltar och belysning som anger utrymningsvägar eller skyddsrummens utrustning och anordningar i funktionsdugligt skick samt underhållna och inspekterade på behörigt sätt,

3) åsidosätter skyldigheten enligt 13 § att ombesörja sotning samt underhåll och rengöring av ventilationskanaler och ventilation-sanordningar eller att hålla stegar, tillträdesvägar på tak och säkerhetsutrustning i skick,

4) åsidosätter skyldigheten enligt 15 § att göra upp räddningsplan,

5) åsidosätter skyldigheten enligt 17 § att utrusta en bostad, inkvarteringsutrymmen, en vårdinrättning eller lokaler som hör till service- eller stödboende med brandvarnare eller andra anordningar som så tidigt som möjligt upptäcker en begynnande eldsvåda och varnar om den,

6) åsidosätter skyldigheten enligt 19 § att göra en utredning om utrymnings säkerheten och inte lämnar den till *den lokala* räddningsmyndigheten och byggnadstillsynsmyndigheten,

7) åsidosätter skyldigheten enligt 20 § att göra upp en genomförandeplan för utrymnings säkerheten inom utsatt tid,

8) åsidosätter skyldigheten enligt 48 § att göra upp en extern räddningsplan för ett objekt som orsakar särskild risk, informera om planen eller ordna övningar för att säkerställa att planen fungerar,

9) åsidosätter skyldigheten enligt 71 § att inrätta skyddsrum,

10) åsidosätter skyldigheten enligt 72 § att iståndsätta skyddsrum i samband med ändringar och reparationer,

11) inte iakttar ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 §,

12) inte iakttar eller uppfyller särskilda säkerhetskrav som ställts i enlighet med 82 §,

13) motsätter sig att anordningar enligt 108 § som räddningsväsendet behöver placeras i en byggnad eller konstruktion, *eller*

14) åsidosätter skyldigheten att skaffa anordningar som säkerställer myndighetsnätets

Föreslagen lydelse

mom. att hålla släcknings-, räddnings- och bekämpningsmateriel, anordningar som underlättar släcknings- och räddningsarbetet, branddetektorer, övriga larmanordningar och anordningar som varnar om överhängande fara, skyltar och belysning som anger utrymningsvägar eller skyddsrummens utrustning och anordningar i funktionsdugligt skick samt underhållna och inspekterade på behörigt sätt,

3) åsidosätter skyldigheten enligt 13 § att ombesörja sotning samt underhåll och rengöring av ventilationskanaler och ventilation-sanordningar eller att hålla stegar, tillträdesvägar på tak och säkerhetsutrustning i skick,

4) åsidosätter skyldigheten enligt 15 § att göra upp räddningsplan,

5) åsidosätter skyldigheten enligt 17 § att utrusta en bostad, inkvarteringsutrymmen, en vårdinrättning eller lokaler som hör till service- eller stödboende med brandvarnare eller andra anordningar som så tidigt som möjligt upptäcker en begynnande eldsvåda och varnar om den,

6) åsidosätter skyldigheten enligt 19 § att göra en utredning om utrymnings säkerheten och inte lämnar den till räddningsmyndigheten och byggnadstillsynsmyndigheten,

7) åsidosätter skyldigheten enligt 20 § att göra upp en genomförandeplan för utrymnings säkerheten inom utsatt tid,

8) åsidosätter skyldigheten enligt 48 § att göra upp en extern räddningsplan för ett objekt som orsakar särskild risk, informera om planen eller ordna övningar för att säkerställa att planen fungerar,

9) åsidosätter skyldigheten enligt 71 § att inrätta skyddsrum,

10) åsidosätter skyldigheten enligt 72 § att iståndsätta skyddsrum i samband med ändringar och reparationer,

11) inte iakttar ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 §,

12) inte iakttar eller uppfyller särskilda säkerhetskrav som ställts i enlighet med 82 §,

13) motsätter sig att anordningar enligt 108 § som räddningsväsendet behöver placeras i en byggnad eller konstruktion,

14) åsidosätter skyldigheten att skaffa anordningar som *säkerställer* myndighetsnätets

Gällande lydelse

användbarhet och som *den lokala* räddningsmyndigheten bestämt om med stöd av 109 § eller att hålla anordningarna i funktionsdugligt skick,

kan genom beslut av den lokala räddningsmyndigheten åläggas att inom en viss tid rätta till vad som har gjorts eller försumrats. Beslut i ett ärende som avses i 8 punkten fattas dock av regionförvaltningsverket.

106 §

Straff

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

- 1) åsidosätter handlingsskyldigheten enligt 3 §,
- 2) väsentligt åsidosätter skyldigheten enligt 4 § 1 mom. att visa aktsamhet i syfte att undvika brandrisk eller risk för någon annan olycka och skada,
- 3) bryter mot förbudet i 6 § att göra upp öppen eld,
- 4) utför hyggesbränning på skogsmark utan tillsyn av en yrkesman inom skogsbranschen enligt 7 § 2 mom.,
- 5) åsidosätter skyldigheten enligt 8 § att underrätta räddningsverket om hygges- eller halmbränning,
- 6) bryter mot kraven på brand- och utrymningssäkerhet enligt 9 § eller förvarar lättantändligt material eller andra lättantändliga föremål i strid med paragrafen,
- 7) åsidosätter skyldigheten enligt 10 § att se till byggnaders utgångar eller gångar, bryter mot förbudet att förvara föremål vid utgångarna och i gångar eller åsidosätter skyldigheten att vid behov märka och belysa utgångarna och gångar på lämpligt sätt,
- 8) åsidosätter skyldigheten enligt 11 § att hålla räddningsvägar farbara och fria från hinder eller bryter mot förbudet att parkera eller placera andra hinder på räddningsvägar,
- 9) åsidosätter skyldigheten enligt 16 § att lämna räddningsplanen för en offentlig tillställning till *den lokala* räddningsmyndigheten inom föreskriven tid,

Föreslagen lydelse

användbarhet och som räddningsmyndigheten bestämt om med stöd av 109 § eller att hålla anordningarna i funktionsdugligt skick, *eller*

15) åsidosätter skyldigheten enligt 22 a—22 c § att ha bekämpningsberedskap för oljeskador eller fartygskemikalieolyckor,

kan genom beslut av den *behöriga* räddningsmyndigheten åläggas att inom en viss tid rätta till vad som har gjorts eller försumrats. Beslut i ett ärende som avses i 8 punkten fattas dock av regionförvaltningsverket.

106 §

Straff

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

- 1) åsidosätter handlingsskyldigheten enligt 3 §,
- 2) väsentligt åsidosätter skyldigheten enligt 4 § 1 mom. att visa aktsamhet i syfte att undvika brandrisk eller risk för någon annan olycka och skada,
- 3) bryter mot förbudet i 6 § att göra upp öppen eld,
- 4) utför hyggesbränning på skogsmark utan tillsyn av en yrkesman inom skogsbranschen enligt 7 § 2 mom.,
- 5) åsidosätter skyldigheten enligt 8 § att underrätta räddningsverket om hygges- eller halmbränning,
- 6) bryter mot kraven på brand- och utrymningssäkerhet enligt 9 § eller förvarar lättantändligt material eller andra lättantändliga föremål i strid med paragrafen,
- 7) åsidosätter skyldigheten enligt 10 § att se till byggnaders utgångar eller gångar, bryter mot förbudet att förvara föremål vid utgångarna och i gångar eller åsidosätter skyldigheten att vid behov märka och belysa utgångarna och gångar på lämpligt sätt,
- 8) åsidosätter skyldigheten enligt 11 § att hålla räddningsvägar farbara och fria från hinder eller bryter mot förbudet att parkera eller placera andra hinder på räddningsvägar,
- 9) åsidosätter skyldigheten enligt 16 § att lämna räddningsplanen för en offentlig tillställning till räddningsmyndigheten inom föreskriven tid,

Gällande lydelse

10) åsidosätter skyldigheten enligt 22 § att avbryta torvutvinning,

11) åsidosätter skyldigheten enligt 37 § 1 mom. att delta i räddningsverksamhet,

12) bryter mot förbudet enligt 37 § 4 mom. att lämna en brand- eller olycksplats,

13) åsidosätter skyldigheten enligt 61 § att meddela fel eller brister i eldstäder och rökkanaler,

14) åsidosätter skyldigheten enligt 62 § att föra förteckning över de objekt som sotats eller spara uppgifterna om utförd sotning, eller

15) åsidosätter sin skyldighet enligt 80 § 2 mom. att visa upp där avsedda handlingar,

ska, om inte gärningen ska betraktas som ringa eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans, för *räddningsförseelse* dömas till böter.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sin skyldighet att delta i utbildning enligt 67 § ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *befolkningsskyddsförseelse* dömas till böter.

Bestämmelser om straff för försummelse av räddningsåtgärd finns i 21 kap. 15 § i strafflagen och bestämmelser om straff för ovarsam hantering av eld i 44 kap. 12 § i strafflagen.

I fråga om parkeringsbot som påföljd för parkering på räddningsväg föreskrivs särskilt.

108 §

Installation av räddningsväsendets anordningar

Den lokala räddningsmyndigheten har rätt att placera anordningar som räddningsväsendet behöver i byggnader och konstruktioner. Byggnadens eller konstruktionens ägare och innehavare ska höras innan anordningarna placeras. I fråga om placeringen tillämpas vad som i 161–163 § i markanvändnings- och

Föreslagen lydelse

10) åsidosätter skyldigheten enligt 22 § att avbryta torvutvinning,

11) åsidosätter skyldigheten enligt 37 § 1 mom. att delta i räddningsverksamhet,

12) bryter mot förbudet enligt 37 § 4 mom. att lämna en brand- eller olycksplats,

13) åsidosätter skyldigheten enligt 61 § att meddela fel eller brister i eldstäder och rökkanaler,

14) åsidosätter skyldigheten enligt 62 § att föra förteckning över de objekt som sotats eller spara uppgifterna om utförd sotning, eller

15) åsidosätter sin skyldighet enligt 80 § 2 mom. att visa upp där avsedda handlingar,

ska, om inte gärningen ska betraktas som ringa eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans, för *räddningsförseelse* dömas till böter.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sin skyldighet att delta i utbildning enligt 67 § ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *befolkningsskyddsförseelse* dömas till böter.

Bestämmelser om straff för försummelse av räddningsåtgärd finns i 21 kap. 15 § i strafflagen och bestämmelser om straff för ovarsam hantering av eld i 44 kap. 12 § i strafflagen.

I fråga om parkeringsbot som påföljd för parkering på räddningsväg föreskrivs särskilt.

Den som underlåter att göra upp en plan eller skaffa de förnödenheter och den materiel som avses i 22 a–22 c §, ska om inte gärningen är ringa eller strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för oljebekämpningsförseelse dömas till böter.

108 §

Installation av räddningsväsendets anordningar

Landskapets räddningsmyndighet har rätt att placera anordningar som räddningsväsendet behöver i byggnader och konstruktioner. Byggnadens eller konstruktionens ägare och innehavare ska höras innan anordningarna placeras. I fråga om placeringen tillämpas vad som i 161–163 § i markanvändnings-

Gällande lydelse

bygglagen föreskrivs om placeringen av samhällstekniska anordningar.

109 §

Särskilda krav som gäller myndighetsnätets tillgänglighet

Om ett i 2 § 1 mom. 9 punkten i kommunikationsmarknadslagen (393/2003) avsett myndighetsnätets tillgänglighet av orsaker som har att göra med konstruktionen hos en byggnad eller konstruktion är förhindrad eller otillräcklig i en byggnad eller konstruktion där risken för människors säkerhet är större än sedvanligt och räddningsverksamheten därför inte kan skötas på behörigt sätt, kan den lokala räddningsmyndigheten bestämma att byggnadens eller konstruktionens ägare ska skaffa nödvändiga anordningar som säkerställer myndighetsnätets tillgänglighet och se till att de är i funktionsdugligt skick.

(ny)

Föreslagen lydelse

och bygglagen föreskrivs om placeringen av samhällstekniska anordningar.

109 §

Särskilda krav som gäller myndighetsnätets tillgänglighet

Om ett i 250 § 1 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation avsett myndighetsnätets tillgänglighet av orsaker som har att göra med konstruktionen hos en byggnad eller konstruktion är förhindrad eller otillräcklig i en byggnad eller konstruktion där risken för människors säkerhet är större än sedvanligt och räddningsverksamheten därför inte kan skötas på behörigt sätt, kan *landskapets* räddningsmyndighet bestämma att byggnadens eller konstruktionens ägare ska skaffa nödvändiga anordningar som säkerställer myndighetsnätets tillgänglighet och se till att de är i funktionsdugligt skick.

111 a §

Efterbehandling av oljeskador

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av efterbehandlingen av oljeskador.

Kommunen ansvarar vid behov för efterbehandlingen inom sitt område. De kommunala myndigheterna och inrättningarna ska vid behov delta i efterbehandlingen.

Efterbehandlingen leds av den myndighet som den berörda kommunen bestämt. Regionförvaltningsverket styr och samordnar efterbehandlingsarbetet, om bekämpningen omfattar flera kommuner.

Vad som i 36 § 2 mom. och 36 a § föreskrivs om befogenheterna för räddningsledaren, gäller även den myndighet som leder efterbehandlingen.

Vad som i 89 a och 89 b § föreskrivs om rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter, gäller även den myndighet som leder efterbehandlingen.

Vad som i 99 a § 1 mom. föreskrivs om myndigheters rätt att få ersättning för kostnaderna för bekämpning av oljeskador och

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

fartygskemikalieolyckor tillämpas även på kommuners rätt att få ersättning för kostnaderna för efterbehandling. Bestämmelser om kommuners rätt att ur oljeskyddsfonden få ersättning för kostnaderna för efterbehandling finns i lagen om oljeskyddsfonden.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 1, 2, 2 a § 2 mom., 22 a och 27 a §, 32 § 3 mom., 34 § 2 och 3 mom., 35 § 3 mom. och 36 a—36 c §, 40 § 1 mom., 46 § 2 mom. 13 punkten, 56, 57, 71, 75, 89 a, 89 b, 99 a och 99 b, 102, 103 §, 105 § 1 mom. 15 punkten och 106 § 5 mom. träder dock i kraft redan den 1 januari 2019.

Planerna för räddningsväsendet enligt 47 § ska uppdateras och vid behov förnyas och planerna för befolkningsskyddet enligt 65 § ska uppgöras inom ett år från ikraftträdandet av lagen.

Bestämmelsen om skyldighet att inrätta skyddsrum i samband med nybygge i 71 § 1 mom. tillämpas också på ett sådant byggnadsprojekt för vilket bygglov har sökts redan före ikraftträdandet av denna lag men efter det att den blivit stadfäst, om tillämpningen av denna lag för byggnadens ägare leder till lindrigare krav på inrättande av skyddsrum.

De förordnanden som det lokala räddningsverkets högsta tjänsteinnehavare meddelat i fråga om tjänsteinnehavarna vid räddningsverket och som var i kraft vid ikraftträdandet av denna lag förblir i kraft, om inte den högsta tjänsteinnehavaren vid landskapets räddningsverk bestämmer något annat med stöd av 26 § 2 mom.

Landskapet Nyland och dess räddningsverk har till uppgift att med stöd av godkännandet enligt 55 § 2 mom., som upphävts genom denna lag, sköta den utbildning av räddningsmän som 2019 pågår vid Räddningsskolan vid Helsingfors stads räddningsverk, som ger yrkesinriktad grundutbildning inom räddningsområdet, så att de som studerar för avläggande av examen kan slutföra sina studier enligt läroplanen under 2020.

Sådana personer i bisyssla eller sådana till avtalspersonal hörande personer vid räddningsväsendet som vid ikraftträdandet av denna lag har behörighet som person i bi-

RP 18/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

syssla vid räddningsväsendet eller behörighet för uppgifter för avtalspersonal är fortfarande behöriga att vara verksamma i motsvarande uppgifter.

2.

Lag

om ändring av 1 och 2 § i lagen om Räddningsinstitutet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Räddningsinstitutet (607/2006) 1 § och
fogas till 2 §, sådan den lyder i lag 472/2008, ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på Räddningsinstitutets verksamhet. Huvudman för institutet är staten och det lyder under inrikesministeriet.

2 §

Räddningsinstitutets uppgift

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om Räddningsinstitutets uppgifter och förvaltning, den utbildning som ges vid Räddningsinstitutet samt studerandenas rättigheter och skyldigheter. Huvudman för Räddningsinstitutet är staten och det lyder under inrikesministeriet.

2 §

Räddningsinstitutets uppgift

Räddningsinstitutet ska även svara för

- 1) ordnandet av regionala försvarskurser och genomförandet av dem i samarbete med Försvarsmakten och landskapen,*
- 2) ordnandet av landskapens gemensamma beredskapsövningar och övningar med avseende på störningar och genomförandet av dem i samarbete med landskapen, samt*
- 3) beredningen, uppdateringen och utvecklingen av läroplanen, utbildningen av utbildare, förandet av registret över utbildare samt produktionen av undervisningsmaterial för i räddningsverksamhet deltagande personal i bisyssla och personal hos en i 2 a § 1 mom. 6 punkten i räddningslagen avsedd avtalsbrandkår och andra sammanslutningar som ingått avtal.*

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 2 § 3 mom. 3 punkten träder dock i kraft redan den 1 januari 2019.

3.

Lag

om ändring av lagen om brandskyddsfonden

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om brandskyddsfonden (306/2003) 5, 10 och 12 §, 13 § 3 mom. samt 14 § 2 mom. och den finska språkdräkten i 18 § 2 mom., av dem 5 § sådan den lyder i lag 1422/2009 och 14 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1057/2006, som följer:

Gällande lydelse

5 §

Redovisning av brandskyddsavgifter

Regionförvaltningsverket ska betala in brandskyddsavgifterna till brandskyddsfonden före utgången av det kalenderår då debiteringen verkställdes. En försäkringsmäklare som avses i 2 § 2 mom. ska på eget initiativ före utgången av kalenderåret betala brandskyddsavgiften till det betalningsställe som inrikesministeriet bestämmer.

10 §

Brandskyddsfondens förvaltning

Brandskyddsfonden förvaltas av inrikesministeriet och står under dess tillsyn. Inrikesministeriet har i uppgift att särskilt övervaka fondens ekonomi och verksamhet samt sköta fondens bokföring. Inrikesministeriet har rätt att få alla behövliga uppgifter och utredningar av fonden.

Brandskyddsfonden kan inom ramen för fondens medel ha personal i statens tjänst.

Fondens styrelse sköter brandskyddsfondens förvaltning samt ser till att fondens eko-

Föreslagen lydelse

5 §

Redovisning av brandskyddsavgifter

Regionförvaltningsverket ska betala in brandskyddsavgifterna till brandskyddsfonden före utgången av det kalenderår då debiteringen verkställdes. En försäkringsmäklare som avses i 2 § 2 mom. ska på eget initiativ *senast den 15 september* betala brandskyddsavgiften till det betalningsställe som inrikesministeriet bestämmer.

10 §

Brandskyddsfondens förvaltning

Brandskyddsfonden förvaltas av inrikesministeriet och står under dess tillsyn. *Allmän styrning och övervakning av brandskyddsfonden hör till inrikesministeriets uppgifter. Ministeriet har rätt att meddela allmänna föreskrifter om ordnandet av fondens förvaltning och skötseln av fondens ekonomi.* Inrikesministeriet har i uppgift att särskilt övervaka fondens ekonomi och verksamhet samt att fondens bokföring sköts på ett ändamålsenligt sätt. Inrikesministeriet har rätt att få alla behövliga uppgifter och utredningar av fonden.

Inrikesministeriet godkänner fondens resultatmål på framställning av fondens styrelse.

Brandskyddsfonden kan inom ramen för fondens medel ha personal i *inrikesministeriets* tjänst.

Fondens styrelse sköter brandskyddsfondens förvaltning samt ser till att fondens eko-

Gällande lydelse

nomi och verksamhet ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Styrelsen har i uppgift att besluta om ärenden som är betydelsefulla och vittsyftande med tanke på fondens verksamhet och ekonomi samt att se till att tillsynen över bokföringen och finansförvaltningen sköts på ett ändamålsenligt sätt. Styrelsen har särskilt i uppgift att

- 1) besluta om fondens verksamhets- och ekonomiplan,
- 2) besluta om fondens budget och om dispositionsplanen för fondens medel,
- 3) besluta om understöd och annan finansiering som beviljas ur fonden,

4) besluta om anställande av personal till fonden och om befriande av en person från sina uppgifter,

5) sköta fondens likviditet,

6) godkänna och underteckna fondens bokslut och sända det till inrikesministeriet *före utgången av mars*, samt att

7) till inrikesministeriet framställa förslag om användning av fondens överskott eller om täckande av underskott med medel ur fonden.

Brandskyddsfondens styrelse består av en ordförande samt sju medlemmar, som var och en har en personlig suppleant. Inrikesministeriet utser ordföranden samt medlemmarna och suppleanterna för en mandatperiod på tre år. Inrikesministeriet befriar styrelsen eller dess ordförande, en medlem eller en suppleant från sitt uppdrag.

Lönerna till styrelsen och fondens personal samt de övriga förvaltningsutgifter som föräns av verksamheten betalas ur brandskyddsfondens medel.

12 §

Bokföring, betalningsrörelse och bokslut

I fråga om brandskyddsfondens bokföring, betalningsrörelse, övriga redovisning och bokslut iakttas lagen om statsbudgeten (423/1988) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Inrikesministeriet beslutar *före utgången av april* om fastställande av fondens bokslut, användning av fondens överskott och täck-

Föreslagen lydelse

nomi och verksamhet ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Styrelsen har i uppgift att besluta om ärenden som är betydelsefulla och vittsyftande med tanke på fondens verksamhet och ekonomi samt att se till att tillsynen över bokföringen och finansförvaltningen sköts på ett ändamålsenligt sätt. Styrelsen har särskilt i uppgift att

1) besluta om fondens verksamhets- och ekonomiplan,

2) besluta om fondens budget och om dispositionsplanen för fondens medel,

3) besluta om understöd och annan finansiering som beviljas ur fonden *inom ramarna för resultatmålen*,

4) sköta fondens likviditet,

5) godkänna och underteckna fondens bokslut och sända det till inrikesministeriet, samt att

6) till inrikesministeriet framställa förslag om användning av fondens överskott eller om täckande av underskott med medel ur fonden.

Brandskyddsfondens styrelse består av en ordförande samt sju medlemmar, som var och en har en personlig suppleant. Inrikesministeriet utser ordföranden samt medlemmarna och suppleanterna för en mandatperiod på tre år. Inrikesministeriet befriar styrelsen eller dess ordförande, en medlem eller en suppleant från sitt uppdrag.

Lönerna till styrelsen och fondens personal samt de övriga förvaltningsutgifter som föräns av verksamheten betalas *med medel ur brandskyddsfonden*.

12 §

Bokföring, betalningsrörelse och bokslut

I fråga om brandskyddsfondens bokföring, betalningsrörelse, övriga redovisning och bokslut iakttas lagen om statsbudgeten (423/1988) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Inrikesministeriet beslutar om fastställande av fondens bokslut, användning av fondens överskott och täckande av underskott med

RP 18/2018 rd

Gällande lydelse

ande av underskott med medel ur fonden samt om övriga åtgärder som fondens bokslut ger anledning till. Utöver ett utlåtande av fondens revisorer inhämtar inrikesministeriet de uppgifter och utredningar om fondens ekonomi och verksamhet som ministeriet behöver som grund för sitt beslut.

13 §

Revision

Om en revisor under räkenskapsperioden finner att det finns skäl till betydande anmärkning i fråga om förvaltningen och ekonomin i den sammanslutning som granskas, skall fondens styrelse och inrikesministeriet omedelbart underrättas om saken.

14 §

Understöd och annan finansiering

Ur brandskyddsfonden kan beviljas allmänt understöd och specialunderstöd till organisationer inom räddningsbranschen och andra motsvarande sammanslutningar samt specialunderstöd till kommuner, *räddningsområden* och avtalsbrandkårer.

Föreslagen lydelse

medel ur fonden samt om övriga åtgärder som fondens bokslut ger anledning till. Utöver ett utlåtande av fondens revisorer inhämtar inrikesministeriet de uppgifter och utredningar om fondens ekonomi och verksamhet som ministeriet behöver som grund för sitt beslut.

13 §

Revision

Om en revisor under räkenskapsperioden finner att det finns skäl till betydande anmärkning i fråga om förvaltningen och ekonomin i *brandskyddsfonden*, ska fondens styrelse och inrikesministeriet omedelbart underrättas om saken.

14 §

Understöd och annan finansiering

Ur brandskyddsfonden kan beviljas allmänt understöd och specialunderstöd till organisationer inom räddningsbranschen och andra motsvarande sammanslutningar samt specialunderstöd till kommuner, *landskap* och avtalsbrandkårer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 13 och 17 § i lagen om anordningar inom räddningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om anordningar inom räddningsväsendet (10/2007) 13 § 3 mom. och 17 § 2 mom., av dem 17 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1270/2010, som följer:

Gällande lydelse

13 §

Bedömningsorganens och besiktningsorganens uppgifter

Besiktningsorganen skall till den lokala räddningsmyndigheten anmäla allvarliga brister som vid besiktningar upptäcks i branddetektorer eller automatiska släckanläggningar.

17 §

Tillsyn

Den lokala räddningsmyndigheten ska göra anmälan till Säkerhets- och kemikalieverket om den vid brandsyn eller annan verksamhet upptäcker allvarliga brister i anordningar inom räddningsväsendet eller i installationsaffärers eller besiktningsorgans verksamhet.

Föreslagen lydelse

13 §

Bedömningsorganens och besiktningsorganens uppgifter

Besiktningsorganen ska till *landskapets* räddningsmyndighet anmäla allvarliga brister som vid besiktningar upptäcks i branddetektorer eller automatiska släckanläggningar.

17 §

Tillsyn

Landskapets räddningsmyndighet ska göra anmälan till Säkerhets- och kemikalieverket om den vid brandsyn eller annan verksamhet upptäcker allvarliga brister i anordningar inom räddningsväsendet eller i installationsaffärers eller besiktningsorgans verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 49 § i vägtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vägtrafiklagen (267/1981) 49 § 3 mom., sådant det lyder i lag 523/2009, som följer:

Gällande lydelse

49 §

Personer som reglerar trafiken

För säkerställande av trygg och smidig trafik får trafiken regleras också av dem som

1) Trafikverket förordnar att reglera trafiken i plankorsningar mellan väg och järnväg,

2) en kommunal myndighet förordnar att reglera trafiken på ställen där spårvägstrafiken kan medföra fara eller olägenhet för annan vägtrafik,

3) den myndighet som svarar för regleringen av trafiken förordnar att reglera trafiken på grund av arbeten eller undersökningar som utförs på eller i närheten av en väg,

4) Trafiksäkerhetsverket eller polisen förordnar att reglera trafiken vid specialtransporter,

5) polisen förordnar att reglera trafiken på grund av omfattande och långvarig köbildning,

6) polisen förordnar att tillfälligt reglera trafiken på grund av idrottstävlingar, folkfester eller utställningar eller av andra motsvarande orsaker,

7) polisen förordnar att reglera trafiken vid färjelägen, på parkeringsområden eller i parkeringsanläggningar,

8) polisen förordnar att reglera trafiken på grund av olyckor eller av andra motsvarande orsaker,

9) räddningsmyndigheten eller en räddningsledare förordnar att reglera trafiken, när uppdraget hänför sig till att delta i räddningsverksamhet enligt räddningslagen (468/2003).

Föreslagen lydelse

49 §

Personer som reglerar trafiken

För säkerställande av trygg och smidig trafik får trafiken regleras också av dem som

1) Trafikverket förordnar att reglera trafiken i plankorsningar mellan väg och järnväg,

2) en kommunal myndighet förordnar att reglera trafiken på ställen där spårvägstrafiken kan medföra fara eller olägenhet för annan vägtrafik,

3) den myndighet som svarar för regleringen av trafiken förordnar att reglera trafiken på grund av arbeten eller undersökningar som utförs på eller i närheten av en väg,

4) Trafiksäkerhetsverket eller polisen förordnar att reglera trafiken vid specialtransporter,

5) polisen förordnar att reglera trafiken på grund av omfattande och långvarig köbildning,

6) polisen förordnar att tillfälligt reglera trafiken på grund av idrottstävlingar, folkfester eller utställningar eller av andra motsvarande orsaker,

7) polisen förordnar att reglera trafiken vid färjelägen, på parkeringsområden eller i parkeringsanläggningar,

8) polisen förordnar att reglera trafiken på grund av olyckor eller av andra motsvarande orsaker,

9) räddningsmyndigheten eller en räddningsledare förordnar att reglera trafiken, när uppdraget hänför sig till att delta i räddningsverksamhet enligt räddningslagen (379/2011).

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 20 § i fordonslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fordonslagen (1090/2002) rubriken för 20 § samt 20 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1042/2014, som följer:

Gällande lydelse

20 §

*Räddningsbil, polisfordon, Tullens fordon
och gränsbevakningsväsendets fordon*

Räddningsbil är ett för räddningsväsendet särskilt tillverkat fordon i kategori M eller N, vars totalmassa är större än 3,5 ton. Som räddningsbil betraktas också andra fordon i kategori M eller N som innehas av en kommun eller samkommuns räddningsverk eller av en myndighet som lyder under statens räddningsförvaltning, av Räddningsinstitutet eller av en flygplatsoperatör och som används uteslutande för uppgifter inom räddningsväsendet. Också manskapsbilar som ägs av en brandkår och som har plats för minst åtta personer utöver föraren betraktas som räddningsbilar.

Föreslagen lydelse

20 §

*Räddningsbil, polisfordon, Tullens fordon
och **Gränsbevakningsväsendets** fordon*

En räddningsbil är ett för räddningsväsendet särskilt tillverkat fordon i kategori M eller N, vars totalmassa är större än 3,5 ton. Som *en* räddningsbil betraktas också andra fordon i kategori M eller N som innehas av *ett landskaps* räddningsverk eller av en myndighet som lyder under statens räddningsförvaltning, av Räddningsinstitutet eller av en flygplatsoperatör och som används uteslutande för uppgifter inom räddningsväsendet. Också manskapsbilar som ägs av en brandkår och som har plats för minst åtta personer utöver föraren betraktas som räddningsbilar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om passagerarfartygs personlistor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om passagerarfartygs personlistor (1038/2009) 12 § som följer:

Gällande lydelse

12 §

Funktionsvillkor för systemet för personlistor

Ett bolag ska utforma och genomföra sitt system för personlistor så att

1) uppgifterna i systemet är i lättläst form,
2) uppgifterna i systemet vid behov är lätt tillgängliga för gränsbevakningsväsendet, Trafiksäkerhetsverket, Nödcentralsverket, polisen, tullverket, Centralen för undersökning av olyckor samt i räddningslagen (468/2003) avsedda räddningsmyndigheter och räddningsverk,

3) systemet fungerar användarvänligt och så att inga onödiga dröjsmål uppstår för passagerare vid ombordstigning eller landstigning,

4) uppgifterna i systemet skyddas genom behövliga tekniska och organisatoriska åtgärder mot oavsiktlig eller lagstridig radering eller förlust, oavsiktliga eller lagstridiga ändringar, utlämnanden, avslöjanden och överföringar eller obehörig åtkomst och annan lagstridig behandling.

Föreslagen lydelse

12 §

Funktionskrav på systemet för personlistor

Ett bolag ska utforma och genomföra sitt system för personlistor så att

1) uppgifterna i systemet är i lättläst form,
2) uppgifterna i systemet vid behov är lätt tillgängliga för Gränsbevakningsväsendet, Trafiksäkerhetsverket, Nödcentralsverket, polisen, *Tullen*, Centralen för undersökning av olyckor samt i räddningslagen (379/2011) avsedda räddningsmyndigheter och räddningsverk,

3) systemet fungerar *smidigt* och så att inga onödiga dröjsmål uppstår för passagerare vid ombordstigning eller landstigning,

4) uppgifterna i systemet skyddas genom behövliga tekniska och organisatoriska åtgärder mot oavsiktlig eller lagstridig radering eller förlust, oavsiktliga eller lagstridiga ändringar, utlämnanden, avslöjanden och överföringar eller obehörig åtkomst och annan lagstridig behandling.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

8.

Lag

om ändring av 4 § i sjöräddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i sjöräddningslagen (1145/2001) 4 § 1 och 2 mom., sådana de lyder, 1 mom. i lag 752/2014 och 2 mom. i lagarna 1660/2009 och 752/2014, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

4 §

Övriga myndigheter och aktörer som deltar i sjöräddning

Övriga myndigheter och aktörer som deltar i sjöräddning

Nödcentralsverket, Meteorologiska institutet, det lokala räddningsväsendet som avses i räddningslagen (379/2011), Trafiksäkerhetsverket, Trafikverket, polisen, försvarsmakten, social- och hälsovårdsmyndigheterna, Tullen och miljömyndigheterna (*övriga sjöräddningsmyndigheter*) är utöver gränsbevakningsväsendet skyldiga att utan ersättning delta i uppgifter inom sjöräddningstjänsten, om det är motiverat med tanke på de uppgifter som ingår i deras verksamhetsområden eller om det är behövligt med beaktande av hur allvarligt det kritiska läget är eller dess särskilda karaktär, och utförandet av uppgiften inte avsevärt äventyrar myndighetens utförande av någon annan viktig lagstadgad uppgift.

Nödcentralsverket, Meteorologiska institutet, *landskapets* räddningsmyndighet som avses i räddningslagen (379/2011), Trafiksäkerhetsverket, Trafikverket, polisen, *F*örsvarsmakten, social- och hälsovårdsmyndigheterna, Tullen och miljömyndigheterna (*övriga sjöräddningsmyndigheter*) är utöver *Gränsbevakningsväsendet* skyldiga att utan ersättning delta i uppgifter inom sjöräddningstjänsten, om det är motiverat med tanke på de uppgifter som ingår i deras verksamhetsområden eller om det är nödvändigt med beaktande av hur allvarligt det kritiska läget är eller dess särskilda karaktär, och utförandet av uppgiften inte avsevärt äventyrar myndighetens utförande av någon annan viktig lagstadgad uppgift.

De övriga sjöräddningsmyndigheterna har följande uppgifter inom sjöräddningstjänsten:

De övriga sjöräddningsmyndigheternas uppgifter inom sjöräddningstjänsten *är följande*:

1) nödcentralsverket deltar, enligt vad som avtalas separat, i alarmeringen av efterspannings- och räddningsenheter och av personal som deltar i uppgifter inom sjöräddningstjänsten,

1) nödcentralsverket deltar, enligt vad som avtalas separat, i alarmeringen av efterspannings- och räddningsenheter och av personal som deltar i uppgifter inom sjöräddningstjänsten,

2) Trafiksäkerhetsverket ansvarar för fartygssäkerheten och utvecklandet av den och ställer sakkunskapen inom sitt verksamhetsområde till gränsbevakningsväsendets förfogande,

2) Trafiksäkerhetsverket ansvarar för fartygssäkerheten och utvecklandet av den och ställer sakkunskapen inom sitt verksamhetsområde till *Gränsbevakningsväsendets* förfogande,

3) Meteorologiska institutet ställer sakkunskapen inom sitt verksamhetsområde till gränsbevakningsväsendets förfogande och tillhandahåller för gränsbevakningsväsendet de väder- och havstjänster som sjöräddningstjänsten behöver,

3) Meteorologiska institutet ställer sakkunskapen inom sitt verksamhetsområde till *Gränsbevakningsväsendets* förfogande och tillhandahåller för *Gränsbevakningsväsendet* de väder- och havstjänster som sjöräddningstjänsten behöver,

Gällande lydelse

4) Trafikverket upprätthåller den fartygs- trafikservice som avses i lagen om fartygst- trafikservice (623/2005) och deltar i efterspa- nings- och räddningsverksamheten genom att ställa personal och materiel till förfogande

5) det lokala räddningsväsendet, polisen och Tullen deltar i efterspanings- och rädd- ningsverksamheten genom att ställa personal och materiel till förfogande; det lokala rädd- ningsväsendet deltar i den specialutbildade insatsstyrkan till sjöss om det regionala rädd- ningsväsendet och gränsbevakningsväsendet särskilt har avtalat om detta,

6) försvarsmakten övervakar, i samband med övervakningen av den territoriella in- tegriteten, havsområdet för att upptäcka och lokalisera olyckor och kritiska lägen samt deltar i efterspanings- och räddningsverk- samheten genom att ställa sin särskilda sak- kunskap, personal och materiel till förfo- gande,

7) social- och hälsovårdsmyndigheterna svarar för organisering av akutvårdstjänsten och för tillhandahållandet av telemedicinsk rådgivning,

8) miljömyndigheterna svarar tillsammans med andra myndigheter för organisering av bekämpningen av fartygsoljeskador och far- tygskemikalieolyckor i samband med sjöo- lyckor, enligt vad som närmare bestäms i lagstiftningen om bekämpning av oljeskador, och ställer sakkunskapen inom sitt verksam- hetsområde till gränsbevakningsväsendets förfogande.

Föreslagen lydelse

4) Trafikverket upprätthåller den fartygs- trafikservice som avses i lagen om fartygst- trafikservice (623/2005) och deltar i efterspa- nings- och räddningsverksamheten genom att ställa personal och materiel till förfogande

5) *landskapets* räddningsmyndighet, poli- sen och Tullen deltar i efterspanings- och räddningsverksamheten genom att ställa per- sonal och materiel till förfogande; *landskap- ets räddningsväsende* deltar i den specialut- bildade insatsstyrkan till sjöss *om landskap- ets räddningsväsende* och Gränsbevaknings- väsendet särskilt har avtalat om detta,

6) Försvarsmakten övervakar, i samband med övervakningen av den territoriella in- tegriteten, havsområdet för att upptäcka och lokalisera olyckor och kritiska lägen samt deltar i efterspanings- och räddningsverk- samheten genom att ställa sin särskilda sak- kunskap, personal och materiel till förfo- gande,

7) social- och hälsovårdsmyndigheterna svarar för organisering av akutvårdstjänsten och för tillhandahållandet av telemedicinsk rådgivning,

8) miljömyndigheterna ställer sakkunskap- en inom sitt verksamhetsområde till Gräns- bevakningsväsendets förfogande.

Denna lag träder i kraft den 20 . Be- stämmelserna i 4 § 2 mom. 8 punkten träder dock i kraft redan den 1 januari 2019.

9.

Lag

om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) 12 kap. 3 § och
ändras 12 kap. 6 § 1 mom. och 14 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap

12 kap.

Tillsyn och administrativt tvång

Tillsyn och administrativt tvång

3 §

3 §

Finlands miljöcentralers tillsynsuppgifter

Finlands miljöcentralers tillsynsuppgifter

Finlands miljöcentral är ledande tillsynsmyndighet när det gäller tillsynen över efterlevnaden i Finlands territorialvatten och ekonomiska zon av bestämmelserna i denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser och föreskrifter om utsläpp till vatten från fartyg.

(upphävs)

6 §

6 §

Gränsbevakningsväsendets tillsynsuppgifter

Gränsbevakningsväsendets tillsynsuppgifter

Gränsbevakningsväsendet ska utöva tillsyn över efterlevnaden i Finlands territorialvatten och ekonomiska zon av bestämmelserna i denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser och föreskrifter om utsläpp till vatten från fartyg.

Gränsbevakningsväsendet är ledande tillsynsmyndighet vid tillsynen över efterlevnaden i Finlands territorialvatten och ekonomiska zon av vad som i denna lag föreskrivs och med stöd av den föreskrivs och bestäms om utsläpp till vatten från fartyg.

14 §

14 §

Ställande av säkerhet

Ställande av säkerhet

Beslut om säkerheten och om säkerhetens storlek fattas av Finlands miljöcentral. Beslutet får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslutet ska följas även om det överklagas. Förvaltningsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär. I fråga om deponering av

Beslut om säkerheten och om säkerhetens storlek fattas av inrikesministeriet. Beslutet får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslutet ska följas även om det överklagas. Förvaltningsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär. För deponering av säkerheten

RP 18/2018 rd

säkerheten gäller vad som bestäms i lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet. Säkerheten ska återställas till den som ställt den när det inte längre finns skäl att kvarhålla den.

gäller vad som *föreskrivs* i lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet. Säkerheten ska återställas till den som ställt den när det inte längre finns skäl att kvarhålla den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om temporär ändring av räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i räddningslagen (379/2011) 47 §, 49 § 1 och 4 mom. samt 80 § 3 mom.
och

fogas till lagen temporärt nya 22 b, 22 c och 111 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(ny)

22 b §

*Skyldighet för innehavare av stora oljelager
att sörja för bekämpningsberedskapen*

Om oljemängden på ett lagerområde som är beläget någon annanstans än vid kusten uppgår till en miljon liter eller mer, är upplagraren skyldig att göra upp en plan för eventuella oljeskador i området. Upplagraren ska också anskaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och se till att personal som är förtrogen med användningen av materielen står till buds. Planen ska delges närings-, trafik- och miljöcentralen.

Närmare bestämmelser om den plan och den behövliga bekämpningsmateriel som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

(ny)

22 c §

Skyldighet för hamninnehavare och verksamhetsidkare i kustområdet att sörja för bekämpningsberedskapen

Hamninnehavaren för en hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och verksamhetsidkaren vid en annan inrättning som i ett kustområde lagrar en miljon liter eller mer olja eller andra skadliga ämnen ska göra upp en plan för eventuella oljeskador och fartygskemikalieolyckor i området. Hamninnehavaren och verksamhetsidkaren ska skaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och fartygs-

kemikalieolyckor. Verksamhetsidkaren ska också se till att utbildad personal står till buds för att använda bekämpningsmateriel. Planen ska delges närings-, trafik- och miljöcentralen.

Närmare bestämmelser om den plan och den behövliga bekämpningsmateriel som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

47 §

Planer för räddningsväsendet

Myndigheter, inrättningar och affärsverk som är skyldiga att ge räddningsmyndigheterna handräckning och experthjälp eller vars sakkunskap annars behövs inom räddningsverksamheten och vid beredskap för den är skyldiga att under räddningsverkets ledning och i samverkan göra upp behövliga planer för skötseln av sina uppgifter i samband med räddningsverksamhet och för deltagandet i räddningsverksamheten. Räddningsverket ska lämna utredningar om de resurser som är tillgängliga för räddningsverksamheten.

49 §

Skyldighet att ge räddningsmyndigheterna handräckning och experthjälp

Utöver det som föreskrivs i 46 § om samarbete mellan myndigheter inom räddningsverksamheten är statliga och kommunala myndigheter och inrättningar samt skogscentraler som avses i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral

47 §

Planer för räddningsväsendet

Räddningsverket ska göra upp planer för den räddningsverksamhet och den ledning av räddningsverksamheten som olycksriskerna i området kräver.

Myndigheter, inrättningar och affärsverk som är skyldiga att ge räddningsmyndigheterna handräckning och experthjälp eller vars sakkunskap annars behövs inom räddningsverksamheten och vid beredskap för den är skyldiga att under räddningsverkets ledning och i samverkan göra upp behövliga planer för skötseln av sina uppgifter i samband med räddningsverksamhet och för deltagandet i räddningsverksamheten.

Planer för räddningsverksamhet vid fartygsolyckor och fartygskemikalieolyckor på havsområden görs dock upp under ledning av Gränsbevakningsväsendet.

Räddningsverket och Gränsbevakningsväsendet ska lämna utredning om de resurser som är tillgängliga för räddningsverksamheten.

Närmare bestämmelser om planer för räddningsväsendet som ska utarbetas och om deras innehåll och struktur utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

49 §

Skyldighet att ge räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet handräckning och experthjälp

Utöver det som föreskrivs i 46 § om samarbete mellan myndigheter inom räddningsverksamheten är statliga och kommunala myndigheter och inrättningar samt *Finlands skogscentral*, som avses i lagen om *Finlands skogscentral (418/2011)*, skyldiga att på be-

RP 18/2018 rd

(1474/1995) skyldiga att på begäran ge en räddningsmyndighet handräckning som hör till deras verksamhetsområde eller annars är förenlig med det.

Beslut om begäran om handräckning enligt 1 och 2 mom. och om begäran om experthjälp enligt 3 mom. fattas av den behöriga räddningsmyndigheten

80 §

Förrättande av brandsyn och andra tillsynsuppgifter

Ägaren och innehavaren av en fastighet samt en verksamhetsidkare ska på begäran avgiftsfritt tillställa den lokala räddningsmyndigheten *räddningsplanen* enligt 15 § och eventuella andra handlingar över objektets brand- och utrymnings säkerhet som *den lokala räddningsmyndigheten* behöver för sin tillsynsuppgift enligt 78 §.

(ny)

gäran ge *räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet* sådan handräckning som hör till deras verksamhetsområde eller som annars är förenlig med det *för utförandet av en uppgift som räddningsmyndigheterna och Gränsbevakningsväsendet ska sköta enligt denna lag. Samma skyldighet har statligt ägda affärsverk och bolag.*

Beslut om begäran om handräckning enligt 1 och 2 mom. och om begäran om experthjälp enligt 3 mom. fattas av den behöriga räddningsmyndigheten *eller Gränsbevakningsväsendet.*

80 §

Förrättande av brandsyn och andra tillsynsuppgifter

Ägaren och innehavaren av en fastighet samt en verksamhetsidkare ska på begäran avgiftsfritt tillställa den lokala räddningsmyndigheten enligt 15 §, *planen enligt 22 b och 22 c §* och eventuella andra handlingar över objektets brand- och utrymnings säkerhet som räddningsmyndighet behöver för sin tillsynsuppgift enligt 78 §.

111 a §

Efterbehandling av oljeskador

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av efterbehandlingen av oljeskador.

Kommunen ansvarar vid behov för efterbehandlingen inom sitt område. De kommunala myndigheterna och inrättningarna ska vid behov delta i efterbehandlingen.

Efterbehandlingen leds av den myndighet som den berörda kommunen bestämt. Närings-, trafik- och miljöcentralen styr och samordnar efterbehandlingsarbetet, om bekämpningen omfattar flera kommuner.

Vad som i 36 § 2 mom. och 36 a § föreskrivs om befogenheterna för räddningsledaren, gäller även den myndighet som leder efterbehandlingen.

Vad som i 89 a och 89 b § föreskrivs om

RP 18/2018 rd

rätt för den myndighet som leder räddningsverksamheten vid oljeskador och fartygskemikalieolyckor att få uppgifter, gäller även den myndighet som leder efterbehandlingen.

Vad som i 99 a § 1 mom. föreskrivs om myndigheters rätt att få ersättning för kostnaderna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor tillämpas även på kommuners rätt att få ersättning för kostnaderna för efterbehandling. Bestämmelser om kommuners rätt att ur oljeskyddsfonden få ersättning för kostnaderna för efterbehandling finns i lagen om oljeskyddsfonden.

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 20 och gäller till och med den 31 december 2019.
